



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ  
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ  
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ  
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ & ΥΠΟΔΟΜΩΝ  
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ  
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ  
ΥΠΟΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ  
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΠΑΡΟΧΗ  
ΓΕΝΙΚΩΝ  
ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ:

ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ - ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ  
ΤΟΥ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ  
ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΤΕΜΕΘ ΑΠΟ  
ΥΛΙΚΑ - ΚΟΠΗ ΧΟΡΤΩΝ ΠΟΥ  
ΕΜΠΟΔΙΖΟΥΝ ΤΗΝ ΟΡΑΤΟΤΗΤΑ  
(2025 - 2027)

ΠΡΟΫΠ/ΜΟΣ:

2.000.000,00 € (ΜΕ Φ.Π.Α.)

**Δ Ι Α Κ Η Ρ Υ Ξ Η Α Ν Ο Ι Κ Τ Η Σ Δ Ι Α Δ Ι Κ Α Σ Ι Α Σ**

**Μ Ε Σ Ω Τ Ο Υ Ε Θ Ν Ι Κ Ο Υ Σ Υ Σ Τ Η Μ Α Τ Ο Σ  
Η Λ Ε Κ Τ Ρ Ο Ν Ι Κ Ω Ν Δ Η Μ Ο Σ Ι Ω Ν Σ Υ Μ Β Α Σ Ε Ω Ν  
( Ε . Σ . Η . Δ Η . Σ . )  
Γ Ι Α Τ Η Ν Ε Π Ι Λ Ο Γ Η Α Ν Α Δ Ο Χ Ο Υ Π Α Ρ Ο Χ Η Σ  
Υ Π Η Ρ Ε Σ Ι Ω Ν**

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας δια της Υποδιεύθυνσης Τεχνικών Έργων της Μητροπολιτικής Ενότητας Θεσσαλονίκης.

**Δ ι α κ η ρ ύ σ σ ε ι**

**ΑΝΟΙΚΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΛΟΓΗ ΑΝΑΔΟΧΟΥ ΤΗΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ,  
ΑΝΩ ΤΩΝ ΟΡΙΩΝ:**

**«ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ - ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΤΟΥ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΤΕΜΕΘ ΑΠΟ ΥΛΙΚΑ - ΚΟΠΗ  
ΧΟΡΤΩΝ ΠΟΥ ΕΜΠΟΔΙΖΟΥΝ ΤΗΝ ΟΡΑΤΟΤΗΤΑ (2025 - 2027) »**

**ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ 1.612.903,23 Ευρώ (ΧΩΡΙΣ ΦΠΑ)**

**ΠΟΥ ΘΑ ΔΙΕΞΑΧΘΕΙ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ν.4412/2016 (ΦΕΚ Α' 147) ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΟΡΟΥΣ  
ΤΗΣ ΠΑΡΟΥΣΑΣ**

**CPV: 77340000-5 (κλάδεμα δέντρων και θάμνων), 77341000-2 (κλάδεμα δέντρων), 77342000-9  
(κλάδεμα θάμνων), 77211400-6 (Υπηρεσίες κοπής δένδρων)  
NUTS: EL 522**



## Περιεχόμενα

<b>ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ</b> .....	<b>2</b>
<b>1. ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑ ΑΡΧΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΣΥΜΒΑΣΗΣ</b> .....	<b>4</b>
1.1 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ.....	4
1.2 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ-ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ .....	5
1.3 ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ .....	6
1.4 ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ.....	7
1.5 ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ .....	9
1.6 ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ.....	10
1.7 ΑΡΧΕΣ ΕΦΑΡΜΟΖΟΜΕΝΕΣ ΣΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΝΑΨΗΣ .....	11
<b>2. ΓΕΝΙΚΟΙ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ</b> .....	<b>12</b>
2.1 ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ.....	12
2.1.1 Έγγραφα της σύμβασης .....	12
2.1.2 Επικοινωνία - Πρόσβαση στα έγγραφα της Σύμβασης.....	12
2.1.3 Παροχή Διευκρινίσεων .....	12
2.1.4 Γλώσσα.....	13
2.1.5 Εγγυήσεις.....	14
2.1.6 Προστασία Προσωπικών Δεδομένων .....	14
2.2 ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ - ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΠΟΙΟΤΙΚΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ .....	15
2.2.1 Δικαίωμα συμμετοχής.....	15
2.2.2 Εγγύηση συμμετοχής .....	15
2.2.3 Λόγοι αποκλεισμού.....	16
2.2.4 Καταλληλότητα άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας .....	22
2.2.5 Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια .....	23
2.2.6 Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα.....	23
2.2.7 Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης .....	25
2.2.8 Στήριξη στην ικανότητα τρίτων – Υπεργολαβία .....	26
2.2.9 Κανόνες απόδειξης ποιοτικής επιλογής.....	27
2.2.9.1 Προκαταρκτική απόδειξη κατά την υποβολή προσφορών.....	27
2.2.9.2 Αποδεικτικά μέσα .....	29
2.3 ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΝΑΘΕΣΗΣ .....	39
2.3.1 Κριτήριο ανάθεσης .....	39
2.4 ΚΑΤ'ΑΡΤΙΣΗ - ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ.....	39
2.4.1 Γενικοί όροι υποβολής προσφορών.....	39
2.4.2 Χρόνος και Τρόπος υποβολής προσφορών.....	40
2.4.3 Περιεχόμενα Φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής- Τεχνική Προσφορά» .....	43
2.4.3.1 Δικαιολογητικά Συμμετοχής.....	43
2.4.3.2 Τεχνική Προσφορά.....	43
2.4.4 Περιεχόμενα Φακέλου «Οικονομική Προσφορά» / Τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών.....	44
2.4.5 Χρόνος ισχύος των προσφορών.....	45
2.4.6 Λόγοι απόρριψης προσφορών.....	45
<b>3. ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ</b> .....	<b>47</b>
3.1 ΑΠΟΣΦΡΑΓΙΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ .....	47
3.1.1 Ηλεκτρονική αποσφράγιση προσφορών .....	47
3.1.2 Αξιολόγηση προσφορών .....	47
3.2 ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΡΙΝΟΥ ΑΝΑΔΟΧΟΥ - ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΠΡΟΣΩΡΙΝΟΥ ΑΝΑΔΟΧΟΥ .....	49
3.3 ΚΑΤΑΚΥΡΩΣΗ - ΣΥΝΑΨΗ ΣΥΜΒΑΣΗΣ .....	51
3.4 ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ - ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΚΑΙ ΟΡΙΣΤΙΚΗ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ .....	52
3.5 ΜΑΤΑΙΩΣΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ.....	55
<b>4. ΟΡΟΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ</b> .....	<b>56</b>
4.1 ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ (ΚΑΛΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ, ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΗΣ) .....	56
4.2 ΣΥΜΒΑΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ - ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ.....	56

4.3 ΌΡΟΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ .....	56
4.4 ΥΠΕΡΓΟΛΑΒΙΑ .....	58
4.5 ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ .....	59
4.6 ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΜΟΝΟΜΕΡΟΥΣ ΛΥΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ.....	60
<b>5. ΕΙΔΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ .....</b>	<b>61</b>
5.1 ΤΡΟΠΟΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ .....	61
5.2 ΚΗΡΥΞΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΦΟΡΕΑ ΕΚΠΤΩΤΟΥ - ΚΥΡΩΣΕΙΣ.....	62
5.3 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ .....	63
5.4 ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ.....	64
<b>6. ΧΡΟΝΟΣ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ .....</b>	<b>65</b>
6.1 ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ .....	65
6.2 ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΣΥΜΒΑΣΗΣ.....	65
6.3 ΠΑΡΑΛΑΒΗ ΤΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ .....	66
6.4 ΑΠΟΡΡΙΨΗ ΠΑΡΑΔΟΤΕΩΝ – ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ.....	66
6.5 ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΙΜΗΣ.....	67
6.6 ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ/ ΠΡΟΣΘΗΚΗ ΜΕΛΩΝ ΟΜΆΔΑΣ ΈΡΓΟΥ ΚΑΤΆ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ .....	67
<b>ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ .....</b>	<b>69</b>
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι – ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ .....	69
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ – ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ .....	77
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ – ΕΕΕΣ (ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΜΕΝΟ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑ ΑΡΧΗ) .....	102
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV – ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ .....	103
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V – ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ 1: ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΚΥΡΙΟΤΕΡΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ .....	106
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI – ΤΙΜΟΛΟΓΙΟ ΜΕΛΕΤΗΣ .....	108
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII – ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ.....	116
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII – ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ .....	117
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΧ – ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ Υ.Δ ΠΕΡΙ ΜΗ ΡΩΣΙΚΗΣ ΕΜΠΛΟΚΗΣ (ΓΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΆΝΩ ΤΩΝ ΟΡΊΩΝ) .....	118

## 1. ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑ ΑΡΧΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

### 1.1 Στοιχεία Αναθέτουσας Αρχής

Επωνυμία	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
Αριθμός Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.)	997612598
Κωδικός Αναθέτουσας Αρχής για την ηλεκτρονική τιμολόγηση <sup>1</sup>	1007.902.0001
Ταχυδρομική διεύθυνση	Στρωμνίτσης 53
Πόλη	Θεσσαλονίκη
Ταχυδρομικός Κωδικός	54248
Χώρα <sup>2</sup>	Ελλάδα
Κωδικός NUTS <sup>3</sup>	EL 522
Τηλέφωνο	2313 331356
Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο (e-mail)	dtech@pkm.gov.gr
Αρμόδιος για πληροφορίες <sup>4</sup>	Υ.Τ.Ε.Μ.Ε.Θ./Τ.Σ.Ε./ Πετσαλης Νεκταριος
Γενική Διεύθυνση στο διαδίκτυο (URL)	www.pkm.gov.gr
Διεύθυνση του προφίλ αγοραστή στο διαδίκτυο (URL) <sup>5</sup>	

#### Είδος Αναθέτουσας Αρχής

Η Αναθέτουσα Αρχή είναι <sup>6</sup> ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ και ανήκει στην **Γενική Κυβέρνηση/Υποτομέας ΟΤΑ (βαθμού β<sup>7</sup>)**

Προϊσταμένη Αρχή: **Υποδιεύθυνση Τεχνικών Έργων Μητροπολιτικής Ενότητας Θεσσαλονίκης και ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ Π.Κ.Μ.** (Μόνο για θέματα που προβλέπονται από το αρ.175Α του Ν.3852/2010, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.)

Διευθύνουσα Υπηρεσία: **Τμήμα Συγκοινωνιακών Έργων**

#### Κύρια δραστηριότητα Α.Α.<sup>8</sup>

<sup>1</sup> Άρθρο 53 παρ. 2 περ. α' του ν. 4412/2016. Ο κωδικός της αναθέτουσας αρχής για την ηλεκτρονική τιμολόγηση, όπως αυτός προσδιορίζεται στον επίσημο ιστότοπο της ΓΓΠΣΔΔ. Βλ. Απόφαση αριθμ. 63446/2021 Κ.Υ.Α (Β' 2338/02.06.2021) των Υπουργών Οικονομικών – Ανάπτυξης και Επενδύσεων – Επικρατείας «Καθορισμός Εθνικού Μορφότυπου ηλεκτρονικού τιμολογίου στο πλαίσιο των Δημοσίων Συμβάσεων», άρθρο 3, παρ.6, πεδίο «ΒΤ-46: Κωδικός αγοραστή», σε συνδυασμό με το πεδίο «ΒΤ-10: Στοιχείο αναφοράς Αγοραστή».

<sup>2</sup> Μόνο για συμβάσεις άνω των ορίων

<sup>3</sup> Μόνο για συμβάσεις άνω των ορίων

<sup>4</sup> Συμπληρώνεται το όνομα, η διεύθυνση, ο αριθμός τηλεφώνου η διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail) της υπηρεσίας που διενεργεί τον διαγωνισμό, καθώς και ο αρμόδιος υπάλληλος της υπηρεσίας αυτής, άρθρο 53 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016

<sup>5</sup> Εφόσον υπάρχει και για συμβάσεις άνω των ορίων

<sup>6</sup> Αναφέρεται το είδος της Α.Α., π.χ. Υπουργείο, Περιφέρεια, Αποκεντρωμένη Διοίκηση, Νοσοκομείο, Δήμος, Α.Ε. του Δημοσίου κ.λπ. και αν αποτελεί "κεντρική κυβερνητική αρχή (ΚΚΑ)" ή "μη κεντρική αναθέτουσα αρχή" κατά την έννοια του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 2 και 3 του ν. 4412/2016

<sup>7</sup> Αναφέρεται σε ποια υποδιαίρεση του δημόσιου τομέα ανήκει η Α.Α.: α) Γενική Κυβέρνηση (Υποτομέας Κεντρικής Κυβέρνησης, Υποτομέας ΟΤΑ, Υποτομέας ΟΚΑ) ή β) Δημόσιος Τομέας (Πλην Γενικής Κυβέρνησης) κατά τις υποδιαίρεσεις του άρθρου 14 του ν. 4270/14.

<sup>8</sup> Επιλέγεται η κύρια δραστηριότητα της Α.Α., βλέπε και Παράρτημα ΙΙ (Προκήρυξη Σύμβασης), Τμήμα Ι, παρ. 1.5, Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2015/1986 της Επιτροπής (L 296). α) Γενικές δημόσιες υπηρεσίες β) Άμυνα, γ) Δημόσια τάξη και ασφάλεια, δ) Περιβάλλον, ε) Οικονομικές και δημοσιονομικές υποθέσεις, στ) Υγεία, ζ) Στέγαση και υποδομές κοινής ωφέλειας, η) Κοινωνική προστασία, θ) Αναψυχή, πολιτισμός και θρησκεία, ι) Εκπαίδευση, ια) Τυχόν άλλη δραστηριότητα.

Η κύρια δραστηριότητα της Αναθέτουσας Αρχής είναι η **ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ**

### Στοιχεία Επικοινωνίας<sup>9</sup>

- α) Τα έγγραφα της σύμβασης είναι διαθέσιμα για ελεύθερη, πλήρη, άμεση & δωρεάν ηλεκτρονική πρόσβαση μέσω της διαδικτυακής πύλης ([www.promitheus.gov.gr](http://www.promitheus.gov.gr)) του Ο.Π.Σ. Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.<sup>10</sup>
- β) Κάθε είδους επικοινωνία και ανταλλαγή πληροφοριών πραγματοποιείται μέσω του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. Προμήθειες και Υπηρεσίες (εφεξής Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.), το οποίο είναι προσβάσιμο από τη Διαδικτυακή Πύλη ([www.promitheus.gov.gr](http://www.promitheus.gov.gr)) του Ο.Π.Σ. Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.
- γ) Περαιτέρω πληροφορίες είναι διαθέσιμες από :  
την προαναφερθείσα Γενική Διεύθυνση στο διαδίκτυο (URL): [www.pkm.gov.gr](http://www.pkm.gov.gr)

## 1.2 Στοιχεία Διαδικασίας-Χρηματοδότηση

### Είδος διαδικασίας

Ο διαγωνισμός θα διεξαχθεί με την ανοικτή διαδικασία του άρθρου 27 του ν. 4412/16.

### Χρηματοδότηση της σύμβασης<sup>11</sup>

Φορέας χρηματοδότησης της παρούσας σύμβασης είναι **Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας**

Η παρούσα παροχή υπηρεσιών **χρηματοδοτείται από Πιστώσεις του Προγράμματος Επενδυτικών Δαπανών** υπ. αριθ. Απόφαση 79/2025 του Περιφερειακού Συμβουλίου της ΠΚΜ με θέμα: <sup>12</sup> **Έγκριση Κατάρτισης Τεχνικού Προγράμματος Επενδυτικών Δαπανών Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας έτους 2026**» (ΑΔΑ: 6ΑΩΠ7ΛΛ-5Μ9) και με κωδικό αριθ. ενάρ. έργου **2131ΘΕΣ003ΚΑΠ24**

Για την παρούσα διαδικασία έχει γίνει **πρωτογενές αίτημα** με αρ.πρωτ.Οικ.282551(4736)/20-4-2026 (ΑΔΑΜ:26REQ18851607 ) και έχει εκδοθεί η απόφαση με αρ. πρωτ. 283918(5234)/22-4-2026 (ΑΔΑΜ: 26REQ018867487 ΑΔΑ:ΨΞ867ΛΛ-ΨΝΦ) για την ανάληψη υποχρέωσης/έγκριση δέσμευσης πίστωσης με Α/Α 2278 συνολικού ύψους 1.440.000,00 € για την πληρωμή ισόποσης δαπάνης σε βάρος της πίστωσης του Προϋπολογισμού εξόδων των Α.Λ.Ε. (02.21.01.0724.2420301001 -Αμοιβές και έξοδα συντήρησης και επισκευής κτιρίων και έργων υποδομών -01-ΚΑΠ-ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ) του οικονομικού έτους 2026 και υποχρεώσεις επόμενων ετών για τον ανωτέρω Α.Λ.Ε. για το 2027 ποσό 200.000,00€, για το 2028 ποσό 360.000,00€, με αριθμό 2413 καταχώρισης στο βιβλίο εγκρίσεων και εντολών πληρωμών της υπηρεσίας μας.<sup>13</sup>

<sup>9</sup> Επιλέγονται και συμπληρώνονται τα αντίστοιχα εδάφια, βλ. άρθρα 22 και 67 του ν. 4412/16

<sup>10</sup> Εάν η πρόσβαση στα έγγραφα είναι περιορισμένη, αντί των αναφερομένων στο α) συμπληρώνεται: «*Η πρόσβαση στα έγγραφα είναι περιορισμένη. Περαιτέρω πληροφορίες παρέχονται στη διεύθυνση (URL) : .....*»

<sup>11</sup> Το περιεχόμενο της παραγράφου διαμορφώνεται ανάλογα με την πηγή χρηματοδότησης (βλ. παρ. 2 περ. ζ' του άρθρου 53 του ν.4412/16, όπως διαμορφώθηκε με το άρθρο 16 του ν. 4782/21)

<sup>12</sup> Αναφέρονται τα στοιχεία του Φορέα και του Κωδικού Αριθμού Εξόδων τους οποίους βαρύνει η πίστωση για τη χρηματοδότηση της σύμβασης

<sup>13</sup> Σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 4 του π.δ/τος 80/2016 "Ανάληψη υποχρέωσεων από τους διατάκτες" ( Α' 145) «4. Οι διακηρύξεις, οι αποφάσεις ανάθεσης και οι συμβάσεις που συνάπτονται για λογαριασμό όλων των φορέων Γενικής Κυβέρνησης αναφέρουν απαραίτητα τον αριθμό και τη χρονολογία της απόφασης ανάληψης υποχρέωσης, εφόσον η προκαλούμενη δαπάνη πρόκειται να βαρύνει το τρέχον οικονομικό έτος, τον αριθμό καταχώρησής της στα λογιστικά βιβλία του οικείου φορέα, καθώς και τον αριθμό της απόφασης έγκρισης της πολυετούς ανάληψης, σε περίπτωση που η δαπάνη εκτείνεται σε περισσότερα του ενός οικονομικά έτη, συμπεριλαμβανομένου του τρέχοντος. Σε περίπτωση που η προκαλούμενη δαπάνη πρόκειται να βαρύνει αποκλειστικά και μόνον το επόμενο ή τα επόμενα οικονομικά έτη, οι διακηρύξεις, οι αποφάσεις ανάθεσης και οι συμβάσεις της παρούσας φέρουν μόνο τον αριθμό της πολυετούς έγκρισης, κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 2» Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 12 παρ. 2 γ) του ίδιου π.δ/τος : " «γ) Διακηρύξεις, όπου απαιτείται, και αποφάσεις ανάθεσης που εκδίδονται και συμβάσεις που συνάπτονται από φορείς της Γενικής Κυβέρνησης είναι άκυρες, εφόσον δεν έχει προηγηθεί η έκδοση της απόφασης ανάληψης υποχρέωσης της παρ. 2 του άρθρου 2, υπό την επιφύλαξη της παρ. 4 του άρθρου 2 και της παρ. 4 του άρθρου 4»

Για το συγκεκριμένο έργο δεν υπάρχει αναγκαιότητα τήρησης διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης σύμφωνα με το Α.Π. 140335/13-7-2021 έγγραφο της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας –Θράκης/ Δνσης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού Κεντρ. Μακεδονίας/Τμήμα Περιβαλλοντικού & Χωρικού Σχεδιασμού.

### **1.3 Συνοπτική Περιγραφή φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της σύμβασης**

Αντικείμενο της σύμβασης είναι η παροχή, για δύο (2) έτη, υπηρεσιών συντήρησης πρασίνου και κοινοχρήστων χώρων επί του εθνικού οδικού δικτύου και επαρχιακού οδικού δικτύου αρμοδιότητας Μ.Ε. Θεσσαλονίκης, σύμφωνα με την υπ' αρ. 6297/27-08-2007 (ΦΕΚ-1866 Β/14-09-2007) Απόφαση Γ.Γ. Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας «Αρμοδιότητα συντήρησης και τεχνικής αστυνόμευσης στο οδικό δίκτυο της ΠΚΜ», όπως αντικαταστάθηκε με την Αριθμ.Πρωτ.490948(1766)/20-11-2017/Απόφαση Γενικού Διευθυντή.

*Η παροχή των ανωτέρω υπηρεσιών αποσκοπεί στην*

- 1) *βελτίωση της οδικής ασφάλειας με την κοπή των χόρτων που εμποδίζουν την ορατότητα της οδού και της κατακόρυφης και οριζόντιας σήμανσης αυτής ιδιαίτερα στους κόμβους*
- 2) *κλάδευση ή κοπή δέντρων για την διατήρηση της ασφάλειας κυκλοφορίας*
- 3) *προστασία της περιμετρικής ζώνης της οδού από προσχώσεις εκατέρωθεν εθνικού και επαρχιακού οδικού δικτύου αρμοδιότητας Μ.Ε. Θεσσαλονίκης.*

*Οι παρεχόμενες υπηρεσίες κατατάσσονται στους ακόλουθους κωδικούς του Κοινού Λεξιλογίου δημοσίων συμβάσεων (CPV) :77340000-5 (Κλάδεμα δένδρων και θάμνων), 77341000-2 (Κλάδεμα δέντρων), 77342000-9 (Κλάδεμα θάμνων), 77211400-6 (Υπηρεσίες κοπής δένδρων)<sup>14</sup>*

**Η παρούσα σύμβαση δεν υποδιαιρείται σε τμήματα**

**Προσφορές υποβάλλονται για το σύνολο των προβλεπόμενων υπηρεσιών**

Η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης ανέρχεται στο ποσό των 1.612.903,23 € μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 24 % (εκτιμώμενη αξία συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ € 387.096,77: € 2.000.000 ).

### **Δικαιώματα προαίρεσης**

#### **α) Δικαίωμα της προαίρεσης χωρίς αύξηση του οικονομικού αντικειμένου**

Η αναθέτουσα αρχή έχει το **δικαίωμα της προαίρεσης χωρίς αύξηση του οικονομικού αντικειμένου**, ήτοι δικαιούται να ζητήσει μονομερώς από τον Ανάδοχο την αυξομείωση των παρεχόμενων απ' αυτόν υπηρεσιών, εφόσον κριθεί απαραίτητο, με τους περιορισμούς και κατά τους όρους του άρθρου 132 του Ν.4412/2016, με σκοπό την αντιμετώπιση αναγκών που ανέκυψαν κατά την διάρκεια της εκτέλεσης της σύμβασης, η αποπληρωμή των οποίων **δε θα απαιτεί υπέρβαση της συνολικής αρχικής δαπάνης**. Η εφαρμογή του εν λόγω δικαιώματος προαίρεσης προϋποθέτει την μη ουσιώδη μεταβολή της σύμβασης (§ 4 του άρθρου 132 του Ν.4412/2016) και την διατήρηση σε ισοζύγιο του οικονομικού αντικειμένου της σύμβασης, ήτοι την εκτέλεση του Προϋπολογισμού με ανάλωση της δαπάνης των συμβατικών κονδυλίων των οποίων οι ποσότητες θα διαπιστωθεί ότι πλεονάζουν στον Προϋπολογισμό, και κατά την εφαρμογή τους τούτες προκύπτουν επί έλαττον ή και μηδενίζονται, τηρουμένης της αρχής της αναλογικότητας σε ότι

<sup>14</sup> Σύμφωνα με τον ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ (ΕΚ) αριθ. 213/2008 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ της 28ης Νοεμβρίου 2007, όπως ισχύει.

Η πληροφορία αυτή, μεταξύ άλλων, χρησιμοποιείται για την ηλεκτρονική τιμολόγηση και συγκεκριμένα αντιστοιχεί στο πεδίο «BT-158: Αναγνωριστικό ταξινόμησης Στοιχείου», του Εθνικού Μορφότυπου ηλεκτρονικού τιμολογίου. Βλ. Απόφαση αριθμ. 63446/2021 Κ.Υ.Α (Β' 2338/02.06.2021) των Υπουργών Οικονομικών – Ανάπτυξης και Επενδύσεων – Επικρατείας «Καθορισμός Εθνικού Μορφότυπου ηλεκτρονικού τιμολογίου στο πλαίσιο των Δημοσίων Συμβάσεων», άρθρο 324567890+ παρ.16, πεδίο «BT-158: Αναγνωριστικό ταξινόμησης Στοιχείου».

αφορά την συνολική επί έλαττον δαπάνη που θα δύναται να αναλωθεί σε σχέση με την αρχική προϋπολογισθείσα δαπάνη του τμήματος.

### Δικαιώματα παράτασης

#### Δικαιώματα παράτασης χωρίς αύξηση του οικονομικού αντικειμένου

Προβλέπεται ανάλογα με τις αυξομειώσεις των ποσοτήτων όπως αυτές θα προκύψουν κατά την εκτέλεση της σύμβασης.

Η Αναθέτουσα Αρχή δύναται μονομερώς, με απόφαση της Περιφερειακής Επιτροπής να ασκήσει ή όχι δικαίωμα προαίρεσης παράτασης για χρονικό διάστημα μέχρι έξι (6) μήνες. Το δικαίωμα αυτό, αφορά αναλυτικά τα άρθρα και τις ποσότητες που περιγράφονται στο Παράρτημα Ι (προϋπολογισμός παροχής).

Η διάρκεια της σύμβασης ορίζεται σε **24 μήνες**

Αναλυτική περιγραφή του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της σύμβασης δίδεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι της παρούσας Διακήρυξης.

Η σύμβαση θα ανατεθεί με το κριτήριο της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, **αποκλειστικά βάσει τιμής**<sup>15</sup>

## **1.4 Θεσμικό πλαίσιο**

Η ανάθεση και εκτέλεση της σύμβασης διέπονται από την κείμενη νομοθεσία και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτής εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις, όπως ισχύουν και ιδίως<sup>16</sup>:

### *[Γενικές διατάξεις δημοσίων συμβάσεων]*

του ν. 4412/2016 (Α' 147) *“Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)”*

του ν. 4700/2020 (Α' 127) *«Ενιαίο κείμενο Δικονομίας για το Ελεγκτικό Συνέδριο, ολοκληρωμένο νομοθετικό πλαίσιο για τον προσυμβατικό έλεγχο, τροποποιήσεις στον Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο, διατάξεις για την αποτελεσματική απονομή της δικαιοσύνης και άλλες διατάξεις»* και ιδίως των άρθρων 324-337

του ν. 4622/2019 (Α' 133) *«Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία & διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων & της κεντρικής δημόσιας διοίκησης»* και ιδίως του άρθρου 37,

του ν. 4601/2019 (Α' 44) *«Εταιρικοί μετασχηματισμοί και εναρμόνιση του νομοθετικού πλαισίου με τις διατάξεις της Οδηγίας 2014/55/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Απριλίου 2014 για την έκδοση ηλεκτρονικών τιμολογίων στο πλαίσιο δημοσίων συμβάσεων και λοιπές διατάξεις»*

του άρθρου 11 του ν. 4013/2011 (Α' 204) *«Σύσταση ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων και Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων...»*,

του ν. 3548/2007 (Α' 68) *«Καταχώριση δημοσιεύσεων των φορέων του Δημοσίου στο νομαρχιακό και τοπικό Τύπο και άλλες διατάξεις»*,

του άρθρου 4 του π.δ/τος 118/07 (Α' 150) *[συμπληρώνεται κατά περίπτωση]*

<sup>15</sup> Η οποία εκτιμάται βάσει κριτηρίων που συνδέονται με το αντικείμενο της συγκεκριμένης σύμβασης (βλ. άρθρο 86 του ν. 4412/2016).

<sup>16</sup> Η αναθέτουσα αρχή προσαρμόζει την παρ. 1.4 και τους όρους της διακήρυξης με βάση το αντικείμενο της σύμβασης και την κείμενη νομοθεσία, όπως ισχύει κατά την έναρξη της διαδικασίας ανάθεσης. Σε περίπτωση νομοθετικών μεταβολών και έως την επικαιροποίηση του παρόντος υποδείγματος από την Αρχή, οι αναθέτουσες αρχές έχουν την ευθύνη αντίστοιχης προσαρμογής των εν λόγω όρων.

- του ν. 3310/2005 (Α' 30) «Μέτρα για τη διασφάλιση της διαφάνειας και την αποτροπή καταστρατηγήσεων κατά τη διαδικασία σύναψης δημοσίων συμβάσεων», του π.δ/τος 82/1996 (Α' 66) «Ονομαστικοποίηση μετοχών Ελληνικών Ανωνύμων Εταιρειών που μετέχουν στις διαδικασίες ανάληψης έργων ή προμηθειών του Δημοσίου ή των νομικών προσώπων του ευρύτερου δημόσιου τομέα»<sup>17</sup>, της κοινής απόφασης των Υπουργών Ανάπτυξης και Επικρατείας με αρ. 20977/2007 (Β' 1673) σχετικά με τα «Δικαιολογητικά για την τήρηση των μητρώων του ν.3310/2005, όπως τροποποιήθηκε με το ν.3414/2005», καθώς και των υπουργικών αποφάσεων, οι οποίες εκδίδονται, κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 65 του ν. 4172/2013 (Α'167) για τον καθορισμό: α) των μη «συνεργάσιμων φορολογικά» κρατών και β) των κρατών με «προνομιακό φορολογικό καθεστώς»<sup>18</sup>. [συμπληρώνεται κατά περίπτωση εφόσον η υπό ανάθεση σύμβαση υπάγεται, βάσει της προεκτιμώμενης αξίας της, στο πεδίο εφαρμογής του ν. 3310/2005]
- του π.δ/τος 39/2017 (Α' 64) «Κανονισμός εξέτασης προδικαστικών προσφυγών ενώπιων της Α.Ε.Π.Π.»
- της υπ' αριθ. 52445 ΕΞ2023/4-4-2023 Κοινής Απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων Υποδομών και Μεταφορών και Επικρατείας, με θέμα: «Υποχρέωση υποβολής ηλεκτρονικών τιμολογίων από τους οικονομικούς φορείς», ( Β'2385 με διορθ. σφαλ. στο Β' 3061).
- της υπ' αριθμ. 102080/24-10-2022 (Β'5623/02.11.2022) απόφασης του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Ρύθμιση θεμάτων σχετικά με την εξέταση επανορθωτικών μέτρων από την Επιτροπή της παρ. 9 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016»
- της υπ' αριθμ. 76928/13.07.2021 Κοινής Απόφασης των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Επικρατείας: «Ρύθμιση ειδικότερων θεμάτων λειτουργίας και διαχείρισης του Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ)» (Β' 3075)
- της υπ' αριθμ. 64233/08.06.2021 (Β' 2453/ 09.06.2021) Κοινής Απόφασης των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, με θέμα «Ρυθμίσεις τεχνικών ζητημάτων που αφορούν την ανάθεση των Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών και Υπηρεσιών με χρήση των επιμέρους εργαλείων και διαδικασιών του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ)»
- της υπ' αριθμ. 63446/2021 Κ.Υ.Α. (Β' 2338/02.06.2021) «Καθορισμός Εθνικού Μορφότυπου ηλεκτρονικού τιμολογίου στο πλαίσιο των Δημοσίων Συμβάσεων»
- της υπ' αριθμ. Κ.Υ.Α. οικ. 98979 ΕΞ2021 (Β' 3766/13.08.2021) «Ηλεκτρονική Τιμολόγηση στο πλαίσιο των Δημοσίων Συμβάσεων δυνάμει του ν. 4601/2019» (Α' 44)
- του ν. 5005/2022 (Α' 236) «Ενίσχυση δημοσιότητας και διαφάνειας στον έντυπο και ηλεκτρονικό Τύπο - Σύσταση ηλεκτρονικών μητρώων εντύπου και ηλεκτρονικού Τύπου - Διατάξεις αρμοδιότητας της Γενικής Γραμματείας Επικοινωνίας και Ενημέρωσης και λοιπές επείγουσες ρυθμίσεις»,
- του ν. 4919/2022 (Α' 71) «Σύσταση εταιρειών μέσω των Υπηρεσιών Μιας Στάσης (Υ.Μ.Σ.) και τήρηση του Γενικού Εμπορικού Μητρώου (Γ.Ε.ΜΗ.) - Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1151 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής Ιουνίου 2019 για την τροποποίηση της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/1132, όσον αφορά τη χρήση ψηφιακών εργαλείων και διαδικασιών στον τομέα του εταιρικού δικαίου (L 186) και λοιπές επείγουσες διατάξεις»
- του ν. 4914/2022 (Α'61) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων Α.Ε.» και άλλες διατάξεις»
- του ν. 4727/2020 (Α' 184) «Ψηφιακή Διακυβέρνηση (Ενσωμάτωση στην Ελληνική Νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2102 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1024) – Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (Ενσωμάτωση στο Ελληνικό Δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972 και άλλες διατάξεις»,

<sup>17</sup> Η υποχρέωση ονομαστικοποίησης μετοχών εταιρειών που συνάπτουν δημόσιες συμβάσεις, απαιτείται σύμφωνα με το άρθρο 8 του ν. 3310/2005, σε διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων εκτιμώμενης αξίας ανώτερης του ενός εκατομμυρίου ευρώ (1.000.000,00 €)

<sup>18</sup> Επισημαίνεται ότι, όπως προβλέπεται στο άρ. 65 του ν. 4172/2013, οι σχετικές υπουργικές αποφάσεις εκδίδονται κάθε έτος. Βλ. τις με αριθμ.1024/2018 (Β 542) & ΠΟΛ1173/2017 (Β 4049) σχετικές αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών.

- του ν. 4624/2019 (Α' 137) «Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 και άλλες διατάξεις»,
- του ν. 4270/2014 (Α' 143) «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) – δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις»
- της παρ. Ζ' του ν. 4152/2013 (Α' 107) «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2011/7 της 16.2.2011 για την καταπολέμηση των καθυστερήσεων πληρωμών στις εμπορικές συναλλαγές»
- του ν. 2859/2000 (Α' 248) «Κύρωση Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας»
- του ν.2690/1999 (Α' 45) «Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις» και ιδίως των άρθρων 1,2, 7, 11 και 13 έως 15
- του ν. 2121/1993 (Α' 25) «Πνευματική Ιδιοκτησία, Συγγενικά Δικαιώματα και Πολιτιστικά Θέματα»
- του π.δ/τος 80/2016 (Α' 145) «Ανάληψη υποχρεώσεων από τους Διατάκτες»
- του π.δ/τος 28/2015 (Α' 34) «Κωδικοποίηση διατάξεων για την πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα και στοιχεία»,

#### **[Ενωσιακό θεσμικό πλαίσιο]**

- του Κανονισμού (ΕΕ) 2022/576 του Συμβουλίου της 8ης Απριλίου 2022 για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 833/2014, σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω ενεργειών της Ρωσίας που αποσταθεροποιούν την κατάσταση στην Ουκρανία.
- του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2019/1780 της Επιτροπής της 23ης Σεπτεμβρίου 2019, για την κατάρτιση τυποποιημένων εντύπων για τη δημοσίευση προκηρύξεων και γνωστοποιήσεων στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων και για την κατάργηση του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2015/1986 (ηλεκτρονικά έντυπα) (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ) OJ L 272 (Η χρήση των τυποποιημένων εντύπων του παρόντος Κανονισμού είναι υποχρεωτική από 25 Οκτωβρίου 2023)
- του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του ΕΚ και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ) OJ L 119.
- του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2016/7 της Επιτροπής της 5ης Ιανουαρίου 2016, για την καθιέρωση του τυποποιημένου εντύπου για το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Προμήθειας (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ) OJ L 3/16

#### **[Ειδικό κανονιστικό πλαίσιο που διέπει την ανάθεση και εκτέλεση της προκηρυσσόμενης σύμβασης]**

- των σε εκτέλεση των ανωτέρω νόμων εκδοθεισών κανονιστικών πράξεων, των λοιπών διατάξεων που αναφέρονται ρητά ή απορρέουν από τα οριζόμενα στα συμβατικά τεύχη της παρούσας, καθώς και του συνόλου των διατάξεων του ασφαλιστικού, εργατικού, κοινωνικού, περιβαλλοντικού και φορολογικού δικαίου που διέπει την ανάθεση και εκτέλεση της παρούσας σύμβασης, έστω και αν δεν αναφέρονται ρητά παραπάνω.
- του Οργανισμού Εσωτερικής Λειτουργίας της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας Π.Δ.133/2010 (ΦΕΚ 226/Α/27.12.2010), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με τις 81320 & 77909 Αποφάσεις του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας Θράκης (ΦΕΚ 4302/Β/30.12.2016).
- της υπ.αρ.οικ.17255(397)9-1-24 (ΦΕΚ 148/Β'/11-1-2024) Απόφασης Περιφερειάρχη Κεντρικής Μακεδονίας "Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας καθώς και παροχή εξουσιοδότησης υπογραφής εγγράφων, αποφάσεων και άλλων πράξεων "ΜΕ ΕΝΤΟΛΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗ", και την εν μέρη τροποποίηση αυτής με την υπ.αρ.οικ. 212528/3135/22-3-2024 (ΦΕΚ 2089/Β'/7-4-2024) Απόφαση Περιφερειάρχη Κεντρικής Μακεδονίας "Τροποποίηση της υπ.αρ

οικ.17255(397)/9-1-2024 (Β'148) απόφαση Περιφερειάρχη περί μεταβίβασης αρμοδιοτήτων της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας καθώς και παροχή εξουσιοδότησης υπογραφής εγγράφων, αποφάσεων και άλλων πράξεων "Με εντολή Περιφερειάρχη" και την υπ' αρ. οικ. 249859(3725)/08.4.2024 (ΦΕΚ 2793/Β'/17.05.2024) Απόφαση Περιφερειάρχη Κεντρικής Μακεδονίας «2η τροποποίηση της υπό στοιχεία οικ. 17255(397)/09.01.2024 απόφασης Περιφερειάρχη «Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας καθώς και παροχή εξουσιοδότησης υπογραφής εγγράφων, αποφάσεων και άλλων πράξεων "ΜΕ ΕΝΤΟΛΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗ"».

- Του πρωτογενούς αιτήματος με **ΑΔΑΜ: 26REQ018851607**, το οποίο εγκρίθηκε με την Α/Α 3588 Απόφαση Ανάληψης Υποχρέωσης με **ΑΔΑΜ: 26REQ018867487**.
- Την υπ' αριθμ. 736/2026 (ΑΔΑ: ΡΞ5Π7ΛΛ-ΧΑΝ) Απόφαση της Περιφερειακής Επιτροπής έγκρισης των όρων της Διακήρυξης
- κάθε άλλης σχετικής διάταξης ευρωπαϊκής και ελληνικής νομοθεσίας.

## 1.5 Προθεσμία παραλαβής προσφορών και διενέργεια διαγωνισμού

Η καταληκτική ημερομηνία παραλαβής των προσφορών είναι η **16/07/2026** και ώρα **11:00 π.μ.**<sup>19</sup>

Η διαδικασία θα διενεργηθεί με χρήση του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημόσιων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ) Προμήθειες και Υπηρεσίες του ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ (Διαδικτυακή Πύλη [www.promitheus.gov.gr](http://www.promitheus.gov.gr)) <https://portal.eprocurement.gov.gr/webcenter/portal/TestPortal>

## 1.6 Δημοσιότητα

### A. Δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης<sup>20</sup>

Προκήρυξη<sup>21</sup> της παρούσας σύμβασης απεστάλη με ηλεκτρονικά μέσα για δημοσίευση στις **11/06/2026** στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

### B. Δημοσίευση σε εθνικό επίπεδο<sup>22</sup>

Η προκήρυξη<sup>23</sup> και το πλήρες κείμενο της παρούσας Διακήρυξης καταχωρήθηκαν στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ).

Τα έγγραφα της σύμβασης της παρούσας Διακήρυξης καταχωρήθηκαν στη σχετική ηλεκτρονική διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης στο ΕΣΗΔΗΣ, η οποία έλαβε Συστημικό Αύξοντα Αριθμό: **480297** [εφόσον είναι γνωστός] και αναρτήθηκαν στη Διαδικτυακή Πύλη ([www.promitheus.gov.gr](http://www.promitheus.gov.gr)) του ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ.

Περίληψη της παρούσας Διακήρυξης δημοσιεύεται και στον Ελληνικό Τύπο<sup>24 25 26</sup>, σύμφωνα με το άρθρο 66 του Ν. 4412/2016 :

<sup>19</sup> Κατά τον καθορισμό των προθεσμιών παραλαβής των προσφορών οι Α.Α. λαμβάνουν υπόψη την πολυπλοκότητα της σύμβασης και τον χρόνο που απαιτείται για την προετοιμασία των προσφορών (άρθρο 60 παρ. 1 του ν. 4412/2016). Η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών στην ανοιχτή διαδικασία καθορίζεται : α) για τις συμβάσεις άνω των ορίων από τις διατάξεις των άρθρων 27, 60 και 67 του ν. 4412/2016 και β) για τις συμβάσεις κάτω των ορίων από τις διατάξεις του άρθρου 121 του ίδιου νόμου.

<sup>20</sup> Για δημόσιες συμβάσεις άνω των ορίων, ή για τις συμβάσεις κάτω των ορίων, εφόσον η αναθέτουσα αρχή το επιλέξει. Βλ. άρθρο 65 παρ.6 του ν.4412/2016

<sup>21</sup> Άρθρο 65 παρ. 1 του ν. 4412/2016 : Η προκήρυξη περιλαμβάνει τις πληροφορίες που προβλέπονται στο Παράρτημα V του Προσαρτήματος Α' υπό τη μορφή τυποποιημένου εντύπου (έντυπο 2 Παραρτήματος II : Προκήρυξη Σύμβασης του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2015/1986 της Επιτροπής (L296/1)

<sup>22</sup> Άρθρο 66 του ν. 4412/2016. Η παρούσα διακήρυξη και οι προκηρύξεις δεν δημοσιεύονται σε εθνικό επίπεδο, πριν από την ημερομηνία δημοσίευσης στην Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ. Ωστόσο, η δημοσίευση μπορεί να πραγματοποιείται σε κάθε περίπτωση σε εθνικό επίπεδο, όταν οι Α.Α. δεν έχουν ενημερωθεί σχετικά με τη δημοσίευση εντός 48 ωρών από τη βεβαίωση παραλαβής της προκήρυξης/ γνωστοποίησης. Βλ. άρθρο 66 του ν. 4412/2016.

<sup>23</sup> Από 01.06.2021 καταργήθηκε η υποχρέωση σύνταξης προκήρυξης για συμβάσεις κάτω των ορίων. (Βλ. άρθρο 141 του ν.4782/2021 παρ. 1 περ.4).

Αναρτάται στο πρόγραμμα “Διαύγεια” [diavgeia.gov.gr](http://diavgeia.gov.gr) η διακήρυξη η οποία θα έχει αναρτηθεί στο ΚΗΜΔΗΣ σύμφωνα με το άρθρο 18 του Ν5218/2025 (Α’ 125).

Η Διακήρυξη θα καταχωρηθεί στο διαδίκτυο, στην ιστοσελίδα της αναθέτουσας αρχής, στη διεύθυνση (URL): <http://www.pkm.gov.gr>

### Γ. Έξοδα δημοσιεύσεων

Οι δαπάνες δημοσίευσης για την παρούσα διαδικασία στον περιφερειακό, τύπο καταβάλλονται από την υπόχρεα αναθέτουσα αρχή εντός των προθεσμιών του άρθρου 69 Ζ του ν. 4270/2014 (Α’ 143). Σε περίπτωση ανακήρυξης αναδόχου, οι ως άνω δαπάνες παρακρατούνται από την αναθέτουσα αρχή και αφαιρούνται από το τίμημα που οφείλει στον ανάδοχο από τη σύμβαση<sup>27</sup>.

### 1.7 Αρχές εφαρμοζόμενες στη διαδικασία σύναψης

Οι οικονομικοί φορείς δεσμεύονται ότι:

α) τηρούν και θα εξακολουθήσουν να τηρούν κατά την εκτέλεση της σύμβασης, εφόσον επιλεγούν, τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τις διατάξεις της περιβαλλοντικής, κοινωνικοασφαλιστικής και εργατικής νομοθεσίας, που έχουν θεσπιστεί με το δίκαιο της Ένωσης, το εθνικό δίκαιο, συλλογικές συμβάσεις ή διεθνείς διατάξεις περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου, οι οποίες απαριθμούνται στο Παράρτημα Χ του Προσαρτήματος Α του ν. 4412/2016. Η τήρηση των εν λόγω υποχρεώσεων ελέγχεται και βεβαιώνεται από τα όργανα που επιβλέπουν την εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων και τις αρμόδιες δημόσιες αρχές και υπηρεσίες που ενεργούν εντός των ορίων της ευθύνης και της αρμοδιότητάς τους<sup>28</sup>.

β) δεν θα ενεργήσουν αθέμιτα, παράνομα ή καταχρηστικά καθ’ όλη τη διάρκεια της διαδικασίας ανάθεσης, αλλά και κατά το στάδιο εκτέλεσης της σύμβασης, εφόσον επιλεγούν.

γ) λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για να διαφυλάξουν την εμπιστευτικότητα των πληροφοριών που έχουν χαρακτηριστεί ως τέτοιες.

<sup>24</sup> Η υποχρέωση δημοσίευσης περίληψης στον τοπικό / περιφερειακό τύπο, που προβλέπεται στο άρθρο 4 του π.δ/τος 118/2007, συνεχίζει να υφίσταται **μέχρι και την 31/12/2025**, οπότε και καταργείται, βλ. άρθρο 377§1 περ. (59) και άρθρο 379 §12 του ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 4 του άρ. 57 του ν.5079/2023 (Α’ 215/22.12.2023).

<sup>25</sup> Η υποχρέωση δημοσίευσης σε νομαρχιακές (νυν "περιφερειακές" κατά το άρ.16 του ν. 4487/2017) και τοπικές εφημερίδες του ν. 3548/2007 συνεχίζει να υφίσταται μέχρι και την 31/12/2025, οπότε και καταργείται, βλέπε άρθρο 377§1 περ. (35) και άρθρο 379 §12 του ν. 4412/2016 όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 4 του άρ. 57 του ν.5079/2023 (Α’ 215/22.12.2023).

<sup>26</sup> Για τις δημοσιεύσεις περιλήψεων διαγωνισμών στον εθνικό τύπο, βλέπε και ΠΙΝΑΚΑ 1 «ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΩΝ ΣΤΟΝ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟ ΚΑΤΑ ΤΟΝ Ν.4412/2016», στην ιστοσελίδα της Αρχής, στη διαδρομή Αναθέτουσες Αρχές/Γενικές Οδηγίες/Υποστηρικτικό Υλικό.

<sup>27</sup> Βλ. άρθρο 26 του ν. 5005/2022 (Α’ 236) που τροποποίησε του άρθρο 4 του ν. 3548/2007 (Α’ 68) με την προσθήκη παρ. 4.

<sup>28</sup> Άρθρο 18 παρ. 2 του ν. 4412/2016

## 2. ΓΕΝΙΚΟΙ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

### 2.1 Γενικές Πληροφορίες

#### 2.1.1 Έγγραφα της σύμβασης

Τα έγγραφα της παρούσας διαδικασίας σύναψης<sup>29</sup> είναι τα ακόλουθα:

1. η με αρ. **2026/S 112-402989** Προκήρυξη της Σύμβασης (ΑΔΑΜ 26PROC019218227) όπως αυτή έχει δημοσιευτεί στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης
2. το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης [ΕΕΕΣ]
3. η παρούσα διακήρυξη και τα παραρτήματά της
4. οι συμπληρωματικές πληροφορίες που τυχόν παρέχονται στο πλαίσιο της διαδικασίας, ιδίως σχετικά με τις προδιαγραφές και τα δικαιολογητικά

#### 2.1.2 Επικοινωνία - Πρόσβαση στα έγγραφα της Σύμβασης

Όλες οι επικοινωνίες σε σχέση με τα βασικά στοιχεία της διαδικασίας σύναψης της σύμβασης, καθώς και όλες οι ανταλλαγές πληροφοριών, ιδίως η ηλεκτρονική υποβολή, εκτελούνται με τη χρήση της πλατφόρμας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.), η οποία είναι προσβάσιμη μέσω της Διαδικτυακής πύλης ([www.promitheus.gov.gr](http://www.promitheus.gov.gr))<sup>30</sup>.

#### 2.1.3 Παροχή Διευκρινίσεων

Τα σχετικά αιτήματα παροχής διευκρινίσεων υποβάλλονται ηλεκτρονικά, το αργότερο δέκα (10) ημέρες πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών και απαντώνται αντίστοιχα, στο πλαίσιο της παρούσας, στη σχετική ηλεκτρονική διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης στην πλατφόρμα του ΕΣΗΔΗΣ, η οποία είναι προσβάσιμη μέσω της Διαδικτυακής πύλης ([www.promitheus.gov.gr](http://www.promitheus.gov.gr)). Αιτήματα παροχής συμπληρωματικών πληροφοριών – διευκρινίσεων υποβάλλονται από εγγεγραμμένου στο σύστημα οικονομικούς φορείς, δηλαδή από εκείνους που διαθέτουν σχετικά διαπιστευτήρια που τους έχουν χορηγηθεί (όνομα χρήστη και κωδικό πρόσβασης) και απαραίτητα το ηλεκτρονικό αρχείο με το κείμενο των ερωτημάτων είναι ηλεκτρονικά υπογεγραμμένο. Αιτήματα παροχής διευκρινίσεων που είτε υποβάλλονται με άλλον τρόπο είτε το ηλεκτρονικό αρχείο που τα συνοδεύει δεν είναι ηλεκτρονικά υπογεγραμμένο, δεν εξετάζονται.

Η αναθέτουσα αρχή παρατείνει την προθεσμία παραλαβής των προσφορών, ούτως ώστε όλοι οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς να μπορούν να λάβουν γνώση όλων των αναγκαίων πληροφοριών για την κατάρτιση των προσφορών στις ακόλουθες περιπτώσεις<sup>31</sup>:

<sup>29</sup> Ως «έγγραφο διαδικασίας σύναψης της σύμβασης» ή «έγγραφο της σύμβασης», κατά την έννοια της περ. 14 της παρ.1 του άρθρου 2 του ν. 4412/2016, νοείται κάθε έγγραφο το οποίο παρέχει ή στο οποίο παραπέμπει η Α.Α. με σκοπό να περιγράψει ή να προσδιορίσει στοιχεία της σύμβασης ή της διαδικασίας ανάθεσης, συμπεριλαμβανομένης της προκήρυξης σύμβασης του άρθρου 63, της προκαταρκτικής προκήρυξης του άρθρου 62, αν χρησιμοποιείται ως μέσο προκήρυξης του διαγωνισμού, των τεχνικών προδιαγραφών, του περιγραφικού εγγράφου, των προτεινόμενων όρων της σύμβασης, των υποδειγμάτων για την προσκόμιση των εγγράφων από τους υποψηφίους και τους προσφέροντες, των πληροφοριών σχετικά με τις γενικές και ειδικές υποχρεώσεις και τυχόν πρόσθετων εγγράφων. Επίσης, στην έννοια αυτή περιλαμβάνονται και η διακήρυξη στην οποία αναφέρονται όλοι οι ειδικοί και γενικοί όροι σύναψης και εκτέλεσης της σύμβασης, το Ενιαίο Ευρωπαϊκό Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), οι συμπληρωματικές πληροφορίες που παρέχει η αναθέτουσα αρχή δυνάμει της παρ. 2 του άρθρου 67 και της παρ. 2 του άρθρου 297, το σχέδιο της σύμβασης μετά των παραρτημάτων αυτής και η τεχνική συγγραφή υποχρεώσεων που περιλαμβάνει και τις εφαρμοστέες τεχνικές προδιαγραφές.

<sup>30</sup> Επιλέγεται, κατά κανόνα, η εκ του νόμου υποχρεωτική χρήση του ΕΣΗΔΗΣ για την πρόσβαση στα έγγραφα της σύμβασης και την επικοινωνία. Οι επιλογές που ακολουθούν αφορούν περιπτώσεις που δεν είναι δυνατή εν όλω ή εν μέρει η ελεύθερη πλήρης, άμεση και δωρεάν ηλεκτρονική πρόσβαση στα έγγραφα της σύμβασης. Επιπλέον, σε περίπτωση που απαιτούνται ειδικά εργαλεία, συσκευές ή μορφότυποι περιγράφονται στο σημείο αυτό ταυτόχρονα με τον τρόπο πρόσβασης των ενδιαφερομένων.

<sup>31</sup> Άρθρο 60 παρ. 3 & 67 παρ. 2 του ν. 4412/2016

α) όταν, για οποιονδήποτε λόγο, πρόσθετες πληροφορίες, αν και ζητήθηκαν από τον οικονομικό φορέα έγκαιρα, δεν έχουν παρασχεθεί το αργότερο έξι (6) ημέρες πριν από την προθεσμία που ορίζεται για την παραλαβή των προσφορών,

β) όταν τα έγγραφα της σύμβασης υφίστανται σημαντικές αλλαγές.

Η διάρκεια της παράτασης θα είναι ανάλογη με τη σπουδαιότητα των πληροφοριών ή των αλλαγών.

Όταν οι πρόσθετες πληροφορίες δεν έχουν ζητηθεί έγκαιρα ή δεν έχουν σημασία για την προετοιμασία κατάλληλων προσφορών, η παράταση της προθεσμίας εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής

Η αναθέτουσα αρχή, με αιτιολογημένη απόφασή της, δύναται να παρατείνει την προθεσμία παραλαβής των προσφορών, τηρουμένων σε κάθε περίπτωση των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας.

Τροποποίηση των όρων της διαγωνιστικής διαδικασίας (πχ αλλαγή/μετάθεση της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής προσφορών καθώς και σημαντικές αλλαγές των εγγράφων της σύμβασης, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο) δημοσιεύεται στην ΕΕΕΕ (με το τυποποιημένο έντυπο «Διορθωτικό»<sup>32</sup>) και στο ΚΗΜΔΗΣ<sup>33</sup>.

#### 2.1.4 Γλώσσα

Τα έγγραφα της σύμβασης έχουν συνταχθεί στην ελληνική γλώσσα.<sup>34</sup>

Τυχόν προδικαστικές προσφυγές υποβάλλονται στην ελληνική γλώσσα.

Οι προσφορές, τα στοιχεία που περιλαμβάνονται σε αυτές, καθώς και τα αποδεικτικά έγγραφα, σχετικά με τη μη ύπαρξη λόγου αποκλεισμού και την πλήρωση των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής<sup>35</sup>, συντάσσονται στην ελληνική γλώσσα ή συνοδεύονται από επίσημη μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα.

Τα αλλοδαπά δημόσια και ιδιωτικά έγγραφα συνοδεύονται από μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα, επικυρωμένη είτε από πρόσωπο αρμόδιο κατά τις κείμενες διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας είτε από πρόσωπο κατά νόμο αρμόδιο της χώρας στην οποία έχει συνταχθεί το έγγραφο.

Ενημερωτικά και τεχνικά φυλλάδια και άλλα έντυπα -εταιρικά ή μη- με ειδικό τεχνικό περιεχόμενο, δηλαδή έντυπα με αμιγώς τεχνικά χαρακτηριστικά, όπως αριθμούς, αποδόσεις σε διεθνείς μονάδες, μαθηματικούς τύπους και σχέδια, που είναι δυνατόν να διαβαστούν σε κάθε γλώσσα και δεν είναι απαραίτητη η μετάφραση τους, μπορούν να υποβάλλονται σε άλλη γλώσσα, χωρίς να συνοδεύονται από μετάφραση στην ελληνική.<sup>36</sup>

Κάθε μορφής επικοινωνία με την αναθέτουσα αρχή, καθώς και μεταξύ αυτής και του αναδόχου, θα γίνονται υποχρεωτικά στην ελληνική γλώσσα<sup>37</sup>.

#### 2.1.5 Εγγυήσεις<sup>38</sup>

Οι εγγυητικές επιστολές των παραγράφων 2.2.2 και 4.1. εκδίδονται από πιστωτικά ιδρύματα ή χρηματοδοτικά ιδρύματα ή ασφαλιστικές επιχειρήσεις κατά την έννοια των περιπτώσεων β' και γ' της

<sup>32</sup> Βλ. οδηγίες για τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου 14 «Διορθωτικό» στην ιστοσελίδα του simap [https://simap.ted.europa.eu/documents/10184/166101/Instructions+for+the+use+of+F14\\_EL.pdf/0bdd2252-323d-44d1-97d5-0babe74629f4](https://simap.ted.europa.eu/documents/10184/166101/Instructions+for+the+use+of+F14_EL.pdf/0bdd2252-323d-44d1-97d5-0babe74629f4)

<sup>33</sup> Βλ. έγγραφο της Αρχής με α.π. 4121/30-07-2020 « Διευκρινίσεις ως προς την τήρηση των διατυπώσεων δημοσιότητας στη διαγωνιστική διαδικασία σε περίπτωση τροποποίησης όρων της διακήρυξης» (ΑΔΑ: ΩΡΗ9ΟΞΤΒ-2ΧΖ)

<sup>34</sup> Άρθρο 53 παρ.3 του ν. 4412/2016: Τα έγγραφα της σύμβασης (όπως περιγράφονται στην παρ. 2.1.1) συντάσσονται υποχρεωτικά στην ελληνική γλώσσα και προαιρετικά και σε άλλες γλώσσες, συνολικά ή μερικά. Σε περίπτωση ασυμφωνίας μεταξύ των τμημάτων των εγγράφων της σύμβασης που έχουν συνταχθεί σε περισσότερες γλώσσες, επικρατεί η ελληνική έκδοση.

<sup>35</sup> Βλ. άρθρο 80 παρ. 10 του ν. 4412/2016

<sup>36</sup> Άρθρο 92 παρ.4 του ν. 4412/2016

<sup>37</sup> Με την επιφύλαξη της εν όλω ή εν μέρει σύνταξης των εγγράφων σε άλλη γλώσσα

<sup>38</sup> Άρθρο 72 του ν. 4412/2016

παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4364/ 2016 (Α'13)<sup>39</sup>, που λειτουργούν νόμιμα στα κράτη - μέλη της Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου ή στα κράτη-μέρη της ΣΔΣ και έχουν, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, το δικαίωμα αυτό. Μπορούν, επίσης, να εκδίδονται από το Τ.Μ.Ε.Δ.Ε. ή να παρέχονται με γραμμάτιο του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων με παρακατάθεση σε αυτό του αντίστοιχου χρηματικού ποσού<sup>40</sup>. Αν συσταθεί παρακαταθήκη με γραμμάτιο παρακατάθεσης χρεογράφων στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, τα τοκομερίδια ή μερίσματα που λήγουν κατά τη διάρκεια της εγγύησης επιστρέφονται μετά τη λήξη τους στον υπέρ ου η εγγύηση οικονομικό φορέα.

Οι εγγυητικές επιστολές εκδίδονται κατ' επιλογή των οικονομικών φορέων από έναν ή περισσότερους εκδότες της παραπάνω παραγράφου.

Οι εγγυήσεις αυτές περιλαμβάνουν κατ' ελάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία: α) την ημερομηνία έκδοσης, β) τον εκδότη, γ) την αναθέτουσα αρχή προς την οποία απευθύνονται, δ) τον αριθμό της εγγύησης, ε) το ποσό που καλύπτει η εγγύηση, στ) την πλήρη επωνυμία, τον Α.Φ.Μ. και τη διεύθυνση του οικονομικού φορέα υπέρ του οποίου εκδίδεται η εγγύηση (στην περίπτωση ένωσης αναγράφονται όλα τα παραπάνω για κάθε μέλος της ένωσης), ζ) τους όρους ότι: αα) η εγγύηση παρέχεται ανέκκλητα και ανεπιφύλακτα, ο δε εκδότης παραιτείται του δικαιώματος της διαιρέσεως και της διζήσεως και ββ) ότι σε περίπτωση κατάρτησης αυτής, το ποσό της κατάρτησης υπόκειται στο εκάστοτε ισχύον τέλος χαρτοσήμου, η) τα στοιχεία της σχετικής Διακήρυξης και την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών, θ) την ημερομηνία λήξης ή τον χρόνο ισχύος της εγγύησης, ι) την ανάληψη υποχρέωσης από τον εκδότη της εγγύησης να καταβάλει το ποσό της εγγύησης ολικά ή μερικά εντός πέντε (5) ημερών μετά από απλή έγγραφη ειδοποίηση εκείνου προς τον οποίο απευθύνεται και ια) στην περίπτωση των εγγυήσεων καλής εκτέλεσης και προκαταβολής, τον αριθμό και τον τίτλο της σχετικής σύμβασης<sup>41</sup>.

Η περ. α' του προηγούμενου εδαφίου ζ' δεν εφαρμόζεται για τις εγγυήσεις που παρέχονται με γραμμάτιο του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων.

Η αναθέτουσα αρχή επικοινωνεί με τους εκδότες των εγγυητικών επιστολών προκειμένου να διαπιστώσει την εγκυρότητά τους.

### 2.1.6 Προστασία Προσωπικών Δεδομένων

Η αναθέτουσα αρχή ενημερώνει το φυσικό πρόσωπο που υπογράφει την προσφορά ως Προσφέρων ή ως Νόμιμος Εκπρόσωπος Προσφέροντος, ότι η ίδια ή και τρίτοι, κατ' εντολή και για λογαριασμό της, θα επεξεργάζονται προσωπικά δεδομένα που περιέχονται στους φακέλους της προσφοράς και τα αποδεικτικά μέσα τα οποία υποβάλλονται σε αυτήν, στο πλαίσιο του παρόντος Διαγωνισμού, για τον σκοπό της αξιολόγησης των προσφορών και της ενημέρωσης έτερων συμμετεχόντων σε αυτόν, λαμβάνοντας κάθε εύλογο μέτρο για τη διασφάλιση του απορρήτου και της ασφάλειας της επεξεργασίας των δεδομένων και της προστασίας τους από κάθε μορφής αθέμιτη επεξεργασία, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας περί προστασίας προσωπικών δεδομένων, κατά τα αναλυτικώς αναφερόμενα στην αναλυτική ενημέρωση που επισυνάπτεται στην παρούσα.

## 2.2 Δικαίωμα Συμμετοχής - Κριτήρια Ποιοτικής Επιλογής

### 2.2.1 Δικαίωμα συμμετοχής

1. Δικαίωμα συμμετοχής στη διαδικασία σύναψης της παρούσας σύμβασης έχουν φυσικά ή νομικά πρόσωπα και, σε περίπτωση ενώσεων οικονομικών φορέων, τα μέλη αυτών, που είναι εγκατεστημένα σε:

α) κράτος-μέλος της Ένωσης,

<sup>39</sup> Βλ. άρθρο 120 του ν.4512/2018 (ΦΕΚ Α' 5/17.1.2017), καθώς και άρθρο 15 παρ.1 του ν.4541/2018 (ΦΕΚ Α' 93/31.5.2018)

<sup>40</sup> Τα γραμμάτια σύστασης χρηματικής παρακαταθήκης του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, για την παροχή εγγυήσεων συμμετοχής και καλής εκτέλεσης (εγγυοδοτική παρακαταθήκη) συστήνονται σύμφωνα με την ειδική νομοθεσία που διέπει αυτό και ειδικότερα βάσει του άρθρου 4 του π.δ/τος της 30 Δεκεμβρίου 1926/3 Ιανουαρίου 1927 ("Περί συστάσεως και αποδόσεως παρακαταθηκών και καταθέσεων παρά τω Ταμείω Παρακαταθηκών και Δανείων"). Βλ. στο με αρ. πρωτ. 2756/23-5-2017 έγγραφο της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. (ΑΔΑ: 7ΝΣΡΟΞΤΒ-975).

<sup>41</sup> Παρ. 12 άρθρου 72 του ν. 4412/2016

β) κράτος-μέλος του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (Ε.Ο.Χ.),

γ) τρίτες χώρες που έχουν υπογράψει και κυρώσει τη ΣΔΣ<sup>42</sup>, στον βαθμό που η υπό ανάθεση δημόσια σύμβαση καλύπτεται από τα Παραρτήματα 1, 2, 4, 5, 6 και 7<sup>43</sup> και τις γενικές σημειώσεις του σχετικού με την Ένωση Προσαρτήματος Ι της ως άνω Συμφωνίας, καθώς και

δ) σε τρίτες χώρες που δεν εμπίπτουν στην περίπτωση γ' της παρούσας παραγράφου και έχουν συνάψει διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες με την Ένωση σε θέματα διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων<sup>44</sup>.

Στον βαθμό που καλύπτονται από τα Παραρτήματα 1, 2, 4, 5 6 και 7 και τις γενικές σημειώσεις του σχετικού με την Ένωση Προσαρτήματος Ι της ΣΔΣ, καθώς και τις λοιπές διεθνείς συμφωνίες από τις οποίες δεσμεύεται η Ένωση, οι αναθέτουσες αρχές επιφυλάσσουν για τα έργα, τα αγαθά, τις υπηρεσίες και τους οικονομικούς φορείς των χωρών που έχουν υπογράψει τις εν λόγω συμφωνίες μεταχείριση εξίσου ευνοϊκή με αυτήν που επιφυλάσσουν για τα έργα, τα αγαθά, τις υπηρεσίες και τους οικονομικούς φορείς της Ένωσης<sup>45</sup>.

**2. Οικονομικός φορέας συμμετέχει είτε μεμονωμένα είτε ως μέλος ένωσης. Οι ενώσεις οικονομικών φορέων, συμπεριλαμβανομένων και των προσωρινών συμπράξεων, δεν απαιτείται να περιβληθούν συγκεκριμένη νομική μορφή για την υποβολή προσφοράς. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να απαιτήσει από τις ενώσεις οικονομικών φορέων να περιβληθούν συγκεκριμένη νομική μορφή, εφόσον τους ανατεθεί η σύμβαση.**

Στις περιπτώσεις υποβολής προσφοράς από ένωση οικονομικών φορέων, όλα τα μέλη της ευθύνονται έναντι της αναθέτουσας αρχής αλληλεγγύως και εις ολόκληρον.<sup>46</sup>

## 2.2.2 Εγγύηση συμμετοχής<sup>47</sup>

**2.2.2.1.** Για την έγκυρη συμμετοχή στη διαδικασία σύναψης της παρούσας σύμβασης κατατίθεται από τους συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς (προσφέροντες) εγγυητική επιστολή συμμετοχής<sup>48</sup>, ποσού **32.258,07** ευρώ<sup>49</sup>

Στην περίπτωση ένωσης οικονομικών φορέων, η εγγύηση συμμετοχής περιλαμβάνει και τον όρο ότι η εγγύηση καλύπτει τις υποχρεώσεις όλων των οικονομικών φορέων που συμμετέχουν στην ένωση.

Η εγγύηση συμμετοχής πρέπει να ισχύει τουλάχιστον για τριάντα (30) ημέρες μετά τη λήξη του χρόνου ισχύος της προσφοράς του άρθρου 2.4.5 της παρούσας, ήτοι μέχρι **15/08/2027**, άλλως η προσφορά απορρίπτεται. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί, πριν τη λήξη της προσφοράς, να ζητεί από τους προσφέροντες να παρατείνουν, πριν τη λήξη τους, τη διάρκεια ισχύος της προσφοράς και της εγγύησης συμμετοχής.

Οι πρωτότυπες εγγυήσεις συμμετοχής, πλην των εγγυήσεων που εκδίδονται ηλεκτρονικά, προσκομίζονται σε κλειστό φάκελο με ευθύνη του οικονομικού φορέα, το αργότερο πριν την ημερομηνία και ώρα

<sup>42</sup> Βλ. σχετικά με ΣΔΣ [https://www.wto.org/english/tratop\\_e/gproc\\_e/gr\\_gpa\\_e.htm](https://www.wto.org/english/tratop_e/gproc_e/gr_gpa_e.htm)

<sup>43</sup> Σύμφωνα με το ισχύον κείμενο της ΣΔΣ, τα σχετικά παραρτήματα που αναφέρονται στο άρθρο 25 αντιστοιχούν πλέον στα 1, 2, 4, 5, 6 και 7.

<sup>44</sup> Επισημαίνεται, ότι απαγορεύεται η συμμετοχή εξωχώριας εταιρείας από «μη συνεργάσιμα κράτη στον φορολογικό τομέα» κατά την έννοια των παρ. 3 και 4 του άρθρου 65 του ν. 4172/2013, καθώς και από κράτη που έχουν προνομιακό φορολογικό καθεστώς, όπως αυτά ορίζονται στον κατάλογο της απόφασης της παρ. 7 του άρθρου 65 του ως άνω Κώδικα, κατά τα αναφερόμενα στην περίπτωση α' και β' της παραγράφου 4 του άρθρου 4 του ν. 3310/2005.

<sup>45</sup> Βλ. σελ. 8 της Ανακοίνωσης της Επιτροπής C (2019) 5494 final «Κατευθυντήριες γραμμές για τη συμμετοχή προσφερόντων και αγαθών από τρίτες χώρες στην αγορά δημοσίων συμβάσεων της ΕΕ».

<sup>46</sup> Άρθρο 19 του ν. 4412/2016

<sup>47</sup> Παρ. 1, 2, 3 και 12 του άρθρου 72 του ν. 4412/2016.

<sup>48</sup> Σε περίπτωση υποβολής προσφοράς για ένα ή περισσότερα τμήματα της σύμβασης, το ύψος της εγγύησης συμμετοχής υπολογίζεται επί της εκτιμώμενης αξίας, του/των προσφερόμενου/ων τμήματος/τμημάτων (β' εδ. παρ. 1 άρθρου 72 του ν. 4412/2016).

<sup>49</sup> Το ποσοστό της εγγύησης συμμετοχής δεν μπορεί να υπερβαίνει το 2% της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, εκτός ΦΠΑ, με ανάλογη στρογγυλοποίηση, μη συνυπολογιζομένων των δικαιωμάτων προαίρεσης και παράτασης της σύμβασης.

αποσφράγισης των προσφορών που ορίζεται στην παρ. 3.1 της παρούσας, άλλως η προσφορά απορρίπτεται ως απαράδεκτη, μετά από γνώμη της Επιτροπής Διαγωνισμού.

**2.2.2.2.** Η εγγύηση συμμετοχής επιστρέφεται στον ανάδοχο με την προσκόμιση της εγγύησης καλής εκτέλεσης.

Η εγγύηση συμμετοχής επιστρέφεται στους λοιπούς προσφέροντες, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στην παρ. 3 του άρθρου 72 του ν. 4412/2016.<sup>50</sup>

**2.2.2.3.** Η εγγύηση συμμετοχής καταπίπτει, εάν ο προσφέρων: α) αποσύρει την προσφορά του κατά τη διάρκεια ισχύος αυτής, β) παρέχει, εν γνώσει του, ψευδή στοιχεία ή πληροφορίες που αναφέρονται στις παραγράφους 2.2.3 έως 2.2.8 γ) δεν προσκομίσει εγκαίρως τα προβλεπόμενα από την παρούσα δικαιολογητικά (παραγράφοι 2.2.9 και 3.2), δ) δεν προσέλθει εγκαίρως για την υπογραφή του συμφωνητικού, ε) υποβάλει μη κατάλληλη προσφορά, κατά την έννοια της περ. 46 της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4412/2016, στ) δεν ανταποκριθεί στη σχετική πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής να εξηγήσει την τιμή ή το κόστος της προσφοράς του εντός της τεθείσας προθεσμίας και η προσφορά του απορριφθεί<sup>51</sup>, ζ) στις περιπτώσεις των παρ. 3, 4 και 5 του άρθρου 103 του ν. 4412/2016, περί πρόσκλησης για υποβολή δικαιολογητικών από τον προσωρινό ανάδοχο, αν, κατά τον έλεγχο των παραπάνω δικαιολογητικών, σύμφωνα με τις παραγράφους 3.2 και 3.4 της παρούσας, διαπιστωθεί ότι τα στοιχεία που δηλώθηκαν στο ΕΕΕΣ είναι εκ προθέσεως απατηλά, ή ότι έχουν υποβληθεί πλαστά αποδεικτικά στοιχεία, ή αν, από τα παραπάνω δικαιολογητικά που προσκομίστηκαν νομίμως και εμπροθέσμως, δεν αποδεικνύεται η μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.3 ή η πλήρωση μιας ή περισσότερων από τις απαιτήσεις των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής.

### 2.2.3 Λόγοι αποκλεισμού<sup>52</sup>

Αποκλείεται από τη συμμετοχή στην παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης (διαγωνισμό) οικονομικός φορέας, εφόσον συντρέχει στο πρόσωπό του (εάν πρόκειται για μεμονωμένο φυσικό ή νομικό πρόσωπο) ή σε ένα από τα μέλη του (εάν πρόκειται για ένωση οικονομικών φορέων) ένας ή περισσότεροι από τους ακόλουθους λόγους:

**2.2.3.1.** Όταν υπάρχει σε βάρος του αμετάκλητη<sup>53</sup> καταδικαστική απόφαση για ένα από τα ακόλουθα εγκλήματα:

α) συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 2 της απόφασης-πλαίσιο 2008/841/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 2008, για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος (ΕΕ L 300 της 11.11.2008 σ.42) και τα εγκλήματα του άρθρου 187 του Ποινικού Κώδικα (εγκληματική οργάνωση),

β) ενεργητική δωροδοκία, όπως ορίζεται στο άρθρο 3 της σύμβασης περί της καταπολέμησης της διαφθοράς στην οποία ενέχονται υπάλληλοι των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή των κρατών-μελών της Ένωσης (ΕΕ C 195 της 25.6.1997, σ. 1) και στην παρ. 1 του άρθρου 2 της απόφασης-πλαίσιο 2003/568/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 22ας Ιουλίου 2003, για την καταπολέμηση της δωροδοκίας στον ιδιωτικό τομέα (ΕΕ L 192 της 31.7.2003, σ. 54), καθώς και όπως ορίζεται στο εθνικό δίκαιο του οικονομικού φορέα, και τα εγκλήματα των άρθρων 159Α (δωροδοκία πολιτικών προσώπων), 236 (δωροδοκία υπαλλήλου), 237 παρ. 2-4 (δωροδοκία δικαστικών λειτουργών), 237Α παρ. 2 (εμπορία επιρροής – μεσάζοντες), 396 παρ. 2 (δωροδοκία στον ιδιωτικό τομέα) του Ποινικού Κώδικα,

γ) απάτη εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, κατά την έννοια των άρθρων 3 και 4 της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/1371 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5<sup>ης</sup> Ιουλίου 2017 σχετικά

<sup>50</sup> Άρθρο 72 παρ. 3 εδάφιο δεύτερο του ν. 4412/2016

<sup>51</sup> Βλ. άρθρο 88, σε συνδυασμό με άρθρο 72 του ν. 4412/2016

<sup>52</sup> Άρθρα 73 και 74 του ν. 4412/2016.

<sup>53</sup> Επισημαίνεται ότι η αναφορά στο ΕΕΕΣ σε “τελεσίδικη καταδικαστική απόφαση” νοείται ως “αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση”, η δε σχετική δήλωση του οικονομικού φορέα στο Μέρος III.A. του ΕΕΕΣ αφορά μόνο σε αμετάκλητες καταδικαστικές αποφάσεις

με την καταπολέμηση, μέσω του ποινικού δικαίου, της απάτης εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης (L 198/28.07.2017) και τα εγκλήματα των άρθρων 159Α (δωροδοκία πολιτικών προσώπων), 216 (πλαστογραφία), 236 (δωροδοκία υπαλλήλου), 237 παρ. 2-4 (δωροδοκία δικαστικών λειτουργιών), 242 (ψευδής βεβαίωση, νόθευση κ.λπ.) 374 (διακεκριμένη κλοπή), 375 (υπεξαίρεση), 386 (απάτη), 386Α (απάτη με υπολογιστή), 386Β (απάτη σχετική με τις επιχορηγήσεις), 390 (απιστία) του Ποινικού Κώδικα και των άρθρων 155 επ. του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα (ν. 2960/2001, Α' 265), όταν αυτά στρέφονται κατά των οικονομικών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή συνδέονται με την προσβολή αυτών των συμφερόντων, καθώς και τα εγκλήματα των άρθρων 23 (διασυννοριακή απάτη σχετικά με τον ΦΠΑ) και 24 (επικουρικές διατάξεις για την ποινική προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης) του ν. 4689/2020 (Α' 103),

δ) τρομοκρατικά εγκλήματα ή εγκλήματα συνδεόμενα με τρομοκρατικές δραστηριότητες, όπως ορίζονται, αντιστοίχως, στα άρθρα 3-4 και 5-12 της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/541 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15<sup>ης</sup> Μαρτίου 2017 για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και την αντικατάσταση της απόφασης-πλαίσιο 2002/475/ΔΕΥ του Συμβουλίου και για την τροποποίηση της απόφασης 2005/671/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 88/31.03.2017) ή ηθική αυτουργία ή συνέργεια ή απόπειρα διάπραξης εγκλήματος, όπως ορίζονται στο άρθρο 14 αυτής, και τα εγκλήματα των άρθρων 187Α και 187Β του Ποινικού Κώδικα, καθώς και τα εγκλήματα των άρθρων 32-35 του ν. 4689/2020 (Α'103),

ε) νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 1 της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ης Μαΐου 2015, σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 648/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και την κατάργηση της οδηγίας 2005/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και της οδηγίας 2006/70/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 141/05.06.2015) και τα εγκλήματα των άρθρων 2 και 39 του ν. 4557/2018 (Α' 139),

στ) παιδική εργασία και άλλες μορφές εμπορίας ανθρώπων, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 της Οδηγίας 2011/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5ης Απριλίου 2011, για την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και για την προστασία των θυμάτων της, καθώς και για την αντικατάσταση της απόφασης-πλαίσιο 2002/629/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 101 της 15.4.2011, σ. 1), και τα εγκλήματα του άρθρου 323Α του Ποινικού Κώδικα (εμπορία ανθρώπων).

Ο οικονομικός φορέας αποκλείεται, επίσης, όταν το πρόσωπο εις βάρος του οποίου εκδόθηκε αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση είναι μέλος του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου του ή έχει εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε αυτό. Η υποχρέωση του προηγούμενου εδαφίου αφορά:

- στις περιπτώσεις εταιρειών περιορισμένης ευθύνης (Ε.Π.Ε.) ιδιωτικών κεφαλαιουχικών εταιρειών (Ι.Κ.Ε.) και προσωπικών εταιρειών (Ο.Ε. και Ε.Ε.) τους διαχειριστές.
- στις περιπτώσεις ανωνύμων εταιρειών (Α.Ε.), τον διευθύνοντα Σύμβουλο, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και τα πρόσωπα στα οποία με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου έχει ανατεθεί το σύνολο της διαχείρισης και εκπροσώπησης της εταιρείας.
- στις περιπτώσεις Συνεταιρισμών, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου.
- σε όλες τις λοιπές περιπτώσεις νομικών προσώπων, τον κατά περίπτωση νόμιμο εκπρόσωπο.

**Εάν στις ως άνω περιπτώσεις (α) έως (στ) η κατά τα ανωτέρω περίοδος αποκλεισμού δεν έχει καθοριστεί με αμετάκλητη απόφαση, αυτή ανέρχεται σε πέντε (5) έτη από την ημερομηνία της καταδίκης με αμετάκλητη απόφαση.**

**2.2.3.2. Στις ακόλουθες περιπτώσεις :**

α) όταν ο οικονομικός φορέας έχει αθετήσει τις υποχρεώσεις του σχετικά με την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και αυτό έχει διαπιστωθεί με δικαστική ή διοικητική απόφαση με

τελεσίδικη και δεσμευτική ισχύ, σύμφωνα με διατάξεις της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ή την εθνική νομοθεσία ή

β) όταν η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αποδείξει με τα κατάλληλα μέσα ότι ο οικονομικός φορέας έχει αθετήσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης.

Αν ο οικονομικός φορέας είναι Έλληνας πολίτης ή έχει την εγκατάστασή του στην Ελλάδα, οι υποχρεώσεις του που αφορούν τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης καλύπτουν τόσο την κύρια όσο και την επικουρική ασφάλιση.

Οι υποχρεώσεις των περ. α' και β' της παρ. 2.2.3.2 θεωρείται ότι δεν έχουν αθετηθεί εφόσον δεν έχουν καταστεί ληξιπρόθεσμες ή εφόσον αυτές έχουν υπαχθεί σε δεσμευτικό διακανονισμό που τηρείται.

Δεν αποκλείεται ο οικονομικός φορέας, όταν έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του είτε καταβάλλοντας τους φόρους ή τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης που οφείλει, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των δεδουλευμένων τόκων ή των προστίμων, είτε υπαγόμενος σε δεσμευτικό διακανονισμό για την καταβολή τους στο μέτρο που τηρεί τους όρους του δεσμευτικού κανονισμού.

### 2.2.3.3 Δεν εφαρμόζεται

**2.2.3.4.** Αποκλείεται<sup>54</sup> από τη συμμετοχή στη διαδικασία σύναψης της παρούσας σύμβασης, οικονομικός φορέας σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες καταστάσεις<sup>55</sup>:

(α) εάν έχει αθετήσει τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στην παρ. 2 του άρθρου 18 του ν. 4412/2016<sup>56</sup>, περί αρχών που εφαρμόζονται στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων,

(β) εάν τελεί υπό πτώχευση ή έχει υπαχθεί σε διαδικασία ειδικής εκκαθάρισης ή τελεί υπό αναγκαστική διαχείριση από εκκαθαριστή ή από το δικαστήριο ή έχει υπαχθεί σε διαδικασία πτωχευτικού συμβιβασμού ή έχει αναστείλει τις επιχειρηματικές του δραστηριότητες ή έχει υπαχθεί σε διαδικασία εξυγίανσης και δεν τηρεί τους όρους αυτής ή εάν βρίσκεται σε οποιαδήποτε ανάλογη κατάσταση προκύπτουσα από παρόμοια διαδικασία, προβλεπόμενη σε εθνικές διατάξεις νόμου.

(γ) εάν, με την επιφύλαξη της παραγράφου 3Γ του άρθρου 44 του ν. 3959/2011 περί ποινικών κυρώσεων και άλλων διοικητικών συνεπειών, υπάρχουν επαρκώς εύλογες ενδείξεις που οδηγούν στο συμπέρασμα ότι ο οικονομικός φορέας συνήψε συμφωνίες με άλλους οικονομικούς φορείς με στόχο τη στρέβλωση του ανταγωνισμού,

δ) εάν μία κατάσταση σύγκρουσης συμφερόντων κατά την έννοια του άρθρου 24 του ν. 4412/2016, δεν μπορεί να θεραπευτεί αποτελεσματικά με άλλα, λιγότερο παρεμβατικά, μέσα,

(ε) εάν μία κατάσταση στρέβλωσης του ανταγωνισμού από την πρότερη συμμετοχή του οικονομικού φορέα κατά την προετοιμασία της διαδικασίας σύναψης σύμβασης, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 48 του ν. 4412/2016, δεν μπορεί να θεραπευτεί με άλλα, λιγότερο παρεμβατικά, μέσα,

(στ) εάν έχει επιδείξει σοβαρή ή επαναλαμβανόμενη πλημμέλεια κατά την εκτέλεση ουσιώδους απαίτησης στο πλαίσιο προηγούμενης δημόσιας σύμβασης, προηγούμενης σύμβασης με αναθέτοντα

<sup>54</sup> Οι λόγοι της παραγράφου 4 αποτελούν δυνητικούς λόγους αποκλεισμού, σύμφωνα με το άρθρο 73 παρ. 4 του ν. 4412/2016. Κατά συνέπεια, η Α.Α. δύναται να επιλέξει όλους, μερικούς, ή, ενδεχομένως, και κανέναν από τους λόγους αποκλεισμού της παρ. 4, συνεκτιμώντας τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της υπό ανάθεση σύμβασης (εκτιμώμενη αξία αυτής, ειδικές περιστάσεις κ.λπ.), με σχετική πρόβλεψη στη διακήρυξη (βλ. αιτιολογική έκθεση νόμου 4412/2016 - άρθρο 73 παρ. 4). Επισημαίνεται, επίσης, ότι η επιλογή από την Α.Α. λόγου/ων αποκλεισμού της παρ. 4 διαμορφώνει αντιστοίχως τις επιλογές της στα σχετικά πεδία του ΕΕΕΣ καθώς και τα μέσα απόδειξης του άρθρου 2.2.9.2.

<sup>55</sup> Ειδικά για τους δυνητικούς λόγους αποκλεισμού βλ. την Κατευθυντήρια Οδηγία 20/22-06-2017 της Αρχής (ΑΔΑ: ΩΡΞ30ΞΤΒ-9Ρ5). Ειδικότερα, όταν η αναθέτουσα αρχή εξετάζει τη συνδρομή των προϋποθέσεων εφαρμογής των δυνητικών λόγων αποκλεισμού που έχει συμπεριλάβει στα έγγραφα της σύμβασης, πρέπει να δίδει ιδιαίτερη προσοχή στην τήρηση της αρχής της αναλογικότητας (βλ. και αιτιολογική σκέψη 101 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ).

<sup>56</sup> Η αθέτηση της υποχρέωσης αυτής συνιστά σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα του οικονομικού φορέα κατά την έννοια της περίπτωσης θ' της παραγράφου 4 του άρθρου 73. Βλ. άρθρο 18 παρ. 5 του ν. 4412/2016.

φορέα ή προηγούμενης σύμβασης παραχώρησης που είχε ως αποτέλεσμα την πρόωρη καταγγελία της προηγούμενης σύμβασης, αποζημιώσεις ή άλλες παρόμοιες κυρώσεις,

(ζ) εάν έχει κριθεί ένοχος εκ προθέσεως σοβαρών απατηλών δηλώσεων κατά την παροχή των πληροφοριών που απαιτούνται για την εξακρίβωση της απουσίας των λόγων αποκλεισμού ή την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής, έχει αποκρύψει τις πληροφορίες αυτές ή δεν είναι σε θέση να προσκομίσει τα δικαιολογητικά που απαιτούνται κατ' εφαρμογή της παραγράφου 2.2.9.2 της παρούσας,

(η) εάν επιχειρήσει να επηρεάσει με αθέμιτο τρόπο τη διαδικασία λήψης αποφάσεων της αναθέτουσας αρχής, να αποκτήσει εμπιστευτικές πληροφορίες που ενδέχεται να του αποφέρουν αθέμιτο πλεονέκτημα στη διαδικασία σύναψης σύμβασης ή να παράσχει με απατηλό τρόπο παραπλανητικές πληροφορίες που ενδέχεται να επηρεάσουν ουσιωδώς τις αποφάσεις που αφορούν τον αποκλεισμό, την επιλογή ή την ανάθεση,

(θ) εάν η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αποδείξει, με κατάλληλα μέσα, ότι έχει διαπράξει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα, το οποίο θέτει εν αμφιβόλω την ακεραιότητά του .

**Εάν στις ως άνω περιπτώσεις (α) έως (θ) η περίοδος αποκλεισμού δεν έχει καθοριστεί με αμετάκλητη απόφαση, αυτή ανέρχεται σε τρία (3) έτη από την ημερομηνία έκδοσης πράξης που βεβαιώνει το σχετικό γεγονός.**<sup>57</sup>

**2.2.3.5.** *[Συμπληρώνεται κατά περίπτωση εφόσον η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης υπερβαίνει το 1.000.000 ευρώ]* Αποκλείεται, επίσης, οικονομικός φορέας από τη συμμετοχή στη διαδικασία σύναψης της παρούσας σύμβασης εάν συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 3310/2005<sup>58</sup>, όπως ισχύει (αμιγώς εθνικός λόγος αποκλεισμού)<sup>59</sup>. Οι υποχρεώσεις της παρούσας αφορούν τις ανώνυμες εταιρείες που υποβάλλουν προσφορά αυτοτελώς ή ως μέλη ένωσης ή που συμμετέχουν στο μετοχικό κεφάλαιο άλλου νομικού προσώπου που υποβάλλει προσφορά ή νομικά πρόσωπα της αλλοδαπής που αντιστοιχούν σε ανώνυμη εταιρεία.

Εξαιρούνται της υποχρέωσης αυτής: α) οι εισηγμένες στα χρηματιστήρια κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (Ο.Ο.Σ.Α.) εταιρείες, β) οι εταιρείες, τα δικαιώματα ψήφου των οποίων ελέγχονται από μία ή περισσότερες επιχειρήσεις επενδύσεων (investment firms), εταιρείες διαχείρισης κεφαλαίων/ενεργητικού (asset/fund managers) ή εταιρείες διαχείρισης κεφαλαίων επιχειρηματικών συμμετοχών (private equity firms), υπό την προϋπόθεση ότι οι τελευταίες αυτές εταιρείες ελέγχουν συνολικά ποσοστό που υπερβαίνει το εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) των δικαιωμάτων ψήφων και είναι εποπτευόμενες από Επιτροπές Κεφαλαιαγοράς ή άλλες αρμόδιες χρηματοοικονομικές αρχές κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ο.Ο.Σ.Α.<sup>60</sup>

<sup>57</sup> Παράγραφος 10 του άρθρου 73 του ν.4412/2016. Επίσης, βλ. το υπ' αριθμ. πρωτ. 6271/30-11-2018 έγγραφο της Αρχής (ΑΔΑ Ψ3Κ8ΟΞΤΒ-09Β), σχετικά με την απόφαση ΔΕΕ της 24 Οκτωβρίου 2018 στην υπόθεση C-124/2017.

<sup>58</sup> Κατά την παρ. 4 του άρθρου 4 του ν. 3310/2005: «4.α) Απαγορεύεται η σύναψη δημοσίων συμβάσεων με εξωχώριες εταιρείες από «μη συνεργάσιμα κράτη στον φορολογικό τομέα» κατά την έννοια των παρ. 3 και 4 του άρθρου 65 του ν. 4172/2013 (Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος, Α` 167). Οι εξωχώριες εταιρείες από «μη συνεργάσιμα κράτη στον φορολογικό τομέα» απαγορεύεται επίσης να συμμετέχουν με ποσοστό μεγαλύτερο του ένα τοις εκατό (1%) επί του μετοχικού κεφαλαίου ή να κατέχουν εταιρικά μερίδια ή να είναι εταίροι των εταίρων σε επιχειρήσεις που συνάπτουν δημόσιες συμβάσεις. Για τον έλεγχο και την επιβολή της απαγόρευσης αυτής η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας εφαρμόζει την υπουργική απόφαση που εκδίδεται κατά την παρ. 4 του άρθρου 65 του ν. 4172/2013. Επιπλέον, απαγορεύεται η σύναψη δημοσίων συμβάσεων με εξωχώριες εταιρείες από κράτη που έχουν προνομιακό φορολογικό καθεστώς, όπως αυτά ορίζονται στον κατάλογο της απόφασης της παρ. 7 του άρθρου 65 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, με εξαίρεση τα κράτη που αποτελούν: αα) κράτος - μέλος της Ένωσης, ή ββ) κράτος - μέλος του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (Ε.Ο.Χ.), ή γγ) τρίτη χώρα που έχει υπογράψει και κυρώσει τη Διεθνή Συμφωνία για τις Διεθνείς Συμβάσεις (ΣΔΣ), στον βαθμό που η υπό ανάθεση σύμβαση καλύπτεται από τα Παραρτήματα 1, 2, 4 και 5 και τις γενικές σημειώσεις του σχετικού με την Ένωση Προσαρτήματος Ι της ως άνω ΣΔΣ, ή δδ) σε τρίτη/ες χώρες που δεν εμπίπτει στις περιπτώσεις αα), ββ) και γγ) και έχει συνάψει και εφαρμόζει διμερή ή πολυμερή συμφωνία με την Ένωση.»

<sup>59</sup> Κατά το στάδιο της υποβολής της προσφοράς η μη συνδρομή του ανωτέρω εθνικού λόγου αποκλεισμού δηλώνεται στο αντίστοιχο πεδίο του ΕΕΕΣ [αμιγώς εθνικοί λόγοι αποκλεισμού]

<sup>60</sup> Παρ. 3 άρθρου 8 του ν. 3310/2005, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 239 του ν. 4782/21

2.2.3.5.α Για όσο χρονικό διάστημα εξακολουθεί να ισχύει η εφαρμογή των περιοριστικών μέτρων που περιλαμβάνονται στον Κανονισμό Κυρώσεων κατά της Ρωσίας (Κανονισμός (ΕΕ) 833/2014, όπως τροποποιήθηκε με τον Κανονισμό 2022/576 του Συμβουλίου της 8ης Απριλίου 2022 στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων).<sup>61</sup>

Απαγορεύεται η ανάθεση της παρούσας σύμβασης, σε:

α) Ρώσο υπήκοο ή φυσικό ή νομικό πρόσωπο, οντότητα ή φορέα που έχει την έδρα του στη Ρωσία

β) νομικό πρόσωπο, οντότητα ή φορέα του οποίου τα δικαιώματα ιδιοκτησίας κατέχει άμεσα ή έμμεσα σε ποσοστό άνω του 50 % οντότητα αναφερόμενη στο στοιχείο α) της παρούσας παραγράφου· ή

γ) φυσικό ή νομικό πρόσωπο, οντότητα ή φορέα που ενεργεί εξ ονόματος ή κατ' εντολή οντότητας αναφερόμενης στο στοιχείο α) ή β) της παρούσας παραγράφου, συμπεριλαμβανομένων, όταν αντιστοιχούν σε περισσότερο από το 10 % της αξίας της σύμβασης, των υπεργολάβων, προμηθευτών ή οντοτήτων (τρίτων) στις ικανότητες των οποίων στηρίζεται, κατά την έννοια των οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις.»<sup>62</sup>

**2.2.3.6.** Ο οικονομικός φορέας αποκλείεται σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας σύναψης της παρούσας σύμβασης, όταν αποδεικνύεται ότι βρίσκεται, λόγω πράξεων ή παραλείψεων του, είτε πριν είτε κατά τη διαδικασία, σε μία από τις ως άνω περιπτώσεις.

**2.2.3.7.** Οικονομικός φορέας που εμπίπτει σε μια από τις καταστάσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 2.2.3.1 και 2.2.3.4, εκτός από την περ. β' αυτής, μπορεί να προσκομίζει στοιχεία<sup>63</sup>, προκειμένου να αποδείξει ότι τα μέτρα που έλαβε επαρκούν για να αποδείξουν την αξιοπιστία του, παρότι συντρέχει ο σχετικός λόγος αποκλεισμού (αυτοκάθαρση). Για τον σκοπό αυτό, ο οικονομικός φορέας αποδεικνύει ότι έχει καταβάλει ή έχει δεσμευτεί να καταβάλει αποζημίωση για ζημίες που προκλήθηκαν από το ποινικό αδίκημα ή το παράπτωμα, ότι έχει διευκρινίσει τα γεγονότα και τις περιστάσεις με ολοκληρωμένο τρόπο, μέσω ενεργού συνεργασίας με τις ερευνητικές αρχές, και έχει λάβει συγκεκριμένα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα, καθώς και μέτρα σε επίπεδο προσωπικού κατάλληλα για την αποφυγή περαιτέρω ποινικών αδικημάτων ή παραπτωμάτων. Τα μέτρα που λαμβάνονται από τους οικονομικούς φορείς αξιολογούνται σε συνάρτηση με τη σοβαρότητα και τις ιδιαίτερες περιστάσεις του ποινικού αδικήματος ή του παραπτώματος. Εάν τα στοιχεία κριθούν επαρκή, ο εν λόγω οικονομικός φορέας δεν αποκλείεται από τη διαδικασία σύναψης σύμβασης. Αν τα μέτρα κριθούν ανεπαρκή, γνωστοποιείται στον οικονομικό φορέα το σκεπτικό της απόφασης αυτής. Οικονομικός φορέας που έχει αποκλειστεί, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, με τελεσίδικη απόφαση, σε εθνικό επίπεδο, από τη συμμετοχή σε διαδικασίες σύναψης σύμβασης ή ανάθεσης παραχώρησης δεν μπορεί να κάνει χρήση της ανωτέρω δυνατότητας κατά την περίοδο του αποκλεισμού που ορίζεται στην εν λόγω απόφαση<sup>64</sup>.

Η εξέταση των, κατά τα ανωτέρω, προσκομισθέντων από τον οικονομικό φορέα στοιχείων, για τη διαπίστωση της επάρκειας η μη των επανορθωτικών μέτρων που έλαβε και επικαλείται, θα πραγματοποιηθεί κατά το στάδιο της εξέτασης των δικαιολογητικών κατακύρωσης.

**2.2.3.8.** Η απόφαση για τη διαπίστωση της επάρκειας ή μη των επανορθωτικών μέτρων κατά την προηγούμενη παράγραφο, εκδίδεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παρ. 8 και 9 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016<sup>65</sup>, καθώς και στην υπ' αριθμ. 102080/24-10-2022 (Β' 5623/02.11.2022) απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων, με θέμα: «*Ρύθμιση θεμάτων σχετικά με την εξέταση επανορθωτικών μέτρων από την Επιτροπή της παρ. 9 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016*».

<sup>61</sup> Βλ. και σχετικά έγγραφα της Αρχής με α.π. 4815/16-09-2022 (ΑΔΑ: 6ΝΟ1ΟΞΤΒ-8Χ8 και 3697/06-07-2022 (ΑΔΑ: 69Η3ΟΞΤΒ-ΠΚΣ)]

<sup>62</sup> Βλ. άρθρο 5 παρ. ια' του Κανονισμού Κυρώσεων (ΕΕ) 833/2014

<sup>63</sup> Σχετικά με την προσκόμιση αποδείξεων για τα επανορθωτικά μέτρα βλ. την απόφαση της 14ης Ιανουαρίου 2021 του ΔΕΕ στην υπόθεση C-387/19

<sup>64</sup> Παρ. 7 άρθρου 73 του ν. 4412/2016.

<sup>65</sup> Βλ. απόφαση υπ' αριθμ. 111257-18/11/2022 (ΑΔΑ: ΨΠΓΟ46ΜΤΛΡ-0Ε3).

Η αναθέτουσα αρχή αποστέλλει στην Επιτροπή εξέτασης επανορθωτικών μέτρων της παρ. 9 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016 το σχέδιο της απόφασής της περί της διαπίστωσης της επάρκειας ή μη των ληφθέντων από τον οικονομικό φορέα επανορθωτικών μέτρων, συνοδευόμενο από πλήρη φάκελο που περιλαμβάνει όλα τα σχετικά με την υπόθεση στοιχεία. Το σχέδιο της απόφασης της αναθέτουσας αρχής, μαζί με όλα τα σχετικά με την υπόθεση στοιχεία, αποστέλλονται ηλεκτρονικά στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [epanorthotika@eaadhsy.gr](mailto:epanorthotika@eaadhsy.gr).

Στην περίπτωση που ο οικονομικός φορέας δεν έχει προσκομίσει, με δική του πρωτοβουλία, τα στοιχεία, με τα οποία αποδεικνύονται τα επικαλούμενα μέτρα αυτοκάθαρσης (εκδοθείσες αποφάσεις διοίκησης, αποδεικτικά εξόφλησης προστίμων, αλληλογραφία με αρμόδιες ελεγκτικές αρχές κ.λπ.), η αναθέτουσα αρχή, πριν από τη σύνταξη και αποστολή του σχεδίου απόφασης στην Επιτροπή, υποχρεούται να ζητήσει από τον οικονομικό φορέα την προσκόμισή τους, εντός προθεσμίας που δεν υπερβαίνει τις δέκα (10) ημέρες. Με την παρέλευση της ανωτέρω προθεσμίας, θεωρείται ότι τα αιτούμενα στοιχεία δεν προσκομίστηκαν. Στην περίπτωση που ο οικονομικός φορέας υποβάλλει αίτημα για παράταση της ως άνω προθεσμίας, συνοδευόμενο από έγγραφα, με τα οποία αποδεικνύεται ότι έχει αιτηθεί τη χορήγηση των στοιχείων, η αναθέτουσα αρχή παρατείνει την προθεσμία υποβολής, για όσο χρόνο απαιτηθεί για τη χορήγησή τους από τις αρμόδιες δημόσιες αρχές.

Αν η αναθέτουσα αρχή κρίνει ότι τα στοιχεία που προσκόμισε ο οικονομικός φορέας δεν είναι πλήρη ή απαιτούνται διευκρινίσεις, πριν από την αποστολή του σχεδίου της απόφασής της στην Επιτροπή, καλεί τον οικονομικό φορέα για τη συμπλήρωση των σχετικών στοιχείων ή/και την παροχή διευκρινίσεων, εντός προθεσμίας, που δεν υπερβαίνει τις δέκα (10) ημέρες.

Αν ο οικονομικός φορέας δεν ανταποκριθεί στην πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής, το γεγονός αυτό μνημονεύεται στο σχέδιο της απόφασης.

Με την επιφύλαξη της επόμενης παραγράφου, δεν εξετάζονται από την Επιτροπή επανορθωτικά μέτρα που επικαλείται ένας οικονομικός φορέας, προκειμένου να αποδείξει την αξιοπιστία του, εφόσον αυτά έχουν ληφθεί μετά την ημερομηνία λήξης υποβολής των προσφορών. Στην περίπτωση αυτή, η αναθέτουσα αρχή δεν τα λαμβάνει υπόψη και δεν τα μνημονεύει στο σχέδιο της απόφασής της που αποστέλλει στην Επιτροπή.

Στην περίπτωση που κατά την υποβολή του ΕΕΕΣ από τον οικονομικό φορέα, δεν συνέτρεχε στο πρόσωπό του κάποιος από τους λόγους αποκλεισμού της παρ. 1 και της παρ. 4, εκτός από την περ. β' αυτής, του άρθρου 73 του ν. 4412/2016, αλλά η συνδρομή του προέκυψε κατά τη διάρκεια της παρούσας διαδικασίας (οψιγενής μεταβολή), τα μέτρα αυτοκάθαρσης που επικαλείται, λαμβάνονται υπόψη από την αναθέτουσα αρχή, κατά τη σύνταξη του σχεδίου απόφασής της και εξετάζονται από την Επιτροπή.

Οι διαδικαστικές λεπτομέρειες εξέτασης και επανεξέτασης των επανορθωτικών μέτρων ρυθμίζονται αναλυτικά στην ως άνω υπουργική απόφαση.

**2.2.3.9.** Οικονομικός φορέας, εις βάρος του οποίου έχει επιβληθεί η κύρωση του οριζόντιου αποκλεισμού σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις και για το χρονικό διάστημα που αυτή ορίζει, αποκλείεται από την παρούσα διαδικασία σύναψης της σύμβασης.

## Κριτήρια Επιλογής<sup>66</sup>

<sup>66</sup> Επισημαίνεται ότι τα κριτήρια επιλογής είναι προαιρετικά, τίθενται στην παρούσα διακήρυξη κατά την κρίση και τη διακριτική ευχέρεια της Α.Α. και πρέπει να σχετίζονται και να είναι ανάλογα με το αντικείμενο της σύμβασης (άρθρο 75 παρ.

#### 2.2.4 Καταλληλότητα άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας<sup>67</sup>

Οι οικονομικοί φορείς που συμμετέχουν στη διαδικασία σύναψης της παρούσας σύμβασης απαιτείται να ασκούν δραστηριότητα συναφή με το αντικείμενο της σύμβασης.

Οι οικονομικοί φορείς που είναι εγκατεστημένοι σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης απαιτείται να είναι εγγεγραμμένοι σε ένα από τα επαγγελματικά μητρώα ή εμπορικά μητρώα που τηρούνται στο κράτος εγκατάστασής τους ή να ικανοποιούν οποιαδήποτε άλλη απαίτηση ορίζεται στο Παράρτημα XI του Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/2016. Εφόσον οι οικονομικοί φορείς απαιτείται να διαθέτουν ειδική έγκριση ή να είναι μέλη συγκεκριμένου οργανισμού για να μπορούν να παράσχουν τη σχετική υπηρεσία στη χώρα καταγωγής τους, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να τους ζητεί να αποδείξουν ότι διαθέτουν την έγκριση αυτή ή ότι είναι μέλη του εν λόγω οργανισμού ή να τους καλέσει να προβούν σε ένορκη δήλωση ενώπιον συμβολαιογράφου σχετικά με την άσκηση του συγκεκριμένου επαγγέλματος.

Στην περίπτωση οικονομικών φορέων εγκατεστημένων σε κράτος μέλους του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (Ε.Ο.Χ) ή σε τρίτες χώρες που έχουν προσχωρήσει στη ΣΔΣ, ή σε τρίτες χώρες που δεν εμπίπτουν στην προηγούμενη περίπτωση και έχουν συνάψει διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες με την Ένωση σε θέματα διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, απαιτείται να είναι εγγεγραμμένοι σε αντίστοιχα επαγγελματικά μητρώα.

Οι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα οικονομικοί φορείς πρέπει να είναι εγγεγραμμένοι στο οικείο επαγγελματικό μητρώο, εφόσον, κατά την κείμενη νομοθεσία, απαιτείται η εγγραφή τους για την υπό ανάθεση υπηρεσία

*[Στην περίπτωση ένωσης οικονομικών φορέων η Α.Α. αναφέρει τον τρόπο με τον οποίο η ένωση οικονομικών φορέων καλύπτει το ως άνω κριτήριο<sup>68</sup>.]*

Στην περίπτωση ένωσης οικονομικών φορέων η καταλληλότητα άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας θα πρέπει να καλύπτεται από όλα τα μέλη της ένωσης

#### 2.2.5 Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια<sup>69</sup>

Όσον αφορά την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, οι οικονομικοί φορείς απαιτείται<sup>70</sup> να διαθέτουν

**α) Μέσο «γενικό» ετήσιο κύκλο εργασιών** που πραγματοποίησαν κατ' ελάχιστο σε συμβάσεις που συνήψαν και εκτέλεσαν κατά την 3-ετία 2023 έως 2025, ως ακολούθως:

**Μέσος «γενικός» ετήσιος κύκλος εργασιών: (800.000,00) σε νόμισμα ευρώ (€).**

Το ως άνω ποσό αυτόνοτητα τελεί σε αναλογικότητα προς το χρονικό διάστημα λειτουργίας του οικονομικού φορέα, εφόσον από την ημερομηνία δημιουργίας του φορέα ή της έναρξης των

1 του ν. 4412/2016). Επιπλέον, οι Α.Α. μπορούν να επιβάλλουν στους οικονομικούς φορείς ως απαιτήσεις συμμετοχής μόνο τα κριτήρια που αναφέρονται στις παραγράφους 2.2.4, 2.2.5 και 2.2.6. Έχουν τη δυνατότητα, κατά συνέπεια, να επιλέξουν ένα, περισσότερα ή όλα ενδεχομένως τα ως άνω κριτήρια επιλογής, συνεκτιμώντας τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της υπό ανάθεση σύμβασης (εκτιμώμενη αξία αυτής, ειδικές περιστάσεις κλπ), με σχετική πρόβλεψη στη διακήρυξη. Οι Α.Α. διαμορφώνουν αντίστοιχα τα πεδία του ΕΕΕΣ, σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.9., καθώς και τα μέσα απόδειξης του άρθρου 2.2.9.2. Βλ. και την Κατευθυντήρια Οδηγία 13 της Αρχής "Κριτήρια ποιοτικής επιλογής δημοσίων συμβάσεων και έλεγχος καταλληλότητας: ειδικά η οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια και η τεχνική και επαγγελματική ικανότητα" (ΑΔΑ ΩΒΥ7ΟΞΤΒ-ΤΛ7) και ειδικότερα τις Ενότητες III και IV παρ. 1, όπου παρατίθενται σχετικά παραδείγματα.

<sup>67</sup> Άρθρο 75 παρ. 2 του ν. 4412/2016

<sup>68</sup> Αναφέροντας λ.χ. ότι «η καταλληλότητα άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας πρέπει να καλύπτεται από όλα τα μέλη της ένωσης».

<sup>69</sup> Άρθρο 75 παρ. 3 του ν. 4412/2016. Οι Α.Α. μπορούν να επιλέξουν ένα ή περισσότερα από τα κριτήρια που αναφέρονται στο παρόν άρθρο και να διαμορφώσουν αντίστοιχα τα πεδία του ΕΕΕΣ σύμφωνα με το άρθρο 2.2.9.1, καθώς και τα μέσα απόδειξης του άρθρου 2.2.9.2. Επισημαίνεται, περαιτέρω, ότι μπορούν (χωρίς αυτό να είναι υποχρεωτικό) να διαμορφώσουν το παρόν άρθρο είτε απαιτώντας, ως προς τα κριτήρια που επιλέγουν, ελάχιστα επίπεδα οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας, τα οποία πρέπει να καλύπτουν οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς με αναφορά σε συγκεκριμένα μεγέθη (π.χ. κύκλος εργασιών 200.000 ευρώ τα 3 τελευταία έτη), είτε ζητώντας από τους οικονομικούς φορείς να δηλώσουν τις ζητούμενες πληροφορίες αναφέροντας τη μεθοδολογία με την οποία θα αξιολογήσουν τις πληροφορίες αυτές.

<sup>70</sup> Όπως υποσημείωση ανωτέρω

δραστηριοτήτων του προκύπτει ότι τούτος δεν συμπληρώνει την 3-ετία δραστηριοποίησης 2023-2025 (Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ, Οδηγία 13/2016, ΙΙΙ, παράγραφ. 3).

Εφόσον πρόκειται για διαγωνιζόμενες ενώσεις ή Κοινοπραξίες οικονομικών φορέων, οι ως άνω απαιτήσεις (ποσά σε € για τον μέσο «γενικό» μπορεί σε κάθε περίπτωση να ικανοποιούνται αθροιστικά από τα μέλη της ένωσης, υπό την προϋπόθεση ότι έκαστο εξ αυτών διαθέτει μέσο ετήσιο κύκλο εργασιών «γενικό», το ύψος (ποσοστιαία) έκαστου των οποίων σε σχέση με το παραπάνω αντίστοιχα -κατ' ελάχιστον αποδεκτά- συνολικά ποσά δεν θα υστερεί από το ποσοστό συμμετοχής του εν λόγω μέλους στην ένωση ή Κοινοπραξία.

**β) Μέσο «δείκτη βιωσιμότητας»** της επιχείρησης, των τριών (3) τελευταίων **οικονομικών χρήσεων  $\geq 1,0$**  (Δείκτης βιωσιμότητας= Κυκλοφορούν ενεργητικό / βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις).

### 2.2.6 Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα<sup>71</sup>

Όσον αφορά στην τεχνική και επαγγελματική ικανότητα για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, οι οικονομικοί φορείς απαιτείται:

**α)** κατά τη διάρκεια της τελευταίας τριετίας (23-24-25),<sup>72</sup> να έχουν εκτελέσει τουλάχιστον σύμβαση ή συμβάσεις παροχής υπηρεσιών με «κύριο αντικείμενο» όμοιο με το κύριο αντικείμενο της παρούσας σύμβασης δηλαδή κοπή χόρτων που εμποδίζουν την ορατότητα σε οδικό δίκτυο, αξίας τουλάχιστον 500.000 ευρώ

Απαιτείται να προσκομιστούν οι συμβάσεις και οι βεβαιώσεις περαίωσης/καλής λειτουργίας από τις αρμόδιες επιβλέπουσες υπηρεσίες των αναθετουσών αρχών

**β)** να διαθέτουν **έναν (1)** τουλάχιστον **Διπλωματούχο ή Πτυχιούχο (αποφοίτους ΑΕΙ ή Τ.Ε.Ι.) σε σχετικό αντικείμενο (Γεωπόνο, Δασολόγο κλπ.)**, ως υπεύθυνος **“Ομάδας Έργου”** της σύμβασης παροχής υπηρεσιών με χρόνο από κτήσεως πτυχίου τουλάχιστον δέκα (10) ετών, ο οποίος να έχει εμπειρία **σε συντήρηση έργων πρασίνου, τουλάχιστον δυο (2) ετών και έναν (1) τουλάχιστον Διπλωματούχο ή Πτυχιούχο (αποφοίτους ΑΕΙ ή Τ.Ε.Ι.) σε αντικείμενο συντήρησης έργων οδοποιίας (Πολιτικό Μηχανικό, Τοπογράφο Μηχανικό κλπ.) ως τεχνικό ασφαλείας** του έργου με χρόνο από κτήσεως πτυχίου τουλάχιστον δέκα (10) ετών, ο οποίος να έχει εμπειρία (μελέτη, αδειοδοτήσεις, επίβλεψη) **σε συντήρηση και εργοταξιακή σήμανση έργων οδοποιίας, τουλάχιστον δυο (2) ετών**. Αποδεικτικό εμπειρίας για το επιστημονικό προσωπικό θα αποτελούν βεβαιώσεις εργοδοτών ή από αρμόδιο επαγγελματικό φορέα ή επιμελητήριο.

**γ)** να διαθέτουν καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης έμπειρο και επαρκές από πλευράς αριθμού ατόμων τεχνικό προσωπικό (ανθοκηπουρούς κλπ) για τη διεκπεραίωση των καθηκόντων τους, σύμφωνα με το Παράρτημα Ι (Αναλυτική Περιγραφή Φυσικού Αντικειμένου) και του Παραρτήματος VI (Τιμολόγιο Μελέτης) και ότι επιτρέπει στη Διευθύνουσα υπηρεσία εάν διαπιστώσει ανεπάρκεια αυτών, να του ζητήσει την αντικατάστασή τους, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα.

Οι εργασίες δύναται να εκτελούνται την ίδια χρονική περίοδο σε δύο διαφορετικά τμήματα του οδικού δικτύου με τη σύσταση δύο ανεξάρτητων συνεργείων ένα για κάθε οδικό τμήμα.

Στο τεχνικό προσωπικό του Παρόχου θα περιλαμβάνονται συνολικά 20 εργάτες (10 εργάτες ανά συνεργείο) εκ των οποίων :

- Δύο (2) εξειδικευμένοι εργάτες με πιστοποιητικό εκπαίδευσης ασφαλούς εργασίας σε ύψος, για την περίοδο των κλαδεμάτων ή κοπής υψηλών δέντρων .
- Τρεις (3) υλοτόμοι για την κοπή μεγάλων δένδρων με εμπειρία τουλάχιστον ενός έτους σε υλοτομικές εργασίες .

<sup>71</sup> Άρθρο 75 παρ. 4 του ν. 4412/2016.

<sup>72</sup> Οι Α.Α. μπορούν να ζητούν έως τρία έτη και να λαμβάνουν υπόψη στοιχεία συμβάσεων που εκτελέστηκαν/παραδόθηκαν πριν από την τελευταία τριετία

Δεν θα ληφθούν υπόψη στην εμπειρία συμβάσεις για εργασίες συντήρησης κήπων, πάρκων, ακάλυπτων χώρων, φυτεμένων δωμάτων, συντήρησης φυτοδοχείων (ζαρντινιέρες), συντήρηση χλοοτάπητα, συντήρηση γηπέδων και αναδασώσεις.

Η τεχνική ικανότητα και η επάρκεια των προσόντων εκάστου διαγωνιζόμενου, σε σχέση προς τα ζητούμενα για την πλήρη και ικανοποιητική παροχή υπηρεσιών, θα πρέπει να αποδεικνύεται εκ μέρους του, με την προσκόμιση, εφόσον αναδειχθεί προσωρινός πάροχος, των παραπάνω αναφερόμενων (παρ. α έως γ) στοιχείων.

Τα φυσικά πρόσωπα που δηλώνονται από τον προσφέροντα στην Ομάδα Έργου δύνανται να απασχολούνται με εξαρτημένη σχέση εργασίας ή σύμβαση ανεξαρτήτων υπηρεσιών, η οποία είναι σε ισχύ ήδη κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς. Στην τελευταία αυτή περίπτωση θεωρούνται ίδιοι πόροι του οικονομικού φορέα και όχι τρίτοι δανειζοντες και δεν απαιτείται εκ μέρους τους η υποβολή ΕΕΕΣ και των σχετικών αποδεικτικών μέσων<sup>73</sup>.

**δ)** να διαθέτουν επαρκή και κατάλληλο εξοπλισμό (εργαλεία, μηχανήματα κλπ.) αλλά και τα απαιτούμενα μεταφορικά μέσα για τη παροχή των προβλεπόμενων υπηρεσιών.

Τα μηχανήματα που αναφέρονται είναι τα συνολικά και για τα δύο συνεργεία, θα είναι κατ' ελάχιστο:

- Δυο (2) ανυψωτικά μηχανήματα (καλαθοφόρα) ανύψωσης προσώπων κατάλληλα για εργασίες κλάδευσης-κοπής δέντρων με τους χειριστές τους (εφοδιασμένα με τις αντίστοιχες άδειες κυκλοφορίας και χειρισμού των μηχανημάτων). Τα απαιτούμενα καλαθοφόρα πρέπει να έχουν δυνατότητα ανύψωσης για εργασία σε ύψος δέκα (10) μέτρων το ένα και σε ύψος δέκα οκτώ (18) μέτρων το άλλο, δυνατότητες που να προκύπτουν από την άδεια κυκλοφορίας τους.

- Δύο (2) πολυμηχανήματα ή χορτοκοπτικά με τους χειριστές τους (εφοδιασμένους με την αντίστοιχη άδεια χειρισμού αυτών) με δυνατότητα προσάρτησης: α) χορτοκοπτικού με πλάγιας έκτασης βραχίονα και ικανότητα αναρρόφησης προς χορτοσυλλέκτη ( φορτηγό), β) κλαδευτικού μηχανήματος, γ) καταστροφέα.

Εναλλακτικά, για την περίπτωση πολυμηχανήματος ή χορτοκοπτικού (α) μπορεί να χρησιμοποιηθεί χορτοκοπτικό με πλάγιας έκτασης βραχίονα που θα συνοδεύεται με Μ.Ε., ένα (1) σάρωθρο με δυνατότητα αναρρόφησης άνω των δυο (2) μέτρων, προς χορτοσυλλέκτη ( φορτηγό).

- Ένα (1) φορτηγό και ένα (1) φορτηγό γερανοφόρο με δυνατότητα φόρτωσης για την μεταφορά κλαδιών, κορμών και δέντρων.

- Δύο (2) κινητές μονάδες σήμανσης που να πληρούν τις προδιαγραφές σήμανσης οδικών έργων (με αναλάμποντες φανούς, φωτιζόμενα βέλη και ζέμπρα).

- Δύο (2) σάρωθρα με δυνατότητα αναρρόφησης των παραγόμενων υπολειμμάτων.

- Ένα (1) όχημα μεταφοράς μη επικίνδυνων αποβλήτων για υπολείμματα από καθαρισμό δρόμων συνοδευόμενο από Άδεια διαχείρισης (συλλογή – μεταφορά) σύμφωνα με την ΚΥΑ ΗΠ 50910/2727/22-12-2003 για την φόρτωση και απομάκρυνση σκουπιδιών .

- Διαμορφωτή Γαιών

- Εκσκαφέα

- Μικρό Φορτωτή

Σε περίπτωση ένωσης οικονομικών φορέων, οι παραπάνω ελάχιστες απαιτήσεις καλύπτονται αθροιστικά από όλα τα μέλη της ένωσης.

<sup>73</sup> Για την έννοια του «τρίτου» οικονομικού φορέα σε περίπτωση σύμβασης ανεξάρτητων υπηρεσιών βλ. ενδεικτικά αποφάσεις ΣτΕ (ΕΑ) 107/2018, ΔΕΑ 140/2021 (Τμ. ΙΒ Αναστ.) σκ. 12, ΜΔΕΦΑΘ, Α' διακοπών 236/2019, ΜΔΕΦΑΘ, ΙΒ' 57/2019.

### 2.2.7 Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης<sup>74</sup>

Οι οικονομικοί φορείς για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης οφείλουν να συμμορφώνονται με:

**α)** Σύστημα Διαχείρισης Ποιότητας ISO 9001:2015 ή ισοδύναμο, για δραστηριότητα συναφή με το αντικείμενο της παρούσας Διακήρυξης<sup>75</sup> **και**

**β)** Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης ISO 14001: 2015 ή ισοδύναμο, για δραστηριότητα συναφή με το αντικείμενο της παρούσας Διακήρυξης, της ικανότητάς τους αυτής βεβαιούμενης δεόντως από τον αντίστοιχο κατάλληλο Φορέα Πιστοποίησης<sup>76</sup>

Η αναθέτουσα αρχή αναγνωρίζει ισοδύναμα πιστοποιητικά που έχουν εκδοθεί από φορείς διαπιστευμένους από ισοδύναμους Οργανισμούς διαπίστευσης, οι οποίοι εδρεύουν και σε άλλα κράτη – μέλη, σύμφωνα με τον Κανονισμό 765/2008.<sup>77</sup> Επίσης, κάνει δεκτά άλλα αποδεικτικά στοιχεία για ισοδύναμα μέτρα διασφάλισης ποιότητας, εφόσον ο ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας δεν είχε τη δυνατότητα να αποκτήσει τα εν λόγω πιστοποιητικά εντός των σχετικών προθεσμιών για λόγους για τους οποίους δεν ευθύνεται ο ίδιος, υπό την προϋπόθεση ότι ο οικονομικός φορέας αποδεικνύει ότι τα προτεινόμενα μέτρα διασφάλισης ποιότητας πληρούν τα απαιτούμενα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας.

Διευκρινίζεται ότι σε περίπτωση ένωσης οικονομικών φορέων είτε σε περίπτωση Δάνειας εμπειρίας όλοι οι οικονομικοί φορείς πρέπει να διαθέτουν τα παραπάνω πιστοποιητικά.

### 2.2.8 Στήριξη στην ικανότητα τρίτων – Υπεργολαβία

#### 2.2.8.1. Στήριξη στην ικανότητα τρίτων<sup>78</sup>

Οι οικονομικοί φορείς μπορούν, όσον αφορά τα κριτήρια της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας (της παραγράφου 2.2.5) και τα σχετικά με την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα (της παραγράφου 2.2.6), να στηρίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων, ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών τους με αυτούς<sup>79</sup>. Στην περίπτωση αυτή, αποδεικνύουν ότι θα έχουν στη διάθεσή τους τους

<sup>74</sup> Άρθρο 82 του ν. 4412/2016. Επισημαίνεται ότι τα πρότυπα είναι προαιρετικά, ήτοι τίθενται στην παρούσα διακήρυξη κατά την κρίση και τη διακριτική ευχέρεια της Α.Α. και πρέπει να σχετίζονται και να είναι ανάλογα με το αντικείμενο της σύμβασης (βλ. άρθρο 82 του ν. 4412/2016)

<sup>75</sup> Οι Α.Α., εφόσον απαιτούν την προσκόμιση πιστοποιητικών εκδιδόμενων από ανεξάρτητους οργανισμούς που βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με ορισμένα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας, συμπεριλαμβανομένης της προσβασιμότητας για άτομα με ειδικές ανάγκες, παραπέμπουν σε συστήματα διασφάλισης ποιότητας, τα οποία βασίζονται στη σχετική σειρά ευρωπαϊκών προτύπων και έχουν πιστοποιηθεί από διαπιστευμένους οργανισμούς. Αναγνωρίζουν ισοδύναμα πιστοποιητικά από οργανισμούς εδρεύοντες σε άλλα κράτη - μέλη. Επίσης, κάνουν δεκτά άλλα αποδεικτικά στοιχεία για ισοδύναμα μέτρα διασφάλισης ποιότητας, εφόσον ο ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας δεν είχε τη δυνατότητα να αποκτήσει τα εν λόγω πιστοποιητικά εντός των σχετικών προθεσμιών για λόγους για τους οποίους δεν ευθύνεται ο ίδιος, υπό την προϋπόθεση ότι ο οικονομικός φορέας αποδεικνύει ότι τα προτεινόμενα μέτρα διασφάλισης ποιότητας πληρούν τα απαιτούμενα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας. Τα πιστοποιητικά που ζητούνται πρέπει να έχουν εκδοθεί από ανεξάρτητους οργανισμούς και να βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με τα απαιτούμενα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας, συμπεριλαμβανομένης της προσβασιμότητας για άτομα με ειδικές ανάγκες, και να πληρούν όλες τις άλλες απαιτήσεις που προβλέπονται στο άρθρο 82 παρ.1 του ν. 4412/2016.

<sup>76</sup> Εάν οι Α.Α. απαιτούν την υποβολή πιστοποιητικών τα οποία εκδίδονται από ανεξάρτητους οργανισμούς που να βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με συγκεκριμένα συστήματα ή πρότυπα όσον αφορά την περιβαλλοντική διαχείριση, παραπέμπουν στο σύστημα οικολογικής διαχείρισης και ελέγχου (EMAS) της Ένωσης ή σε άλλα συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης που έχουν αναγνωρισθεί, σύμφωνα με το άρθρο 45 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1221/2009 ή σε άλλα πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης βασισμένα σε αντίστοιχα ευρωπαϊκά ή διεθνή πρότυπα που έχουν εκδοθεί από διαπιστευμένους οργανισμούς. Οι Α.Α. αναγνωρίζουν ισοδύναμα πιστοποιητικά από οργανισμούς εδρεύοντες σε άλλα κράτη - μέλη.

Όταν ο οικονομικός φορέας τεκμηριωμένα δεν έχει πρόσβαση στα εν λόγω πιστοποιητικά ή δεν έχει τη δυνατότητα να τα αποκτήσει εντός των σχετικών προθεσμιών, για λόγους για τους οποίους δεν ευθύνεται ο ίδιος, οι Α.Α. αποδέχονται επίσης άλλα αποδεικτικά μέσα μέτρων περιβαλλοντικής διαχείρισης, υπό την προϋπόθεση ότι ο ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας αποδεικνύει ότι τα συγκεκριμένα μέτρα είναι ισοδύναμα με εκείνα που απαιτούνται βάσει του εφαρμοστέου συστήματος ή του προτύπου περιβαλλοντικής διαχείρισης.

<sup>77</sup> Βλ. Απόφαση ΣτΕ Ολ 2325/2023. «Συνεπώς, οι οικονομικοί φορείς οφείλουν να προσκομίζουν, ως αποδεικτικά μέσα προς απόδειξη της συμμόρφωσής τους με τα απαιτούμενα πρότυπα-συστήματα διασφάλισης ποιότητας, πιστοποιητικά εκδιδόμενα από φορείς διαπιστευμένους σύμφωνα με τον κανονισμό 765/2008.»

<sup>78</sup> Άρθρο 78 του ν. 4412/2016

<sup>79</sup> Δύνανται, επίσης, να στηρίζονται και στις ικανότητες του/ των υπεργολάβου/ων, στους οποίους προτίθενται να αναθέσουν την εκτέλεση τμήματος/ τμημάτων της υπό ανάθεσης σύμβασης

αναγκαίους πόρους, με την προσκόμιση της σχετικής δέσμευσης των φορέων στην ικανότητα των οποίων στηρίζονται.

Ειδικά, όσον αφορά τα κριτήρια επαγγελματικής ικανότητας που σχετίζονται με τους τίτλους σπουδών και τα επαγγελματικά προσόντα που ορίζονται στην περίπτωση στ' του Μέρους II του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/2016 ή με τη σχετική επαγγελματική εμπειρία, οι οικονομικοί φορείς, μπορούν να στηρίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων, μόνον εάν οι τελευταίοι θα εκτελέσουν τις εργασίες ή τις υπηρεσίες για τις οποίες απαιτούνται οι συγκεκριμένες ικανότητες<sup>80</sup>. Τα φυσικά πρόσωπα που δηλώνονται από τον προσφέροντα στην Ομάδα Έργου και δεν αποτελούν ίδιους πόρους του προσφέροντος, κατά την παρ. 2.2.6.γ της παρούσας, αποτελούν τρίτους, στην ικανότητα των οποίων στηρίζεται ο οικονομικός φορέας και απαιτείται η υποβολή διακριτών ΕΕΕΣ και των σχετικών αποδεικτικών μέσων, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στην παρούσα.<sup>81</sup>*[Ο τρόπος απόδειξης της συγκεκριμένης εργασιακής σχέσης που υφίσταται μεταξύ του οικονομικού φορέα και των προσώπων αυτών καθορίζεται με σαφήνεια από τους όρους της εκάστοτε Διακήρυξης του διαγωνισμού, στην προκειμένη περίπτωση στην παράγραφο 2.2.9 της παρούσας.]*

Όταν οι οικονομικοί φορείς στηρίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων όσον αφορά τα κριτήρια που σχετίζονται με την απαιτούμενη με τη διακήρυξη οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, οι εν λόγω οικονομικοί φορείς και αυτοί στους οποίους στηρίζονται είναι από κοινού υπεύθυνοι για την εκτέλεση της σύμβασης.

Υπό τους ίδιους όρους οι ενώσεις οικονομικών φορέων μπορούν να στηρίζονται στις ικανότητες των συμμετεχόντων στην ένωση ή άλλων φορέων<sup>82</sup>.

Η αναθέτουσα αρχή ελέγχει αν οι φορείς, στις ικανότητες των οποίων προτίθεται να στηριχθεί ο οικονομικός φορέας, πληρούν κατά περίπτωση τα σχετικά κριτήρια επιλογής και εάν συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.3.. Ο οικονομικός φορέας υποχρεούται να αντικαταστήσει έναν φορέα στην ικανότητα του οποίου στηρίζεται, εφόσον ο τελευταίος δεν πληροί το σχετικό κριτήριο επιλογής ή για τον οποίο συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού, εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από τη σχετική ηλεκτρονική πρόσκληση από τη σχετική πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής, η οποία απευθύνεται στον οικονομικό φορέα μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ. Ο φορέας που αντικαθιστά φορέα του προηγούμενου εδαφίου δεν επιτρέπεται να αντικατασταθεί εκ νέου.

#### 2.2.8.2. Υπεργολαβία

Ο οικονομικός φορέας αναφέρει στην προσφορά του το τμήμα της σύμβασης που προτίθεται να αναθέσει υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους, καθώς και τους υπεργολάβους που προτείνει. Στην περίπτωση που ο προσφέρων αναφέρει στην προσφορά του ότι προτίθεται να αναθέσει τμήμα(τα) της σύμβασης υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους σε ποσοστό που υπερβαίνει το τριάντα τοις εκατό (30%) της συνολικής αξίας της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή ελέγχει ότι δεν συντρέχουν οι λόγοι αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.3 της παρούσας<sup>83</sup>. Ο οικονομικός φορέας υποχρεούται να αντικαταστήσει έναν υπεργολάβο, εφόσον συντρέχουν στο πρόσωπό του λόγοι αποκλεισμού της ως άνω παραγράφου 2.2.3.

#### 2.2.9 Κανόνες απόδειξης ποιοτικής επιλογής

Το δικαίωμα συμμετοχής των οικονομικών φορέων και οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής τους, όπως ορίζονται στις παραγράφους 2.2.1 έως 2.2.8, κρίνονται κατά την υποβολή της προσφοράς, με το ΕΕΕΣ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 2.2.9.1, κατά την υποβολή των δικαιολογητικών της παραγράφου 2.2.9.2 και κατά τη σύναψη της σύμβασης, με την υπεύθυνη δήλωση της περ. δ' της παρ. 3 του άρθρου 105 του ν. 4412/2016.

<sup>80</sup> Βλ. άρθρο 78 παρ. 1 εδ. 2 του ν. 4412/2016.

<sup>81</sup> Για την έννοια του «τρίτου» οικονομικού φορέα σε περίπτωση σύμβασης ανεξάρτητων υπηρεσιών βλ. ενδεικτικά αποφάσεις ΣτΕ (ΕΑ) 107/2018, ΔΕΑ 140/2021 (Τμ. ΙΒ Αναστ.) σκ. 12, ΜΔΕΦΑΘ, Α' διακοπών 236/2019, ΜΔΕΦΑΘ, ΙΒ' 57/2019.

<sup>82</sup> Βλ. όγδοο εδάφιο παρ. 1 άρθρου 78 του ν. 4412/2016.

<sup>83</sup> Ο όρος αυτός μπορεί να τεθεί κατά την κρίση της αναθέτουσας αρχής και στην περίπτωση ποσοστού μικρότερου του 30% της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης (βλ. παρ. 5 άρθρου 131 του ν. 4412/2016).

Οι οικονομικοί φορείς μεριμνούν να διαθέτουν πιστοποιητικά, τα οποία να καλύπτουν και τον χρόνο υποβολής της προσφοράς, προκειμένου να τα υποβάλουν, εφόσον αναδειχθούν προσωρινοί ανάδοχοι ή εφόσον τους ζητηθεί, από την αναθέτουσα αρχή σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.9.2 Α<sup>84</sup>.

Στην περίπτωση που ο οικονομικός φορέας στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων, σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.8 της παρούσας, οι φορείς στην ικανότητα των οποίων στηρίζεται υποχρεούνται να αποδεικνύουν, κατά τα οριζόμενα στις παραγράφους 2.2.9.1 και 2.2.9.2, ότι δεν συντρέχουν οι λόγοι αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.3 της παρούσας και ότι πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής κατά περίπτωση (παράγραφοι 2.2.5 και 2.2.6 )<sup>85</sup>.

Στην περίπτωση που ο οικονομικός φορέας αναφέρει στην προσφορά του ότι προτίθεται να αναθέσει τμήμα(τα) της σύμβασης υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους σε ποσοστό που υπερβαίνει το τριάντα τοις εκατό (30%) της συνολικής αξίας της σύμβασης, οι υπεργολάβοι υποχρεούνται να αποδεικνύουν, κατά τα οριζόμενα στις παραγράφους 2.2.9.1 και 2.2.9.2, ότι δεν συντρέχουν οι λόγοι αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.3 της παρούσας<sup>86</sup>.

Αν μετά τη συμπλήρωση του ΕΕΕΣ και μέχρι τη ημέρα της έγγραφης πρόσκλησης για τη σύναψη του συμφωνητικού επέλθουν μεταβολές στις προϋποθέσεις, τις οποίες οι προσφέροντες είχαν δηλώσει ότι πληρούν, οι προσφέροντες οφείλουν να ενημερώσουν αμελλητί την αναθέτουσα αρχή.<sup>87</sup>

### 2.2.9.1 Προκαταρκτική απόδειξη κατά την υποβολή προσφορών

Προς προκαταρκτική απόδειξη ότι οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς: α) δεν βρίσκονται σε μία από τις καταστάσεις της παραγράφου 2.2.3 και β) πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής των παραγράφων 2.2.4, 2.2.5, 2.2.6 και 2.2.7 της παρούσας, προσκομίζουν κατά την υποβολή της προσφοράς τους ως δικαιολογητικό συμμετοχής, το προβλεπόμενο από το άρθρο 79 παρ. 1 και 3 του ν. 4412/2016 Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), σύμφωνα με το επισυναπτόμενο στην παρούσα Παράρτημα ΙΙΙ το οποίο ισοδυναμεί με ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986.

Το ΕΕΕΣ<sup>88</sup> καταρτίζεται βάσει του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/7, συμπληρώνεται από τους προσφέροντες οικονομικούς φορείς σύμφωνα με τις οδηγίες του Παραρτήματος 1<sup>89</sup> και λειτουργεί μόνο ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη.<sup>90</sup>

<sup>84</sup> Βλ. Απόφαση ΣτΕ Ολ 2325/2023 «κάθε επιμελής οικονομικός φορέας, γνωρίζοντας εκ των προτέρων ότι δυνάμει του νόμου και της διακήρυξης η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητεί από τους διαγωνιζόμενους, ανά πάση στιγμή κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, την υποβολή δικαιολογητικών, οφείλει να μεριμνά για την έκδοσή τους όταν υποβάλλει την προσφορά του, ιδίως μάλιστα αν πρόκειται για δικαιολογητικά για τα οποία υπάρχει δυσχέρεια έκδοσής τους από τις αρμόδιες αρχές σε μεταγενέστερο χρόνο».

<sup>85</sup> Βλ. άρθρο 78 παρ. 1 του ν. 4412/2016.

<sup>86</sup> Βλ. άρθρο 131 παρ. 6 του ν. 4412/2016

<sup>87</sup> Άρθρο 104, σε συνδυασμό με τις παρ. 4 και 5 του άρθρου 105, του ν. 4412/2016

<sup>88</sup> Το ΕΕΕΣ περιλαμβάνει τα ακόλουθα Μέρη: Μέρος Ι Πληροφορίες σχετικά με τη διαδικασία σύναψης σύμβασης και την αναθέτουσα αρχή, Μέρος ΙΙ Πληροφορίες σχετικά με τον οικονομικό φορέα, Μέρος ΙΙΙ Κριτήρια αποκλεισμού, Μέρος ΙV Κριτήρια Επιλογής, Μέρος VΙ Τελικές δηλώσεις.

<sup>89</sup> Από τις 2-5-2019 παρέχεται η νέα ηλεκτρονική υπηρεσία <https://espd.eprocurement.gov.gr/> που προσφέρει τη δυνατότητα ηλεκτρονικής σύνταξης και διαχείρισης του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης (ΕΕΕΣ). Μπορείτε να δείτε τη σχετική ανακοίνωση στη Διαδικτυακή Πύλη του ΕΣΗΔΗΣ <https://portal.eprocurement.gov.gr/webcenter/portal/TestPortal> Βλ. και το Διορθωτικό (Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης L 17/65 της 23ης Ιανουαρίου 2018) στον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 2016/7 για την καθιέρωση του τυποποιημένου εντύπου για το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Προμήθειας, με το οποίο επιλύθηκαν τα σχετικά ζητήματα ορολογίας που υπήρχαν στο αρχικό επίσημο ελληνικό κείμενο του Εκτελεστικού Κανονισμού. Μπορείτε να δείτε το σχετικό Διορθωτικό στην ακόλουθη διαδρομή [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32016R0007R\(01\)&from=EL](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32016R0007R(01)&from=EL)

<sup>90</sup> ο.π βλ. Απόφαση ΣτΕ Ολ 2325/2023 «Το ΕΕΕΣ λειτουργεί στο στάδιο υποβολής της προσφοράς ως προκαταρκτική μόνο απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη. Ο διαγωνιζόμενος όμως που ανακηρύσσεται προσωρινός ανάδοχος έχει υποχρέωση να προσκομίσει, στο μεταγενέστερο αυτό στάδιο, αποδεικτικά στοιχεία για την συνδρομή των απαιτούμενων προϋποθέσεων, τα οποία ανάγονται αφενός στον χρόνο υποβολής της προσφοράς του και αφετέρου στον χρόνο ανακήρυξής του σε προσωρινό ανάδοχο.».

Το ΕΕΕΣ φέρει υπογραφή με ημερομηνία εντός του χρονικού διαστήματος κατά το οποίο μπορούν να υποβάλλονται προσφορές. Αν στο διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ της ημερομηνίας υπογραφής του ΕΕΕΣ και της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής προσφορών έχουν επέλθει μεταβολές στα δηλωθέντα στοιχεία, εκ μέρους του, στο ΕΕΕΣ, ο οικονομικός φορέας αποσύρει την προσφορά του, χωρίς να απαιτείται απόφαση της αναθέτουσας αρχής. Στη συνέχεια μπορεί να την υποβάλει εκ νέου με επίκαιρο ΕΕΕΣ.<sup>91</sup>

Ο οικονομικός φορέας δύναται να διευκρινίζει τις δηλώσεις και πληροφορίες που παρέχει στο ΕΕΕΣ με συνοδευτική υπεύθυνη δήλωση, την οποία υποβάλλει μαζί με αυτό<sup>92</sup>.

Κατά την υποβολή του ΕΕΕΣ, καθώς και της συνοδευτικής υπεύθυνης δήλωσης, είναι δυνατή, με μόνη την υπογραφή του κατά περίπτωση εκπροσώπου του οικονομικού φορέα, η προκαταρκτική απόδειξη των λόγων αποκλεισμού που αναφέρονται στην παράγραφο 2.2.3 της παρούσας, για το σύνολο των φυσικών προσώπων που είναι μέλη του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου του ή έχουν εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε αυτόν.

Ως εκπρόσωπος του οικονομικού φορέα νοείται ο νόμιμος εκπρόσωπος αυτού, όπως προκύπτει από το ισχύον καταστατικό ή το πρακτικό εκπροσώπησης του κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς ή το αρμοδίως εξουσιοδοτημένο φυσικό πρόσωπο να εκπροσωπεί τον οικονομικό φορέα για διαδικασίες σύναψης συμβάσεων ή για συγκεκριμένη διαδικασία σύναψης σύμβασης.

Στην περίπτωση υποβολής προσφοράς από ένωση οικονομικών φορέων, το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), υποβάλλεται χωριστά από κάθε μέλος της ένωσης.

Ο οικονομικός φορέας φέρει την ειδική υποχρέωση να δηλώσει, μέσω του ΕΕΕΣ,<sup>93</sup> την κατάστασή του σε σχέση με τους λόγους που προβλέπονται στο άρθρο 73 του ν. 4412/2016 και στην παράγραφο 2.2.3 της παρούσας<sup>94</sup> και ταυτόχρονα να επικαλεστεί και τυχόν ληφθέντα μέτρα προς αποκατάσταση της αξιοπιστίας του.

Επισημαίνεται, ιδίως, ότι κατά την απάντηση οικονομικού φορέα στο σχετικό πεδίο του ΕΕΕΣ για τυχόν σύναψη συμφωνιών με άλλους οικονομικούς φορείς με στόχο τη στρέβλωση του ανταγωνισμού, η συνδρομή περιστάσεων, όπως η πάροδος της τριετούς περιόδου της ισχύος του λόγου αποκλεισμού (παρ. 10 του άρθρου 73) ή η εφαρμογή της διάταξης της παραγράφου 3β του άρθρου 44 του ν. 3959/2011, σύμφωνα με την περ. γ' της παραγράφου 2.2.3.4 της παρούσας, αναλύεται στο σχετικό πεδίο που προβάλλει κατόπιν θετικής απάντησης<sup>95</sup>.

Όσον αφορά στις υποχρεώσεις του σχετικά με την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης (περ. α' και β' της παρ. 2 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016) αυτές θεωρείται ότι δεν έχουν αθετηθεί εφόσον δεν έχουν καταστεί ληξιπρόθεσμες ή εφόσον έχουν υπαχθεί σε δεσμευτικό διακανονισμό που τηρείται. Στην περίπτωση αυτή ο οικονομικός φορέας δεν υποχρεούται να απαντήσει καταφατικά στο σχετικό πεδίο του ΕΕΕΣ με το οποίο ερωτάται εάν ο οικονομικός φορέας έχει ανεκπλήρωτες υποχρεώσεις σχετικά με την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης ή, κατά περίπτωση, εάν έχει αθετήσει τις παραπάνω υποχρεώσεις του<sup>96</sup>.

Στην περίπτωση που ένας οικονομικός φορέας δηλώνει ότι εμπίπτει σε μία από τις καταστάσεις των παρ. 2.2.3.1 και 2.2.3.4, εκτός από την περ. β' αυτής, για τις οποίες συντρέχει ο σχετικός λόγος αποκλεισμού, υποχρεούται, εφόσον επικαλεστεί μέτρα αυτοκάθαρσης για να αποδείξει την αξιοπιστία του, στο σχετικό πεδίο του ΕΕΕΣ, που εμφανίζεται κατόπιν της θετικής απάντησης που έδωσε περί συνδρομής κάποιου από τους ανωτέρω λόγους αποκλεισμού, να δηλώσει<sup>97</sup>:

<sup>91</sup> Βλ. άρθρο 79Α παρ. 4 του ν. 4412/2016.

<sup>92</sup> Βλ. άρθρο 79 παρ. 9 του ν. 4412/2016

<sup>93</sup> Βλ. Δ.Ε.Ε. απόφαση της 19.6.2019, Μεσα, C-41/18, ΕΥ:C:2019:507, σκ. 28

<sup>94</sup> Βλ. ενδεικτικά ΣτΕ 754/2020, 753/2020 (Δ Τμήμα),

<sup>95</sup> Παρ. 1 του άρθρου 79 του ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 5 του άρθρου 235 του ν. 4635/2019.

<sup>96</sup> Παρ. 2<sup>α</sup> άρθρου 73, σε συνδυασμό με την παρ. 8 του άρθρου 79, του ν. 4412/2016

<sup>97</sup> Βλ. Άρθρο 5 της Υ.Α. υπ' αριθμ. 102080/24-10-2022 «Ρύθμιση θεμάτων σχετικά με την εξέταση επανορθωτικών μέτρων από την Επιτροπή της παρ. 9 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016», ΦΕΚ Β/02-11-2022

α. εάν τα μέτρα αυτοκάθαρσης, τα οποία έλαβε για τον συγκεκριμένο λόγο αποκλεισμού που έχει δηλώσει στο ΕΕΕΣ, έχουν ήδη κριθεί σε προγενέστερη διαδικασία στην οποία συμμετείχε, βάσει απόφασης που εκδόθηκε από την ίδια ή άλλη αναθέτουσα αρχή, κατόπιν γνωμοδότησης της Επιτροπής εξέτασης επανορθωτικών μέτρων.

β. εάν τα μέτρα κρίθηκαν ως επαρκή ή μη επαρκή επισυνάπτοντας την απόφαση της περ. α' με βάση την οποία έχουν κριθεί τα συγκεκριμένα μέτρα αυτοκάθαρσης. Περαιτέρω δηλώνεται εάν η ως άνω απόφαση έχει καταστεί «δεσμευτική», με την έννοια ότι, είτε δεν έχουν ασκηθεί τα προβλεπόμενα μέσα έννομης προστασίας είτε ασκήθηκαν και έχει εκδοθεί σχετική απόφαση.

γ. στην περίπτωση που τα μέτρα έχουν κριθεί ως μη επαρκή, εάν έχει λάβει πρόσθετα μέτρα αυτοκάθαρσης μετά την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης της περ. α' και σε περίπτωση που ισχύει το ανωτέρω να προβεί σε ανάλυσή τους, αναγράφοντας υποχρεωτικά και την ημερομηνία κατά την οποία αυτά ελήφθησαν.

Ειδικά, στην περίπτωση που έχουν συμπεριληφθεί στα έγγραφα της σύμβασης δυνητικοί λόγοι αποκλεισμού, για τους οποίους δεν έχουν προβλεφθεί πεδία δήλωσης πληροφοριών στο Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), σχετικά με τη λήψη εκ μέρους των οικονομικών φορέων επανορθωτικών μέτρων, αυτά θα δηλώνονται (περιγράφονται) στη συμπληρωματική υπεύθυνη δήλωση της παρ. 9, του άρθρου 79 του ν. 4412/2016.

Επισημαίνεται, τέλος, ότι η δήλωση του οικονομικού φορέα περί μη ρωσικής εμπλοκής, περιλαμβάνεται σε διακριτή υπεύθυνη δήλωση ή, εναλλακτικά, στη συνοδευτική υπεύθυνη δήλωση που δύναται να υποβάλλεται μαζί με το ΕΕΕΣ. Το περιεχόμενο της δήλωσης προβλέπεται στο Παράρτημα ΙΧ της παρούσας.

### 2.2.9.2 Αποδεικτικά μέσα<sup>98</sup>

**A.** Για την απόδειξη της μη συνδρομής λόγων αποκλεισμού κατ' άρθρο 2.2.3 και της πλήρωσης των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής κατά τις παραγράφους 2.2.4, 2.2.5, 2.2.6 και 2.2.7, οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν τα δικαιολογητικά του παρόντος. Η προσκόμιση των εν λόγω δικαιολογητικών γίνεται κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 3.2 από τον προσωρινό ανάδοχο. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητεί από προσφέροντες, σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, να υποβάλλουν όλα ή ορισμένα δικαιολογητικά, όταν αυτό απαιτείται για την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας. Οι οικονομικοί φορείς μεριμνούν να διαθέτουν δικαιολογητικά, τα οποία να καλύπτουν και τον χρόνο υποβολής της προσφοράς<sup>99</sup>.

Οι οικονομικοί φορείς δεν υποχρεούνται να υποβάλλουν δικαιολογητικά ή άλλα αποδεικτικά στοιχεία, αν και στο μέτρο που η αναθέτουσα αρχή έχει τη δυνατότητα να λαμβάνει τα πιστοποιητικά ή τις συναφείς πληροφορίες απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος - μέλος της Ένωσης, η οποία διατίθεται δωρεάν, όπως εθνικό μητρώο συμβάσεων, εικονικό φάκελο επιχείρησης, ηλεκτρονικό σύστημα αποθήκευσης εγγράφων ή σύστημα προεπιλογής. Η δήλωση για την πρόσβαση σε εθνική βάση δεδομένων εμπεριέχεται στο Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), στο οποίο περιέχονται επίσης οι πληροφορίες που απαιτούνται για τον συγκεκριμένο σκοπό, όπως η ηλεκτρονική

<sup>98</sup> Βλ. άρθρο 80 του ν. 4412/2016. Επισημαίνεται, περαιτέρω ότι η Α.Α. ζητεί από τους οικονομικούς φορείς να προσκομίσουν μόνο εκείνα τα αποδεικτικά μέσα που ανταποκρίνονται στους λόγους αποκλεισμού και στα κριτήρια επιλογής που έχει ορίσει στις παραγράφους 2.2.3 έως 2.2.8 της παρούσας. Εάν, για παράδειγμα, δεν απαιτήσει ελάχιστα επίπεδα χρηματοοικονομικής επάρκειας των οικονομικών φορέων, τότε δεν θα ζητήσει ούτε τα αποδεικτικά μέσα της παρ. Β.3 της παρούσας

<sup>99</sup> Ο.π βλ. Απόφαση ΣτΕ Ολ 2325/2023

διεύθυνση της βάσης δεδομένων, τυχόν δεδομένα αναγνώρισης και, κατά περίπτωση, η απαραίτητη δήλωση συναίνεσης.

Οι οικονομικοί φορείς δεν υποχρεούνται να υποβάλλουν δικαιολογητικά, όταν η αναθέτουσα αρχή που έχει αναθέσει τη σύμβαση διαθέτει ήδη τα ως άνω δικαιολογητικά και αυτά εξακολουθούν να ισχύουν<sup>100</sup>.

Τα δικαιολογητικά του παρόντος υποβάλλονται και γίνονται αποδεκτά σύμφωνα με την παράγραφο 2.4.2.5 και 3.2 της παρούσας.

Τα αποδεικτικά έγγραφα συντάσσονται στην ελληνική γλώσσα ή συνοδεύονται από επίσημη μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα σύμφωνα με την παράγραφο 2.1.4.

**Β. 1.** Για την απόδειξη της μη συνδρομής των λόγων αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.3 οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς προσκομίζουν αντίστοιχα τα δικαιολογητικά που αναφέρονται κατωτέρω. *[Λαμβανομένης υπόψη της Απόφασης ΣτΕ Δ' Τμ. 1939/2022 και έως την έκδοση οριστικής απόφασης από την Ολομέλεια του ΣτΕ (στην οποία έχει παραπεμφθεί η σχετική υπόθεση)]* Οι οικονομικοί φορείς μεριμνούν να διαθέτουν πιστοποιητικά, τα οποία να καλύπτουν και τον χρόνο υποβολής της προσφοράς, προκειμένου να τα υποβάλουν, εφόσον αναδειχθούν προσωρινοί ανάδοχοι. Τα εν λόγω πιστοποιητικά υποβάλλονται μαζί με τα υπόλοιπα αποδεικτικά μέσα της παραγράφου 3.2 της παρούσας, από τον προσωρινό ανάδοχο, μέσω του υποσυστήματος, στον φάκελο «δικαιολογητικά προσωρινού αναδόχου».

Αν το αρμόδιο για την έκδοση των ανωτέρω κράτος-μέλος ή χώρα δεν εκδίδει τέτοιου είδους έγγραφα ή πιστοποιητικά ή όπου το έγγραφο ή τα πιστοποιητικά αυτά δεν καλύπτουν όλες τις περιπτώσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 2.2.3.1 και 2.2.3.2 περ. α' και β', καθώς και στην περ. β' της παραγράφου 2.2.3.4, τα έγγραφα ή τα πιστοποιητικά μπορεί να αντικαθίστανται από ένορκη βεβαίωση ή, στα κράτη - μέλη ή στις χώρες όπου δεν προβλέπεται ένορκη βεβαίωση, από υπεύθυνη δήλωση του ενδιαφερομένου ενώπιον αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, συμβολαιογράφου ή αρμόδιου επαγγελματικού ή εμπορικού οργανισμού του κράτους - μέλους ή της χώρας καταγωγής ή της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο οικονομικός φορέας. Οι αρμόδιες δημόσιες αρχές παρέχουν, όπου κρίνεται αναγκαίο, επίσημη δήλωση στην οποία αναφέρεται ότι δεν εκδίδονται τα έγγραφα ή τα πιστοποιητικά της παρούσας παραγράφου ή ότι τα έγγραφα αυτά δεν καλύπτουν όλες τις περιπτώσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 2.2.3.1 και 2.2.3.2 περ. α' και β', καθώς και στην περ. β' της παραγράφου 2.2.3.4. Οι επίσημες δηλώσεις καθίστανται διαθέσιμες μέσω του επιγραμμικού αποθετηρίου πιστοποιητικών (e-Certis) του άρθρου 81 του ν. 4412/2016.

Ειδικότερα, οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν:

**α)** για την παράγραφο 2.2.3.1 απόσπασμα του σχετικού μητρώου, όπως του ποινικού μητρώου ή, ελλείψει αυτού, ισοδύναμο έγγραφο που εκδίδεται από αρμόδια δικαστική ή διοικητική αρχή του κράτους-μέλους ή της χώρας καταγωγής ή της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο οικονομικός φορέας, από το οποίο προκύπτει ότι πληρούνται αυτές οι προϋποθέσεις, που έχει εκδοθεί έως τρεις (3) μήνες πριν από την υποβολή του<sup>101</sup>.

Η υποχρέωση προσκόμισης του ως άνω αποσπάσματος αφορά και στα μέλη του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου του εν λόγω οικονομικού φορέα ή στα πρόσωπα που έχουν εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε αυτό κατά τα ειδικότερα αναφερόμενα στην ως άνω παράγραφο 2.2.3.1,

**"(Μεταβατικά έως τη σύσταση και λειτουργία ποινικού μητρώου νομικών προσώπων/ οντοτήτων):** Για τα εγκατεστημένα στην Ελλάδα νομικά πρόσωπα και οντότητες, ως προς την ποινική ευθύνη του νομικού προσώπου/ οντότητας για τα αδικήματα δωροδοκίας, που περιλαμβάνονται στην παρ. 1 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016, κατ' εφαρμογή των άρθρων 134 και 135 του ν. 5090/2024: ένορκη βεβαίωση του, ανά περίπτωση, νόμιμου εκπροσώπου του νομικού προσώπου/ οντότητας, στην οποία δηλώνει ότι το νομικό πρόσωπο/ οντότητα, το οποίο εκπροσωπεί νόμιμα, δεν έχει καταδικαστεί αμετάκλητα για κανένα από τα αδικήματα δωροδοκίας του άρθρου 73 παρ. 1 του ν. 4412/2016, κατ'

<sup>100</sup> Βλ. άρθρο 79 παρ. 6 του ν. 4412/2016.

<sup>101</sup> Βλ. παρ. 12 άρθρου 80 του ν.4412/2016.

**εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 134- 135 του ν. 5090/2024 [βλ. και υπ' αριθμ. 5868/2024 (ΑΔΑ: ΡΝΑ1ΟΞΤΒ-ΗΩ0) έγγραφο ΕΑΔΗΣΥ με θέμα «Αποκλεισμός νομικών προσώπων και οντοτήτων»].**

**β)** για την παράγραφο 2.2.3.2 πιστοποιητικό που εκδίδεται από την αρμόδια αρχή του οικείου κράτους - μέλους ή χώρας, που είναι σε ισχύ κατά τον χρόνο υποβολής του, άλλως, στην περίπτωση που δεν αναφέρεται σε αυτό χρόνος ισχύος, που έχει εκδοθεί έως τρεις (3) μήνες πριν από την υποβολή του<sup>102</sup>

Ιδίως οι οικονομικοί φορείς που είναι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα προσκομίζουν:

**i)** Για την απόδειξη της εκπλήρωσης των φορολογικών υποχρεώσεων της παραγράφου 2.2.3.2 περίπτωση α' αποδεικτικό ενημερότητας εκδιδόμενο από την Α.Α.Δ.Ε.

**ii)** Για την απόδειξη της εκπλήρωσης των υποχρεώσεων προς τους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης της παραγράφου 2.2.3.2 περίπτωση α' πιστοποιητικό εκδιδόμενο από τον e-ΕΦΚΑ.

α) Υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/1986 (ή σύμφωνα με τις διατάξεις κάθε Χώρας) στην οποία θα δηλώνονται όλοι οι ασφαλιστικοί φορείς στους οποίους υπάρχει υποχρέωση της επιχείρησης καταβολής από την πλευρά της ασφαλιστικών εισφορών για όλους τους απασχολούμενους της και ότι δεν έχει εκδοθεί δικαστική ή διοικητική απόφαση με τελεσίδικη και δεσμευτική ισχύ για την αθέτηση των υποχρεώσεων του όσον αφορά στην καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης

β) τα πιστοποιητικά ασφαλιστικής ενημερότητας της επιχείρησης από όλους τους ασφαλιστικούς φορείς που δηλώνονται στην προαναφερόμενη υπεύθυνη δήλωση.

**iii)** Για την παράγραφο 2.2.3.2 περίπτωση α', πλέον των ως άνω πιστοποιητικών, υπεύθυνη δήλωση ότι δεν έχει εκδοθεί δικαστική ή διοικητική απόφαση με τελεσίδικη και δεσμευτική ισχύ για την αθέτηση των υποχρεώσεων τους σχετικά με την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης.

**γ)** για την παράγραφο 2.2.3.4<sup>103</sup> περίπτωση β' πιστοποιητικό που εκδίδεται από την αρμόδια αρχή του οικείου κράτους - μέλους ή χώρας, το οποίο έχει εκδοθεί έως τρεις (3) μήνες πριν από την υποβολή του.

Ιδίως οι οικονομικοί φορείς που είναι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα προσκομίζουν:

**i)** Ενιαίο Πιστοποιητικό Δικαστικής Φερεγγυότητας από το αρμόδιο Πρωτοδικείο, από το οποίο προκύπτει ότι δεν τελούν υπό πτώχευση, πτωχευτικό συμβιβασμό ή υπό αναγκαστική διαχείριση ή δικαστική εκκαθάριση ή ότι δεν έχουν υπαχθεί σε διαδικασία εξυγίανσης. Ειδικά για τη διαδικασία εξυγίανσης προσκομίζεται επιπλέον υπεύθυνη δήλωση του νόμιμου εκπροσώπου του οικονομικού φορέα ότι τηρούνται οι όροι της συμφωνίας εξυγίανσης. Για τις ΙΚΕ προσκομίζεται επιπλέον και πιστοποιητικό του Γ.Ε.Μ.Η. περί μη έκδοσης απόφασης λύσης ή κατάθεσης αίτησης λύσης του νομικού προσώπου, ενώ για τις ΕΠΕ προσκομίζεται επιπλέον πιστοποιητικό μεταβολών.

**ii)** Πιστοποιητικό του Γ.Ε.Μ.Η. από το οποίο προκύπτει ότι το νομικό πρόσωπο δεν έχει λυθεί και τεθεί υπό εκκαθάριση με απόφαση των εταίρων.

**iii)** Εκτύπωση της καρτέλας "Στοιχεία Μητρώου/ Επιχείρησης" από την ηλεκτρονική πλατφόρμα της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, όπως αυτά εμφανίζονται στο taxisnet, από την οποία να προκύπτει η μη αναστολή της επιχειρηματικής δραστηριότητάς τους.

Για τα σωματεία το Ενιαίο Πιστοποιητικό Δικαστικής Φερεγγυότητας εκδίδεται από το αρμόδιο Πρωτοδικείο, ενώ για τους συνεταιρισμούς για το χρονικό διάστημα έως τις 31.12.2019 από το Ειρηνοδικείο και μετά την παραπάνω ημερομηνία από το Γ.Ε.Μ.Η.

**δ)** για τις λοιπές περιπτώσεις της παραγράφου 2.2.3.4, υπεύθυνη δήλωση του προσφέροντος οικονομικού φορέα ότι δεν συντρέχουν στο πρόσωπό του οι οριζόμενοι στην παράγραφο λόγοι αποκλεισμού.

**ε)** για την παράγραφο 2.2.3.9. υπεύθυνη δήλωση του προσφέροντος οικονομικού φορέα περί μη επιβολής εις βάρος του της κύρωσης του οριζόντιου αποκλεισμού, σύμφωνα τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας<sup>104</sup>.

<sup>102</sup> ? Βλ. παρ. 12 άρθρου 80 του ν.4412/2016

<sup>103</sup> Εφόσον η αναθέτουσα αρχή την επιλέξει ως λόγο αποκλεισμού

**στ)** για την παράγραφο 2.2.3.5 [εφόσον η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης υπερβαίνει το 1.000.000 ευρώ], δικαιολογητικά ονομαστικοποίησης των μετοχών<sup>105</sup>, που καθορίζονται κατωτέρω, εφόσον ο προσωρινός ανάδοχος είναι ανώνυμη εταιρεία ή νομικό πρόσωπο στη μετοχική σύνθεση του οποίου συμμετέχει ανώνυμη εταιρεία ή νομικό πρόσωπο της αλλοδαπής που αντιστοιχεί σε ανώνυμη εταιρεία<sup>106107</sup> (πλην των περιπτώσεων που αναφέρθηκαν στην παρ. 2.2.3.5 της παρούσας ανωτέρω).

Συγκεκριμένα, προσκομίζονται:

**i)** Για την απόδειξη της εξαίρεσης από την υποχρέωση ονομαστικοποίησης των μετοχών τους κατά την περ. α) της παραγράφου 2.2.3.5 βεβαίωση του αρμοδίου Χρηματιστηρίου.

**ii)** Όσον αφορά την εξαίρεση της περ. β) της παραγράφου 2.2.3.5, για την απόδειξη του ελέγχου δικαιωμάτων ψήφου, υπεύθυνη δήλωση της ελεγχόμενης εταιρείας και εάν αυτή είναι διαφορετική του προσωρινού αναδόχου, πρόσθετη υπεύθυνη δήλωση του τελευταίου, στις οποίες αναφέρονται οι επιχειρήσεις επενδύσεων, οι εταιρείες διαχείρισης κεφαλαίων/ενεργητικού ή κεφαλαίων επιχειρηματικών συμμετοχών, ανά περίπτωση και το συνολικό ποσοστό των δικαιωμάτων ψήφου που ελέγχουν στην ελεγχόμενη από αυτές εταιρεία. Οι υπεύθυνες αυτές δηλώσεις συνοδεύονται υποχρεωτικά από βεβαίωση ή άλλο έγγραφο, από το οποίο προκύπτει ότι οι ελέγχουσες τα δικαιώματα ψήφου εταιρείες είναι εποπτευόμενες κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 2.2.3.5.

**iii)** Δικαιολογητικά ονομαστικοποίησης μετοχών του προσωρινού αναδόχου:

- Πιστοποιητικό αρμόδιας αρχής του κράτους της έδρας, από το οποίο να προκύπτει ότι οι μετοχές είναι ονομαστικές, που έχει εκδοθεί έως τριάντα (30) εργάσιμες ημέρες πριν από την υποβολή του.

- Αναλυτική κατάσταση με τα στοιχεία των μετόχων της εταιρείας και τον αριθμό των μετοχών κάθε μετόχου (μετοχολόγιο), όπως τα στοιχεία αυτά είναι καταχωρημένα στο βιβλίο μετόχων της εταιρείας, το πολύ τριάντα (30) εργάσιμες ημέρες πριν από την ημέρα υποβολής της προσφοράς.

Ειδικότερα:

- Όσον αφορά τις **εγκατεστημένες στην Ελλάδα ανώνυμες εταιρείες** υποβάλλεται πιστοποιητικό του Γ.Ε.Μ.Η. από το οποίο να προκύπτει ότι οι μετοχές τους είναι ονομαστικές και αναλυτική κατάσταση με τα στοιχεία των μετόχων της εταιρείας και τον αριθμό των μετοχών κάθε μετόχου (μετοχολόγιο), όπως τα στοιχεία αυτά είναι καταχωρημένα στο βιβλίο μετόχων της εταιρείας, το πολύ τριάντα (30) εργάσιμες ημέρες πριν από την ημέρα υποβολής της προσφοράς.

- Όσον αφορά τις **αλλοδαπές ανώνυμες εταιρείες ή αλλοδαπά νομικά πρόσωπα που αντιστοιχούν σε ανώνυμες εταιρείες:**

**A) εφόσον έχουν κατά το δίκαιο της έδρας τους ονομαστικές μετοχές, προσκομίζουν :**

i) Πιστοποιητικό αρμόδιας αρχής του κράτους της έδρας, από το οποίο να προκύπτει ότι οι μετοχές τους είναι ονομαστικές.

ii) Αναλυτική κατάσταση μετόχων, με τον αριθμό των μετοχών του κάθε μετόχου, όπως τα στοιχεία αυτά είναι καταχωρημένα στο βιβλίο μετόχων της εταιρείας, με ημερομηνία το πολύ 30 εργάσιμες ημέρες πριν την υποβολή της προσφοράς.

iii) Κάθε άλλο στοιχείο από το οποίο να προκύπτει η ονομαστικοποίηση μέχρι φυσικού προσώπου των μετοχών, που έχει συντελεστεί τις τελευταίες 30 (τριάντα) εργάσιμες ημέρες πριν την υποβολή της προσφοράς.

**B) εφόσον δεν έχουν υποχρέωση ονομαστικοποίησης μετοχών ή δεν προβλέπεται η ονομαστικοποίηση των μετοχών, προσκομίζουν:**

<sup>104</sup> Δεύτερο εδάφιο παρ. 4 του άρθρου 74 του ν. 4412/2016

<sup>105</sup> Βλ. άρθρο 8 του ν. 3310/2005 και π.δ. 82/1996.

<sup>106</sup> Για τις αλλοδαπές ανώνυμες εταιρείες ιδρυθείσες σε κράτος μέλος της ΕΕ σχετικό είναι το Παράρτημα Ι της οδηγίας 2012/30/ΕΕ (L315/91), με την οποία αναδιατυπώθηκε η Οδηγία 77/91/ΕΟΚ (Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων αρ Ν26/1).

<sup>107</sup> Βλ. ΣτΕ 303/2020 (Επταμελής)

i) βεβαίωση περί μη υποχρέωσης ονομαστικοποίησης των μετοχών από αρμόδια αρχή, εφόσον υπάρχει σχετική πρόβλεψη, διαφορετικά προσκομίζεται υπεύθυνη δήλωση του διαγωνιζομένου. Για την περίπτωση μη πρόβλεψης ονομαστικοποίησης προσκομίζεται υπεύθυνη δήλωση του διαγωνιζομένου,

ii) έγκυρη και ενημερωμένη κατάσταση προσώπων που κατέχουν τουλάχιστον 1% των μετοχών ή δικαιωμάτων ψήφου,

iii) εάν δεν τηρείται τέτοια κατάσταση, προσκομίζεται σχετική κατάσταση προσώπων, που κατέχουν τουλάχιστον ένα τοις εκατό (1%) των μετοχών ή δικαιωμάτων ψήφου, σύμφωνα με την τελευταία Γενική Συνέλευση, αν τα πρόσωπα αυτά είναι γνωστά στην εταιρεία. Σε αντίθετη περίπτωση, η εταιρεία αιτιολογεί τους λόγους που δεν είναι γνωστά τα ως άνω πρόσωπα, η δε αναθέτουσα αρχή δεν διαθέτει διακριτική ευχέρεια κατά την κρίση της αιτιολογίας αυτής. *[Εναπόκειται στην αναθέτουσα αρχή να αποδείξει τη δυνατότητα της εταιρείας να υποβάλει την προαναφερόμενη κατάσταση, διαφορετικά η μη υποβολή της σχετικής κατάστασης δεν επιφέρει έννομες συνέπειες εις βάρος της εταιρείας].*

Όλα τα ανωτέρω έγγραφα πρέπει να είναι επικυρωμένα από την κατά νόμο αρμόδια αρχή του κράτους της έδρας του υποψηφίου και να συνοδεύονται από επίσημη μετάφραση στην ελληνική.

Ελλείψεις στα δικαιολογητικά ονομαστικοποίησης των μετοχών συμπληρώνονται κατά την παράγραφο 3.1.2 της παρούσας.

Η αναθέτουσα αρχή ελέγχει επίσης, επί ποινή απαραδέκτου της προσφοράς, εάν στη διαδικασία συμμετέχει εξωχώρια εταιρεία από «μη συνεργάσιμα κράτη στον φορολογικό τομέα» κατά την έννοια των παρ. 3 και 4 του άρθρου 65 του ν. 4172/2013, καθώς και από κράτη που έχουν προνομιακό φορολογικό καθεστώς, όπως αυτά ορίζονται στον κατάλογο της απόφασης της παρ. 7 του άρθρου 65 του ως άνω νόμου, κατά τα αναφερόμενα στην περίπτωση α' της παραγράφου 4 του άρθρου 4 του ν. 3310/2005. *[Προς τον σκοπό αυτό οι Α.Α. δύνανται να απαιτούν ο προσωρινός ανάδοχος, πέραν των ως άνω δικαιολογητικών ονομαστικοποίησης, να προσκομίζει κατά το στάδιο κατακύρωσης υπεύθυνη δήλωση ότι δεν είναι εξωχώρια εταιρεία, κατά την ανωτέρω έννοια και δεν εμπίπτει στις διατάξεις της παρ.4 εδαφ. α' & β' του άρθρου 4 του Ν. 3310/2005 όπως ισχύει.]*

ζ) για την παράγραφο 2.2.3.5α, υποβάλλεται από τον προσωρινό ανάδοχο, μαζί με τα υπόλοιπα δικαιολογητικά κατακύρωσης, υπεύθυνη δήλωση, στην οποία δηλώνεται ότι δεν συντρέχουν οι καταστάσεις ρωσικής εμπλοκής που περιγράφονται στην εν λόγω παράγραφο (υπόδειγμα του περιεχομένου της υπεύθυνης δήλωσης περιλαμβάνεται στο Παράρτημα XII της παρούσας Διακήρυξης). Η υπεύθυνη δήλωση υπογράφεται από τον νόμιμο εκπρόσωπο του οικονομικού φορέα, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 79Α του ν. 4412/2016.

**B.2.** Για την απόδειξη της απαίτησης του άρθρου 2.2.4. (απόδειξη καταλληλότητας για την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας) προσκομίζουν πιστοποιητικό/βεβαίωση του οικείου επαγγελματικού (ή εμπορικού) μητρώου του κράτους εγκατάστασης. Οι οικονομικοί φορείς που είναι εγκατεστημένοι σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης προσκομίζουν πιστοποιητικό/βεβαίωση του αντίστοιχου επαγγελματικού (ή εμπορικού) μητρώου του Παραρτήματος XI του Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/2016, με το οποίο πιστοποιείται αφενός η εγγραφή τους σε αυτό και αφετέρου το ειδικό επάγγελμά τους. Στην περίπτωση που χώρα δεν τηρεί τέτοιο μητρώο, το έγγραφο ή το πιστοποιητικό μπορεί να αντικαθίσταται από ένορκη βεβαίωση ή, στα κράτη - μέλη ή στις χώρες όπου δεν προβλέπεται ένορκη βεβαίωση, από υπεύθυνη δήλωση του ενδιαφερομένου ενώπιον αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, συμβολαιογράφου ή αρμόδιου επαγγελματικού οργανισμού της χώρας καταγωγής ή της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο οικονομικός φορέας ότι δεν τηρείται τέτοιο μητρώο και ότι ασκεί τη δραστηριότητα που απαιτείται για την εκτέλεση του αντικειμένου της υπό ανάθεση σύμβασης.<sup>108</sup>

Οι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα οικονομικοί φορείς προσκομίζουν βεβαίωση εγγραφής στο οικείο επαγγελματικό μητρώο ή πιστοποιητικό που εκδίδεται από την οικεία υπηρεσία του Γ.Ε.ΜΗ.

<sup>108</sup> Βλ. Παράρτημα XI Προσαρτήματος Α του ν. 4412/2016. Επισημαίνεται ότι η Α.Α. απαιτεί στην εκάστοτε διακήρυξη, κατά περίπτωση, για τους εγκατεστημένους στην Ελλάδα οικονομικούς φορείς βεβαίωση εγγραφής σε ένα από τα σχετικά Επιμελητήρια/ Μητρώα, κατά περίπτωση .

Εάν από τα διαπιστωτικά στοιχεία εγγραφής τους στο κατά περίπτωση επαγγελματικό Μητρώο, στο οποίο ανήκουν οι οικονομικοί φορείς, δεν επιβεβαιώνεται ρητά η επαγγελματική τους δραστηριότητα και η άσκηση αυτής με τις προϋποθέσεις της παραγρ. 2.2.4 της παρούσας, τούτοι οφείλουν να βεβαιώσουν ενόρκως ενώπιον συμβολαιογράφου ή αρμόδιας δικαστικής αρχής την άσκηση του συγκεκριμένου επαγγέλματος (παροχής γενικών υπηρεσιών στο αντικείμενο που δημοπρατείται καθώς και της απαιτούμενης εμπειρίας).

Επισημαίνεται ότι τα δικαιολογητικά που αφορούν στην απόδειξη της απαίτησης του άρθρου 2.2.4 (απόδειξη καταλληλότητας για την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας) γίνονται αποδεκτά, εφόσον έχουν εκδοθεί έως τριάντα (30) εργάσιμες ημέρες πριν από την υποβολή τους,<sup>109</sup> εκτός αν, σύμφωνα με τις ειδικότερες διατάξεις αυτών, φέρουν συγκεκριμένο χρόνο ισχύος.

**B.3.** Για την απόδειξη της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας της παραγράφου 2.2.5 οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν<sup>110</sup>

Για την τεκμηρίωση της επάρκειάς τους σε ό,τι αφορά τον μέσο «γενικό» ετήσιο κύκλο εργασιών και τον μέσο «δείκτη βιωσιμότητας» της επιχείρησης, θα υποβληθεί υπεύθυνη δήλωση του νόμιμου εκπροσώπου του οικονομικού φορέα στην οποία τούτος θα αναγράφει τα απαιτούμενα οικονομικά μεγέθη της 3-ετίας, η οποία θα συνοδεύεται από αντίγραφα ισολογισμών των **τριών (3)** τελευταίων οικονομικών ετών (ή εταιρικών χρήσεων) (για όσους έχουν υποχρέωση δημοσίευσης ισολογισμού) ή φορολογικών δηλώσεων (Ε1, Ε3, Ε5 ή Ν) της επιχείρησης, ανάλογα με το είδος αυτής.

Επιχειρήσεις που λειτουργούν ή ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα για χρονικό διάστημα που δεν επιτρέπει την έκδοση κατά νόμο ισολογισμών τριών ετών, υποβάλλουν τους ισολογισμούς που έχουν εκδοθεί και τα σχετικά επίσημα στοιχεία που υπάρχουν κατά το διάστημα αυτό (π.χ. δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος, δηλώσεις Φ.Π.Α. κ.λ.π.).

Εάν ο οικονομικός φορέας, για βάσιμο λόγο, δεν είναι σε θέση να προσκομίσει τα ανωτέρω δικαιολογητικά, μπορεί να αποδεικνύει την οικονομική και χρηματοοικονομική του επάρκεια με οποιοδήποτε άλλο κατάλληλο έγγραφο.<sup>111</sup>

Σε περίπτωση Ένωσης οικονομικών φορέων, τα παραπάνω στοιχεία πρέπει να υποβληθούν από όλα τα μέλη τους. Σε περίπτωση Ένωσης οικονομικών φορέων, τα παραπάνω στοιχεία τεκμηρίωσης της οικονομικής ικανότητας μπορούν να καλύπτονται αθροιστικά από τα μέλη της ένωσης ή της κοινοπραξίας. Η απαίτηση για τους ισολογισμούς, να μην είναι αρνητικοί, αφορούν σε όλα τα μέλη τη ένωσης.

**B.4.** Για την απόδειξη της τεχνικής ικανότητας της παραγράφου 2.2.6 οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν:<sup>112</sup>

**α)** Υπεύθυνη δήλωση συνοδευόμενη από ενδεικτικό αναλυτικό πίνακα (Παράρτημα V-Υπόδειγμα 1) των σχετικών συμβάσεων της τελευταίας τριετίας (2023, 2024, 2025) με φορείς δημοσίου και ευρύτερου δημοσίου φορέα, με αναφορά στην αξία της σύμβασης, το αντικείμενό της, τη χρονική διάρκεια, τους αποδέκτες, τα ποσοστά συμμετοχής του ανάδοχου της σύμβασης καθώς και αποδεικτικά βεβαιώσεις περαίωσης/καλής ή πρωτόκολλο οριστικής παραλαβής λειτουργίας που έχουν εκδοθεί από τις αρμόδιες αρχές προς απόδειξη της υλοποίησης τους.

<sup>109</sup> Βλ. παράγραφο 12 άρθρου 80 του ν.4412/2016.

<sup>110</sup> Συμπληρώνεται από την Α.Α. με ένα ή περισσότερα από τα δικαιολογητικά που αναφέρονται στο Μέρος Ι του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/2016 ( π.χ. τραπεζική βεβαίωση για την πιστοληπτική ικανότητα του οικονομικού φορέα (ημεδαπού ή αλλοδαπού) ή/ και αποσπάσματα οικονομικών καταστάσεων κ.λπ.), τα οποία αντιστοιχούν, σε κάθε περίπτωση, στα κριτήρια οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας που έχει θέσει η Α.Α. στο άρθρο 2.2.5.

<sup>111</sup> Η καταλληλότητα του προσκομιζόμενου από τον οικονομικό φορέα εγγράφου για την απόδειξη της χρηματοοικονομικής του επάρκειας εναπόκειται στην κρίση της Α.Α. (βλ. άρθρο 80 παρ. 4 εδ. β του ν. 4412/2016)

<sup>112</sup> Συμπληρώνεται από την Α.Α. με ένα ή περισσότερα από τα δικαιολογητικά που αναφέρονται στο Μέρος ΙΙ του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/2016, τα οποία αντιστοιχούν, σε κάθε περίπτωση, στα κριτήρια τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας που έχει θέσει η αναθέτουσα αρχή στο άρθρο 2.2.6.

**β) Δήλωση για τους ανθρώπινους πόρους** που θα διαθέτει ο διαγωνιζόμενος, συνοδευόμενη από τα στοιχεία των παρακάτω εδαφίων (β.1) έως (β.2)., ήτοι:

**β.1) Στοιχεία (μισθολόγιο ή άλλα ισοδύναμα έγγραφα) που πιστοποιούν την απασχόληση** από τον διαγωνιζόμενο οικονομικό φορέα του προσωπικού που κατά την δήλωσή του θα απασχοληθεί για τους σκοπούς της παρούσας σύμβασης. Σε περίπτωση υφιστάμενης, ή επικείμενης άμα τη αναλήψει της σύμβασης, απασχόλησης από την Επιχείρηση προσωπικού της «ομάδας» που δεν αμείβεται με μισθολόγιο ή άλλων τυχόν ελευθέρων συνεργατών, θα επισυνάπτεται υπεύθυνη δήλωση του εν λόγω μη μόνιμα μισθοδοτούμενου εργαζόμενου, στην οποία θα δηλώνεται ότι απασχολείται ή δέχεται να απασχοληθεί ως συνεργάτης της διαγωνιζόμενης Επιχείρησης για τους σκοπούς της παρούσας σύμβασης, με ημερομηνία υπογραφής μεταγενέστερη της δημοσίευσης της παρούσας διακήρυξης και προγενέστερη της ημερομηνίας υποβολής της προσφοράς.

**β.2) Έκθεση με τα προσόντα και την εμπειρία** κάθε μέλους της «ομάδας έργου» (εκτός των βοηθών οποιασδήποτε ειδικότητας και του ανειδίκευτου προσωπικού), υπογεγραμμένο ψηφιακά από τον νόμιμο εκπρόσωπο του διαγωνιζόμενου, στον οποίο θα δηλώνονται υπεύθυνα.

**β.2.(1) . Για το επιστημονικό προσωπικό της παραγράφου 2.2.6 (β)**

Ονοματεπώνυμο, οι τίτλοι σπουδών και τα επαγγελματικά προσόντα που διαθέτει έκαστο εκ των ανωτέρω μελών της ομάδας, η εργασιακή του προϋπηρεσία (εργοδότης, καθήκοντα κ.λ.π.) για την απόκτηση της εμπειρίας στο αντικείμενο που δηλώνεται, καθώς και η διάρκειά της. Η Έκθεση θα συνοδεύεται από απλά φωτοαντίγραφα των πτυχίων και των επαγγελματικών του αδειών για κάθε μέλος.

**β.2.(2) Για τους υπόλοιπους της παραγράφου 2.2.6 (γ)**

- για τους δύο (2) εργάτες της ίδιας παραγράφου, πιστοποιητικό εκπαίδευσης ασφαλούς εργασίας σε ύψος, από το οποίο να προκύπτει η εκπαίδευση τους σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων του Π.Δ. 155/2004 και γενικότερα την κείμενη νομοθεσία και τα απαιτούμενα μέσα ατομικής προστασίας.
- για τους τρεις (3) υλοτόμους της ίδιας παραγράφου υπεύθυνη δήλωση εκάστου, με την οποία θα αποδεικνύεται η εμπειρία, τουλάχιστον για χρονικό διάστημα ενός έτους σε υλοτομικές εργασίες και σε ποιον/ποιους φορέα/εις (δημόσιο ή ιδιωτικό).

**γ) Για την περίπτωση 2.2.6.(δ) :**

Άδειες κατοχής ή συμφωνητικά μίσθωσης που θα καλύπτουν τη διάρκεια της σύμβασης για τα μηχανήματα που απαιτούνται για την υλοποίηση της σύμβασης και καθ' όλη τη διάρκεια αυτής σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2.2.6.(δ) της παρούσας.

Για το όχημα μεταφοράς μη επικίνδυνων αποβλήτων για υπολείμματα από καθαρισμό δρόμων συνοδευόμενο εκτός των άλλων και με την Άδεια διαχείρισης (συλλογή – μεταφορά) σύμφωνα με την ΚΥΑ ΗΠ 50910/2727/22-12-2003 για την ΠΚΜ για την φόρτωση και απομάκρυνση σκουπιδιών .

- Αντίγραφα αδείας κυκλοφορίας των μηχανημάτων και οχημάτων, στην οποία να αποδεικνύονται τα τεχνικά χαρακτηριστικά των δηλωθέντων μηχανημάτων και οχημάτων.
- Βεβαίωση πληρωμής τελών χρήσης τρέχοντος έτους για τα μηχανήματα που θα χρησιμοποιηθούν ή βεβαίωση καταβολής τελών χρήσης Μ.Ε. που εκδίδεται από τις Υπηρεσίες Τ.Ε. των Περιφερειακών Ενοτήτων καθώς και βεβαίωση καταβολής τελών κυκλοφορίας των δηλωθέντων οχημάτων.
- Ασφαλιστήρια συμβόλαια μηχανημάτων και οχημάτων.
- Υπεύθυνη Δήλωση το Ν.1599/1986 στην οποία θα δηλώνονται:

α) ότι όλα τα μηχανήματα έργου και τα οχήματα πληρούν τους όρους της διακήρυξης.

β) ότι ο διαγωνιζόμενος διαθέτει δελτίο παροχής υπηρεσιών.

γ) ότι ο διαγωνιζόμενος θα διαθέσει άμεσα εφεδρικά μηχανήματα σε περίπτωση βλάβης μισθωμένου μηχανήματος και για όσο διάστημα διαρκεί η βλάβη.

δ) ότι οι χειριστές των μηχανημάτων και οχημάτων διαθέτουν όλα τα απαραίτητα από το νόμο τυπικά προσόντα (άδεια οδήγησης ανάλογης κατηγορίας, άδεια χειριστού μηχανήματος έργου, ανάλογα του μηχανήματος που θα συμμετέχει στο διαγωνισμό) σε περίπτωση ελέγχου ή πρόκλησης τροχαίου ατυχήματος, ο ανάδοχος φέρει την αποκλειστική ευθύνη τόσο για την κατάσταση του μηχανήματος, όσο και για την τήρηση των τυπικών προσόντων του χειριστή.

- Μισθωτήριο επικυρωμένο από την αρμόδια Δ.Ο.Υ., μετά την υπογραφή της σύμβασης σε περίπτωση μισθωμένων μηχανημάτων έργου και οχημάτων και για χρονικό διάστημα από την υπογραφή της σύμβασης έως τη λήξη της.

Εφόσον ο Ανάδοχος θα κάνει χρήση “τρίτου φορέα” προκειμένου να εξασφαλίσει τον απαιτούμενο εξοπλισμό σε μηχανήματα, υποβάλλει τα ανωτέρω δικαιολογητικά και για τα προσφερόμενα μηχανήματα.

**B.5.** Για την απόδειξη της συμμόρφωσής τους με πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης της παραγράφου 2.2.7 οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν σχετική βεβαίωση από αρμόδιο πιστοποιημένο σχετικά Οίκο, ότι είναι πιστοποιημένοι σύμφωνα με το περιεχόμενο του Ευρωπαϊκού Προτύπου ISO 9001:2015 και του ISO 14001, είτε ισοδύναμου, επικαιροποιημένη όσον αφορά την ισχύ της (της βεβαίωσης) το πολύ προ 6-μήνου, με την οποία να επιβεβαιώνεται η παραπάνω ικανότητά του στην εφαρμογή διαδικασιών διασφάλισης ποιότητας κατά την παράγραφο **2.2.7** <sup>113</sup>

**B.6.** Για την απόδειξη της νόμιμης εκπροσώπησης, στις περιπτώσεις που ο οικονομικός φορέας είναι νομικό πρόσωπο και εγγράφεται υποχρεωτικά κατά την κείμενη νομοθεσία και δηλώνει την εκπροσώπηση και τις μεταβολές της σε αρμόδια αρχή (πχ ΓΕΜΗ), προσκομίζει σχετικό πιστοποιητικό ισχύουσας εκπροσώπησης, το οποίο πρέπει να έχει εκδοθεί έως τριάντα (30) εργάσιμες ημέρες πριν από την υποβολή του <sup>114</sup>, εκτός αν αυτό φέρει συγκεκριμένο χρόνο ισχύος.

Ειδικότερα για τους ημεδαπούς οικονομικούς φορείς προσκομίζονται:

ι) **για την απόδειξη της νόμιμης εκπροσώπησης**, στις περιπτώσεις που ο οικονομικός φορέας είναι νομικό πρόσωπο και υποχρεούται κατά την κείμενη νομοθεσία να δηλώνει την εκπροσώπηση και τις μεταβολές της στο ΓΕΜΗ<sup>115</sup>, προσκομίζει σχετικό πιστοποιητικό ισχύουσας εκπροσώπησης<sup>116</sup>, το οποίο πρέπει να έχει εκδοθεί έως τριάντα (30) εργάσιμες ημέρες πριν από την υποβολή του.

<sup>113</sup> Εφόσον η Α.Α. έχει απαιτήσει τη συμμόρφωση των οικονομικών φορέων με πρότυπα διασφάλισης ποιότητας ή/και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης της παραγράφου 2.2.7, τότε μόνο συμπληρώνεται η παρούσα παράγραφος, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 82 του ν. 4412/2016, άλλως διαγράφεται.

<sup>114</sup> Βλ. παράγραφο 12 άρθρου 80 του ν.4412/2016

<sup>115</sup> Σύμφωνα με το άρθρο 16 του ν. 4919/2022, στο ΓΕΜΗ **εγγράφονται υποχρεωτικά:**

α) Η Ανώνυμη Εταιρεία (Α.Ε.) του ν. **4548/2018 (Α' 104)**,

β) η Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.) του ν. **3190/1955 (Α' 91)**,

γ) η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (Ι.Κ.Ε.) του ν. **4072/2012 (Α' 86)**,

δ) η Ομόρρυθμη και Ετερόρρυθμη (απλή ή κατά μετοχές) Εταιρεία του ν. **4072/2012**,

ε) ο Αστικός Συνεταιρισμός του ν. **1667/1986 (Α' 196)**, στον οποίο περιλαμβάνονται ο αλληλασφαλιστικός, ο πιστωτικός, ο οικοδομικός συνεταιρισμός και η ενεργειακή κοινότητα,

στ) η Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση (Κοιν.Σ.ΕΠ.) και ο Συνεταιρισμός Εργαζομένων του ν. **4430/2016 (Α' 205)**,

ζ) ο Κοινωνικός Συνεταιρισμός Περιορισμένης Ευθύνης (Κοιν.Σ.Π.Ε.) του **άρθρου 12** του ν. **2716/1999 (Α' 96)**,

η) η Αστική Εταιρεία με οικονομικό σκοπό του άρθρου 784 ΑΚ και του **άρθρου 270** του ν. **4072/2012**,

θ) ο Ευρωπαϊκός Όμιλος Οικονομικού Σκοπού του Κανονισμού (ΕΟΚ) 2137/1985/ΕΟΚ (L 199, διορθωτικό L 247) που έχει την έδρα του στην ημεδαπή,

ι) η Ευρωπαϊκή Εταιρεία του Κανονισμού (ΕΚ) 2157/2001 (L 294) που έχει την έδρα της στην ημεδαπή,

ια) η Ευρωπαϊκή Συνεταιριστική Εταιρεία του Κανονισμού (ΕΚ) 1435/2003 (L 207), που έχει την έδρα της στην ημεδαπή,

ii) Για την **απόδειξη της νόμιμης σύστασης και των μεταβολών** του νομικού προσώπου γενικό πιστοποιητικό μεταβολών του ΓΕΜΗ, εφόσον έχει εκδοθεί έως τρεις (3) μήνες πριν από την υποβολή του.

Στις λοιπές περιπτώσεις τα κατά περίπτωση νομιμοποιητικά έγγραφα σύστασης και νόμιμης εκπροσώπησης (όπως καταστατικά, πιστοποιητικά μεταβολών, αντίστοιχα ΦΕΚ, αποφάσεις συγκρότησης οργάνων διοίκησης σε σώμα, κ.λπ., ανάλογα με τη νομική μορφή του οικονομικού φορέα), συνοδευόμενα από υπεύθυνη δήλωση του νόμιμου εκπροσώπου ότι εξακολουθούν να ισχύουν κατά την υποβολή τους<sup>117</sup>.

Σε περίπτωση που για τη διενέργεια της παρούσας διαδικασίας ανάθεσης έχουν χορηγηθεί εξουσίες σε πρόσωπο πλέον αυτών που αναφέρονται στα παραπάνω έγγραφα, προσκομίζεται επιπλέον απόφαση-πρακτικό του αρμόδιου καταστατικού οργάνου διοίκησης του νομικού προσώπου με την οποία χορηγήθηκαν οι σχετικές εξουσίες. Όσον αφορά τα φυσικά πρόσωπα, εφόσον έχουν χορηγηθεί εξουσίες σε τρίτα πρόσωπα, προσκομίζεται εξουσιοδότηση του οικονομικού φορέα.

Οι αλλοδαποί οικονομικοί φορείς προσκομίζουν τα προβλεπόμενα, κατά τη νομοθεσία της χώρας εγκατάστασης, αποδεικτικά έγγραφα και εφόσον δεν προβλέπονται, υπεύθυνη δήλωση του νόμιμου εκπροσώπου, από την οποία αποδεικνύονται τα ανωτέρω ως προς τη νόμιμη σύσταση, μεταβολές και εκπροσώπηση του οικονομικού φορέα.

Οι ως άνω υπεύθυνες δηλώσεις γίνονται αποδεκτές, εφόσον έχουν συνταχθεί μετά την κοινοποίηση της πρόσκλησης για την υποβολή των δικαιολογητικών.

Από τα ανωτέρω έγγραφα πρέπει να προκύπτουν η νόμιμη σύσταση του οικονομικού φορέα, όλες οι σχετικές τροποποιήσεις των καταστατικών, το/τα πρόσωπο/α που δεσμεύει/ουν νόμιμα την εταιρεία κατά την ημερομηνία διενέργειας του διαγωνισμού (νόμιμος εκπρόσωπος, δικαίωμα υπογραφής κλπ.), τυχόν τρίτοι, στους οποίους έχει χορηγηθεί εξουσία εκπροσώπησης, καθώς και η θητεία του/των ή/και των μελών του οργάνου διοίκησης/ νόμιμου εκπροσώπου.

**B.7.** Οι οικονομικοί φορείς που είναι εγγεγραμμένοι σε επίσημους καταλόγους<sup>118</sup> που προβλέπονται από τις εκάστοτε ισχύουσες εθνικές διατάξεις ή διαθέτουν πιστοποίηση από οργανισμούς πιστοποίησης που συμμορφώνονται με τα ευρωπαϊκά πρότυπα πιστοποίησης, κατά την έννοια του Παραρτήματος VII του

ιβ) τα υποκαταστήματα ή πρακτορεία που διατηρούν στην ημεδαπή οι αλλοδαπές εταιρείες με τη μορφή της ανώνυμης εταιρείας, της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης και της ετερόρρυθμης κατά μετοχές εταιρείας που έχουν την έδρα τους σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ),

ιγ) τα υποκαταστήματα ή τα πρακτορεία που διατηρούν στην ημεδαπή οι αλλοδαπές εταιρείες που έχουν έδρα σε τρίτη χώρα και έχουν νομική μορφή ανάλογη με εκείνη των αλλοδαπών εταιρειών που αναφέρεται στην περ. ιβ),

ιδ) τα υποκαταστήματα ή τα πρακτορεία, μέσω των οποίων ενεργούν εμπορικές πράξεις στην ημεδαπή τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή ενώσεις προσώπων που έχουν την κύρια εγκατάσταση ή την έδρα τους στην αλλοδαπή και δεν εμπίπτουν στις περ. ιβ) και ιγ),

ιε) η κοινοπραξία του **άρθρου 293** του ν. **4072/2012**,

ιστ) οι ατομικές επιχειρήσεις με εγκατάσταση στην ημεδαπή και σκοπό το κέρδος που:

ιστα) διενεργούν εμπορικές πράξεις στο όνομά τους, κατά σύνηθες επάγγελμα, ή

ισβ) διαθέτουν αγαθά ή υπηρεσίες ή διαμεσολαβούν στη διάθεση αυτών με επιχειρηματικό κίνδυνο, μέσω οργανωμένης υποδομής ή μέσω εκμετάλλευσης της εργασίας τρίτων προσώπων.

**Δεν εγγράφονται στο Γ.Ε.ΜΗ.:**

α) οι αστικές εταιρείες για την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας δικηγόρων, συμβολαιογράφων και δικαστικών επιμελητών,

β) τα γραφεία ή υποκαταστήματα αλλοδαπών εταιρειών ή επιχειρήσεων που έχουν εγκατασταθεί στην Ελλάδα, σύμφωνα με το **άρθρο 25** του ν. **27/1975 (Α' 77)** και τον α.ν. **378/1968 (Α' 82)**,

γ) η Ναυτική Εταιρεία που συστήνεται κατά τον ν. **959/1979 (Α' 192)** και η Ναυτιλιακή Εταιρεία Πλοίων Αναψυχής (Ν.Ε.Π.Α.) που συστήνεται κατά τον ν. **3182/2003 (Α' 220)**,

δ) τα γραφεία αλλοδαπών εταιρειών που εγκαθίστανται στην Ελλάδα, σύμφωνα με τον α.ν. **89/1967 (Α' 132)**.

<sup>116</sup> Το πιστοποιητικό Ισχύουσας Εκπροσώπησης (καταχωρίσεις μεταβολών εκπροσώπησης) παρουσιάζει τις σχετικές με τη διοίκηση και εκπροσώπηση της εταιρείας καταχωρίσεις/μεταβολές στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο.

Το Αναλυτικό Πιστοποιητικό Εκπροσώπησης παρουσιάζει τα στοιχεία των προσώπων που διοικούν και εκπροσωπούν την εταιρεία αυτή τη στιγμή, καθώς και το εύρος των αρμοδιοτήτων τους.

<sup>117</sup> Βλ. εγκύκλιο Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων με α.π. 39937 - 28-04-2023 «Εγκύκλιος Οδηγία – Διευκρινίσεις σχετικά με την απόδειξη καταλληλότητας για την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας οικονομικών φορέων που δεν είναι υπόχρεοι εγγραφής στο Γ.Ε.ΜΗ.». (ΑΔΑ: ΩΖΥΓ46ΜΤΛΡ-ΖΟΨ).

<sup>118</sup> Βλ. άρθρο 83 του ν. 4412/2016.

Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/2016, μπορούν να προσκομίζουν στις αναθέτουσες αρχές πιστοποιητικό εγγραφής εκδιδόμενο από την αρμόδια αρχή ή το πιστοποιητικό που εκδίδεται από τον αρμόδιο οργανισμό πιστοποίησης.

Στα πιστοποιητικά αυτά αναφέρονται τα δικαιολογητικά βάσει των οποίων έγινε η εγγραφή των εν λόγω οικονομικών φορέων στον επίσημο κατάλογο ή η πιστοποίηση και η κατάταξη στον εν λόγω κατάλογο.

Η πιστοποιούμενη εγγραφή στους επίσημους καταλόγους από τους αρμόδιους οργανισμούς ή το πιστοποιητικό, που εκδίδεται από τον οργανισμό πιστοποίησης, συνιστά τεκμήριο καταλληλότητας όσον αφορά τις απαιτήσεις ποιοτικής επιλογής, τις οποίες καλύπτει ο επίσημος κατάλογος ή το πιστοποιητικό.

Οι οικονομικοί φορείς που είναι εγγεγραμμένοι σε επίσημους καταλόγους απαλλάσσονται από την υποχρέωση υποβολής των δικαιολογητικών που αναφέρονται στο πιστοποιητικό εγγραφής τους. Ειδικώς, όσον αφορά την καταβολή των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και των φόρων και τελών, προσκομίζονται πέραν της βεβαίωσης εγγραφής στον επίσημο κατάλογο και πιστοποιητικά, κατά τα οριζόμενα ανωτέρω στην περίπτωση Β.1, υποπερ. i, ii και iii της περ. β.

**Β.8.** Οι ενώσεις οικονομικών φορέων που υποβάλλουν κοινή προσφορά, υποβάλλουν τα παραπάνω, κατά περίπτωση δικαιολογητικά, για κάθε οικονομικό φορέα που συμμετέχει στην ένωση, σύμφωνα με τα ειδικότερα προβλεπόμενα στο άρθρο 19 παρ. 2 του ν. 4412/2016.

**Β.9.** Στην περίπτωση που οικονομικός φορέας επιθυμεί να στηριχθεί στις ικανότητες άλλων φορέων, σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.8, για την απόδειξη ότι θα έχει στη διάθεσή του τους αναγκαίους πόρους, προσκομίζει, ιδίως, σχετική έγγραφη δέσμευση των φορέων αυτών. Ειδικότερα, προσκομίζεται έγγραφο (συμφωνητικό ή σε περίπτωση νομικού προσώπου απόφαση του αρμόδιου οργάνου διοίκησης αυτού ή σε περίπτωση φυσικού προσώπου υπεύθυνη δήλωση), δυνάμει του οποίου αμφότεροι, διαγωνιζόμενος οικονομικός φορέας και τρίτος φορέας, εγκρίνουν τη μεταξύ τους συνεργασία για την κατά περίπτωση παροχή προς τον διαγωνιζόμενο της χρηματοοικονομικής ή/και τεχνικής ή/και επαγγελματικής ικανότητας του φορέα, ώστε αυτή να είναι στη διάθεση του διαγωνιζομένου για την εκτέλεση της σύμβασης. Η σχετική αναφορά πρέπει να είναι λεπτομερής και να αναφέρει κατ' ελάχιστον τους συγκεκριμένους πόρους που θα είναι διαθέσιμοι για την εκτέλεση της σύμβασης και τον τρόπο με τον οποίο θα χρησιμοποιηθούν αυτοί για την εκτέλεση της σύμβασης. Ο τρίτος θα δεσμεύεται ρητά ότι θα διαθέσει στον διαγωνιζόμενο τους συγκεκριμένους πόρους κατά τη διάρκεια της σύμβασης και ο διαγωνιζόμενος ότι θα κάνει χρήση αυτών σε περίπτωση που του ανατεθεί η σύμβαση.

*[Όταν ο οικονομικός φορέας στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων όσον αφορά τα κριτήρια που σχετίζονται με την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να απαιτεί ο οικονομικός φορέας και αυτοί οι φορείς να είναι από κοινού υπεύθυνοι για την εκτέλεση της σύμβασης. Στην περίπτωση αυτή θέτει τον πιο κάτω όρο: ]* Σε περίπτωση που ο τρίτος διαθέτει χρηματοοικονομική επάρκεια, θα δηλώνει επίσης ότι καθίσταται από κοινού με τον διαγωνιζόμενο υπεύθυνος για την εκτέλεση της σύμβασης.

Σε περίπτωση που ο τρίτος διαθέτει στοιχεία τεχνικής ή επαγγελματικής καταλληλότητας που σχετίζονται με τους τίτλους σπουδών και τα επαγγελματικά προσόντα που ορίζονται στην περίπτωση στ' του Μέρους ΙΙ του Παραρτήματος ΙΙΙ του Προσαρτήματος Α του ν. 4412/2016 ή με τη σχετική επαγγελματική εμπειρία, θα δεσμεύεται ότι θα εκτελέσει τις εργασίες ή υπηρεσίες για τις οποίες απαιτούνται οι συγκεκριμένες ικανότητες, δηλώνοντας το τμήμα της σύμβασης που θα εκτελέσει.

**Β.10.** Στην περίπτωση που ο οικονομικός φορέας δηλώνει στην προσφορά του ότι θα κάνει χρήση υπεργολάβων, στις ικανότητες των οποίων δεν στηρίζεται, προσκομίζεται υπεύθυνη δήλωση του προσφέροντος με αναφορά του τμήματος της σύμβασης το οποίο προτίθεται να αναθέσει σε τρίτους υπό μορφή υπεργολαβίας και υπεύθυνη δήλωση των υπεργολάβων ότι αποδέχονται την εκτέλεση των εργασιών.

**Β.11.** Επισημαίνεται ότι γίνονται αποδεκτές:

- οι ένορκες βεβαιώσεις που αναφέρονται στην παρούσα Διακήρυξη, εφόσον έχουν συνταχθεί έως τρεις (3) μήνες πριν από την υποβολή τους,

- οι υπεύθυνες δηλώσεις, εφόσον έχουν συνταχθεί μετά την κοινοποίηση της πρόσκλησης για την υποβολή των δικαιολογητικών<sup>119</sup>. Σημειώνεται ότι δεν απαιτείται θεώρηση του γνησίου της υπογραφής τους.

## 2.3 Κριτήρια Ανάθεσης

### 2.3.1 Κριτήριο ανάθεσης<sup>120</sup>

Κριτήριο ανάθεσης<sup>121</sup> της σύμβασης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά: βάσει τιμής<sup>122</sup>

## 2.4 Κατάρτιση - Περιεχόμενο Προσφορών

### 2.4.1 Γενικοί όροι υποβολής προσφορών

Οι προσφορές υποβάλλονται με βάση τις απαιτήσεις που ορίζονται στο Παράρτημα VII της Διακήρυξης για όλες τις περιγραφόμενες υπηρεσίες ανά είδος / τμήμα.

Δεν επιτρέπονται εναλλακτικές προσφορές

Η ένωση οικονομικών φορέων υποβάλλει κοινή προσφορά, η οποία υπογράφεται υποχρεωτικά ηλεκτρονικά είτε από όλους τους οικονομικούς φορείς που αποτελούν την ένωση, είτε από εκπρόσωπό τους νομίμως εξουσιοδοτημένο. Στην προσφορά απαιτητήτως πρέπει να προσδιορίζεται η έκταση και το είδος της συμμετοχής κάθε μέλους της ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της κατανομής αμοιβής μεταξύ τους, καθώς και ο εκπρόσωπος/συντονιστής αυτής<sup>123</sup>. Η εν λόγω δήλωση περιλαμβάνεται καταρχήν στο ΕΕΕΣ (Μέρος II. Ενότητα Α) που μπορεί να διευκρινίζεται στη συνοδευτική αυτού υπεύθυνη δήλωση που δύνανται να υποβάλλουν τα μέλη της ένωσης και η εξουσιοδότηση χορηγείται με πρόσφορο έγγραφο παροχής πληρεξουσιότητας, (ιδιωτικό συμφωνητικό σύστασης ένωσης οικονομικών φορέων/ ορισμού κοινού εκπροσώπου τους, ή αντίστοιχα πρακτικά των διοικητικών συμβουλίων των μελών της ένωσης), το οποίο (έγγραφο) πρέπει να υποβάλλεται με την προσφορά<sup>124</sup>.

Ο, σύμφωνα με τα παραπάνω, ορισμός εκπροσώπου της ένωσης οικονομικών φορέων έναντι της αναθέτουσας αρχής, καλύπτει και τη δυνατότητα αυτού να υπογράψει την προδικαστική προσφυγή του άρθρου 3.4 της παρούσας, εκπροσωπώντας όλα τα μέλη της ένωσης<sup>125</sup>.

Οι οικονομικοί φορείς μπορούν να αποσύρουν την προσφορά τους, πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφοράς, χωρίς να απαιτείται έγκριση εκ μέρους του αποφαινόμενου οργάνου της αναθέτουσας αρχής, υποβάλλοντας έγγραφη ειδοποίηση προς την αναθέτουσα αρχή μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ.<sup>126</sup>

<sup>119</sup> Βλ. παράγραφο 12 άρθρου 80 του ν.4412/2016.

<sup>120</sup> Άρθρο 86 παρ. 1 του ν. 4412/2016 και τυποποιημένο έντυπο 2 Παραρτήματος II (Προκήρυξη σύμβασης), παρ. II.2.5 Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2015/1986 της Επιτροπής (L 296)

<sup>121</sup> Τα κριτήρια ανάθεσης πρέπει να συνδέονται με το αντικείμενο της σύμβασης, σύμφωνα με την παράγραφο 8 του άρθρου 86 του ν. 4412/2016. Διασφαλίζουν τη δυνατότητα αποτελεσματικού ανταγωνισμού και συνοδεύονται από προδιαγραφές που επιτρέπουν την αποτελεσματική επαλήθευση των πληροφοριών που παρέχονται από τους προσφέροντες, προκειμένου να αξιολογείται ο βαθμός συμμόρφωσής τους προς τα κριτήρια ανάθεσης. Εάν υπάρχουν αμφιβολίες, οι Α.Α. επαληθεύουν αποτελεσματικά την ακρίβεια των πληροφοριών και αποδείξεων, τις οποίες παρέχουν οι προσφέροντες (παρ. 9 άρθρου 86). Βλ. και Κατευθυντήρια Οδηγία 11/2015 της Αρχής (ΑΔΑ ΩΛΝ4ΟΞΤΒ-ΜΙΦ)

<sup>122</sup> Εάν η τιμή είναι το μοναδικό κριτήριο ανάθεσης, η αξιολόγηση γίνεται μόνο βάσει αυτής

<sup>123</sup> Βλ. άρθρο 96 παρ. 7 του ν.4412/2016

<sup>124</sup> Βλ. ΔΕΦ Αθηνών ΙΓ Τμήμα ( Ακυρ) 728/2023

<sup>125</sup> ο.π. υποσ. με αρ. 167 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία (ΔΕΦΑθηνών 355/2022, ΣτΕ 1187/2020).

<sup>126</sup> Άρθρο 15 ΚΥΑ ΕΣΗΔΗΣ «Προμήθειες και Υπηρεσίες».

#### 2.4.2 Χρόνος και Τρόπος υποβολής προσφορών

**2.4.2.1.** Οι προσφορές υποβάλλονται από τους ενδιαφερόμενους ηλεκτρονικά, μέσω της διαδικτυακής πύλης **www.promitheus.gov.gr** του ΕΣΗΔΗΣ, μέχρι την καταληκτική ημερομηνία και ώρα που ορίζει η παρούσα διακήρυξη (παράγραφος 1.5), στην Ελληνική Γλώσσα, σε ηλεκτρονικό φάκελο, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στον ν.4412/2016, ιδίως στα άρθρα 36 και 37 και στην, κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 5 του άρθρου 36 του ν.4412/2016, εκδοθείσα υπ' αριθμ. 64233/08.06.2021 (Β' 2453/ 09.06.2021) Κοινή Απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, με θέμα «Ρυθμίσεις τεχνικών ζητημάτων που αφορούν την ανάθεση των Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών και Υπηρεσιών με χρήση των επιμέρους εργαλείων και διαδικασιών του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ)», εφεξής «Κ.Υ.Α. ΕΣΗΔΗΣ Προμήθειες και Υπηρεσίες»

Για τη συμμετοχή στον διαγωνισμό οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς απαιτείται να διαθέτουν προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή που υποστηρίζεται τουλάχιστον από αναγνωρισμένο (εγκεκριμένο) πιστοποιητικό, το οποίο χορηγήθηκε από πάροχο υπηρεσιών πιστοποίησης, ο οποίος περιλαμβάνεται στον κατάλογο εμπιστευσης που προβλέπεται στην απόφαση 2009/767/ΕΚ και σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Κανονισμό (ΕΕ) 910/2014 και να εγγραφούν στο ΕΣΗΔΗΣ, σύμφωνα με την περ. β της παρ. 2 του άρθρου 37 του ν. 4412/2016 και τις διατάξεις του άρθρου 6 της Κ.Υ.Α. ΕΣΗΔΗΣ Προμήθειες και Υπηρεσίες.

**2.4.2.2.** Ο χρόνος υποβολής της προσφοράς μέσω του ΕΣΗΔΗΣ βεβαιώνεται αυτόματα από το ΕΣΗΔΗΣ με υπηρεσίες χρονοσήμανσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 37 του ν. 4412/2016 και τις διατάξεις του άρθρου 10 της ως άνω κοινής υπουργικής απόφασης.

Μετά την παρέλευση της καταληκτικής ημερομηνίας και ώρας, δεν υπάρχει η δυνατότητα υποβολής προσφοράς στο ΕΣΗΔΗΣ. Σε περιπτώσεις τεχνικής αδυναμίας λειτουργίας του ΕΣΗΔΗΣ, η αναθέτουσα αρχή ρυθμίζει τα της συνέχειας του διαγωνισμού με αιτιολογημένη απόφασή της.<sup>127</sup>

**2.4.2.3.** Οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν με την προσφορά τους τα ακόλουθα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 της Κ.Υ.Α. ΕΣΗΔΗΣ Προμήθειες και Υπηρεσίες:

(α) έναν ηλεκτρονικό (υπο)φάκελο με την ένδειξη «**Δικαιολογητικά Συμμετοχής–Τεχνική Προσφορά**», στον οποίο περιλαμβάνεται το σύνολο των κατά περίπτωση απαιτούμενων δικαιολογητικών και η τεχνική προσφορά, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και την παρούσα.

(β) έναν ηλεκτρονικό (υπο)φάκελο με την ένδειξη «**Οικονομική Προσφορά**», στον οποίο περιλαμβάνεται η οικονομική προσφορά του οικονομικού φορέα και το σύνολο των κατά περίπτωση απαιτούμενων δικαιολογητικών.

Από τον Οικονομικό Φορέα σημαίνονται, με χρήση της σχετικής λειτουργικότητας του ΕΣΗΔΗΣ, τα στοιχεία εκείνα της προσφοράς του που έχουν εμπιστευτικό χαρακτήρα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 21 του ν. 4412/2016. Εφόσον ένας οικονομικός φορέας χαρακτηρίζει πληροφορίες ως εμπιστευτικές, λόγω ύπαρξης τεχνικού ή εμπορικού απορρήτου, στη σχετική δήλωσή του αναφέρει ρητά όλες τις σχετικές διατάξεις νόμου ή διοικητικές πράξεις που επιβάλλουν την εμπιστευτικότητα της συγκεκριμένης πληροφορίας.

Δεν χαρακτηρίζονται ως εμπιστευτικές, πληροφορίες σχετικά με τις τιμές μονάδας, τις προσφερόμενες ποσότητες, την οικονομική προσφορά και τα στοιχεία της τεχνικής προσφοράς που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγησή της.

**2.4.2.4.** Εφόσον οι Οικονομικοί Φορείς καταχωρίσουν τα στοιχεία, με τα δεδομένα και συνημμένα ηλεκτρονικά αρχεία, που αφορούν δικαιολογητικά συμμετοχής-τεχνικής προσφοράς και οικονομικής προσφοράς τους στις αντίστοιχες ειδικές ηλεκτρονικές φόρμες του ΕΣΗΔΗΣ, στη συνέχεια, μέσω σχετικής λειτουργικότητας, εξάγουν αναφορές (εκτυπώσεις) σε μορφή ηλεκτρονικών αρχείων με μορφότυπο PDF, τα οποία αποτελούν συνοπτική αποτύπωση των καταχωρισμένων στοιχείων. Τα ηλεκτρονικά αρχεία των εν λόγω αναφορών (εκτυπώσεων) υπογράφονται ψηφιακά, σύμφωνα με τις προβλεπόμενες διατάξεις (περ. β της παρ. 2 του άρθρου 37) και επισυνάπτονται από τον Οικονομικό Φορέα στους αντίστοιχους υποφακέλους. Επισημαίνεται ότι η εξαγωγή και η επισύναψη των προαναφερθεισών αναφορών

<sup>127</sup> Άρθρο 37 παρ. 4 του ν. 4412/2016 και άρθρο 4 παρ. 2 Κ.Υ.Α. ΕΣΗΔΗΣ «Προμήθειες και Υπηρεσίες».

(εκτυπώσεων) δύναται να πραγματοποιείται για κάθε υποφακέλο ξεχωριστά, από τη στιγμή που έχει ολοκληρωθεί η καταχώριση των στοιχείων σε αυτόν<sup>128</sup>.

**2.4.2.5.** Ειδικότερα, όσον αφορά τα συνημμένα ηλεκτρονικά αρχεία της προσφοράς, οι Οικονομικοί Φορείς τα καταχωρίζουν στους ανωτέρω (υπο)φακέλους μέσω του Υποσυστήματος, ως εξής :

Τα έγγραφα που καταχωρίζονται στην ηλεκτρονική προσφορά και δεν απαιτείται να προσκομιστούν και σε έντυπη μορφή, γίνονται αποδεκτά κατά περίπτωση, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις διατάξεις:

α) είτε των άρθρων 13, 14 και 28 του ν. 4727/2020 (Α' 184) περί ηλεκτρονικών δημοσίων εγγράφων που φέρουν ηλεκτρονική υπογραφή ή σφραγίδα και, εφόσον πρόκειται για αλλοδαπά δημόσια ηλεκτρονικά έγγραφα, εάν φέρουν επισημείωση e-Apostille

β) είτε των άρθρων 15 και 27<sup>129</sup> του ν. 4727/2020 (Α' 184) περί ηλεκτρονικών ιδιωτικών εγγράφων που φέρουν ηλεκτρονική υπογραφή ή σφραγίδα

γ) είτε του άρθρου 11 του ν. 2690/1999 (Α' 45)<sup>130</sup>,

δ) είτε της παρ. 2 του άρθρου 37 του ν. 4412/2016, περί χρήσης ηλεκτρονικών υπογραφών σε ηλεκτρονικές διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων,

ε) είτε της παρ. 8 του άρθρου 92 του ν. 4412/2016, περί συνυποβολής υπεύθυνης δήλωσης στην περίπτωση απλής φωτοτυπίας ιδιωτικών εγγράφων.<sup>131</sup>

Επιπλέον, δεν προσκομίζονται σε έντυπη μορφή τα ΦΕΚ<sup>132</sup> και ενημερωτικά και τεχνικά φυλλάδια και άλλα έντυπα, εταιρικά ή μη, με ειδικό τεχνικό περιεχόμενο, δηλαδή έντυπα με αμιγώς τεχνικά χαρακτηριστικά, όπως αριθμούς, αποδόσεις σε διεθνείς μονάδες, μαθηματικούς τύπους και σχέδια.

Ειδικότερα, τα στοιχεία και δικαιολογητικά για τη συμμετοχή του Οικονομικού Φορέα στη διαδικασία καταχωρίζονται από αυτόν σε μορφή ηλεκτρονικών αρχείων με μορφότυπο PDF.

Έως την ημέρα και ώρα αποσφράγισης των προσφορών προσκομίζονται με ευθύνη του οικονομικού φορέα στην αναθέτουσα αρχή, σε έντυπη μορφή και σε κλειστό-ούς φάκελο-ους, στον οποίο αναγράφεται ο αποστολέας και ως παραλήπτης η Επιτροπή Διαγωνισμού του παρόντος διαγωνισμού, τα στοιχεία της ηλεκτρονικής προσφοράς του, τα οποία απαιτείται να προσκομιστούν σε πρωτότυπη μορφή. Τέτοια στοιχεία και δικαιολογητικά ενδεικτικά είναι :

α) η πρωτότυπη εγγυητική επιστολή συμμετοχής, πλην των περιπτώσεων που αυτή εκδίδεται ηλεκτρονικά, άλλως η προσφορά απορρίπτεται ως απαράδεκτη,

β) αυτά που δεν υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 11 παρ. 2 του ν. 2690/1999<sup>133</sup>,

<sup>128</sup> Άρθρο 13 παρ. 1.4 και 1.5 της Κ.Υ.Α. ΕΣΗΔΗΣ «Προμήθειες και Υπηρεσίες».

<sup>129</sup> Βλ. σχετικά με την ηλεκτρονική υπεύθυνη δήλωση το άρθρο εικοστό έβδομο της από 20.3.2020 Π.Ν.Π., (Α 68) - που κυρώθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4683/2020 (Α' 83)-κατά τις παραγράφους 1 και 2 του οποίου: " Η υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 (Α' 75) μπορεί να συντάσσεται στην Ενιαία Ψηφιακή Πύλη της Δημόσιας Διοίκησης του άρθρου 52 του ν. 4635/2019, μέσω της ηλεκτρονικής εφαρμογής «e-Dilosi». Η ηλεκτρονική υπεύθυνη δήλωση υποβάλλεται και γίνεται αποδεκτή σύμφωνα με τα οριζόμενα στο εικοστό τέταρτο άρθρο της παρούσας. 2. Η αυθεντικοποίηση που πραγματοποιείται για τη χρήση της ηλεκτρονικής εφαρμογής της παρ. 1 του παρόντος έχει την ίδια ισχύ με τη βεβαίωση γνήσιου υπογραφής του άρθρου 11 του ν. 2690/1999 (Α' 45). Η ημερομηνία που αναγράφεται στην προηγμένη ή εγκεκριμένη ηλεκτρονική σφραγίδα του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης αντιστοιχεί στην ημερομηνία έκδοσης της ηλεκτρονικής υπεύθυνης δήλωσης. Εφόσον τηρούνται οι όροι του προηγούμενου εδαφίου, η ηλεκτρονική υπεύθυνη δήλωση, τόσο ως ηλεκτρονικό όσο και ως έντυπο έγγραφο, συνιστά έγγραφο βέβαιης χρονολογίας".

<sup>130</sup> Βλ. σχετικά, τις παραγράφους 1 και 3 του άρθρου: «1. [...]Στις περιπτώσεις που ο νόμος απαιτεί βεβαίωση του γνήσιου της υπογραφής του ενδιαφερομένου, αρκεί η εγκεκριμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή η εγκεκριμένη ηλεκτρονική σφραγίδα του ενδιαφερομένου, εφόσον το έγγραφο διακινείται ηλεκτρονικά» [...] 3. Τα ηλεκτρονικά έγγραφα υποβάλλονται και γίνονται υποχρεωτικά αποδεκτά, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 13 έως 15 του ν. 4727/2020 (Α' 184).

<sup>131</sup> Ομοίως προβλέπεται και στην περίπτωση υποβολής αποδεικτικών στοιχείων σύμφωνα με το άρθρο 80 παρ. 13 του ν.4412/2016 . Βλ. και άρθρο 13 παρ. 1.3.1 της Κ.Υ.Α. ΕΣΗΔΗΣ «Προμήθειες και Υπηρεσίες».

<sup>132</sup> Σύμφωνα με την περ. ε' της παρ. 2 του ν. 2690/1999 (ΚΔΔ), «ε. Για τα αντίγραφα των Φύλλων Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ) που έχουν προέλθει από πρωτότυπο ΦΕΚ σε έντυπη μορφή ή από ΦΕΚ σε ηλεκτρονική μορφή που έχει καταχωριστεί στην ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου, ισχύουν ανάλογα οι ρυθμίσεις του άρθρου αυτού...».

γ) ιδιωτικά έγγραφα τα οποία δεν έχουν επικυρωθεί από δικηγόρο ή δεν φέρουν θεώρηση από υπηρεσίες και φορείς της περίπτωσης α' της παρ. 2 του άρθρου 11 του ν. 2690/1999 ή δεν συνοδεύονται από υπεύθυνη δήλωση για την ακρίβειά τους, καθώς και

δ) τα αλλοδαπά δημόσια έντυπα έγγραφα που φέρουν την επισήμειωση της Χάγης (Apostille), ή προξενική θεώρηση και δεν έχουν επικυρωθεί από δικηγόρο<sup>134</sup>.

Σε περίπτωση μη υποβολής ενός ή περισσότερων από τα ως άνω στοιχεία και δικαιολογητικά που υποβάλλονται σε έντυπη μορφή, πλην της πρωτότυπης εγγύησης συμμετοχής, η αναθέτουσα αρχή δύναται να ζητήσει τη συμπλήρωση και υποβολή τους, σύμφωνα με το άρθρο 102 του ν. 4412/2016.

Στα αλλοδαπά δημόσια έγγραφα και δικαιολογητικά εφαρμόζεται η Συνθήκη της Χάγης της 5ης.10.1961, που κυρώθηκε με τον ν. 1497/1984 (Α' 188), εφόσον συντάσσονται σε κράτη που έχουν προσχωρήσει στην ως άνω Συνθήκη, άλλως φέρουν προξενική θεώρηση. Απαλλάσσονται από την απαίτηση επικύρωσης (με Apostille ή Προξενική Θεώρηση) αλλοδαπά δημόσια έγγραφα όταν καλύπτονται από διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες που έχει συνάψει η Ελλάδα (ενδεικτικά «Σύμβαση νομικής συνεργασίας μεταξύ Ελλάδας και Κύπρου – 05.03.1984» (κυρωτικός ν.1548/1985, «Σύμβαση περί απαλλαγής από την επικύρωση ορισμένων πράξεων και εγγράφων – 15.09.1977» (κυρωτικός ν.4231/2014)). Επίσης, απαλλάσσονται από την απαίτηση επικύρωσης ή παρόμοιας διατύπωσης δημόσια έγγραφα που εκδίδονται από τις αρχές κράτους μέλους που υπάγονται στον Καν ΕΕ 2016/1191 για την απλούστευση των απαιτήσεων για την υποβολή ορισμένων δημοσίων εγγράφων στην ΕΕ, όπως, ενδεικτικά, το λευκό ποινικό μητρώο, υπό τον όρο ότι τα σχετικά με το γεγονός αυτό δημόσια έγγραφα εκδίδονται για πολίτη της Ένωσης από τις αρχές του κράτους μέλους της ιθαγένειάς του.

Επίσης, γίνονται υποχρεωτικά αποδεκτά ευκρινή φωτοαντίγραφα εγγράφων που έχουν εκδοθεί από αλλοδαπές αρχές και έχουν επικυρωθεί από δικηγόρο, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 2 περ. β του άρθρου 11 του ν. 2690/1999 "Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας", όπως αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 1 παρ.2 του ν.4250/2014.

Οι πρωτότυπες εγγυήσεις συμμετοχής, πλην των εγγυήσεων που εκδίδονται ηλεκτρονικά, προσκομίζονται με ευθύνη του οικονομικού φορέα, σε κλειστό φάκελο, στον οποίο αναγράφεται ο αποστολέας, τα στοιχεία του παρόντος διαγωνισμού και ως παραλήπτης η Επιτροπή Διαγωνισμού, το αργότερο πριν την ημερομηνία και ώρα αποσφράγισης των προσφορών που ορίζεται στην παρ. 3.1 της παρούσας, άλλως η προσφορά απορρίπτεται ως απαράδεκτη μετά από γνώμη της Επιτροπής Διαγωνισμού.

Η προσκόμιση των εγγυήσεων συμμετοχής πραγματοποιείται είτε με κατάθεση του ως άνω φακέλου στην υπηρεσία πρωτοκόλλου της αναθέτουσας αρχής, είτε με την αποστολή του ταχυδρομικώς, επί αποδείξει. Το βάρος απόδειξης της έγκαιρης προσκόμισης το φέρει ο οικονομικός φορέας. Το εμπρόθεσμο αποδεικνύεται με την επίκληση του αριθμού πρωτοκόλλου ή την προσκόμιση του σχετικού αποδεικτικού αποστολής κατά περίπτωση.

Στην περίπτωση που επιλεγεί η αποστολή του φακέλου της εγγύησης συμμετοχής ταχυδρομικώς, ο οικονομικός φορέας αναρτά, εφόσον δεν διαθέτει αριθμό έγκαιρης εισαγωγής του φακέλου του στο πρωτόκολλο της αναθέτουσας αρχής, το αργότερο έως την ημερομηνία και ώρα αποσφράγισης των προσφορών, μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία», το σχετικό αποδεικτικό στοιχείο προσκόμισης (αποδεικτικό κατάθεσης σε υπηρεσίες ταχυδρομείου- ταχυμεταφορών), προκειμένου να ενημερώσει την αναθέτουσα αρχή περί της τήρησης της υποχρέωσής του σχετικά με την (εμπρόθεσμη) προσκόμιση της εγγύησης συμμετοχής του στον παρόντα διαγωνισμό.

<sup>133</sup> Ενδεικτικά συμβολαιογραφικές ένορκες βεβαιώσεις ή λοιπά συμβολαιογραφικά έγγραφα.

<sup>134</sup> Άρθρο 13 παρ. 1.6 της Κ.Υ.Α. ΕΣΗΔΗΣ «Προμήθειες και Υπηρεσίες»

### 2.4.3 Περιεχόμενα Φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής- Τεχνική Προσφορά»

#### 2.4.3.1 Δικαιολογητικά Συμμετοχής

Τα στοιχεία και δικαιολογητικά για τη συμμετοχή των προσφερόντων στη διαγωνιστική διαδικασία περιλαμβάνουν με ποινή αποκλεισμού τα ακόλουθα υπό α και β στοιχεία:

α) το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), όπως προβλέπεται στις παρ. 1 και 3 του άρθρου 79 του ν. 4412/2016 και τη συνοδευτική υπεύθυνη δήλωση, με την οποία ο οικονομικός φορέας δύναται να διευκρινίζει τις πληροφορίες που παρέχει με το ΕΕΕΣ σύμφωνα με την παρ. 9 του ίδιου άρθρου,

β) την εγγύηση συμμετοχής, όπως προβλέπεται στο άρθρο 72 του ν.4412/2016 και τις παραγράφους 2.1.5 και 2.2.2 αντίστοιχα της παρούσας Διακήρυξης.

Οι προσφέροντες συμπληρώνουν το σχετικό υπόδειγμα ΕΕΕΣ, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας Διακήρυξης ως Παράρτημα αυτής.

Η συμπλήρωσή του δύναται να πραγματοποιηθεί με χρήση του υποσυστήματος Promitheus ESPDint, προσβάσιμου μέσω της Διαδικτυακής Πύλης (<https://espd.eprocurement.gov.gr/>) του ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ, ή άλλης σχετικής συμβατής πλατφόρμας υπηρεσιών διαχείρισης ηλεκτρονικών ΕΕΕΣ. Οι Οικονομικοί Φορείς δύναται για τον σκοπό αυτό να αξιοποιήσουν το αντίστοιχο ηλεκτρονικό αρχείο με μορφότυπο XML που αποτελεί επικουρικό στοιχείο των εγγράφων της σύμβασης.

Το συμπληρωμένο από τον Οικονομικό Φορέα ΕΕΕΣ (συμπεριλαμβανομένων των διακριτών ΕΕΕΣ από δανείζοντες εμπειρία ή υπεργολάβους, σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.8), καθώς και η τυχόν συνοδευτική αυτού υπεύθυνη δήλωση, υποβάλλονται σύμφωνα με την περίπτωση β' ή δ' της παραγράφου 2.4.2.5 της παρούσας, σε ψηφιακά υπογεγραμμένο ηλεκτρονικό αρχείο με μορφότυπο PDF.

*[Αναλυτικές οδηγίες και πληροφορίες για το θεσμικό πλαίσιο, τον τρόπο χρήσης και συμπλήρωσης ηλεκτρονικών ΕΕΕΣ και της χρήση του υποσυστήματος Promitheus ESPDint είναι αναρτημένες σε σχετική θεματική ενότητα στη Διαδικτυακή Πύλη (<https://espd.eprocurement.gov.gr/>) του ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ.]*

Οι ενώσεις οικονομικών φορέων που υποβάλλουν κοινή προσφορά, υποβάλλουν το Ε.Ε.Ε.Σ. για κάθε οικονομικό φορέα που συμμετέχει στην ένωση.

#### 2.4.3.2 Τεχνική Προσφορά

Η τεχνική προσφορά καλύπτει όλες τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές που έχουν τεθεί από την αναθέτουσα αρχή με το άρθρο 2.2.6 «Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα» και του Παραρτήματος IV & V της Διακήρυξης περιγράφοντας ακριβώς πώς οι συγκεκριμένες απαιτήσεις και προδιαγραφές πληρούνται. Περιλαμβάνει ιδίως τα έγγραφα και δικαιολογητικά, βάσει των οποίων θα αξιολογηθεί η καταλληλότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών, με βάση το κριτήριο ανάθεσης, σύμφωνα με τα αναλυτικώς αναφερόμενα στο ως άνω Παράρτημα<sup>135 136</sup>.

Οι οικονομικοί φορείς αναφέρουν το τμήμα της σύμβασης που προτίθενται να αναθέσουν υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους, καθώς και τους υπεργολάβους που προτείνουν<sup>137</sup>.

### 2.4.4 Περιεχόμενα Φακέλου «Οικονομική Προσφορά» / Τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών

Η Οικονομική Προσφορά συντάσσεται με βάση το αναγραφόμενο στην παρούσα κριτήριο ανάθεσης βάσει τιμής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Παράρτημα VII της Διακήρυξης που έχει αναρτηθεί σε επεξεργάσιμη

<sup>135</sup> Άρθρο 94 του ν. 4412/2016, όπως αυτό τροποποιήθηκε με την παρ. 9 του άρθρου 43 του ν. 4605/2019.

<sup>136</sup> Αυτά περιλαμβάνουν τα αποδεικτικά στοιχεία που τεκμηριώνουν την τεχνική καταλληλότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών βάσει των οποίων θα αξιολογηθεί η τεχνική προσφορά. Αναφέρονται υποχρεωτικά τα αποδεικτικά στοιχεία που τυχόν προβλέπονται στις τεχνικές προδιαγραφές των προς προμήθεια υπηρεσιών, σύμφωνα με Παράρτημα της διακήρυξης και τυχόν υπόδειγμα τεχνικής προσφοράς.

<sup>137</sup> Βλ. άρθρο 58 του ν. 4412/2016.

μορφή αρχείου .doc στη διαδικτυακή πύλη [www.promitheus.gov.gr](http://www.promitheus.gov.gr) του ΕΣΗΔΗΣ, το οποίο οφείλει να συμπληρώσει ο διαγωνιζόμενος και αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της διακήρυξης:

#### Τιμές

Η τιμή της παρεχόμενης υπηρεσίας δίνεται σε ευρώ ανά μονάδα<sup>138</sup>.

Ο προϋπολογισμός ανά είδος, σύμφωνα με το Παράρτημα Ι της διακήρυξης, είναι ενδεικτικός. Η συνολική προσφερόμενη τιμή του οικονομικού φορέα δεν μπορεί να υπερβαίνει το ύψος του προϋπολογισμού της διακήρυξης.

Εφόσον στην ειδική ηλεκτρονική φόρμα οικονομικής προσφοράς του ΕΣΗΔΗΣ δεν μπορεί να αποτυπωθεί ποσοστό έκπτωσης, για λόγους σύγκρισης των προσφορών από το σύστημα, στην ως άνω ηλεκτρονική φόρμα, οι συμμετέχοντες θα συμπληρώσουν ως τιμή προσφοράς την τιμή, με τρία δεκαδικά ψηφία που προκύπτει μετά την αφαίρεση του ποσοστού της έκπτωσης που προσφέρουν από την ως άνω τιμή αναφοράς για τα αντίστοιχα προς παράδοση αγαθά.

Καθώς η οικονομική προσφορά, δηλαδή το προσφερόμενο ποσοστό έκπτωσης, έχει αποτυπωθεί έμμεσα στις ειδικές ηλεκτρονικές φόρμες του συστήματος, ο προσφέρων θα επισυνάψει στην ηλεκτρονική οικονομική προσφορά του, σε μορφή pdf, ηλεκτρονικά υπογεγραμμένο και συμπληρωμένο με το αναγραφόμενο ποσοστό έκπτωσης το υπόδειγμα της οικονομικής προσφοράς του Παραρτήματος XIII που επισυνάπτεται στην παρούσα διακήρυξη.

Στην τιμή περιλαμβάνονται οι υπέρ τρίτων κρατήσεις, καθώς και κάθε άλλη επιβάρυνση, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., για την παροχή των υπηρεσιών στον τόπο και με τον τρόπο που προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης<sup>139</sup>.

Οι υπέρ τρίτων κρατήσεις υπόκεινται στο εκάστοτε ισχύον αναλογικό τέλος χαρτοσήμου και στην επ' αυτού εισφορά υπέρ ΟΓΑ .

Οι προσφερόμενες τιμές είναι σταθερές καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης και δεν αναπροσαρμόζονται

Ως απαράδεκτες θα απορρίπτονται προσφορές στις οποίες: α) δεν δίνεται τιμή σε ΕΥΡΩ ή καθορίζεται σχέση ΕΥΡΩ προς ξένο νόμισμα, β) δεν προκύπτει με σαφήνεια η προσφερόμενη τιμή, με την επιφύλαξη του άρθρου 102 του ν. 4412/2016 και γ) η τιμή υπερβαίνει τον προϋπολογισμό της σύμβασης που καθορίζεται και τεκμηριώνεται από την αναθέτουσα αρχή<sup>140</sup> στο κεφάλαιο .Β.του Παραρτήματος Ι της παρούσας Διακήρυξης.

#### 2.4.5 Χρόνος ισχύος των προσφορών<sup>141</sup>

Οι υποβαλλόμενες προσφορές ισχύουν και δεσμεύουν τους οικονομικούς φορείς για διάστημα **δώδεκα (12) μηνών** από την επομένη της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής προσφορών.

Προσφορά η οποία ορίζει χρόνο ισχύος μικρότερο από τον ανωτέρω προβλεπόμενο απορρίπτεται.

Η ισχύς της προσφοράς μπορεί να παρατείνεται εγγράφως, εφόσον τούτο ζητηθεί από την αναθέτουσα αρχή, πριν από τη λήξη της, με αντίστοιχη παράταση της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 72 παρ. 1 α' του ν. 4412/2016 και την παράγραφο 2.2.2. της παρούσας, κατ' ανώτατο όριο για χρονικό διάστημα ίσο με την προβλεπόμενη ως άνω αρχική διάρκεια. Σε περίπτωση αιτήματος της αναθέτουσας αρχής για παράταση της ισχύος της προσφοράς, οι προσφορές των οικονομικών φορέων, που αποδέχτηκαν την παράταση, πριν τη λήξη ισχύος των προσφορών τους, ισχύουν και τους δεσμεύουν για το επιπλέον αυτό χρονικό διάστημα.

<sup>138</sup> Βλ. παρ. 5 περ. α' του άρθρου 95 του ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 37 του ν. 4782/2021. Εδώ πρέπει να καθορίζεται με σαφήνεια η σχετική μονάδα π.χ. ανθρωποώρες κ.α.

<sup>139</sup> Βλ. παρ. 5 περ. α' του άρθρου 95 του ν. 4412/2016

<sup>140</sup> Βλ. παρ. 4 του άρθρου 26 του ν. 4412/2016

<sup>141</sup> Βλ. άρθρο 97 του ν. 4412/2016

Μετά τη λήξη και του παραπάνω ανώτατου χρονικού ορίου παράτασης ισχύος της προσφοράς, τα αποτελέσματα της διαδικασίας ανάθεσης ματαιώνονται, εκτός εάν η αναθέτουσα αρχή κρίνει, κατά περίπτωση, αιτιολογημένα, ότι η συνέχιση της διαδικασίας εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον, οπότε οι οικονομικοί φορείς που συμμετέχουν στη διαδικασία μπορούν να επιλέξουν είτε να παρατείνουν τον χρόνο ισχύος της προσφοράς και της εγγύησης συμμετοχής τους, εφόσον τους ζητηθεί πριν την πάροδο του ανωτέρω ανώτατου ορίου παράτασης, είτε όχι. Στην τελευταία περίπτωση, η διαδικασία συνεχίζεται με όσους παρέτειναν τον χρόνο ισχύος των προσφορών τους και αποκλείονται οι λοιποί οικονομικοί φορείς.

Σε περίπτωση που λήξει ο χρόνος ισχύος των προσφορών και δεν ζητηθεί παράταση, η αναθέτουσα αρχή δύναται με αιτιολογημένη απόφασή της, εφόσον η εκτέλεση της σύμβασης εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον, να ζητήσει εκ των υστέρων από τους οικονομικούς φορείς που συμμετέχουν στη διαδικασία να παρατείνουν τον χρόνο ισχύος της προσφοράς τους<sup>142</sup>.

#### 2.4.6 Λόγοι απόρριψης προσφορών<sup>143</sup>

Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει προσφορά:

α) η οποία, με την επιφύλαξη του άρθρου 102 του ν. 4412/2016 περί συμπλήρωσης, αποκλίνει από अपαράβατους όρους περί σύνταξης και υποβολής της προσφοράς, ή δεν υποβάλλεται εμπρόθεσμα με τον τρόπο και με το περιεχόμενο που ορίζεται στην παρούσα και συγκεκριμένα στις παραγράφους 2.4.1 (Γενικοί όροι υποβολής προσφορών), 2.4.2. (Χρόνος και τρόπος υποβολής προσφορών), 2.4.3. (Περιεχόμενο φακέλων δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνικής προσφοράς, ειδικά ως προς τους όρους, οι οποίοι ρητώς έχουν καθοριστεί επί ποινή αποκλεισμού, στην παρούσα διακήρυξη), 2.4.4. (Περιεχόμενο φακέλου οικονομικής προσφοράς, τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών, ειδικά ως προς τους όρους, οι οποίοι ρητώς έχουν καθοριστεί επί ποινή αποκλεισμού, στην παρούσα διακήρυξη), 2.4.5. (Χρόνος ισχύος προσφορών), 3.1. (Αποσφράγιση και αξιολόγηση προσφορών), 3.2 (Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου) της παρούσας,<sup>144</sup>

β) η οποία περιέχει ατελείς, ελλιπείς, ασαφείς ή λανθασμένες πληροφορίες ή τεκμηρίωση, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που περιέχονται στο ΕΕΕΣ, εφόσον αυτές δεν επιδέχονται συμπλήρωσης, διόρθωσης, αποσαφήνισης ή διευκρίνισης ή, εφόσον επιδέχονται, δεν έχουν αποκατασταθεί από τον προσφέροντα, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας, σύμφωνα το άρθρο 102 του ν. 4412/2016 και την παρ. 3.1.2.1 της παρούσας Διακήρυξης,

γ) για την οποία ο προσφέρων δεν παρέσχε τις απαιτούμενες εξηγήσεις, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας ή η εξήγηση δεν είναι αποδεκτή από την αναθέτουσα αρχή, σύμφωνα με την παρ. 3.1.2.1 της παρούσας και τα άρθρα 102 και 103 του ν. 4412/2016,

δ) η οποία είναι εναλλακτική προσφορά,

ε) η οποία υποβάλλεται από έναν προσφέροντα που έχει υποβάλει δύο ή περισσότερες προσφορές. Ο περιορισμός αυτός ισχύει, υπό τους όρους της παραγράφου 2.2.3.4 περ. γ' της παρούσας ( περ. γ' της παρ. 4 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016) και στην περίπτωση ενώσεων οικονομικών φορέων με κοινά μέλη, καθώς και στην περίπτωση οικονομικών φορέων που συμμετέχουν είτε αυτοτελώς είτε ως μέλη ενώσεων.

στ) η οποία είναι υπό αίρεση,

ζ) η οποία θέτει όρο αναπροσαρμογής,

η) για την οποία ο προσφέρων δεν παρέσχε, εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση σε αυτόν σχετικής πρόσκλησης της αναθέτουσας αρχής, εξηγήσεις αναφορικά με την τιμή ή το κόστος που προτείνει σε αυτήν, στην περίπτωση που η προσφορά του φαίνεται ασυνήθιστα χαμηλή σε σχέση με τις υπηρεσίες, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 88 του ν.4412/2016,

<sup>142</sup> Βλ. άρθρο 97 παρ.4 του ν.4412/2016, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 33 παρ. 3 του ν.4608/2019.

<sup>143</sup> Άρθρο 91 του ν. 4412/2016

<sup>144</sup> Άρθρα 92 έως 97, άρθρο 100 καθώς και άρθρα 102 έως 104 του ν. 4412/16

θ) εφόσον διαπιστωθεί ότι είναι ασυνήθιστα χαμηλή διότι δε συμμορφώνεται με τις ισχύουσες υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18 του ν.4412/2016,

ι) η οποία παρουσιάζει αποκλίσεις ως προς τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές της σύμβασης που έχουν ρητώς καθοριστεί, επί ποινή αποκλεισμού, στην παρούσα διακήρυξη,

ια) η οποία παρουσιάζει ελλείψεις ως προς τα δικαιολογητικά που ζητούνται από τα έγγραφα της παρούσας Διακήρυξης, εφόσον αυτές δεν θεραπευτούν από τον προσφέροντα με την υποβολή ή τη συμπλήρωσή τους, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας, σύμφωνα με τα άρθρα 102 και 103 του ν.4412/2016,

ιβ) εάν από τα δικαιολογητικά του άρθρου 103 του ν. 4412/2016, που προσκομίζονται από τον προσωρινό ανάδοχο, δεν αποδεικνύεται η μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.3 της παρούσας ή η πλήρωση μιας ή περισσότερων από τις απαιτήσεις των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής, σύμφωνα με τις παραγράφους 2.2.4. επ., περί κριτηρίων επιλογής,

ιγ) εάν κατά τον έλεγχο των ως άνω δικαιολογητικών του άρθρου 103 του ν.4412/2016, διαπιστωθεί ότι τα στοιχεία που δηλώθηκαν, σύμφωνα με το άρθρο 79 του ν. 4412/2016, είναι εκ προθέσεως απατηλά, ή ότι έχουν υποβληθεί πλαστά αποδεικτικά στοιχεία.

### 3. ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

#### 3.1 Αποσφράγιση και αξιολόγηση προσφορών

##### 3.1.1 Ηλεκτρονική αποσφράγιση προσφορών<sup>145</sup>

Το πιστοποιημένο στο ΕΣΗΔΗΣ, για την αποσφράγιση των προσφορών, αρμόδιο όργανο της αναθέτουσας αρχής, ήτοι η επιτροπή διενέργειας/επιτροπή αξιολόγησης<sup>146</sup>, **εφεξής Επιτροπή Διαγωνισμού**, προβαίνει στην έναρξη της διαδικασίας ηλεκτρονικής αποσφράγισης των φακέλων των προσφορών, κατά το άρθρο 100 του ν. 4412/2016, ακολουθώντας τα εξής στάδια:

- Ηλεκτρονική Αποσφράγιση του (υπό)φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής-Τεχνική Προσφορά» και του (υπό)φακέλου «Οικονομική Προσφορά», την **20/07/2026** και ώρα **09:00 π.μ.**

Στο στάδιο αυτό τα στοιχεία των προσφορών που αποσφραγίζονται είναι προσβάσιμα μόνο στα μέλη της Επιτροπής Διαγωνισμού και την αναθέτουσα αρχή.<sup>147</sup>

##### 3.1.2 Αξιολόγηση προσφορών

**3.1.2.1** Μετά την κατά περίπτωση ηλεκτρονική αποσφράγιση των προσφορών η αναθέτουσα αρχή προβαίνει στην αξιολόγηση αυτών, μέσω των αρμόδιων πιστοποιημένων στο ΕΣΗΔΗΣ οργάνων της<sup>148</sup>, εφαρμοζόμενων κατά τα λοιπά των κειμένων διατάξεων.

Η αναθέτουσα αρχή, τηρώντας τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, ζητεί από τους προσφέροντες οικονομικούς φορείς, όταν οι πληροφορίες ή η τεκμηρίωση που πρέπει να υποβάλλονται είναι ή εμφανίζονται ελλιπείς ή λανθασμένες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων στο ΕΕΕΣ, ή όταν λείπουν συγκεκριμένα έγγραφα, να υποβάλλουν, να συμπληρώνουν, να αποσαφηνίζουν ή να ολοκληρώνουν τις σχετικές πληροφορίες ή τεκμηρίωση, εντός προθεσμίας όχι μικρότερης των δέκα (10) ημερών και όχι μεγαλύτερης των είκοσι (20) ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης. Η συμπλήρωση ή η αποσαφήνιση ζητείται και γίνεται αποδεκτή υπό την προϋπόθεση ότι δεν τροποποιείται η προσφορά του οικονομικού φορέα και ότι αφορά σε στοιχεία ή δεδομένα, των οποίων είναι αντικειμενικά εξακριβώσιμος ο προγενέστερος χαρακτήρας σε σχέση με το πέρας της καταληκτικής προθεσμίας παραλαβής προσφορών. Τα ανωτέρω ισχύουν κατ' αναλογίαν και για τυχόν ελλείπουσες δηλώσεις, υπό την προϋπόθεση ότι βεβαιώνουν γεγονότα αντικειμενικώς εξακριβώσιμα<sup>149</sup>.

[Επισημαίνεται ότι οι διευκρινίσεις/ συμπληρώσεις, κατ' εφαρμογή της παρούσας παραγράφου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 102 του ν.4412/2016, ζητούνται από την αρμόδια Επιτροπή Αξιολόγησης των Προσφορών (Επιτροπή Διενέργειας Διαγωνισμού), μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία»:

- είτε από την Επιτροπή, μέσω του πιστοποιημένου χρήστη της παρούσας ηλεκτρονικής διαδικασίας (χειριστή του διαγωνισμού), χωρίς τη σύνταξη διακριτού εγγράφου

<sup>145</sup> Άρθρο 100 του ν. 4412/2016 και άρθρο 16 ΚΥΑ ΕΣΗΔΗΣ Προμήθειες και Υπηρεσίες

<sup>146</sup> Επισημαίνεται ότι, ως προς τις προθεσμίες για την ολοκλήρωση των ενεργειών της Επιτροπής Διενέργειας Διαγωνισμού ισχύουν τα οριζόμενα στο άρθρο 221Α του ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 40 του ν. 4782/21.

<sup>147</sup> Άρθρο 16 παρ. 1 και 2 Κ.Υ.Α. ΕΣΗΔΗΣ Προμήθειες και Υπηρεσίες

<sup>148</sup> Στο πλαίσιο των διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, τα όργανα που γνωμοδοτούν προς τα αποφαινόμενα όργανα ((επιτροπή διενέργειας/επιτροπή αξιολόγησης) ελέγχουν, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 221 του ν. 4412/2016, την καταλληλότητα των προσφερόντων, αξιολογούν τις προσφορές, εισηγούνται τον αποκλεισμό τους από τη διαδικασία, την απόρριψη των προσφορών, την κατακύρωση των αποτελεσμάτων, την αποδέσμευση ή κατάπτωση των εγγυήσεων, τη ματαίωση της διαδικασίας και γνωμοδοτούν για κάθε άλλο θέμα που ανακύπτει κατά τη διαδικασία ανάθεσης.

<sup>149</sup> Άρθρο 102 του ν. 4412/2016. Πρβλ. και έκθεση συνεπειών ρυθμίσεων επί του ως άνω άρθρου 42 του ν. 4781/2021

- είτε, με αποστολή διακριτού εγγράφου της Επιτροπής, μέσω του πιστοποιημένου χρήστη της παρούσας ηλεκτρονικής διαδικασίας (χειριστή του διαγωνισμού), χωρίς, στην περίπτωση αυτή, να απαιτείται περαιτέρω έγκρισή του από το αποφαινόμενο όργανο.

Σημειώνεται ότι, όσο διαρκεί η διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών και μέχρι την αποστολή των σχετικών πρακτικών της Επιτροπής στον χειριστή του διαγωνισμού, προς έκδοση των οικείων αποφάσεων, οι διευκρινίσεις ζητούνται από την Επιτροπή και δεν υπόκεινται σε προηγούμενη έγκριση του αποφαινόμενου οργάνου.

Σε κάθε περίπτωση, μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας αξιολόγησης εκ μέρους της Επιτροπής και τη διαβίβαση των σχετικών πρακτικών προς το αποφαινόμενο όργανο, το τελευταίο δύναται, κατά την κρίση του, να ζητεί διευκρινίσεις από τους προσφέροντες για στοιχεία των προσφορών, για τα οποία δεν ζητήθηκαν, είτε ακόμη και για στοιχεία, για τα οποία έχει ήδη γνωμοδοτήσει σχετικά η Επιτροπή.

Το αποφαινόμενο όργανο διατηρεί το δικαίωμα να αναπέμψει στην Επιτροπή προς εξέταση και περαιτέρω διευκρινίσεις οποιοδήποτε ζήτημα χρήζει, κατά την κρίση του, διευκρινίσεων/ συμπληρώσεων.

Τα ανωτέρω ισχύουν και ως προς τα αιτήματα παροχής διευκρινίσεων-συμπληρώσεων, σε περιπτώσεις ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών, καθώς και στο στάδιο της υποβολής των δικαιολογητικών κατακύρωσης του προσωρινού αναδόχου.<sup>150</sup>

Ειδικότερα :

α) Η Επιτροπή Διαγωνισμού εξετάζει αρχικά την υποβολή της εγγύησης συμμετοχής, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 72. Σε περίπτωση παράλειψης υποβολής, είτε της εγγύησης συμμετοχής ηλεκτρονικής έκδοσης, μέχρι την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών, είτε του πρωτοτύπου της έντυπης εγγύησης συμμετοχής, μέχρι την ημερομηνία και ώρα αποσφράγισης, η Επιτροπή Διαγωνισμού συντάσσει πρακτικό, με το οποίο εισηγείται την απόρριψη της προσφοράς ως απαράδεκτης. Στη συνέχεια εκδίδεται από την αναθέτουσα αρχή απόφαση, με την οποία επικυρώνεται το ανωτέρω πρακτικό. Η απόφαση απόρριψης της προσφοράς του παρόντος εδαφίου εκδίδεται πριν από την έκδοση οποιασδήποτε άλλης απόφασης σχετικά με την αξιολόγηση των προσφορών της οικείας διαδικασίας ανάθεσης σύμβασης και κοινοποιείται σε όλους τους προσφέροντες, μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ.

Κατά της εν λόγω απόφασης χωρεί προδικαστική προσφυγή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 3.4 της παρούσας.

Η αναθέτουσα αρχή επικοινωνεί παράλληλα με τους φορείς που φέρονται να έχουν εκδώσει τις εγγυητικές επιστολές, προκειμένου να διαπιστώσει την εγκυρότητά τους<sup>151</sup>.

β) Μετά την έκδοση της ανωτέρω απόφασης, η Επιτροπή Διαγωνισμού προβαίνει αρχικά στον έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής και εν συνεχεία στην αξιολόγηση των τεχνικών προσφορών των προσφερόντων, τα δικαιολογητικά συμμετοχής των οποίων έκρινε πλήρη. Η αξιολόγηση γίνεται σύμφωνα με τους όρους της παρούσας και η διαδικασία αξιολόγησης ολοκληρώνεται με την καταχώριση σε πρακτικό των προσφερόντων, των αποτελεσμάτων του ελέγχου και της αξιολόγησης των δικαιολογητικών συμμετοχής και των τεχνικών προσφορών<sup>152</sup>.

γ) Στη συνέχεια, η Επιτροπή Διαγωνισμού προβαίνει στην αξιολόγηση των οικονομικών προσφορών των προσφερόντων, τα δικαιολογητικά συμμετοχής και η τεχνική προσφορά των οποίων κρίθηκαν αποδεκτά, συντάσσει πρακτικό στο οποίο καταχωρίζονται οι οικονομικές προσφορές κατά σειρά μειοδοσίας και εισηγείται αιτιολογημένα την αποδοχή ή απόρριψή τους, την κατάταξη των προσφορών και την ανάδειξη του προσωρινού αναδόχου.

<sup>150</sup> Βλ. άρθρα 100 του ν. 4412/2016, σε συνδυασμό με άρθρο 16 παρ. 3.2 της «ΚΥΑ ΕΣΗΔΗΣ Προμήθειες και Υπηρεσίες»

<sup>151</sup> Άρθρο 72 παρ. 13 του ν. 4412/2016

<sup>152</sup> Η αναθέτουσα αρχή δύναται να εγκρίνει το πρακτικό αυτό με εσωτερική της απόφαση

Εάν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με το αντικείμενο της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή απαιτεί από τους οικονομικούς φορείς, μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ, να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας, κατά ανώτατο όριο είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται τα άρθρα 88 και 89 ν. 4412/2016. Εάν τα παρεχόμενα στοιχεία δεν εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται, η προσφορά απορρίπτεται ως μη κανονική. *Σε κάθε περίπτωση η κρίση της Α.Α. σχετικά με τις ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές και την αποδοχή ή όχι των σχετικών εξηγήσεων εκ μέρους των προσφερόντων ενσωματώνεται στην κατωτέρω ενιαία απόφαση<sup>153]</sup>*

Στην περίπτωση ισότιμων προσφορών η αναθέτουσα αρχή επιλέγει τον ανάδοχο με κλήρωση μεταξύ των οικονομικών φορέων που υπέβαλαν ισότιμες προσφορές. Η κλήρωση γίνεται ενώπιον της Επιτροπής του Διαγωνισμού και παρουσία των οικονομικών φορέων που υπέβαλαν τις ισότιμες προσφορές.<sup>154</sup> *[Επισημαίνεται, ότι τα αποτελέσματα της κλήρωσης ενσωματώνονται ομοίως στην κατωτέρω ενιαία απόφαση]*

*[Οι Α.Α., όταν κριτήριο ανάθεσης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής, μπορεί να αποφασίζουν να εξετάσουν τις προσφορές πριν από την επαλήθευση της μη συνδρομής λόγων αποκλεισμού και της πλήρωσης των κριτηρίων επιλογής, σύμφωνα με τα άρθρα 73 έως 83. Όταν κάνουν χρήση της δυνατότητας αυτής, εξασφαλίζουν ότι ο έλεγχος μη συνδρομής των λόγων αποκλεισμού και πλήρωσης των κριτηρίων επιλογής πραγματοποιείται κατά τρόπο αμερόληπτο και διαφανή, ώστε να μην ανατίθεται σύμβαση σε προσφέροντα που θα έπρεπε να είχε αποκλειστεί ή δεν πληροί τα κριτήρια επιλογής που έχει καθορίσει η αναθέτουσα αρχή<sup>155</sup>. Στην περίπτωση που η Α.Α. κάνει χρήση της δυνατότητας αυτής διαμορφώνει ανάλογα τις ως άνω παραγράφους αντιστρέφοντας τα ως άνω στάδια β και γ]*

Στη συνέχεια, εφόσον το αποφαινόμενο όργανο της αναθέτουσας αρχής εγκρίνει τα ανωτέρω πρακτικά, εκδίδεται απόφαση για τα αποτελέσματα όλων των ως άνω σταδίων<sup>156</sup> («Δικαιολογητικά Συμμετοχής», «Τεχνική Προσφορά» και «Οικονομική Προσφορά») και η αναθέτουσα αρχή προσκαλεί εγγράφως, μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ, τον πρώτο σε κατάταξη μειοδότη στον οποίο προκειται να γίνει η κατακύρωση («προσωρινός ανάδοχος») να υποβάλει τα δικαιολογητικά κατακύρωσης, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 103 και την παράγραφο 3.2 της παρούσας, περί πρόσκλησης για υποβολή δικαιολογητικών. Η απόφαση έγκρισης των πρακτικών δεν κοινοποιείται στους προσφέροντες, δεν αναρτάται στο ΚΗΜΔΗΣ και στη «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» και ενσωματώνεται στην απόφαση κατακύρωσης.<sup>157</sup>

Σε κάθε περίπτωση, όταν έχει υποβληθεί εξ αρχής μία προσφορά, τα αποτελέσματα όλων των σταδίων της διαδικασίας ανάθεσης, ήτοι Δικαιολογητικών Συμμετοχής, Τεχνικής Προσφοράς και Οικονομικής Προσφοράς, επικυρώνονται με την απόφαση κατακύρωσης του άρθρου 105 του ν. 4412/2016, σύμφωνα με την παράγραφο 3.3 της παρούσας, που εκδίδεται μετά το πέρας και του τελευταίου σταδίου της διαδικασίας. Κατά της ανωτέρω απόφασης χωρεί προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΕΑΔΗΣΥ σύμφωνα με όσα προβλέπονται στην παράγραφο 3.4 της παρούσας<sup>158</sup>.

<sup>153</sup> Επισημαίνεται ότι στις γνωμοδοτικές αρμοδιότητες της Επιτροπής Διαγωνισμού ανήκει ο ουσιαστικός έλεγχος και η αξιολόγηση των προσφορών, συμπεριλαμβανομένου και του ζητήματος της απόρριψης προσφορών ως ασυνήθιστα χαμηλών. Βλ και απόφαση ΣτΕ ΕΑ 184/2020

<sup>154</sup> Άρθρο 90 παρ. 1 του ν. 4412/2016.

<sup>155</sup> Άρθρο 101 του ν. 4412/2016

<sup>156</sup> Άρθρο 100 παρ. 2 του ν. 4412/2016

<sup>157</sup> Βλ. άρθρο 100 παρ. 2 του ν. 4412/2016, σε συνδυασμό με άρθρο 10 παρ. 1 περ. ζ της ΚΥΑ ΚΗΜΔΗΣ]

<sup>158</sup> Άρθρο 100 παρ. 6 του ν. 4412/2016

### 3.2 Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου<sup>159</sup> - Δικαιολογητικά προσωρινού αναδόχου

Μετά την αξιολόγηση των προσφορών, η αναθέτουσα αρχή αποστέλλει σχετική ηλεκτρονική πρόσκληση στον προσφέροντα, στον οποίο πρόκειται να γίνει η κατακύρωση («προσωρινό ανάδοχο»), μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ και τον καλεί να υποβάλει, εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής έγγραφης ειδοποίησης σε αυτόν, τα αποδεικτικά έγγραφα νομιμοποίησης και τα πρωτότυπα ή αντίγραφα όλων των δικαιολογητικών που περιγράφονται στην παράγραφο 2.2.9.2. της παρούσας Διακήρυξης, ως αποδεικτικά στοιχεία για τη μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.3 της Διακήρυξης, καθώς και για την πλήρωση των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής των παραγράφων 2.2.4 - 2.2.8 αυτής.

Οι πιστοποιημένοι χρήστες του προσωρινού αναδόχου μέσω του Υποσυστήματος και της ηλεκτρονικής περιοχής της απάντησής του: υποβάλλουν τα προβλεπόμενα δικαιολογητικά προσωρινού αναδόχου, με επισύναψη των σχετικών στοιχείων στον αντίστοιχο (υπο) φάκελο της ηλεκτρονικής περιοχής της απάντησής του [(υπο)φάκελος με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Κατακύρωσης»] και προσκομίζουν ή συμπληρώνουν τα δικαιολογητικά ή παρέχουν διευκρινίσεις επ' αυτών, με επισύναψη των σχετικών στοιχείων στον αντίστοιχο (υπο) φάκελο της ηλεκτρονικής περιοχής της απάντησής του.

Ειδικότερα, το σύνολο των στοιχείων και δικαιολογητικών της ως άνω παραγράφου αποστέλλονται από τον προσωρινό ανάδοχο σε μορφή ηλεκτρονικών αρχείων με μορφότυπο PDF, σύμφωνα με τα ειδικώς οριζόμενα στην παράγραφο 2.4.2.5 της παρούσας.

Το αργότερο έως την καταληκτική ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής των δικαιολογητικών κατακύρωσης, προσκομίζονται με ευθύνη του οικονομικού φορέα, σε έντυπη μορφή και σε κλειστό φάκελο, στον οποίο αναγράφεται ο αποστολέας και ως παραλήπτης η αναθέτουσα αρχή, τα στοιχεία και δικαιολογητικά τα οποία απαιτείται να προσκομισθούν σε έντυπη μορφή (ως πρωτότυπα ή ακριβή αντίγραφα), σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις διατάξεις της ως άνω παραγράφου 2.4.2.5<sup>160</sup>.

Αν δεν προσκομιστούν τα παραπάνω δικαιολογητικά ή υπάρχουν ελλείψεις σε αυτά που υποβλήθηκαν, η αναθέτουσα αρχή καλεί τον προσωρινό ανάδοχο να προσκομίσει τα ελλείποντα δικαιολογητικά ή να συμπληρώσει τα ήδη υποβληθέντα ή να παράσχει διευκρινίσεις, κατά το άρθρο 102 του ν. 4412/2016, εντός δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης σε αυτόν.

Ο προσωρινός ανάδοχος δύναται να υποβάλει προς την αναθέτουσα αρχή, μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ, αίτημα για παράταση της ως άνω προθεσμίας, συνοδευόμενο από αποδεικτικά έγγραφα περί αίτησης χορήγησης δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου. Στην περίπτωση αυτή η αναθέτουσα αρχή παρατείνει την προθεσμία υποβολής τους, για όσο χρόνο απαιτηθεί για τη χορήγησή τους από τις αρμόδιες δημόσιες αρχές. Ο προσωρινός ανάδοχος μπορεί να αξιοποιεί τη δυνατότητα αυτή τόσο εντός της αρχικής προθεσμίας για την υποβολή δικαιολογητικών, όσο και εντός της προθεσμίας για την προσκόμιση ελλειπόντων ή τη συμπλήρωση ήδη υποβληθέντων δικαιολογητικών, κατά την έννοια του άρθρου 102 του ν. 4412/2016, όπως προβλέπεται ανωτέρω. Η παρούσα ρύθμιση εφαρμόζεται αναλόγως και όταν η αναθέτουσα αρχή ζητήσει την προσκόμιση των δικαιολογητικών κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής και πριν από το στάδιο κατακύρωσης, κατ' εφαρμογή της διάταξης του πρώτου εδαφίου της παρ. 5 του άρθρου 79 του ν. 4412/2016, τηρουμένων των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας.<sup>161</sup>

Απορρίπτεται η προσφορά του προσωρινού αναδόχου, καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγύηση συμμετοχής του και η κατακύρωση γίνεται στον προσφέροντα που υπέβαλε την αμέσως επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, τηρουμένης της ανωτέρω διαδικασίας, εάν:

<sup>159</sup> Βλ. άρθρο 103 του ν. 4412/2016

<sup>160</sup> Βλ. άρθρο 17 της ΚΥΑ ΕΣΗΔΗΣ Προμήθειες και Υπηρεσίες

<sup>161</sup> Βλ. ομοίως όπως ανωτέρω, άρθρο 103 παρ. 2 του ν. 4412/2016.

i) κατά τον έλεγχο των παραπάνω δικαιολογητικών διαπιστωθεί ότι τα στοιχεία που δηλώθηκαν με το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ) είναι εκ προθέσεως απατηλά, ή έχουν υποβληθεί πλαστά αποδεικτικά στοιχεία, ή

ii) δεν υποβληθούν στο προκαθορισμένο χρονικό διάστημα τα απαιτούμενα πρωτότυπα ή αντίγραφα των παραπάνω δικαιολογητικών, ή

iii) από τα δικαιολογητικά που προσκομίστηκαν νομίμως και εμπροθέσμως, δεν αποδεικνύεται η μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.3 (λόγοι αποκλεισμού) ή η πλήρωση μιας ή περισσότερων από τις απαιτήσεις των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής, σύμφωνα με τις παραγράφους 2.2.4 έως 2.2.8 (κριτήρια ποιοτικής επιλογής) της παρούσας,

Σε περίπτωση έγκαιρης και προσήκουσας ενημέρωσης της αναθέτουσας αρχής για μεταβολές στις προϋποθέσεις, τις οποίες ο προσωρινός ανάδοχος είχε δηλώσει με το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ) ότι πληροί, οι οποίες (μεταβολές) είτε επήλθαν, είτε έλαβε γνώση αυτών μετά τη δήλωση και μέχρι την ημέρα της σύναψης της σύμβασης (οψιγενείς μεταβολές), δεν καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγύηση συμμετοχής του<sup>162</sup>.

Αν κανένας από τους προσφέροντες δεν υποβάλει αληθή ή ακριβή δήλωση ή δεν προσκομίσει ένα ή περισσότερα από τα απαιτούμενα έγγραφα και δικαιολογητικά ή δεν αποδείξει ότι: α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις της παραγράφου 2.2.3 της παρούσας Διακήρυξης και β) πληροί τα σχετικά κριτήρια ποιοτικής επιλογής τα οποία έχουν καθοριστεί σύμφωνα με τις παραγράφους 2.2.4 -2.2.8 της παρούσας Διακήρυξης, η διαδικασία ματαιώνεται.

Η διαδικασία ελέγχου των παραπάνω δικαιολογητικών ολοκληρώνεται με τη σύνταξη πρακτικού από την Επιτροπή του Διαγωνισμού, στο οποίο αναγράφεται η τυχόν συμπλήρωση δικαιολογητικών σύμφωνα με όσα ορίζονται ανωτέρω (παράγραφος 3.1.2.1.) και τη διαβίβασή του στο αποφαινόμενο όργανο της αναθέτουσας αρχής για τη λήψη απόφασης είτε για την κατακύρωση της σύμβασης είτε για τη ματαίωση της διαδικασίας.

### **3.3 Κατακύρωση - σύναψη σύμβασης**

**3.3.1.** Τα αποτελέσματα του ελέγχου των παραπάνω δικαιολογητικών κατακύρωσης και της εισήγησης της Επιτροπής επικυρώνονται με την απόφαση κατακύρωσης, στην οποία ενσωματώνεται η απόφαση έγκρισης των πρακτικών των περ. α & β της παρ. 2 του άρθρου 100 του ν. 4412/2016 (περί αξιολόγησης των δικαιολογητικών συμμετοχής, της τεχνικής και της οικονομικής προσφοράς).

Η αναθέτουσα αρχή κοινοποιεί, μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας», του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ, σε όλους τους οικονομικούς φορείς που έλαβαν μέρος στη διαδικασία ανάθεσης, εκτός από όσους αποκλείστηκαν οριστικά δυνάμει της παρ. 1 του άρθρου 72 του ν. 4412/2016, την απόφαση κατακύρωσης, στην οποία αναφέρονται υποχρεωτικά οι προθεσμίες για την αναστολή της σύναψης σύμβασης, σύμφωνα με τα άρθρα 360 έως 372 του ν. 4412/2016, μαζί με αντίγραφο όλων των πρακτικών της διαδικασίας ελέγχου και αξιολόγησης των προσφορών, επιπλέον δε, αναρτά τα δικαιολογητικά του προσωρινού αναδόχου στα «Συνημμένα Ηλεκτρονικού Διαγωνισμού». Μετά την έκδοση και κοινοποίηση της απόφασης κατακύρωσης, οι προσφέροντες λαμβάνουν γνώση των λοιπών συμμετασχόντων στη διαδικασία και των στοιχείων που υποβλήθηκαν από αυτούς, με ενέργειες της αναθέτουσας αρχής<sup>163</sup>. Κατά της απόφασης κατακύρωσης χωρεί προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΕΑΔΗΣΥ, σύμφωνα με την παράγραφο 3.4 της παρούσας. Δεν επιτρέπεται η άσκηση άλλης διοικητικής προσφυγής κατά της ανωτέρω απόφασης.<sup>164</sup>

<sup>162</sup> Άρθρο 104 παρ. 2 και 3 του ν. 4412/2016.

<sup>163</sup> Βλ. άρθρο 16 παρ. 3 της ΚΥΑ ΕΣΗΔΗΣ Προμήθειες και Υπηρεσίες

<sup>164</sup> Βλ. άρθρο 100 παρ. 2 του ν. 4412/2016

**3.3.2.** Η απόφαση κατακύρωσης καθίσταται οριστική, εφόσον συντρέξουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις σωρευτικά:

- α) κοινοποιηθεί η απόφαση κατακύρωσης σε όλους τους οικονομικούς φορείς που δεν έχουν αποκλειστεί οριστικά,
- β) παρέλθει άπρακτη η προθεσμία άσκησης προδικαστικής προσφυγής ή σε περίπτωση άσκησης, παρέλθει άπρακτη η προθεσμία άσκησης αίτησης αναστολής και ακύρωσης κατά της απόφασης της ΕΑΔΗΣΥ και σε περίπτωση άσκησης αίτησης αναστολής και ακύρωσης κατά της απόφασης της ΕΑΔΗΣΥ, εκδοθεί απόφαση επ' αυτής, με την επιφύλαξη της χορήγησης προσωρινής διαταγής, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο τελευταίο εδάφιο της [παρ. 4 του άρθρου 372](#) του ν. 4412/2016,
- γ) ολοκληρωθεί επιτυχώς ο προσυμβατικός έλεγχος από το Ελεγκτικό Συνέδριο, σύμφωνα με τα άρθρα 324 έως 327 του ν. 4700/2020, εφόσον απαιτείται, και
- δ) *(μόνο στην περίπτωση του προσυμβατικού ελέγχου ή της άσκησης προδικαστικής προσφυγής κατά της απόφασης κατακύρωσης)* ο προσωρινός ανάδοχος έχει υποβάλει έπειτα από σχετική πρόσκληση, υπεύθυνη δήλωση, που υπογράφεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στο [άρθρο 79Α](#) του ν. 4412/2016, στην οποία δηλώνεται ότι δεν έχουν επέλθει στο πρόσωπό του οψιγενείς μεταβολές κατά την έννοια του [άρθρου 104](#) του ν. 4412/2016. Η υπεύθυνη δήλωση ελέγχεται από την αναθέτουσα αρχή και μνημονεύεται στο συμφωνητικό. Εφόσον δηλωθούν οψιγενείς μεταβολές, η δήλωση ελέγχεται από την Επιτροπή Διαγωνισμού, η οποία εισηγείται προς το αρμόδιο αποφαινόμενο όργανο.

Μετά την οριστικοποίηση της απόφασης κατακύρωσης, η αναθέτουσα αρχή προσκαλεί τον ανάδοχο, μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας», να προσέλθει για υπογραφή του συμφωνητικού, θέτοντάς του προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής ειδικής πρόσκλησης. Η σύμβαση θεωρείται συναφθείσα με την κοινοποίηση της πρόσκλησης του προηγούμενου εδαφίου στον ανάδοχο.

Πριν την υπογραφή της σύμβασης υποβάλλεται η υπεύθυνη δήλωση της κοινής απόφασης των Υπουργών Ανάπτυξης και Επικρατείας 20977/23-8-2007 (Β' 1673) «*Δικαιολογητικά για την τήρηση των μητρώων του ν. 3310/2005 όπως τροποποιήθηκε με τον ν. 3414/2005*»<sup>165</sup>.

Στην περίπτωση που ο ανάδοχος δεν προσέλθει να υπογράψει το ως άνω συμφωνητικό μέσα στην ταχθείσα προθεσμία, με την επιφύλαξη αντικειμενικών λόγων ανωτέρας βίας, κηρύσσεται έκπτωτος, καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγύηση συμμετοχής του και ακολουθείται η ίδια, ως άνω διαδικασία, για τον προσφέροντα που υπέβαλε την αμέσως επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά. Αν κανένας από τους προσφέροντες δεν προσέλθει για την υπογραφή του συμφωνητικού, η διαδικασία ανάθεσης ματαιώνεται σύμφωνα με την παράγραφο 3.5 της παρούσας Διακήρυξης. Στην περίπτωση αυτή η αναθέτουσα αρχή, πέραν της κατάπτωσης της εγγύησης συμμετοχής, μπορεί να ζητήσει αποζημίωση, ιδίως δυνάμει των άρθρων 197 και 198 του ΑΚ.<sup>166</sup>

Εάν η αναθέτουσα αρχή δεν απευθύνει την ειδική πρόσκληση για την υπογραφή του συμφωνητικού εντός χρονικού διαστήματος εξήντα (60) ημερών από την οριστικοποίηση της απόφασης κατακύρωσης, με την επιφύλαξη της ύπαρξης επιτακτικού λόγου δημοσίου συμφέροντος ή αντικειμενικών λόγων ανωτέρας βίας, ο ανάδοχος δικαιούται να απέχει από την υπογραφή του συμφωνητικού, χωρίς να εκπέσει η εγγύηση συμμετοχής του, καθώς και να ζητήσει αποζημίωση, ιδίως δυνάμει των άρθρων 197 και 198 του ΑΚ.<sup>167</sup>

### **3.4 Προδικαστικές Προσφυγές - Προσωρινή και Οριστική Δικαστική Προστασία**

Α. Κάθε ενδιαφερόμενος, ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί η συγκεκριμένη δημόσια σύμβαση και έχει υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της ευρωπαϊκής ενωσιακής ή εσωτερικής νομοθεσίας στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, έχει δικαίωμα να προσφύγει στην Ενιαία Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΑΔΗΣΥ),

<sup>165</sup> Η ΚΥΑ εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 5 παρ. 5 του ν. 3310/2005.

<sup>166</sup> Άρθρο 105 παρ. 7 του ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 45 του ν. 4782/2021.

<sup>167</sup> Άρθρο 105 παρ. 8 του ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 45 του ν. 4782/2021.

σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στα άρθρα 346 επ. του ν. 4412/2016 και 1 επ. του π.δ/τος 39/2017, ασκώντας προδικαστική προσφυγή κατά πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής, προσδιορίζοντας ειδικώς τις νομικές και πραγματικές αιτιάσεις που δικαιολογούν το αίτημά του<sup>168</sup>.

Σε περίπτωση προσβολής πράξης της αναθέτουσας αρχής, η προθεσμία για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής είναι:

(α) δέκα (10) ημέρες από την κοινοποίηση της προσβαλλόμενης πράξης στον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα αν η πράξη κοινοποιήθηκε με ηλεκτρονικά μέσα ή

(β) δεκαπέντε (15) ημέρες από την κοινοποίηση της προσβαλλόμενης πράξης σε αυτόν αν χρησιμοποιήθηκαν άλλα μέσα επικοινωνίας, άλλως

(γ) δέκα (10) ημέρες από την πλήρη, πραγματική ή τεκμαιρόμενη, γνώση της πράξης που βλάπτει τα συμφέροντα του ενδιαφερόμενου οικονομικού φορέα. Ειδικά για την άσκηση προσφυγής κατά προκήρυξης, η πλήρης γνώση αυτής τεκμαίρεται μετά την πάροδο δεκαπέντε (15) ημερών από τη δημοσίευση στο ΚΗΜΔΗΣ.

Σε περίπτωση παράλειψης που αποδίδεται στην αναθέτουσα αρχή, η προθεσμία για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής είναι δεκαπέντε (15) ημέρες από την επομένη της συντέλεσης της προσβαλλόμενης παράλειψης<sup>169</sup>.

Οι προθεσμίες άσκησης των προδικαστικών προσφυγών και των παρεμβάσεων αρχίζουν την επομένη της ημέρας της προαναφερθείσας κατά περίπτωση κοινοποίησης ή γνώσης και λήγουν όταν περάσει ολόκληρη η τελευταία ημέρα και ώρα 23:59:59 και, αν αυτή είναι εξαιρετέα ή Σάββατο, όταν περάσει ολόκληρη η επόμενη εργάσιμη ημέρα και ώρα 23:59:59<sup>170</sup>.

Η προδικαστική προσφυγή συντάσσεται υποχρεωτικά με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του π.δ/τος 39/2017 και κατατίθεται ηλεκτρονικά μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» στην ηλεκτρονική περιοχή του συγκεκριμένου διαγωνισμού, επιλέγοντας την ένδειξη «Προδικαστική Προσφυγή» σύμφωνα με το άρθρο 18 της Κ.Υ.Α. Προμήθειες και Υπηρεσίες.

Για το παραδεκτό της άσκησης της προδικαστικής προσφυγής κατατίθεται από τον προσφεύγοντα παράβολο υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 363 του ν. 4412/2016. Η επιστροφή του παραβόλου στον προσφεύγοντα γίνεται: α) σε περίπτωση ολικής ή μερικής αποδοχής της προσφυγής του, β) όταν η αναθέτουσα αρχή ανακαλεί την προσβαλλόμενη πράξη ή προβαίνει στην οφειλόμενη ενέργεια πριν από την έκδοση της απόφασης της ΕΑΔΗΣΥ επί της προσφυγής, γ) σε περίπτωση παραίτησης του προσφεύγοντος από την προσφυγή του έως και δέκα (10) ημέρες από την κατάθεση της προσφυγής.

Η προθεσμία για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής και η άσκησή της κωλύουν τη σύναψη της σύμβασης, επί ποινή ακυρότητας, η οποία διαπιστώνεται με απόφαση της ΕΑΔΗΣΥ μετά από άσκηση προδικαστικής προσφυγής, σύμφωνα με τα άρθρα 368 του ν. 4412/2016 και 20 του π.δ/τος 39/2017. Όμως, μόνη η άσκηση της προδικαστικής προσφυγής δεν κωλύει την πρόοδο της διαγωνιστικής διαδικασίας, υπό την επιφύλαξη χορήγησης από το Κλιμάκιο μέτρων προσωρινής προστασίας, σύμφωνα με το άρθρο 366 παρ. 1-2 του ν. 4412/2016 και 15 παρ. 1-4 του π.δ/τος 39/2017.

Η προηγούμενη παράγραφος δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση που, κατά τη διαδικασία σύναψης της παρούσας σύμβασης, υποβληθεί μόνο μία (1) προσφορά.

Μετά την, κατά τα ως άνω, ηλεκτρονική κατάθεση της προδικαστικής προσφυγής η αναθέτουσα αρχή, μέσω της λειτουργίας «Επικοινωνία» :

α) Κοινοποιεί την προσφυγή το αργότερο έως την επόμενη εργάσιμη ημέρα από την κατάθεσή της σε κάθε ενδιαφερόμενο τρίτο, ο οποίος μπορεί να θίγεται από την αποδοχή της, προκειμένου να ασκήσει το προβλεπόμενο από τα άρθρα 362 παρ. 3 και 7 του π.δ/τος 39/2017 δικαίωμα παρέμβασής του στη

<sup>168</sup> Άρθρο 360 παρ. 1 ν. 4412/2016 και 3 παρ. 1 του π.δ/τος 39/2017.

<sup>169</sup> Άρθρο 361 του ν. 4412/2016 και 4 του π.δ/τος 39/2017.

<sup>170</sup> Παρ. 2 του άρθρου 9 και άρθρο 18 της Κ.Υ.Α. ΕΣΗΔΗΣ «Προμήθειες και Υπηρεσίες»

διαδικασία εξέτασης της προσφυγής, για τη διατήρηση της ισχύος της προσβαλλόμενης πράξης, προσκομίζοντας όλα τα κρίσιμα έγγραφα που έχει στη διάθεσή του.

β) Διαβιβάζει στην ΕΑΔΗΣΥ, το αργότερο εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την ημέρα κατάθεσης, τον πλήρη φάκελο της υπόθεσης, τα αποδεικτικά κοινοποίησης στους ενδιαφερόμενους τρίτους, αλλά και την Έκθεση Απόψεων της επί της προσφυγής. Στην Έκθεση Απόψεων η αναθέτουσα αρχή μπορεί να παραθέσει αρχική ή συμπληρωματική αιτιολογία για την υποστήριξη της προσβαλλόμενης με την προδικαστική προσφυγή πράξης.

γ) Κοινοποιεί σε όλα τα μέρη την Έκθεση Απόψεων, τις Παρεμβάσεις και τα σχετικά έγγραφα που τυχόν τη συνοδεύουν, μέσω του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού το αργότερο έως την επόμενη εργάσιμη ημέρα από την κατάθεσή τους.

δ) Συμπληρωματικά υπομνήματα κατατίθενται από οποιοδήποτε από τα μέρη, μέσω της πλατφόρμας του ΕΣΗΔΗΣ, το αργότερο εντός πέντε (5) ημερών από την κοινοποίηση των απόψεων της αναθέτουσας αρχής.

Η άσκηση της προδικαστικής προσφυγής αποτελεί προϋπόθεση για την άσκηση των ένδικων βοηθημάτων της αίτησης αναστολής και αίτησης ακύρωσης του άρθρου 372 του ν. 4412/2016 κατά των εκτελεστών πράξεων ή παραλείψεων της αναθέτουσας αρχής.

**Β.** Όποιος έχει έννομο συμφέρον μπορεί να ζητήσει, με το ίδιο δικόγραφο, εφαρμοζόμενων αναλογικά των διατάξεων του π.δ/τος 18/1989, την αναστολή εκτέλεσης της απόφασης της ΕΑΔΗΣΥ και την ακύρωσή της ενώπιον του αρμόδιου Διοικητικού Δικαστηρίου ήτοι του Διοικητικού Εφετείου της Θεσσαλονίκης<sup>171</sup>. Το αυτό ισχύει και σε περίπτωση σιωπηρής απόρριψης της προδικαστικής προσφυγής από την ΕΑΔΗΣΥ. Δικαίωμα άσκησης του ως άνω ένδικου βοηθήματος έχει και η αναθέτουσα αρχή, αν η ΕΑΔΗΣΥ κάνει δεκτή την προδικαστική προσφυγή, αλλά και αυτός τού οποίου έχει γίνει εν μέρει δεκτή η προδικαστική προσφυγή.

Με την απόφαση της ΕΑΔΗΣΥ λογίζονται ως συμπροσβαλλόμενες και όλες οι συναφείς προς την ανωτέρω απόφαση πράξεις ή παραλείψεις της αναθέτουσας αρχής, εφόσον έχουν εκδοθεί ή συντελεστεί αντιστοίχως έως τη συζήτηση της ως άνω αίτησης στο Δικαστήριο.

Η αίτηση αναστολής και ακύρωσης περιλαμβάνει μόνο αιτιάσεις που είχαν προταθεί με την προδικαστική προσφυγή ή αφορούν στη διαδικασία ενώπιον της ΕΑΔΗΣΥ ή το περιεχόμενο των αποφάσεών της. Η αναθέτουσα αρχή, εφόσον ασκήσει την αίτηση της παρ. 1 του άρθρου 372 του ν. 4412/2016, μπορεί να προβάλει και οψιγενείς ισχυρισμούς αναφορικά με τους επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος, οι οποίοι καθιστούν αναγκαία την άμεση ανάθεση της σύμβασης.<sup>172</sup>

Η ως άνω αίτηση κατατίθεται στο αρμόδιο Δικαστήριο μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση ή την πλήρη γνώση της απόφασης ή από την παρέλευση της προθεσμίας για την έκδοση της απόφασης επί της προδικαστικής προσφυγής, ενώ η δικάσιμος για την εκδίκαση της αίτησης ακύρωσης δεν πρέπει να απέχει πέραν των εξήντα (60) ημερών από την κατάθεση του δικογράφου.<sup>173</sup>

Αντίγραφο της αίτησης με κλήση κοινοποιείται με τη φροντίδα του αιτούντος στην ΕΑΔΗΣΥ, την αναθέτουσα αρχή, αν δεν έχει ασκήσει αυτή την αίτηση, και προς κάθε τρίτο ενδιαφερόμενο, την κλήτευση του οποίου διατάσσει με πράξη του ο Πρόεδρος ή ο προεδρεύων του αρμόδιου Δικαστηρίου ή Τμήματος έως την επόμενη ημέρα από την κατάθεση της αίτησης. Ο αιτών υποχρεούται, επί ποινή απαραδέκτου του ένδικου βοηθήματος, να προβεί στις παραπάνω κοινοποιήσεις εντός αποκλειστικής προθεσμίας δύο (2) ημερών από την έκδοση και την παραλαβή της ως άνω πράξης του Δικαστηρίου. Εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την ως άνω κοινοποίηση της αίτησης κατατίθεται η

<sup>171</sup> Βλ. άρθρο 372 παρ. 3 του ν. 4412/2016, σύμφωνα με το οποίο: «Αρμόδιο για την εκδίκαση των υποθέσεων του παρόντος είναι το Διοικητικό Εφετείο της έδρας της αναθέτουσας αρχής. Κατ' εξαίρεση, διαφορές οι οποίες προκύπτουν από την ανάθεση δημόσιων συμβάσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των Οδηγιών 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ, με εκτιμώμενη αξία μεγαλύτερη των δεκαπέντε εκατομμυρίων (15.000.000) ευρώ, εκδικάζονται από το Συμβούλιο της Επικρατείας». Κατά συνέπεια, με βάση την εκτιμώμενη αξία εκάστης σύμβασης, η Α.Α. συμπληρώνει στο παρόν άρθρο της διακήρυξης, το αρμόδιο, ανά περίπτωση, Δικαστήριο, ήτοι το Διοικητικό Εφετείο ή το Συμβούλιο της Επικρατείας αναλόγως.

<sup>172</sup> Βλ. άρθρο 372 παρ. 1 και 2 του ν. 4412/2016.

<sup>173</sup> Βλ. άρθρο 372 παρ. 4 του ν. 4412/2016.

παρέμβαση και διαβιβάζονται ο φάκελος και οι απόψεις των παθητικώς νομιμοποιούμενων. Εντός της ίδιας προθεσμίας κατατίθενται στο Δικαστήριο και τα στοιχεία που υποστηρίζουν τους ισχυρισμούς των διαδίκων.

Επιπρόσθετα, η παρέμβαση κοινοποιείται με επιμέλεια του παρεμβαίνοντος στα λοιπά μέρη της δίκης εντός δύο (2) ημερών από την κατάθεσή της, αλλιώς λογίζεται ως απaráδεκτη. Το διατακτικό της δικαστικής απόφασης εκδίδεται εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τη συζήτηση της αίτησης ή από την προθεσμία για την υποβολή υπομνημάτων.

Η προθεσμία για την άσκηση και η άσκηση της αίτησης ενώπιον του αρμόδιου Δικαστηρίου κωλύουν τη σύναψη της σύμβασης μέχρι την έκδοση της οριστικής δικαστικής απόφασης, εκτός εάν με προσωρινή διαταγή ο αρμόδιος δικαστής αποφανθεί διαφορετικά. Επίσης, η προθεσμία για την άσκηση και η άσκηση της αίτησης κωλύουν την πρόοδο της διαδικασίας ανάθεσης για χρονικό διάστημα δεκαπέντε (15) ημερών από την άσκηση της αίτησης, εκτός εάν με την προσωρινή διαταγή ο αρμόδιος δικαστής αποφανθεί διαφορετικά.<sup>174</sup> Για την άσκηση της αίτησης κατατίθεται παράβολο, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 372 παρ. 5 του ν. 4412/2016.

Αν ο ενδιαφερόμενος δεν αιτήθηκε ή αιτήθηκε ανεπιτυχώς την αναστολή και η σύμβαση υπογράφηκε και η εκτέλεσή της ολοκληρώθηκε πριν από τη συζήτηση της αίτησης, εφαρμόζεται αναλόγως η παρ. 2 του άρθρου 32 του π.δ/τος 18/1989.

Αν το Δικαστήριο ακυρώσει πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής μετά τη σύναψη της σύμβασης, το κύρος της τελευταίας δεν θίγεται, εκτός αν πριν από τη σύναψη αυτής είχε ανασταλεί η διαδικασία σύναψης της σύμβασης. Στην περίπτωση που η σύμβαση δεν είναι άκυρη, ο ενδιαφερόμενος δικαιούται να αξιώσει αποζημίωση, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο άρθρο 373 του ν. 4412/2016.

Με την επιφύλαξη των διατάξεων του ν. 4412/2016, για την εκδίκαση των διαφορών του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται οι διατάξεις του π.δ/τος 18/1989.

### 3.5 Ματαίωση Διαδικασίας

Η αναθέτουσα αρχή ματαιώνει ή δύναται να ματαιώσει εν όλω ή εν μέρει, αιτιολογημένα, τη διαδικασία ανάθεσης, για τους λόγους και υπό τους όρους του άρθρου 106 του ν. 4412/2016, μετά από γνώμη της αρμόδιας Επιτροπής του Διαγωνισμού. Επίσης, αν διαπιστωθούν σφάλματα ή παραλείψεις σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας ανάθεσης, μπορεί, μετά από γνώμη της ως άνω Επιτροπής, να ακυρώσει μερικώς τη διαδικασία ή να αναμορφώσει ανάλογα το αποτέλεσμα της ή να αποφασίσει την επανάληψή της από το σημείο που εμφίλοχώρησε το σφάλμα ή η παράλειψη.

Ειδικότερα, η αναθέτουσα αρχή ματαιώνει τη διαδικασία σύναψης όταν αυτή αποβεί άγονη είτε λόγω μη υποβολής προσφοράς είτε λόγω απόρριψης όλων των προσφορών, καθώς και στην περίπτωση του δεύτερου εδαφίου της παρ. 7 του άρθρου 105, περί κατακύρωσης και σύναψης σύμβασης.

Επίσης, μπορεί να ματαιώσει τη διαδικασία: α) λόγω παράτυπης διεξαγωγής της διαδικασίας ανάθεσης, εκτός εάν μπορεί να θεραπεύσει το σφάλμα ή την παράλειψη σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 106, β) εάν οι οικονομικές και τεχνικές παράμετροι που σχετίζονται με τη διαδικασία ανάθεσης άλλαξαν ουσιαστικά και η εκτέλεση του συμβατικού αντικείμενου δεν ενδιαφέρει πλέον την αναθέτουσα αρχή ή τον φορέα για τον οποίο προορίζεται το υπό ανάθεση αντικείμενο, γ) εάν λόγω ανωτέρας βίας, δεν είναι δυνατή η κανονική εκτέλεση της σύμβασης, δ) εάν η επιλεγείσα προσφορά κριθεί ως μη συμφέρουσα από οικονομική άποψη, ε) στην περίπτωση των παρ. 3 και 4 του άρθρου 97, περί χρόνου ισχύος προσφορών, στ) για άλλους επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος, όπως ιδίως, δημόσιας υγείας ή προστασίας του περιβάλλοντος.

<sup>174</sup> Βλ. άρθρο 372 παρ. 6 του ν. 4412/2016.

## 4. ΟΡΟΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

---

### 4.1 Εγγυήσεις (καλής εκτέλεσης, προκαταβολής)

---

Εγγύηση καλής εκτέλεσης και εγγύηση προκαταβολής

Για την υπογραφή της σύμβασης απαιτείται η παροχή εγγύησης καλής εκτέλεσης, σύμφωνα με το άρθρο 72 παρ. 4 του ν. 4412/2016, το ύψος της οποίας ανέρχεται σε ποσοστό 4% επί της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, ή του τμήματος αυτής, χωρίς να συμπεριλαμβάνονται τα δικαιώματα προαίρεσης και η οποία κατατίθεται μέχρι και την υπογραφή του συμφωνητικού.

Η εγγύηση καλής εκτέλεσης, προκειμένου να γίνει αποδεκτή, πρέπει να περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τα αναφερόμενα στην παράγραφο 2.1.5. της παρούσας, και επιπλέον τον τίτλο και τον αριθμό της σχετικής σύμβασης. Το περιεχόμενό της είναι σύμφωνο με τα οριζόμενα στο άρθρο 72 του ν. 4412/2016.

Η εγγύηση καλής εκτέλεσης της σύμβασης καλύπτει συνολικά και χωρίς διακρίσεις την εφαρμογή όλων των όρων της σύμβασης και κάθε απαίτηση της αναθέτουσας αρχής έναντι του αναδόχου.

Σε περίπτωση τροποποίησης της σύμβασης κατά την παράγραφο 4.5, η οποία συνεπάγεται αύξηση της συμβατικής αξίας, ο ανάδοχος οφείλει να καταθέσει μέχρι την υπογραφή της τροποποιημένης σύμβασης συμπληρωματική εγγύηση καλής εκτέλεσης, το ύψος της οποίας ανέρχεται σε ποσοστό 4% επί του ποσού της αύξησης της αξίας της σύμβασης. εκτός ΦΠΑ.

Η εγγύηση καλής εκτέλεσης καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής στην περίπτωση παραβίασης, από τον ανάδοχο, των όρων της σύμβασης, όπως αυτή ειδικότερα ορίζει.

Η/Οι εγγύηση/εις καλής εκτέλεσης επιστρέφεται/ονται στο σύνολό του/ς μετά από την ποσοτική και ποιοτική παραλαβή του συνόλου του αντικειμένου της σύμβασης.

Σε περίπτωση που στο πρωτόκολλο ποιοτικής και ποσοτικής παραλαβής αναφέρονται παρατηρήσεις ή υπάρχει εκπρόθεσμη παροχή, η επιστροφή των εγγυήσεων καλής εκτέλεσης και προκαταβολής γίνεται μετά την αντιμετώπιση, σύμφωνα με όσα προβλέπονται, των παρατηρήσεων και του εκπροθέσμου. *[ή στην περίπτωση που οι υπηρεσίες είναι διαιρετές και η παράδοση γίνεται τμηματικά]:* Αν οι υπηρεσίες είναι διαιρετές και η παράδοση γίνεται, σύμφωνα με τη σύμβαση, τμηματικά, οι εγγυήσεις καλής εκτέλεσης και προκαταβολής αποδεσμεύονται σταδιακά, κατά το ποσό που αναλογεί στην αξία του τμήματος της υπηρεσίας που παραλήφθηκε οριστικά. Για τη σταδιακή αποδέσμευσή τους απαιτείται προηγούμενη γνωμοδότηση του αρμόδιου συλλογικού οργάνου. Εάν στο πρωτόκολλο παραλαβής αναφέρονται παρατηρήσεις ή υπάρχει εκπρόθεσμη παράδοση, η παραπάνω σταδιακή αποδέσμευση γίνεται μετά την αντιμετώπιση, σύμφωνα με όσα προβλέπονται, των παρατηρήσεων και του εκπροθέσμου.

### 4.2 Συμβατικό Πλαίσιο - Εφαρμοστέα Νομοθεσία

---

Κατά την εκτέλεση της σύμβασης εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 4412/2016, οι όροι της παρούσας Διακήρυξης και συμπληρωματικά ο Αστικός Κώδικας.

### 4.3 Όροι εκτέλεσης της σύμβασης

---

**4.3.1** Κατά την εκτέλεση της σύμβασης ο ανάδοχος τηρεί τις υποχρεώσεις στους τομείς του περιβαλλοντικού, κοινωνικοασφαλιστικού και εργατικού δικαίου, που έχουν θεσπιστεί με το δίκαιο της Ένωσης, το εθνικό δίκαιο, συλλογικές συμβάσεις ή διεθνείς διατάξεις περιβαλλοντικού, κοινωνικοασφαλιστικού και εργατικού δικαίου, οι οποίες απαριθμούνται στο Παράρτημα Χ του Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/2016.

Η τήρηση των εν λόγω υποχρεώσεων από τον ανάδοχο και τους υπεργολάβους του ελέγχεται και βεβαιώνεται από τα όργανα που επιβλέπουν την εκτέλεση της σύμβασης και τις αρμόδιες δημόσιες αρχές και υπηρεσίες που ενεργούν εντός των ορίων της ευθύνης και της αρμοδιότητάς τους.

**4.3.2.** Ο ανάδοχος δεσμεύεται ότι:

α) σε όλα τα στάδια που προηγήθηκαν της σύμβασης δεν ενήργησε αθέμιτα, παράνομα ή καταχρηστικά και ότι θα εξακολουθήσει να μην ενεργεί κατ' αυτόν τον τρόπο κατά το στάδιο εκτέλεσης της σύμβασης,

β) ότι θα δηλώσει αμελλητί στην αναθέτουσα αρχή, αφότου λάβει γνώση, οποιαδήποτε κατάσταση (ακόμη και ενδεχόμενη) σύγκρουσης συμφερόντων (προσωπικών, οικογενειακών, οικονομικών, πολιτικών ή άλλων κοινών συμφερόντων, συμπεριλαμβανομένων και αντικρουόμενων επαγγελματικών συμφερόντων) μεταξύ των νόμιμων ή εξουσιοδοτημένων εκπροσώπων του, καθώς και υπαλλήλων ή συνεργατών τους οποίους απασχολεί στην εκτέλεση της σύμβασης (π.χ. με σύμβαση υπεργολαβίας) και μελών του προσωπικού της αναθέτουσας αρχής που εμπλέκονται καθ' οιονδήποτε τρόπο στη διαδικασία εκτέλεσης της σύμβασης ή/και μπορούν να επηρεάσουν την έκβαση και τις αποφάσεις της αναθέτουσας αρχής περί την εκτέλεσή της, οποτεδήποτε και εάν η κατάσταση αυτή προκύψει κατά τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης<sup>175</sup>.

Οι υποχρεώσεις και οι απαγορεύσεις της ρήτρας αυτής, στην περίπτωση που ο ανάδοχος είναι ένωση, ισχύουν για όλα τα μέλη της ένωσης, καθώς και για τους υπεργολάβους που χρησιμοποιεί. Στο συμφωνητικό περιλαμβάνεται σχετική δεσμευτική δήλωση τόσο του αναδόχου όσο και των υπεργολάβων του.

4.3.3 Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος, καθ' όλη την διάρκεια της εκτέλεσης της σύμβασης, να διευθύνει τις υπό εκτέλεση εργασίες/υπηρεσίες αυτοπροσώπως (εφόσον είναι φυσικό πρόσωπο) είτε με ειδικά εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπό του (υποχρεωτικά εάν είναι νομικό πρόσωπο) που θα διαθέτει την αναγκαία τεχνική κατάρτιση, καθώς επίσης και τον αναπληρωτή αυτού του τελευταίου με τα αυτά προσόντα. Τα ως άνω άτομα οφείλουν να διαθέτουν την κατάρτιση και προσόντα που ορίζονται στις παράγρ. 2.2.6.β καθώς και 2.2.9.2.Β.4.β της διακήρυξης, να είναι δε εκείνα που ο ανάδοχος κατά τον διαγωνισμό, αναφερόμενος στους ανθρώπινους πόρους της επιχείρησής του, δήλωσε στα προσκομισθέντα στοιχεία προς αξιολόγηση της προσφοράς του και δεσμεύθηκε ότι θα διαθέτει για την εκτέλεση της σύμβασης.

Για την υπογραφή από τον ανάδοχο οποιωνδήποτε εγγράφων που έχουν σχέση με την εκτέλεση της σύμβασης, ελλείψει αναλυτικότερου σχετικού με το αντικείμενο της σύμβασης διαδικαστικού πλαισίου του νόμου εφαρμόζονται αναλογικά προς το άρθρο 143 του Ν. 4412/2016 οι σχετικές διατάξεις "περί εκπροσώπησης". Τα παραπάνω αναφερόμενα στο παρόν άρθρο πρόσωπα μπορούν, εφόσον τύχουν σχετικής εξουσιοδότησης από τον ανάδοχο που θα κατατεθεί στην Υπηρεσία, να τον αντιπροσωπεύουν επίσης και κατά την υπογραφή όλων των σχετικών εγγράφων που αφορούν την παρούσα σύμβαση και αναφέρονται στα επόμενα άρθρα της παρούσας, όπως Πρωτοκόλλων Τμηματικής Οριστικής Παραλαβής Υπηρεσιών (Π.Τ.Ο.Π.Υ)

4.3.4 Εάν κατά την διάρκεια της σύμβασης, ο ανάδοχος αντιμετωπίσει συνθήκες ή εμπόδια που δεν είχαν προβλεφθεί, οφείλει να ειδοποιήσει αμέσως την Υπηρεσία υποβάλλοντας συγχρόνως και ενδεχόμενες προτάσεις του για την αντιμετώπισή τους. Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να συμμορφώνεται προς τις διαταγές της Υπηρεσίας.

4.3.5 Ο ανάδοχος δεν αποζημιώνεται για μεταβολές των προβλεπομένων να παρασχεθούν απ' αυτόν στην παρούσα «παραδοτέων», που γίνονται χωρίς την έγγραφη διαταγή της Υπηρεσίας και οι οποίες συνεπάγονται μεγαλύτερη δαπάνη, έστω και εάν αυτές αποτελούν βελτίωση των προβλεπομένων. Για κάθε μεταβολή, από την οποία προέρχεται οικονομία, καταβάλλεται στον ανάδοχο μόνο η ανάλογη δαπάνη προς την αντιπαροχή τούτου.

4.3.6 Ο ανάδοχος υποχρεούται σε επείγοντα περιστατικά που ενέχουν κίνδυνο για την κυκλοφοριακή ασφάλεια να συμμορφώνεται προς τις προφορικές εντολές του Επόπτη. Στην περίπτωση όμως αυτή, η οποιαδήποτε εντολή οφείλει να καταχωρείται είτε εκ μέρους του Επόπτη, είτε από τον ίδιο τον ανάδοχο – εν είδει γραπτής επιβεβαίωσης – στο ημερολόγιο της σύμβασης.

<sup>175</sup> Βλ. άρθρο 24 του ν. 4412/2016

4.3.7 Κατά την υπογραφή της σύμβασης, ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να δηλώσει εγγράφως στην Διευθύνουσα Υπηρεσία την έδρα της επιχείρησής του και την ακριβή της διεύθυνση, σε περίπτωση δε οποιασδήποτε σχετικής μελλοντικής μεταβολής των εν λόγω στοιχείων μέχρι της περαίωσης και οριστικής παραλαβής της παρούσας σύμβασης, θα είναι επίσης υποχρεωμένος να αναφέρει την εν λόγω μεταβολή πάραυτα.

Με γραπτή δήλωσή του επίσης ο ανάδοχος, εφόσον δεν είναι ο ίδιος κάτοικος Θεσσαλονίκης, θα διορίσει τον αντίκλητό του, υποβάλλοντας συγχρόνως με την δήλωση αυτή και έγγραφη αποδοχή του διορισμού του από τον αντίκλητο.

Ο αντίκλητος θα πρέπει να είναι κάτοικος Θεσσαλονίκης, προς αυτόν δε θα κοινοποιούνται τα έγγραφα της Υπηρεσίας. Κάθε αλλαγή του αντικλήτου όπως επίσης και κάθε μεταβολή της διεύθυνσής του κατά την διάρκεια ισχύος της σύμβασης θα πρέπει να αναφέρεται πάραυτα στην Διευθύνουσα Υπηρεσία.

4.3.8 Σε περίπτωση που δεν βρεθεί ο ανάδοχος ή ο αντίκλητός του στην διεύθυνση που δήλωσε για να παραλάβει, είτε αν τούτος αρνηθεί να παραλάβει έγγραφο της Υπηρεσίας προς τον ανάδοχο ή αυτόν τούτον τον αντίκλητο, τότε τούτο κοινοποιείται μέσω της οικείας Αστυνομικής Αρχής ή άλλου δημοσίου οργάνου στη δηλωθείσα διεύθυνσή τους, εφαρμοζόμενων ανάλογα στην τελευταία αυτή περίπτωση των σχετικών διατάξεων της Πολιτικής Δικονομίας και συντασσόμενου σχετικού αποδεικτικού επίδοσης ή θυροκόλλησης (κατά τις διατάξεις του Κ.Π.Δ.).

## 4.4 Υπεργολαβία

**4.4.1.** Ο ανάδοχος δεν απαλλάσσεται από τις συμβατικές του υποχρεώσεις και ευθύνες λόγω ανάθεσης της εκτέλεσης τμήματος/τμημάτων της σύμβασης σε υπεργολάβους. Η τήρηση των υποχρεώσεων της παρ. 2 του άρθρου 18 του ν. 4412/2016 από υπεργολάβους δεν αίρει την ευθύνη του κυρίου αναδόχου.

**4.4.2.** Κατά την υπογραφή της σύμβασης ο κύριος ανάδοχος υποχρεούται να αναφέρει στην αναθέτουσα αρχή το όνομα, τα στοιχεία επικοινωνίας και τους νόμιμους εκπροσώπους των υπεργολάβων του, οι οποίοι συμμετέχουν στην εκτέλεση αυτής, εφόσον είναι γνωστά τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή. Επιπλέον, υποχρεούται να γνωστοποιεί στην αναθέτουσα αρχή κάθε αλλαγή των πληροφοριών αυτών, κατά τη διάρκεια της σύμβασης, καθώς και τις απαιτούμενες πληροφορίες σχετικά με κάθε νέο υπεργολάβο, τον οποίο ο κύριος ανάδοχος χρησιμοποιεί εν συνεχεία στην εν λόγω σύμβαση, προσκομίζοντας τα σχετικά συμφωνητικά/δηλώσεις συνεργασίας.<sup>176</sup> Σε περίπτωση διακοπής της συνεργασίας του αναδόχου με υπεργολάβο/ υπεργολάβους της σύμβασης, αυτός υποχρεούται σε άμεση γνωστοποίηση της διακοπής αυτής στην αναθέτουσα αρχή, οφείλει δε να διασφαλίσει την ομαλή εκτέλεση του τμήματος/ των τμημάτων της σύμβασης είτε από τον ίδιο, είτε από νέο υπεργολάβο τον οποίο θα γνωστοποιήσει στην αναθέτουσα αρχή κατά την ως άνω διαδικασία. *[σε περίπτωση που ο ανάδοχος έχει στηριχθεί στις ικανότητες του υπεργολάβου όσον αφορά τη χρηματοοικονομική επάρκεια-τεχνική και επαγγελματική ικανότητα, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Διακήρυξης, προβλέπονται στο σημείο αυτό όροι σχετικά με τη διαδικασία και τις προϋποθέσεις αντικατάστασής του]*

Σε περίπτωση που ο ανάδοχος έχει στηριχθεί στις ικανότητες του υπεργολάβου όσον αφορά τη τεχνική και επαγγελματική ικανότητα, ή/και την χρηματοοικονομική επάρκεια, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της διακήρυξης, η διαδικασία της αντικατάστασής του προϋποθέτει την υποβολή αίτησης του αναδόχου προς την Α.Α. που να αιτιολογεί κατ' αρχήν τους λόγους που επιβάλλουν την αιτούμενη αντικατάσταση και στην συνέχεια την κατ' αρχήν έγκρισή της, έπειτα δε την υποβολή εκ μέρους του αναδόχου όλων των αντίστοιχων για τον υποψήφιο αντικαταστάτη «δικαιολογητικών επιλογής» και καταλληλότητας («μη συνδρομής λόγων αποκλεισμού») που προβλέπονται στην

<sup>176</sup> Παρ. 4 του άρθρου 131 του ν. 4412/2016. Βλ. και παρ. 2.2.8.2 της παρούσας.

παρούσα διακήρυξη κατά το στάδιο της ανάθεσης της σύμβασης για την αποδοχή «τρίτου» φορέα, προκειμένου να εγκριθεί οριστικά εκ μέρους της Α.Α. η αντικατάσταση.

**4.4.3.** Η αναθέτουσα αρχή επαληθεύει τη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού για τους υπεργολάβους, όπως αυτοί περιγράφονται στην παράγραφο 2.2.3 και με τα αποδεικτικά μέσα της παραγράφου 2.2.9.2 της παρούσας, εφόσον το(α) τμήμα(τα) της σύμβασης, το(α) οποίο(α) ο ανάδοχος προτίθεται να αναθέσει υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους, υπερβαίνουν σωρευτικά το ποσοστό του τριάντα τοις εκατό (30%) της συνολικής αξίας της σύμβασης. Επιπλέον, προκειμένου να μην αθετούνται οι υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18 του ν. 4412/2016, δύναται να επαληθεύσει τους ως άνω λόγους και για τμήμα ή τμήματα της σύμβασης που υπολείπονται του ως άνω ποσοστού.

Όταν από την ως άνω επαλήθευση προκύπτει ότι συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού, απαιτεί την αντικατάστασή του, κατά τα ειδικότερα αναφερόμενα στις παρ. 5 και 6 του άρθρου 131 του ν. 4412/2016.

#### **4.5 Τροποποίηση σύμβασης κατά τη διάρκειά της<sup>177</sup>**

Η σύμβαση μπορεί να τροποποιείται κατά τη διάρκειά της, χωρίς να απαιτείται νέα διαδικασία σύναψης σύμβασης, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του άρθρου 132 του ν. 4412/2016, κατόπιν γνωμοδότησης της Επιτροπής της παρ. 3 και της περ. δ' της παρ. 11 του άρθρου 221 του ν. 4412/2016.<sup>178</sup>

Μετά τη λύση της σύμβασης λόγω της έκπτωσης του αναδόχου, σύμφωνα με το άρθρο 203 του ν. 4412/2016 και την παράγραφο 5.2. της παρούσας, όπως και σε περίπτωση καταγγελίας για τους λόγους της παραγράφου 4.6, πλην αυτού της περ. (α), η αναθέτουσα αρχή δύναται να προσκαλέσει τον επόμενο κατά σειρά κατάταξης οικονομικό φορέα που συμμετέχει στην παρούσα διαδικασία ανάθεσης της συγκεκριμένης σύμβασης και να του προτείνει να αναλάβει το ανεκτέλεστο τμήμα της σύμβασης, με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις και με τίμημα που δεν θα υπερβαίνει την προσφορά που είχε υποβάλει ο έκπτωτος (ρήτρα υποκατάστασης)<sup>179</sup>. Η σύμβαση συνάπτεται, εφόσον εντός της ταχθείσας προθεσμίας περιέλθει στην αναθέτουσα αρχή έγγραφη και ανεπιφύλακτη αποδοχή της πρόσκλησης. Η άπρακτη πάροδος της προθεσμίας θεωρείται ως απόρριψη της πρότασης. Αν ο ανωτέρω δεν δεχθεί την πρόταση σύναψης σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή προσκαλεί τον επόμενο υποψήφιο κατά σειρά κατάταξης, ακολουθώντας κατά τα λοιπά την ίδια διαδικασία.

#### **4.6 Δικαίωμα μονομερούς λύσης της σύμβασης<sup>180</sup>**

**4.6.1.** Η αναθέτουσα αρχή μπορεί, με τις προϋποθέσεις που ορίζουν οι κείμενες διατάξεις, να καταγγείλει τη σύμβαση κατά τη διάρκεια της εκτέλεσής της, εφόσον:

α) η σύμβαση έχει υποστεί ουσιώδη τροποποίηση, κατά την έννοια της παρ. 4 του άρθρου 132 του ν. 4412/2016, που θα απαιτούσε νέα διαδικασία σύναψης σύμβασης,

β) κατά τον χρόνο της ανάθεσης της σύμβασης ο ανάδοχος τελούσε σε μια από τις καταστάσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 2.2.3.1 και, ως εκ τούτου, θα έπρεπε να έχει αποκλειστεί από τη διαδικασία σύναψης της σύμβασης,

<sup>177</sup> Βλ. άρθρο 132 του ν. 4412/2016.

<sup>178</sup> Δυνατότητα της Α.Α. να προβλέψει στη διακήρυξη ρήτρες αναθεώρησης/ προαιρέσεις. Στην περίπτωση αυτή και εφόσον πρόκειται για σαφείς, ακριβείς και ρητές ρήτρες αναθεώρησης, στις οποίες μπορεί να περιλαμβάνονται και ρήτρες αναθεώρησης τιμών ή προαιρέσεις, επιτρέπεται η τροποποίηση της σύμβασης χωρίς νέα διαδικασία σύναψης, ανεξαρτήτως της χρηματικής αξίας της τροποποίησης. Οι ρήτρες αυτές αναφέρουν το αντικείμενο και τη φύση των ενδεχόμενων τροποποιήσεων ή προαιρέσεων, καθώς και τους όρους υπό τους οποίους μπορούν να ενεργοποιηθούν. Οι προβλεπόμενες τροποποιήσεις ή προαιρέσεις δεν πρέπει να μεταβάλλουν τη συνολική φύση της σύμβασης (Πρβλ. άρθρο 132 παρ. 1 α' του ν. 4412/2016).

<sup>179</sup> Βλ. άρθρο 132 παρ. 1δ) περ. αα του ν. 4412/2016. Βλ. επίσης, Κατευθυντήρια Οδηγία 22 της Αρχής με τίτλο «Τροποποίηση συμβάσεων κατά τη διάρκειά τους», Κεφάλαιο ΙΙΙ.Δ. σημείο Ι, σελ. 17 (ΑΔΑ: 7ΜΥΤΟΞΤΒ-ΖΓΖ).

<sup>180</sup> Βλ. Άρθρο 133 του ν. 4412/2016 Δικαίωμα μονομερούς λύσης της σύμβασης

γ) η σύμβαση δεν έπρεπε να ανατεθεί στον ανάδοχο λόγω σοβαρής παραβίασης των υποχρεώσεων που υπέχει από τις Συνθήκες και την Οδηγία 2014/24/ΕΕ, η οποία έχει αναγνωριστεί με απόφαση του Δικαστηρίου της Ένωσης στο πλαίσιο διαδικασίας δυνάμει του άρθρου 258 της ΣΛΕΕ.

δ) ο ανάδοχος καταδικαστεί αμετάκλητα, κατά τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης, για ένα από τα αδικήματα που αναφέρονται στην παρ. 2.2.3.1 της παρούσας,

ε) ο ανάδοχος πτωχεύσει ή υπαχθεί σε διαδικασία ειδικής εκκαθάρισης ή τεθεί υπό αναγκαστική διαχείριση από εκκαθαριστή ή από το δικαστήριο ή υπαχθεί σε διαδικασία πτωχευτικού συμβιβασμού ή αναστείλει τις επιχειρηματικές του δραστηριότητες ή υπαχθεί σε διαδικασία εξυγίανσης και δεν τηρεί τους όρους αυτής ή εάν βρεθεί σε οποιαδήποτε ανάλογη κατάσταση, προκύπτουσα από παρόμοια διαδικασία, προβλεπόμενη σε εθνικές διατάξεις νόμου,

Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να μην καταγγείλει τη σύμβαση, υπό την προϋπόθεση ότι ο ανάδοχος που θα βρεθεί σε μία από τις καταστάσεις που αναφέρονται στην περίπτωση αυτή, αποδεικνύει ότι είναι σε θέση να εκτελέσει τη σύμβαση, λαμβάνοντας υπόψη τις ισχύουσες διατάξεις και τα μέτρα για τη συνέχιση της επιχειρηματικής του δραστηριότητας,

στ) ο ανάδοχος παραβεί αποδεδειγμένα τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από τη δέσμευση ακεραιότητας της παρ. 4.3.2. της παρούσας.

## 5. ΕΙΔΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

### 5.1 Τρόπος πληρωμής<sup>181</sup>

**5.1.1.** Η πληρωμή του αναδόχου θα πραγματοποιείται τμηματικά, με την εξόφληση του 100% της συμβατικής αξίας του τμήματος των υπηρεσιών που παρασχέθηκαν απ' αυτόν και για τις οποίες εγκρίθηκαν αρμοδίως τα σχετικά Πρωτόκολλα Τμηματικής Οριστικής Παραλαβής Υπηρεσιών (Π.Τ.Ο.Π.Υ.) και σύμφωνα με το περιεχόμενο του άρθρου 5.1 της Ειδ. Συγγραφής Υποχρεώσεων της σύμβασης. Με την έγκριση από το αρμόδιο αποφαινόμενο όργανο και του τελευταίου Πρωτοκόλλου Οριστικής Τμηματικής Παραλαβής Υπηρεσιών (Π.Τ.Ο.Π.Υ.) της σύμβασης προς αποπληρωμή του αναδόχου για το σύνολο του προβλεπόμενου κατά τη σύμβαση ανταλλάγματος παροχής των υπηρεσιών, εκδίδεται από την επιτροπή παρακολούθησης της σύμβασης «Βεβαίωση Ολοκλήρωσης» των παρεχόμενων υπηρεσιών, η οποία κατατίθεται στη Διευθύνουσα Υπηρεσία, προκειμένου να διαβιβαστεί στην Προϊσταμένη Αρχή για να λάβει γνώση.

Η πληρωμή του συμβατικού τμήματος θα γίνεται με την προσκόμιση των νόμιμων παραστατικών και δικαιολογητικών που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 200 παρ. 5 του ν. 4412/2016<sup>182</sup>,

Τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για κάθε πληρωμή είναι τα εξής:

- α) Πρωτόκολλο Τμηματικής Οριστικής Παραλαβής Υπηρεσιών (Π.Τ.Ο.Π.Υ.) του αντικειμένου που αφορά η πληρωμή, σύμφωνα με το άρθρο 219 του Ν.4412/2016.
- β) Τιμολόγιο του αναδόχου.
- γ) Εξοφλητική απόδειξη του αναδόχου, εάν το τιμολόγιο δεν φέρει την ένδειξη «Εξοφλήθηκε».
- δ) Πιστοποιητικά φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

καθώς και κάθε άλλου δικαιολογητικού που τυχόν ήθελε ζητηθεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες που διενεργούν τον έλεγχο και την πληρωμή.

Η πληρωμή του τμήματος παροχής των Υπηρεσιών θα γίνεται σε **EURO**.

**5.1.2.** Τον ανάδοχο βαρύνουν οι υπέρ τρίτων κρατήσεις, καθώς και κάθε άλλη επιβάρυνση, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., για την παροχή των υπηρεσιών στον τόπο και με τον τρόπο που προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης. Ιδίως βαρύνεται με τις ακόλουθες κρατήσεις:

α) Για τις συμβάσεις αξίας άνω των χιλίων (1.000) ευρώ, μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, ανεξαρτήτως της πηγής προέλευσης της χρηματοδότησης, κράτηση ύψους 0,1%, η οποία υπολογίζεται επί της αξίας κάθε πληρωμής προ φόρων και κρατήσεων της αρχικής, καθώς και κάθε συμπληρωματικής σύμβασης υπέρ της Ενιαίας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων.<sup>183</sup>

β) Κράτηση ύψους 0,02% υπέρ της ανάπτυξης και συντήρησης του ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ, η οποία υπολογίζεται επί της αξίας, εκτός ΦΠΑ, της αρχικής, καθώς και κάθε συμπληρωματικής σύμβασης. Το ποσό αυτό παρακρατείται σε κάθε πληρωμή από την αναθέτουσα αρχή στο όνομα και για λογαριασμό του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 36 του ν. 4412/2016<sup>184</sup>. **Μέχρι την έκδοση της κοινής απόφασης της παρ. 6 του άρθρου 36 του ν. 4412/2016, η ως άνω κράτηση δεν επιβάλλεται.**

γ) .....

<sup>181</sup> Για τα τιμολόγια που εκδίδονται κατά την εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων, ανεξαρτήτως αξίας αυτών, οι αναθέτουσες αρχές υποχρεούνται να παραλαμβάνουν και να επεξεργάζονται ηλεκτρονικά τιμολόγια που είναι σύμφωνα με το ευρωπαϊκό πρότυπο έκδοσης ηλεκτρονικών τιμολογίων, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 148 έως και 153 του ν. 4601/2019 (Α' 44) και των, κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 154 του νόμου αυτού, κανονιστικών αποφάσεων.

<sup>182</sup> Άρθρο 200 παρ. 5 του ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 102 του ν. 4782/2021.

<sup>183</sup> Άρθρο 350 παρ. 3 του ν. 4412/2016, όπως ισχύει.

<sup>184</sup> Βλ. παρ. 1 άρθρου 25 του ν. 5039/2023 (Α' 83), σύμφωνα με την οποία: «Στο άρθρο 376 του ν. 4412/2016 (Α' 147) περί μεταβατικών διατάξεων, προστίθεται παρ. 18, ως εξής: «18. Μέχρι την έκδοση της κοινής απόφασης της παρ. 6 του άρθρου 36 η κράτηση της παρ. 1 του ιδίου άρθρου του πρώτου εδαφίου της ίδιας παραγράφου δεν επιβάλλεται.»

Με κάθε πληρωμή θα γίνεται η προβλεπόμενη από την κείμενη νομοθεσία παρακράτηση φόρου εισοδήματος αξίας επί του καθαρού ποσού.

**5.1.3.** Σε περίπτωση υποβολής ηλεκτρονικού τιμολογίου, ο ανάδοχος συμπληρώνει στο πεδίο ΒΤ-11: Στοιχείο αναφοράς αγαθού του Εθνικού Μορφότυπου Ηλεκτρονικού Τιμολογίου<sup>185</sup>:

- «ΑΔΑ Ανάληψης»

## 5.2 Κήρυξη οικονομικού φορέα εκπτώτου - Κυρώσεις

**5.2.1.** Ο ανάδοχος, με την επιφύλαξη της συνδρομής λόγων ανωτέρας βίας, κηρύσσεται υποχρεωτικά έκπτωτος<sup>186</sup> από τη σύμβαση και από κάθε δικαίωμα που απορρέει από αυτήν:

α) στην περίπτωση της παρ. 7 του άρθρου 105 περί κατακύρωσης και σύναψης σύμβασης

β) στην περίπτωση που δεν εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από τη σύμβαση ή/και δεν συμμορφωθεί με τις σχετικές γραπτές εντολές της υπηρεσίας, που είναι σύμφωνες με τη σύμβαση ή τις κείμενες διατάξεις, εντός του συμφωνημένου χρόνου εκτέλεσης της σύμβασης,

γ) εφόσον δεν παράσχει τις υπηρεσίες ή δεν υποβάλει τα παραδοτέα ή δεν προβεί στην αντικατάστασή τους μέσα στον συμβατικό χρόνο ή στον χρόνο παράτασης που του χορηγήθηκε, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 217 περί διάρκειας της σύμβασης παροχής υπηρεσίας και την παράγραφο 6.2 της παρούσας, με την επιφύλαξη της επόμενης παραγράφου.

Στην περίπτωση συνδρομής λόγου έκπτωσης του αναδόχου από τη σύμβαση κατά την ως άνω περίπτωση (γ), η αναθέτουσα αρχή κοινοποιεί στον ανάδοχο ειδική όχληση, στην οποία μνημονεύει τις διατάξεις του άρθρου 203 του ν. 4412/2016 και περιλαμβάνει συγκεκριμένη περιγραφή των ενεργειών στις οποίες οφείλει να προβεί ο ανάδοχος, προκειμένου να συμμορφωθεί, μέσα σε προθεσμία εύλογη και ανάλογη της διάρκειας της σύμβασης και πάντως όχι μικρότερη των δεκαπέντε (15) ημερών ημερών από την κοινοποίηση της ανωτέρω όχλησης. Αν η προθεσμία που τάχθηκε με την ειδική όχληση, παρέλθει, χωρίς ο ανάδοχος να συμμορφωθεί, κηρύσσεται έκπτωτος μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την άπρακτη πάροδο της προθεσμίας συμμόρφωσης.

Ο ανάδοχος δεν κηρύσσεται έκπτωτος για λόγους που ανάγονται σε υπαιτιότητα του φορέα εκτέλεσης της σύμβασης ή αν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας.

Στον ανάδοχο που κηρύσσεται έκπτωτος από τη σύμβαση επιβάλλονται, με απόφαση του αποφαινόμενου οργάνου, ύστερα από γνωμοδότηση του αρμόδιου οργάνου, το οποίο υποχρεωτικά καλεί τον ενδιαφερόμενο προς παροχή εξηγήσεων, αθροιστικά οι παρακάτω κυρώσεις:

α) ολική κατάπτωση της εγγύησης καλής εκτέλεσης της σύμβασης,

β) Επιπλέον, σε βάρος του αναδόχου μπορεί να επιβληθεί και προσωρινός αποκλεισμός του από το σύνολο των συμβάσεων προμηθειών ή υπηρεσιών των φορέων που εμπíπτουν στις διατάξεις του ν. 4412/2016, κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στο άρθρο 74, περί αποκλεισμού οικονομικού φορέα από δημόσιες συμβάσεις [*η κύρωση του οριζόντιου αποκλεισμού δύναται να επιβληθεί μετά την έκδοση του προβλεπόμενου π.δ/τος*]

**5.2.2.** Αν οι υπηρεσίες παρασχεθούν από υπαιτιότητα του αναδόχου μετά τη λήξη της διάρκειας της σύμβασης και μέχρι τη λήξη του χρόνου της παράτασης που χορηγήθηκε, επιβάλλονται εις βάρος του ποινικές ρήτρες, με αιτιολογημένη απόφαση της αναθέτουσας αρχής<sup>187</sup>.

<sup>185</sup> Βλ. Απόφαση αριθμ. 63446/2021 (Β' 2338/02.06.2021) Υπουργών Οικονομικών – Ανάπτυξης και Επενδύσεων – Επικρατείας «Καθορισμός Εθνικού Μορφότυπου ηλεκτρονικού τιμολογίου στο πλαίσιο των Δημοσίων Συμβάσεων», άρθρο 3 παρ.2 πεδίο «ΒΤ-11: Στοιχείο αναφοράς αγαθού / υπηρεσίας / μελέτης / έργου»

<sup>186</sup> Άρθρο 203 του ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 103 του ν. 4782/2021

<sup>187</sup> Άρθρο 218 του ν.4412/2016

*[Ο όρος που ακολουθεί τίθεται κατά την κρίση της Αναθέτουσας Αρχής εφόσον προσδιορίσει με σαφήνεια τις προϋποθέσεις και τους όρους επιβολής, με βάση την αρχή της αναλογικότητας, άλλως διαγράφεται: ]*

Ποινικές ρήτρες μπορεί να επιβάλλονται και σε άλλες περιπτώσεις πλημμελούς εκτέλεσης των όρων της σύμβασης, σύμφωνα με την περ. (δ) της παρούσας παραγράφου. Ειδικότερα: ....

Οι ποινικές ρήτρες υπολογίζονται ως εξής:

α) για καθυστέρηση που περιορίζεται σε χρονικό διάστημα, το οποίο δεν υπερβαίνει το 50% της προβλεπόμενης συνολικής διάρκειας της σύμβασης ή σε περίπτωση τμηματικών/ενδιάμεσων προθεσμιών της αντίστοιχης προθεσμίας επιβάλλεται ποινική ρήτρα 2,5% επί της συμβατικής αξίας χωρίς ΦΠΑ των υπηρεσιών που παρασχέθηκαν εκπρόθεσμα,

β) για καθυστέρηση που υπερβαίνει το 50% επιβάλλεται ποινική ρήτρα 5% χωρίς ΦΠΑ επί της συμβατικής αξίας των υπηρεσιών που παρασχέθηκαν εκπρόθεσμα,

γ) οι ποινικές ρήτρες για υπέρβαση των τμηματικών προθεσμιών είναι ανεξάρτητες από τις επιβαλλόμενες για υπέρβαση της συνολικής διάρκειας της σύμβασης και δύνανται να ανακαλούνται με αιτιολογημένη απόφαση της αναθέτουσας αρχής, αν οι υπηρεσίες που αφορούν στις ως άνω τμηματικές προθεσμίες παρασχεθούν μέσα στη συνολική της διάρκεια και τις εγκεκριμένες παρατάσεις αυτής και με την προϋπόθεση ότι το σύνολο της σύμβασης έχει εκτελεστεί πλήρως,

Το ποσό των ποινικών ρητρών αφαιρείται/συμψηφίζεται από/με την αμοιβή του αναδόχου.

Η επιβολή ποινικών ρητρών δεν στερεί από την αναθέτουσα αρχή το δικαίωμα να κηρύξει τον ανάδοχο έκπτωτο.

### **5.3 Διοικητικές προσφυγές κατά τη διαδικασία εκτέλεσης των συμβάσεων<sup>188</sup>**

Ο ανάδοχος μπορεί κατά των αποφάσεων που επιβάλλουν εις βάρος του κυρώσεις, δυνάμει των όρων των άρθρων 5.2 (Κήρυξη οικονομικού φορέα εκπτώτου - Κυρώσεις), 6.2. (Διάρκεια σύμβασης), 6.4. (Απόρριψη παραδοτέων – αντικατάσταση), καθώς και κατ' εφαρμογή των συμβατικών όρων, να ασκήσει προσφυγή για λόγους νομιμότητας και ουσίας ενώπιον του φορέα που εκτελεί τη σύμβαση, μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία (30) ημερών από την ημερομηνία της κοινοποίησης ή της πλήρους γνώσης της σχετικής απόφασης. Η εμπρόθεσμη άσκηση της προσφυγής αναστέλλει τις επιβληθείσες κυρώσεις. Επί της προσφυγής αποφασίζει το αρμοδίως αποφαινόμενο όργανο, ύστερα από γνωμοδότηση του προβλεπόμενου στο τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης δ' της παραγράφου 11 του άρθρου 221 ν.4412/2016 οργάνου, εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την άσκησή της, άλλως θεωρείται ως σιωπηρώς απορριφθείσα. Κατά της απόφασης αυτής δεν χωρεί η άσκηση άλλης οποιασδήποτε φύσης διοικητικής προσφυγής. Αν κατά της απόφασης που επιβάλλει κυρώσεις δεν ασκηθεί εμπρόθεσμα η προσφυγή ή αν αυτή απορριφθεί από το αποφαινόμενο αρμοδίως όργανο, η απόφαση καθίσταται οριστική. Αν ασκηθεί εμπρόθεσμα προσφυγή, αναστέλλονται οι συνέπειες της απόφασης μέχρι αυτή να οριστικοποιηθεί.

### **5.4 Δικαστική επίλυση διαφορών**

Κάθε διαφορά μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών που προκύπτει από τη σύμβαση που συνάπτεται στο πλαίσιο της παρούσας Διακήρυξης, επιλύεται με την άσκηση προσφυγής ή αγωγής στο Διοικητικό Εφετείο της Περιφέρειας στην οποία εκτελείται η σύμβαση, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στις παρ. 1 έως και 6

<sup>188</sup> Άρθρο 205 του ν. 4412/2016. Για την εξέταση των προβλεπόμενων προσφυγών, συγκροτείται ειδικό γνωμοδοτικό όργανο, τριμελές ή πενταμελές), τα μέλη του οποίου είναι διαφορετικά από τα μέλη του γνωμοδοτικού οργάνου που είναι αρμόδιο για τα λοιπά θέματα που ανακύπτουν κατά τη διαδικασία εκτέλεσης.

του άρθρου 205Α του ν. 4412/2016<sup>189</sup>. Πριν την άσκηση της προσφυγής στο Διοικητικό Εφετείο τηρείται υποχρεωτικά η ενδικοφανής διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 205 του ν. 4412/2016 και την παράγραφο 5.3 της παρούσας, διαφορετικά η προσφυγή απορρίπτεται ως απαράδεκτη. Αν ο ανάδοχος της σύμβασης είναι κοινοπραξία, η προσφυγή ασκείται είτε από την ίδια είτε από όλα τα μέλη της. Δεν απαιτείται η τήρηση ενδικοφανούς διαδικασίας αν ασκείται από τον ενδιαφερόμενο αγωγή, στο δικόγραφο της οποίας δεν σωρεύεται αίτημα ακύρωσης ή τροποποίησης διοικητικής πράξης ή παράλειψης.

---

<sup>189</sup>

Άρθρο 205Α του ν. 4412/2016.

## 6. ΧΡΟΝΟΣ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ

### 6.1 Παρακολούθηση της σύμβασης

**6.1.1.** Η παρακολούθηση της εκτέλεσης της σύμβασης και η διοίκηση αυτής θα διενεργηθεί από το **Τμήμα Συγκοινωνιακών Έργων της Υποδ/νσης Τεχνικών Έργων Μητροπολιτικής Ενότητας Θεσσαλονίκης** ή άλλως από την Υπηρεσία η οποία ορίζεται με απόφαση της αναθέτουσας αρχής ή από επιτροπή που συγκροτείται επίσης με απόφαση της αναθέτουσας αρχής, η οποία θα εισηγείται στο αρμόδιο αποφαινόμενο όργανο (**Περιφερειακή Επιτροπή της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας**) για όλα τα ζητήματα που αφορούν στην προσήκουσα εκτέλεση όλων των όρων της σύμβασης και στην εκπλήρωση των υποχρεώσεων του αναδόχου, στη λήψη των επιβεβλημένων μέτρων λόγω μη τήρησης των ως άνω όρων και ιδίως για ζητήματα που αφορούν σε τροποποίηση του αντικειμένου και παράταση της διάρκειας της σύμβασης, υπό τους όρους του άρθρου 132 του ν. 4412/2016.

**6.1.2.** Η αρμόδια υπηρεσία μπορεί, με απόφασή της να ορίζει για την παρακολούθηση της σύμβασης ως επόπτη με καθήκοντα εισηγητή υπάλληλο της υπηρεσίας. Με την ίδια απόφαση δύνανται να ορίζονται και άλλοι υπάλληλοι της αρμόδιας υπηρεσίας ή των εξυπηρετούμενων από τη σύμβαση φορέων, στους οποίους ανατίθενται επιμέρους καθήκοντα για την παρακολούθηση της σύμβασης. Σε αυτή την περίπτωση ο επόπτης λειτουργεί ως συντονιστής.

Τα καθήκοντα του επόπτη είναι, ενδεικτικά, η πιστοποίηση της εκτέλεσης του αντικειμένου της σύμβασης, καθώς και ο έλεγχος της συμμόρφωσης του αναδόχου με τους όρους της σύμβασης. Με εισήγηση του επόπτη η υπηρεσία που διοικεί τη σύμβαση μπορεί να απευθύνει έγγραφα με οδηγίες και εντολές προς τον ανάδοχο, σχετικά με την εκτέλεση της σύμβασης.

**6.1.3.** Για την προσήκουσα και έγκαιρη παραλαβή των υπηρεσιών τηρείται από τον ανάδοχο ημερολόγιο, στο οποίο καταγράφονται η τμηματική εκτέλεση του αντικειμένου της σύμβασης, η καθημερινή απασχόληση του προσωπικού σε αριθμό και ειδικότητα, έκτακτα συμβάντα και άλλα στοιχεία που σχετίζονται με την εκτέλεση της σύμβασης. Το ημερολόγιο συνυπογράφεται από τον επόπτη της σύμβασης, ο οποίος μπορεί να σημειώσει επ' αυτού παρατηρήσεις για την τήρηση των όρων της σύμβασης και φυλάσσεται στον χώρο εκτέλεσης της υπηρεσίας ή όταν αυτό δεν είναι εφικτό προσκομίζεται από τον ανάδοχο στην έδρα της υπηρεσίας, εφόσον τούτο ζητηθεί. Οι καταγραφές του αποτελούν στοιχείο για την παραλαβή του αντικειμένου της σύμβασης από την επιτροπή παραλαβής.

### 6.2 Διάρκεια σύμβασης<sup>190</sup>

**6.2.1.** Η διάρκεια της Σύμβασης ορίζεται σε **24 μήνες** από την υπογραφή της.

**6.2.2.** Η συνολική διάρκεια της σύμβασης μπορεί να παρατείνεται με αιτιολογημένη απόφαση της αναθέτουσας αρχής μέχρι το 50% αυτής, ύστερα από σχετικό αίτημα του αναδόχου που υποβάλλεται πριν από τη λήξη της διάρκειάς της, σε αντικειμενικά δικαιολογημένες περιπτώσεις που δεν οφείλονται σε υπαιτιότητα του αναδόχου<sup>191</sup>. Εάν λήξει η συνολική διάρκεια της σύμβασης, χωρίς να υποβληθεί εγκαίρως αίτημα παράτασης ή, εάν λήξει η παραταθείσα, κατά τα ανωτέρω, διάρκεια, χωρίς να υποβληθούν στην αναθέτουσα αρχή τα παραδοτέα της σύμβασης, ο ανάδοχος κηρύσσεται έκπτωτος<sup>192</sup>. Εάν οι υπηρεσίες παρασχεθούν, από υπαιτιότητα του αναδόχου, μετά τη λήξη της διάρκειας της σύμβασης και μέχρι τη λήξη του χρόνου της παράτασης που χορηγήθηκε, επιβάλλονται εις βάρος του ποινικές ρήτρες, σύμφωνα με το άρθρο 218 του ν. 4412/2016 και το άρθρο 5.2.2 της παρούσας.

<sup>190</sup> Άρθρο 217 του ν. 4412/2016.

<sup>191</sup> Η ως άνω περίπτωση φέρεται να αφορά παράταση χωρίς αύξηση του οικονομικού αντικειμένου της σύμβασης, άλλως τυχόν παράταση -τροποποίηση υπόκειται στις προϋποθέσεις και τους όρους του άρθρου 132 του ν. 4412/2016.

<sup>192</sup> Βλ. άρθρο 203 (παρ.1γ, 2 και 4) του ν. 4412/2016.

### 6.3 Παραλαβή του αντικειμένου της σύμβασης <sup>193</sup>

**6.3.1** Η παραλαβή των παρεχόμενων υπηρεσιών ή παραδοτέων γίνεται από επιτροπή παραλαβής που συγκροτείται, σύμφωνα με την παρ. 3 και την περ. δ' της παραγράφου 11 του άρθρου 221 του ν. 4412/2016, κατά τα αναλυτικώς αναφερόμενα στο Παράρτημα ΙΙ της παρούσας.

**6.3.2** Κατά τη διαδικασία παραλαβής διενεργείται ο απαιτούμενος έλεγχος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη σύμβαση, μπορεί δε να καλείται να παραστεί και εκπρόσωπος του αναδόχου. Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας, η επιτροπή παραλαβής: α) είτε παραλαμβάνει τις σχετικές υπηρεσίες ή παραδοτέα, εφόσον καλύπτονται οι απαιτήσεις της σύμβασης χωρίς έγκριση ή απόφαση του αποφαινόμενου οργάνου, β) είτε εισηγείται την παραλαβή με παρατηρήσεις ή την απόρριψη των παρεχόμενων υπηρεσιών ή παραδοτέων, σύμφωνα με τις παραγράφους 3 και 4. Τα ανωτέρω εφαρμόζονται και σε τμηματικές παραλαβές.

**6.3.3** Εάν η επιτροπή παραλαβής κρίνει ότι οι παρεχόμενες υπηρεσίες ή τα παραδοτέα δεν ανταποκρίνονται πλήρως στους όρους της σύμβασης, συντάσσει πρωτόκολλο προσωρινής παραλαβής, στο οποίο αναφέρει τις παρεκκλίσεις που διαπιστώθηκαν από τους όρους της σύμβασης, και γνωμοδοτεί ως προς το εάν οι αναφερόμενες παρεκκλίσεις επηρεάζουν την καταλληλότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών ή παραδοτέων και συνεπώς εάν μπορούν οι τελευταίες να καλύψουν τις σχετικές ανάγκες.

**6.3.4** Για την εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου ορίζονται τα ακόλουθα:

α) Στην περίπτωση που διαπιστωθεί, με αιτιολογημένη απόφαση του αρμόδιου αποφαινόμενου οργάνου, ότι δεν επηρεάζεται η καταλληλότητα, μπορεί να εγκριθεί η παραλαβή των οικείων υπηρεσιών ή παραδοτέων, με έκπτωση επί της συμβατικής αξίας, η οποία πρέπει να είναι ανάλογη προς τις διαπιστωθείσες παρεκκλίσεις. Μετά την έκδοση της ως άνω απόφασης, η επιτροπή παραλαβής υποχρεούται να προβεί στην οριστική παραλαβή των παρεχόμενων υπηρεσιών ή παραδοτέων της σύμβασης και να συντάξει σχετικό πρωτόκολλο οριστικής παραλαβής, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην απόφαση.

β) Εάν, με αιτιολογημένη απόφαση του αρμόδιου αποφαινόμενου οργάνου, διαπιστωθεί ότι επηρεάζεται η καταλληλότητα, απορρίπτονται οι παρεχόμενες υπηρεσίες ή τα παραδοτέα, με την επιφύλαξη των οριζόμενων στο άρθρο 220 του ν.4412/2016.

**6.3.5** Εάν παρέλθει χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία υποβολής του παραδοτέου από τον οικονομικό φορέα και δεν έχει εκδοθεί πρωτόκολλο παραλαβής της παραγράφου 2 ή πρωτόκολλο με παρατηρήσεις της παραγράφου 6.3.3, θεωρείται ότι η παραλαβή έχει συντελεστεί αυτοδίκαια.

**6.3.6** Ανεξάρτητα από την, κατά τα ανωτέρω, αυτοδίκαιη παραλαβή και την πληρωμή του αναδόχου, πραγματοποιούνται οι προβλεπόμενοι από τη σύμβαση έλεγχοι από επιτροπή που συγκροτείται με απόφαση του αρμόδιου αποφαινόμενου οργάνου, στην οποία δεν μπορεί να συμμετέχουν ο πρόεδρος και τα μέλη της επιτροπής της παραγράφου 6.3.1. Η παραπάνω επιτροπή παραλαβής προβαίνει σε όλες τις διαδικασίες παραλαβής που προβλέπονται από τη σύμβαση και συντάσσει τα σχετικά πρωτόκολλα. Οι εγγυητικές επιστολές προκαταβολής και καλής εκτέλεσης δεν επιστρέφονται πριν την ολοκλήρωση όλων των προβλεπόμενων από τη σύμβαση ελέγχων και τη σύνταξη των σχετικών πρωτοκόλλων. Οποιαδήποτε ενέργεια που έγινε από την αρχική επιτροπή παραλαβής, δεν λαμβάνεται υπόψη.

### 6.4 Απόρριψη παραδοτέων – Αντικατάσταση<sup>194</sup>

Σε περίπτωση οριστικής απόρριψης ολόκληρου ή μέρους των παρεχόμενων υπηρεσιών ή /και παραδοτέων με έκπτωση επί της συμβατικής αξίας, με απόφαση της αναθέτουσας αρχής, ύστερα από γνωμοδότηση της επιτροπής παραλαβής, μπορεί να εγκρίνεται αντικατάσταση των υπηρεσιών ή/και παραδοτέων αυτών με άλλα, σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης, μέσα σε τακτή προθεσμία που ορίζεται από την απόφαση αυτή. Εάν η αντικατάσταση γίνεται μετά τη λήξη της συνολικής διάρκειας της σύμβασης, η προθεσμία που ορίζεται για την αντικατάσταση δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη του 25% της

<sup>193</sup> Άρθρο 219 του ν.4412/2016

<sup>194</sup> Άρθρο 220 του ν. 4412/2016.

συνολικής διάρκειας της σύμβασης, ο δε ανάδοχος υπόκειται σε ποινικές ρητρες, σύμφωνα με το άρθρο 218 του ν. 4412/2016 και την παράγραφο 5.2.2 της παρούσας, λόγω εκπρόθεσμης παράδοσης.

Αν ο ανάδοχος δεν αντικαταστήσει τις υπηρεσίες ή/και τα παραδοτέα που απορρίφθηκαν μέσα στην προθεσμία που του τάχθηκε και εφόσον έχει λήξει η συνολική διάρκεια, κηρύσσεται έκπτωτος και υπόκειται στις προβλεπόμενες κυρώσεις.

### 6.5 Αναπροσαρμογή τιμής<sup>195</sup>

Δεν προβλέπεται.

### 6.6 Αντικατάσταση/ προσθήκη μελών ομάδας έργου κατά την εκτέλεση της σύμβασης<sup>196</sup>

6.6.1. Εφόσον μετά τη σύναψη της σύμβασης παραστεί ανάγκη αντικατάστασης μέλους/ μελών της Ομάδας Έργου, ο ανάδοχος υποβάλλει στην αναθέτουσα αρχή αίτημα αντικατάστασης, το οποίο υπόκειται στην έγκριση αυτής, κατόπιν γνωμοδότησης της Επιτροπής Παρακολούθησης- Παραλαβής. Στο πλαίσιο του σχετικού αιτήματος τα επαγγελματικά προσόντα των φυσικών προσώπων που θα αντικαταστήσουν εκείνα τα οποία προτάθηκαν και αξιολογήθηκαν κατά την υποβολή της προσφοράς του Αναδόχου, πρέπει να είναι τουλάχιστον ισοδύναμα. Εφόσον εγκριθεί το σχετικό αίτημα, ο ανάδοχος υποχρεούται να αντικαταστήσει το/ τα μέλος/ μέλη της Ομάδας Έργου, χωρίς πρόσθετη οικονομική επιβάρυνση της αναθέτουσας αρχής και χωρίς μεταβολή των όρων πληρωμής. Η αντικατάσταση εκκινεί από την κοινοποίηση της εγκριτικής απόφασης της αναθέτουσας αρχής στον ανάδοχο.

6.6.2. Με τη ίδια ως άνω διαδικασία και τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις, ο ανάδοχος δύναται να υποβάλει αίτημα για την προσθήκη μέλους/ μελών στην Ομάδα Έργου.

#### ΣΥΝΤΑΧΘΗΚΕ

Θεσσαλονίκη, 11-05-2026

Νεκταριος Πετσαλης

Αγρ. Τοπ. Μηχανικός με Α. β

#### ΕΛΕΓΧΘΗΚΕ

Θεσσαλονίκη, 11-05-2026  
Η Αναπληρώτρια Προϊσταμένη  
Τ.Σ.Ε. / Υ.Δ.Τ.Ε.Μ.Ε.Θ.

Κονδυλένια Σαφλέκου

Πολιτικός Μηχανικός με Α' β

#### ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Θεσσαλονίκη, 11-05-2026  
Ο Προϊστάμενος Υποδιεύθυνσης  
Τεχνικών Έργων Μ.Ε.Θ.  
κ.α.α.

Ελένη Διαμαντή

Αγρ. Τοπ. Μηχανικός με Α. β

#### ΕΓΚΡΙΘΗΚΕ

**ΜΕ ΤΗΝ ΑΡΙΘΜΟ 736/2026 ΑΠΟΦΑΣΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ**

<sup>195</sup> Άρθρο 53 παρ. 10 του ν. 4412/2016.

<sup>196</sup> Βλ. ιδίως Πράξεις Ελ.Συν. Κλ. ΣΤ'373/2019 & 158/2019.

## ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

### ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι – Αναλυτική Περιγραφή Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου της Σύμβασης

#### Ι. ΓΕΝΙΚΑ

Αντικείμενο των ζητούμενων υπηρεσιών, είναι η παροχή, για δύο (2) έτη, **υπηρεσιών συντήρησης πρασίνου και κοινοχρήστων χώρων επί του εθνικού οδικού δικτύου και επαρχιακού οδικού δικτύου αρμοδιότητας Μ.Ε. Θεσσαλονίκης**, σύμφωνα με την υπ' αρ. 6297/27-08-2007 (ΦΕΚ-1866 Β/14-09-2007) Απόφαση Γ.Γ. Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας «Αρμοδιότητα συντήρησης και τεχνικής αστυνόμευσης στο οδικό δίκτυο της ΠΚΜ», όπως αντικαταστάθηκε με την Αριθμ. Πρωτ.:490948(1766)/20-11-2017/ Απόφαση Γενικού Διευθυντή.

Η παροχή των ανωτέρω υπηρεσιών αποσκοπεί στην:

- 1) βελτίωση της οδικής ασφάλειας με την κοπή των χόρτων που εμποδίζουν την ορατότητα της οδού και της κατακόρυφης και οριζόντιας σήμανσης αυτής ιδιαίτερα στους κόμβους
- 2) κλάδευση ή κοπή δέντρων για την διατήρηση της ασφάλειας κυκλοφορίας
- 3) προστασία της περιμετρικής ζώνης της οδού από προσχώσεις εκατέρωθεν εθνικού και επαρχιακού οδικού δικτύου αρμοδιότητας Μ.Ε. Θεσσαλονίκης.

Ειδικότερα, η υπόψη συντήρηση πρασίνου, περιλαμβάνει τον καθαρισμό των χώρων και την συντήρηση του πρασίνου. Πιο συγκεκριμένα θα είναι υπεύθυνη για:

- α. τον καθαρισμό τάφρων,
- β. τον καθαρισμό χώρων πρασίνου,
- γ. τη διαμόρφωση της κόμης των φυτών (δέντρα, θάμνοι),
- δ. το βοτάνισμα με τα χέρια ή με χορτοκοπτικό μηχάνημα των χώρων πρασίνου,
- ε. την κοπή, εκρίζωση και την απομάκρυνση ξεραμένων ή κατεστραμμένων φυτών,
- στ. τη διάθεση του απαιτούμενου προσωπικού και του απαραίτητου εξοπλισμού, που θα περιλαμβάνει βεβαίως τα αναγκαία εργαλεία για την παροχή των υπηρεσιών που αναφέρθηκαν ανωτέρω.

Το επίπεδο παροχής υπηρεσιών συντήρησης πρασίνου ορίζεται στα συνοδά Τεύχη της παρούσας Σύμβασης και θα αξιολογείται και πιστοποιείται από ορισμένη **Επιτροπή Παρακολούθησης και Παραλαβής, της Υπηρεσίας** που είναι αρμόδια για την παραλαβή, παρακολούθηση και έλεγχο των εργασιών καθ' όλη τη διάρκεια της Σύμβασης.

Επειδή οι εργασίες συντήρησης και καθαρισμού θα πραγματοποιούνται στον εθνικό και επαρχιακό οδικό άξονα που βρίσκεται σε χρήση, επιβάλλεται η αυστηρή τήρηση των κανόνων ασφαλείας από τον Πάροχο, όπως προβλέπονται στην Ειδική Συγγραφή Υποχρεώσεων, για όλες τις εργασίες που θα πραγματοποιηθούν. Η μη συμμόρφωση του Παρόχου θα επιφέρει την επιβολή των κυρώσεων από την επιτροπή ελέγχου & πιστοποίησης, όπως αναφέρονται αναλυτικά στην Ε.Σ.Υ.

Λόγω της ιδιαίτερης φύσης του αντικειμένου, το οποίο πραγματοποιείται κατά τη διάρκεια χρήσης του οδικού άξονα, πρέπει να ληφθούν υπόψη οι παρακάτω παρατηρήσεις:

- Οι εργασίες που θα πραγματοποιηθούν σε όλους τους χώρους της σύμβασης θα πραγματοποιούνται λαμβάνοντας πάντα όλα τα απαραίτητα μέτρα ασφαλείας όπως περιγράφονται στην Ε.Σ.Υ. και την Τεχνική Περιγραφή με την κατάλληλη και επαρκή κατανομή των συνεργείων εργατών και τον κατάλληλο εργοταξιακό εξοπλισμό. Οι εργάτες των συνεργείων θα φορούν και θα φέρουν τον κατάλληλο εξοπλισμό (ανακλαστικά γιλέκα, γυαλιά, κράνη, κλπ.) για λόγους ασφαλείας και τα οχήματα που χρησιμοποιούνται θα είναι εφοδιασμένα με την απαραίτητη οδική σήμανση ασφαλείας.
- Τα προϊόντα καθαρισμών θα απομακρύνονται αυθημερόν και θα μεταφέρονται με ευθύνη του αναδόχου σε χώρους επιτρεπόμενους από τις Αρχές απόθεσης. Η απομάκρυνση των σάκων θα γίνεται τμηματικά και ανεξάρτητα από τη διάρκεια της εργασίας καθαρισμού ή συντήρησης πρασίνου. Απαγορεύεται η παραμονή διάσπαρτων πλαστικών σάκων με προϊόντα καθαρισμών ή εργασιών συντήρησης πρασίνου. Θα δοθεί ιδιαίτερη προσοχή και προτεραιότητα στα κλαδέματα δένδρων και θάμνων, ανεξάρτητα από τη θέση τους (παράπλευροι χώροι), των οποίων τα κλαδιά είναι επικίνδυνα για την ασφάλεια διερχομένων οχημάτων ή πεζών. Τα ξερά δένδρα και θάμνοι πρέπει να εκρίζονται άμεσα για λόγους ασφαλείας και πυροπροστασίας. Σε περίπτωση που η βλάστηση καλύπτει οπτικά πινακίδες σήμανσης στους χώρους πρασίνου θα γίνεται κατάλληλο κλάδεμα των φυτών προκειμένου να μην εμποδίζεται η ορατότητα των πινακίδων από τους διερχόμενους οδηγούς.
- Επειδή οι συνθήκες ανάπτυξης των φυτών εξαρτώνται από πολλούς παράγοντες (θερμοκρασίες, βροχοπτώσεις, κλπ.), οι επαναλήψεις των εργασιών συντήρησης μπορούν να μεταβληθούν εάν αυτό είναι απαραίτητο και προς όφελος της ασφαλείας των διερχομένων πεζών και οχημάτων στους οδικούς άξονες

της σύμβασης, αλλά και για την καλύτερη ανάπτυξη των φυτών και τη σταθερή εικόνα συντηρούμενου πρασίνου των οδικών αξόνων.

- Ο Πάροχος είναι υποχρεωμένος να συντηρεί σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης το σύνολο του πρασίνου επί όσο χρόνο φέρει την εκ της σύμβασης ευθύνη και με την συχνότητα επανάληψης εργασιών που ορίζεται.
- Οι εργασίες συντήρησης θα γίνονται με βάση το εγκεκριμένο πρόγραμμα εργασιών ή μετά από γραπτή εντολή του Επόπτη της Υποδ/σης Τεχνικών Έργων Μητροπολιτικής Ενότητας Θεσσαλονίκης στο ημερολόγιο των Εργασιών, ανάλογα με τις απαιτήσεις των φυτών.
- Επειδή οι παραπάνω εργασίες θα εξαρτηθούν και από τις καιρικές συνθήκες που θα επικρατήσουν, κατά τη διάρκεια του χρόνου συντήρησης, μπορεί μερικές από τις εργασίες αυτές να αυξομειωθούν (καθαρισμός, σχηματισμός κόμης κτλ.) ή και να παραλειφθούν τελείως (εκρίζωση, κτλ.), μετά από εκτίμηση της Υπηρεσίας/ Ο Πάροχος θα ειδοποιεί εγκαίρως την Υπηρεσία, για τον ακριβή χρόνο έναρξης και λήξης κάθε εγκεκριμένης εργασίας που πρόκειται να εκτελέσει.
- Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι οι συνθήκες ανάπτυξης των φυτών εξαρτώνται από πολλούς παράγοντες (θερμοκρασίες, βροχοπτώσεις, κλπ.), οι απαιτήσεις συντηρήσεως τους για τη βελτίωση της οδικής ασφάλειας του οδικού δικτύου αρμοδιότητας Μ.Ε.Θ, συνεχώς μεταβάλλονται και ως εκ τούτου δεν είναι δυνατόν να εκτιμηθούν και να προμετρηθούν. Επομένως οι τελικές ποσότητες των εργασιών συντηρήσεων θα εκτιμηθούν και θα οριστικοποιηθούν από την Υπηρεσία
- Η συντήρηση του πρασίνου θα γίνεται κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να εκπληρώνεται ο προορισμός των φυτεύσεων. Κατά συνέπεια, ο Πάροχος είναι υποχρεωμένος να παρακολουθεί συνεχώς την κατάσταση των φυτών και να προβαίνει στην αναγκαία συντήρηση αυτών, σύμφωνα με όσα προαναφέρθηκαν, με σκοπό τα φυτά να διατηρούνται θαλερά, να έχουν τη σωστή ανάπτυξη και την κατάλληλη εμφάνιση, εξασφαλίζοντας παράλληλα με τη λειτουργικότητα, την αύξηση της αντοχής και ασφάλειας των κατασκευών, όπως επίσης και την αισθητική βελτίωση του χώρου.

## II. ΟΔΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Εθνικό και επαρχιακό οδικό δίκτυο αρμοδιότητας Μ.Ε. Θεσσαλονίκης, σύμφωνα με την υπ' αρ. 6297/27-08-2007 (ΦΕΚ-1866 Β/14-09-2007) Απόφαση Γ.Γ. Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας «Αρμοδιότητα συντήρησης και τεχνικής αστυνόμευσης στο οδικό δίκτυο της ΠΚΜ», όπως αντικαταστάθηκε με την Αριθμ.Πρωτ.490948(1766)/20-11-2017/Απόφαση Γενικού Διευθυντή.

## III. ΟΡΙΣΜΟΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΠΡΑΣΙΝΟΥ

Σε αυτή την ενότητα θα δοθούν οι ορισμοί των παρεχόμενων υπηρεσιών και οι προδιαγραφές με τις οποίες ο Πάροχος θα τις εκτελεί προκειμένου να επιτυγχάνεται η εικόνα ενός συντηρούμενου χώρου πρασίνου.

### ΟΡΙΣΜΟΙ

#### ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΘΑΜΝΩΝ ΚΑΙ ΔΕΝΔΡΩΝ

Η συντήρηση των θάμνων και των δένδρων πραγματοποιείται προκειμένου τα δένδρα και οι θάμνοι να αναπτύσσονται σωστά και να έχουν κατά τη διάρκεια της σύμβασης ελεγχόμενο σχήμα και μορφή που να μην προκαλεί προβλήματα στην ασφαλή χρήση του οδικού άξονα.

Η εικόνα των συντηρούμενων δένδρων και θάμνων θα είναι το αποτέλεσμα της συστηματικής παροχής υπηρεσιών συντήρησης θάμνων και δένδρων η οποία αποτελείται από επιμέρους εργασίες, όπως:

- **Εργασίες βοτανίσματος χώρου φυτών με φορητό βενζινοκίνητο χορτοκοπτικό μηχάνημα πεζού χειριστή από πάσης φύσεως αυτοφυή ζιζάνια**

Η εργασία περιλαμβάνει το βοτάνισμα σε όλη την επιφάνεια των χώρων της Σύμβασης. Δηλαδή σε χώρους φυτών, σε παράπλευρους μη φυτεμένους χώρους (βάσεις στήριξης στηθαίων ασφαλείας, κρασπεδόριθρα, αρμοί πλακών πεζοδρομίου κλπ.).

Ως εργασία βοτανίσματος με φορητό βενζινοκίνητο χορτοκοπτικό μηχάνημα ορίζεται η κοπή όλων των αυτοφυών ζιζανίων σε ύψος 5-10 εκατοστά από το έδαφος, από εξειδικευμένους εργάτες.

Ως «ζιζάνιο» ορίζεται το φυτό εκείνο που δεν εγκαταστάθηκε μετά από σπορά ή φύτευση και αναπτύσσεται σε βάρος των φυτεμένων θάμνων και δένδρων. Στις αφύτευτες επιφάνειες όλα τα φυτά θεωρούνται «ζιζάνια».

Η συλλογή των κομμένων ζιζανίων και η απομάκρυνσή τους από τους χώρους της σύμβασης θα γίνεται άμεσα και ταυτόχρονα θα γίνεται καθαρισμός από τα υπολείμματα του βοτανίσματος στα πεζοδρόμια, στα ρείθρα και στα φρεάτια όμβριων του οδοστρώματος.

Η παραπάνω εργασία θα γίνεται στο σύνολο των χώρων με μηχανικά μέσα (φορητό βενζινοκίνητο χορτοκοπτικό μηχάνημα) και σε ειδικές περιπτώσεις (απότομα πρανή, κλπ.) λόγω ασφάλειας, θα γίνεται χειρωνακτικά.

Ειδικότερα πρέπει να δίνεται προσοχή όταν χρησιμοποιούνται μηχανικά μέσα (χορτοκοπτικό):

- να μην προκληθούν ατυχήματα από τον εξοστρακισμό χαλικιών στα διερχόμενα οχήματα
- να μην προκαλούνται τραυματισμοί των κορμών των δένδρων και των θάμνων
- να μην προκληθεί πυρκαγιά τους θερινούς μήνες λόγω ξηρότητας

Πριν την έναρξη της εργασίας βοτανίσματος θα πρέπει να έχει προηγηθεί καθαρισμός του χώρου φυτών από απορρίμματα προκειμένου να μην τεμαχίζονται αυτά από τα χορτοκοπτικά μηχανήματα.

Βοτάνισμα με τα χέρια (με εργαλεία χειρός π.χ. τσάπα) θα εφαρμόζεται στη βάση δένδρων και θάμνων και μόνο εκεί όπου δεν μπορεί να εφαρμοστεί βοτάνισμα με χορτοκοπτικό μηχάνημα, προκειμένου να είναι ελεύθερος από ζιζάνια ο χώρος του άμεσου ριζικού συστήματος των φυτών.

Η συλλογή των κομμένων ζιζανίων και η απομάκρυνσή τους από τους χώρους εργασίας, θα γίνεται την ίδια μέρα και θα γίνεται καθαρισμός από τα υπολείμματα του βοτανίσματος στα πεζοδρόμια, στα ρείθρα και στα φρεάτια ομβρίων του οδοστρώματος.

Τους θερινούς μήνες στον εξοπλισμό του παρόχου θα συμπεριλαμβάνονται πάντα κατάλληλοι φορητοί πυροσβεστήρες για την άμεση καταστολή πυρκαγιάς κατά την ώρα εργασίας σε χώρους της σύμβασης από ξερά ζιζάνια ή απορρίμματα του χώρου φυτών.

Όλες οι εργασίες βοτανίσματος θα αποτυπώνονται από τον Πάροχο δειγματοληπτικά με φωτογραφικό υλικό και ημερομηνία επέμβασης που θα δείχνει τους χώρους πριν την επέμβαση και μετά. Το φωτογραφικό υλικό θα συνοδεύει το μητρώο του έργου.

#### • **Εργασίες διαμόρφωσης κόμης δένδρων**

Οι εργασίες κλαδεμάτων δένδρων θα γίνονται την κατάλληλη χρονική περίοδο (κατά πλειοψηφία την χειμερινή περίοδο) για τη βέλτιστη ανάπτυξη και καλλωπιστική ανθοφορία των φυτών αλλά πάντα λαμβάνοντας υπόψη και την ασφάλεια πεζών και οχημάτων που διέρχονται των οδικών αξόνων.

Ιδιαίτερα σε είδη με εύθραυστους βραχιόνες θα ληφθεί υπόψη η επικινδυνότητα. Λόγω της σημασίας και της επικινδυνότητας της επέμβασης των εργασιών κλαδεμάτων είναι δεδομένη η παρουσία του υπεύθυνου γεωπόνου του έργου, ο οποίος θα αποφασίζει επί τόπου του έργου, μαζί με τον επιβλέποντα του έργου, την τελική διαμόρφωση των δένδρων.

Στο κλάδεμα διαμόρφωσης, περιορίζεται η κόμη του δένδρου περιμετρικά (μείωση διαμέτρου κόμης κατά 1-2 μ. κατά περίπτωση) και αραιώνονται βλαστοί από το εσωτερικό της κόμης για καλύτερο αερισμό και διαμόρφωση ισχυρότερων κύριων βραχιόνων. Το σχήμα της κόμης των κλαδεμένων δένδρων θα είναι σφαιρικό, πυραμιδοειδές ή κυλινδρικό κατά περίπτωση και είδος. Οι μεγάλες τομές από κλάδεμα βραχιόνων θα καλύπτονται με κατάλληλη σφραγιστική πάστα για πρόληψη ασθενειών ξύλου.

Πριν την πραγματοποίηση της εργασίας κλαδέματος (ιδιαίτερα όταν χρησιμοποιείται καλαθοφόρο όχημα) θα ενημερώνεται για να είναι παρών η επιτροπή παραλαβής ελέγχου & πιστοποίησης. Επίσης θα ενημερώνονται και οι αρμόδιες Αρχές (Τροχαία). Στις εργασίες αυτές θα γίνεται η κατάλληλη κυκλοφοριακή ρύθμιση λαμβάνοντας όλα τα μέτρα ασφάλειας και εργοταξιακής σήμανσης, ιδιαίτερα κατά την κοπή μεγάλων κλάδων των δένδρων. Η σήμανση με εργάτη και με ανακλαστικούς κώνους πρέπει να είναι ευδιάκριτη και να προειδοποιεί τους οδηγούς των διερχόμενων οχημάτων τουλάχιστο 150-200 μέτρα πριν τον τόπο που βρίσκεται το συνεργείο και τα οχήματα του παρόχου.

Τα δένδρα ή τα κλωνάρια δένδρων, που εμποδίζουν την ασφαλή κυκλοφορία των οχημάτων ή είναι επικίνδυνα προς πτώση, πρέπει να κοπούν και κατά συνέπεια η κοπή των δένδρων θα γίνει επιλεκτικά κατά θέσεις, ανάλογα με τις ανάγκες του οδικού δικτύου και η απόσταση μεταξύ των παραπάνω θέσεων μπορεί να κυμαίνεται από μερικά μέτρα μέχρι και ολόκληρα χιλιόμετρα.

Εφόσον υπάρχουν καλώδια της ΔΕΗ, η κοπή των δένδρων θα γίνει με κάθε προσοχή για τα καλώδια της και μετά από έγγραφη ενημέρωση της Τροχαίας και της ΔΕΗ, για την παρουσία εκπροσώπων τους στον τόπο των εργασιών. Η επιλογή των δένδρων αυτών θα γίνει από την Υπηρεσία και η οποιαδήποτε καταστροφή των καλωδίων ή άλλων κατασκευών θα βαρύνει τον Ανάδοχο.

Οι εργασίες κλαδεμάτων θα αποτυπώνονται δειγματοληπτικά με φωτογραφικό υλικό και ημερομηνία επέμβασης που θα δείχνει τους χώρους πριν την επέμβαση και μετά. Το φωτογραφικό υλικό θα συνοδεύει τη σύνταξη των Π.Τ.Ο.Π.Υ. και το μητρώο του έργου.

- **Εργασίες διαμόρφωσης θάμνων**

Οι εργασίες διαμόρφωσης θάμνων θα γίνονται με γνώμονα τη βέλτιστη ανάπτυξη και καλλωπιστική ανθοφορία των φυτών αλλά πάντα λαμβάνοντας υπόψη και την ασφάλεια πεζών και οχημάτων που διέρχονται των οδικών αξόνων.

Διαμόρφωση κόμης θάμνου

Εφαρμόζεται κυρίως τους χειμερινούς μήνες και αποσκοπεί στη σφαιρική, πυραμιδοειδή ή κυλινδρική διαμόρφωση σχήματος του θάμνου, αφήνοντας τη βάση καθαρή μέχρι του ύψους 30-50 εκατοστών προκειμένου να γίνονται απρόσκοπτα οι εργασίες βοτανίσματος και καθαρισμού.

Το ύψος της κόμης του θάμνου μετά το κλάδεμα διαμόρφωσης θα είναι κατά 0,70-1,50 μέτρο χαμηλότερο από το αρχικό και η διάμετρος της κόμης του θάμνου θα περιορίζεται κατά 0,50-1,00 μέτρο αναλόγως το είδος και το μέγεθος του θάμνου και πάντα με γνώμονα την ασφάλεια και την καλή ορατότητα πεζών και οδηγών διερχομένων οχημάτων.

Για τους μικρούς θάμνους το τελικό ύψος του θάμνου μετά την εργασία διαμόρφωσης της κόμης θα είναι 1,00 - 1,20 μέτρα και η διάμετρος της κόμης του θάμνου θα περιορίζεται κατά 0,40-0,70 μέτρα σε σχέση με την αρχική.

Οι εργασίες κοπής χόρτων, ζιζανίων, βάτων, θάμνων και μικρών ή μεγάλων δένδρων σε ερείσματα αυτοφυών ή εγκατεστημένων (φυτεμένων) θα εκτελούνται είτε υπάρχουν μεταλλικά στηθαία ασφαλείας είτε δεν υπάρχουν, με μηχανικά ή χειρωνακτικά μέσα.

Οι εργασίες κοπής δένδρων, κοπής ή κλάδευσης θάμνων σε οποιαδήποτε απόσταση από την ασφαλτο και ξυλωδών φυτών, χόρτων, θάμνων, κλπ σε ερείσματα και σε πλάτος 1,00μ. από τη γραμμή, που ορίζουν η ασφαλτος ή τα στηθαία ασφαλείας, θα εκτελούνται, επίσης, με μηχανικά ή χειρωνακτικά μέσα.

Οι εργασίες διαμόρφωσης κόμης δένδρων και θάμνων (κλαδέματα) θα πραγματοποιηθούν τρεις φορές κατά τη διάρκεια της παροχής Υπηρεσίας.

- **Εργασίες κοπής και εκρίζωσης αυτοφυών δένδρων**

Στους συντηρούμενους χώρους φύονται και αναπτύσσονται αυτοφυή δένδρα και θάμνοι, τα οποία ανταγωνίζονται σε νερό και θρεπτικά στοιχεία τα φυτά και το κυριότερο, στις περισσότερες περιπτώσεις αποτελούν κίνδυνο για πεζούς και διερχόμενα οχήματα.

Το ίδιο ισχύει και για τους ξηρούς θάμνους και δένδρα τα οποία εγκυμονούν κινδύνους για θραύση και πτώση στο οδόστρωμα σε περιπτώσεις ισχυρών ανέμων.

Στην εργασία κοπής δένδρων, η κοπή του κορμού του δένδρου θα γίνεται σε μέγιστο ύψος 10 εκατοστά από το έδαφος. Το δένδρο θα τεμαχίζεται τμηματικά, με μηχανοκίνητο πριόνι, από την κορυφή προς τη βάση χωρίς να δημιουργεί προβλήματα στην κυκλοφορία πεζών και οχημάτων. Σε περίπτωση που κριθεί απαραίτητο η κατάληψη της παρακείμενης λωρίδας οδοστρώματος ή διακοπή της κυκλοφορίας οχημάτων, για λόγους ασφαλείας, θα λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα εργοταξιακής σήμανσης διαχείρισης κυκλοφορίας.

Για την υλοτόμηση δέντρου απαιτείται **άδεια από Δασαρχείο** και παρουσία Δασοφύλακα της περιοχής.

Οι εργασίες εκρίζωσης και κοπής δένδρων και θάμνων, θα γίνονται κατόπιν εντολής του Επόπτη επίβλεψης (Υποδ/νση Τεχνικών Έργων Μητροπολιτικής Ενότητας Θεσσαλονίκης) γραπτώς στο ημερολόγιο των εργασιών, και θα πραγματοποιούνται παρουσία της ομάδας ελέγχου, προκειμένου να ελαχιστοποιείται ο κίνδυνος για πεζούς και οχήματα.

Οι εργασίες εκρίζωσης θα πραγματοποιηθούν με τέτοιο τρόπο ώστε να αφαιρεθεί όλο το ριζικό σύστημα του φυτού, αν είναι τεχνικά εφικτό και δεδομένου ότι δεν θα προκαλέσει βλάβη σε υπόγεια αρδευτικά ή άλλα δίκτυα κοινής ωφέλειας.

Όλα τα προϊόντα κοπής και εκρίζωσης δένδρων και θάμνων (κλαδιά, φύλλα, τμήματα κορμών κ.α.) θα απομακρύνονται αυθημερόν από τους χώρους εργασίας με επιμέλεια χωρίς να μένουν υπολείμματα της εργασίας.

Οι εργασίες κοπής και εκρίζωσης αυτοφυών δένδρων θα αποτυπώνονται δειγματοληπτικά με φωτογραφικό υλικό και ημερομηνία επέμβασης που θα δείχνει τους χώρους πριν την επέμβαση και μετά. Το φωτογραφικό υλικό θα συνοδεύει το μητρώο.

- **Εργασία καθαρισμού φυτεμένων χώρων**

Η εργασία καθαρισμού φυτεμένων χώρων έχει σκοπό την απομάκρυνση από τους χώρους φυτών πάσης φύσεως απορρίμματα (διάσπαρτα ή εντοπισμένα), σε επαναλήψεις που ορίζονται στον πίνακα επαναλήψεων εργασιών.

Η εργασία καθαρισμού φυτεμένων χώρων περιλαμβάνει την συλλογή σε κατάλληλους πλαστικούς σάκους και απομάκρυνση από χώρους φυτών, κάθε είδους σκουπιδιών όπως: παντός είδους χαρτιά, φύλλα, αποκολλημένα ελαστικά και υλικά αυτοκινήτων, πλαστικά αντικείμενα, απορρίμματα από τους επιβάτες αυτοκινήτων και διερχόμενους όπως: γυάλινες και πλαστικές φιάλες, κουτάκια αλουμινίου, αποσίγαρα, αφίσες κ.λπ.

Σάκοι με σκουπίδια δεν επιτρέπεται να παραμένουν στις θέσεις προσωρινής απόθεσης πέραν των δύο ημερών. Σε

αντίθετη περίπτωση θα επιβάλλεται ποινική ρήτρα από την Υποδ/νση Τεχνικών Έργων Μητροπολιτικής Ενότητας Θεσσαλονίκης σύμφωνα με το αντίστοιχο άρθρο της Ε.Σ.Υ.

- **Επιλογή - σήμανση θέσεων και είδους παρέμβασης**

Η σειρά εκτέλεσης των εργασιών θα υποδειχθεί από την Υπηρεσία και ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να μεταβαίνει σε οποιοδήποτε σημείο της οδού, όπως περιγράφεται παραπάνω, ανά πάσα στιγμή και σε οποιαδήποτε απόσταση και μετά από έγγραφη υπόδειξη της Υπηρεσίας.

Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος μέσα σε διάστημα 15 ημερών από την υπογραφή της σύμβασης να υποβάλλει στην Υπηρεσία προμέτρηση και προϋπολογισμό, όλων των εργασιών που προβλέπεται να εκτελεστούν, συνοδευόμενο από αναλυτική κατάσταση (δεξιά ή αριστερά της οδού, χιλιομετρική θέση) και σχέδια (εφόσον απαιτούνται) με σημειωμένες τις θέσεις, επί των οποίων θα εκτελεστούν οι αντίστοιχες εργασίες κατά είδος και ποσότητα.

Τα παραπάνω, αφού ελεγχθούν λεπτομερώς, διορθωθούν ή και τροποποιηθούν από την Υπηρεσία, θα του κοινοποιηθούν για εφαρμογή μετά την έγκρισή τους.

Η εκτέλεση όλων των εργασιών θα γίνεται με κατάλληλα εργαλεία ή μηχανήματα (αλυσσοπρίονα ή πριόνια, ή άλλα μηχανήματα, κλπ) και από ειδικευμένο εργατοτεχνικό προσωπικό, έτσι ώστε η εκτέλεση της αντίστοιχης εργασίας να πραγματοποιείται κατά τον καλύτερο δυνατό και αποδεκτό τρόπο.

Κατά την κοπή των δένδρων και εφόσον υπάρχει κίνδυνος προκλήσεων ζημιών σε διερχόμενα οχήματα, ο Ανάδοχος υποχρεούται να χρησιμοποιεί ανυψωτικό μηχάνημα (γερανό) και η κοπή να γίνεται τμηματικά, με πρόσδεση των τεμαχίων, που κόβονται στο ανυψωτικό μηχάνημα η δε απόθεσή τους στο έδαφος να γίνεται ομαλά και προσεκτικά.

Ο Ανάδοχος θα ειδοποιεί από πριν την Υπηρεσία για τον ακριβή χρόνο έναρξης και πιθανής λήξης κάθε εγκεκριμένης εργασίας, που πρόκειται να εκτελέσει, σε συγκεκριμένο οδικό τμήμα. Εργασία που τυχόν θα εκτελεσθεί χωρίς να ειδοποιηθεί η Υπηρεσία ή που θα γίνει χωρίς την παρουσία της επίβλεψης, θα θεωρηθεί σαν να μην έγινε, με συνέπεια να μην πιστοποιηθεί.

- **Διαδικασία εκτέλεσης εργασιών**

Όλα τα προϊόντα και υποπροϊόντα κοπής (κορμοί δένδρων, κλαδιά, φλοιοί, φύλλα, υπολείμματα ή χόρτα, ζιζάνια, βάτα, αυτοφυείς θάμνοι και μικρά αυτοφυή δένδρα) τεμαχίζονται και συγκεντρώνονται σε σημεία εκτός του οδοστρώματος που δεν δημιουργούν κίνδυνο για την ασφαλή κυκλοφορία οχημάτων και πεζών.

Απομακρύνονται από το έργο και τις θέσεις προσωρινής απόθεσης, εντός δύο ημερών το αργότερο.

Αποθέτονται οριστικά σε κατάλληλες για το σκοπό αυτό θέσεις, με μέριμνα, ευθύνη και δαπάνη του Αναδόχου και σε αποστάσεις σύμφωνες με το σχέδιο διαχείρισης που προβλέπεται από την ΚΥΑ αρ.36259/1757/Ε103/23-8-2010 «μέτρα, όροι και πρόγραμμα για την εναλλακτική διαχείριση των αποβλήτων από εκσκαφές, κατασκευές και κατεδαφίσεις (ΑΕΚΚ)» ΦΕΚ Β' 1312/24-8-2010, όπως έγινε αποδεκτό και από την ΓΓΔΕ (ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 15/αρ. πρωτ. Δ1α/09/95/ΦΝ 433.β/14-6-2012). Απαγορεύεται η καύση τους ή η απόθεσή τους σε όμορες ιδιωτικές, κοινοτικές ή Δημόσιες εκτάσεις χωρίς τις σχετικές άδειες. Ο χώρος προσωρινής απόθεσης καθαρίζεται πλήρως.

Τυχόν ζημιές, που θα προκληθούν κατά την κοπή των θάμνων ή των δένδρων, οπουδήποτε και σε οτιδήποτε, αποκαθίστανται αμέσως από τον Ανάδοχο, ανεξάρτητα από τις τυχόν ευθύνες (ποινικές, αστικές ή διοικητικές) ή αποζημιώσεις, που θα προκύψουν ή θα καταβληθούν από τον Ανάδοχο.

Οι εργασίες, που θα εκτελεστούν κατά προτεραιότητα, είναι αυτές οι οποίες αναφέρονται στα έγγραφα των αρμοδίων Τμημάτων Τροχαίας.

Επί πλέον θα εκτελείται κάθε άλλη εργασία που ήθελε κριθεί αναγκαία και δεν αναφέρεται ανωτέρω, για την καλή και ασφαλή λειτουργία του Οδικού δικτύου.

Οι προς εκτέλεση εργασίες περιγράφονται αναλυτικά στα άρθρα του Τιμολογίου Μελέτης και θα εκτελούνται σύμφωνα με τις ισχύουσες ΕΤΕΠ και τις έγγραφες οδηγίες της Υπηρεσίας.

#### IV. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΑΡΟΧΟΥ

Ο Πάροχος είναι υπεύθυνος για την δαπάνη προμήθειας της απαιτούμενης σήμανσης στις θέσεις εκτέλεσης των έργων, για την ασφαλή και απρόσκοπτη διακίνηση των οχημάτων, με διατήρηση πάντοτε μιας, τουλάχιστον, λωρίδας κυκλοφορίας καθ' όλη την διάρκεια της σύμβασης. Ο Ανάδοχος φέρει αποκλειστικά και αμέριστα την ευθύνη, ποινική και αστική, για κάθε ατύχημα εργατικό ή μη, που τυχόν θα συμβεί στον τόπο εκτέλεσης του έργου, από πλημμελή εφαρμογή των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας και της απαιτούμενης σήμανσης, όπως προβλέπεται από την αντίστοιχη εγκεκριμένη οδηγία (ΟΜΟΕ-ΣΕΕΟ τεύχος 7 του 2010).

Ο Πάροχος είναι υποχρεωμένος, σύμφωνα με τις υποδείξεις της Υπηρεσίας, να απασχολεί ΤΑΥΤΟΧΡΟΝΑ στην ίδια οδό ή / και σε διαφορετικές οδούς, μέχρι και δυο (2) πλήρη συνεργεία. Η επάνδρωση του κάθε συνεργείου θα καθορίζεται λαμβάνοντας υπόψη το ανθρώπινο δυναμικό, τον τεχνολογικό εξοπλισμό και τις απαιτήσεις της

εργοταξιακής σήμανσης ανάλογα πάντα με το μέγεθος και το είδος των απαιτούμενων εργασιών με σκοπό να ικανοποιήσει τη μέγιστη ασφάλεια κατά τη διάρκεια των εργασιών (συνεργείο και διερχόμενα οχήματα).

Όλες οι εργασίες θα εκτελεστούν σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις περί εκτέλεσης των Δημοσίων Έργων, τις αντίστοιχες κατά περίπτωση ΕΤΕΠ, σύμφωνα με την Απόφαση ΔΙΠΑΔ/ΟΙΚ/449/12-12-2012 όπως αναθεωρήθηκε και ισχύει (ΕΛΟΤ ΤΠ 1501-10-06 κτλ), τους ισχύοντες κανονισμούς, τους όρους της ΕΣΥ και τις εντολές της Υπηρεσίας.

Η εκτέλεση κάθε άλλης εργασίας, που κρίνεται αναγκαία για την έντεχνη και άρτια κατασκευή του έργου, έστω και αν αυτή δεν αναφέρεται ρητά στην παρούσα Τεχνική Περιγραφή και στα λοιπά συμβατικά στοιχεία του έργου, θα εκτελεσθεί μόνο μετά από έγγραφη εντολή της Υπηρεσίας.

Ο Πάροχος ευθύνεται να ζητήσει από τους διάφορους οργανισμούς ενημέρωση για τις θέσεις των τροφοδοτικών γραμμών δικτύων Ο.Κ.Ω. στην περιοχή του έργου, προκειμένου να φροντίσει για την μετατόπιση ή την προστασία τους. Επίσης οφείλει να επιβεβαιώσει τις οδεύσεις αυτές σε συνεννόηση με τις αρμόδιες Υπηρεσίες και να επιδείξει ιδιαίτερη προσοχή κατά την κατασκευή.

Μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών ο Πάροχος είναι υποχρεωμένος να υποβάλλει στην Υποδ/νση Τεχνικών Έργων Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης, το Χρονοδιάγραμμα Εκτέλεσης της σύμβασης βάσει του οποίου τούτος θα παρέχει τις προβλεπόμενες από τη Σύμβαση υπηρεσίες και το οποίο θα πρέπει να ανταποκρίνεται προς τις αντίστοιχες σχετικά υποχρεώσεις του όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 3 της ΕΣΥ.

Μέσα σε προθεσμία 15 ημερών από την υπογραφή της σύμβασης, ο ανάδοχος έχει υποχρέωση να υποβάλει για έγκριση στη διευθύνουσα υπηρεσία, όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο Β-23 της ΕΣΥ, Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας του έργου (**Σ.Α.Υ.**) σύμφωνα με την υπ' αριθμ. ΔΙΠΑΔ/οικ.177 απόφαση Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. (Φ.Ε.Κ. 266 Β/14.3.2001) και να συντάξει και να τηρεί στο εργοτάξιο Φάκελο Ασφάλειας και Υγείας (**Φ.Α.Υ.**) του έργου, που θα συμπληρώνεται προοδευτικά κατά τη διάρκεια κατασκευής και θα παραδοθεί με την παραλαβή του έργου στην Υπηρεσία.

## V. ΣΗΜΑΝΣΗ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Ο Πάροχος υποχρεούται με δική του μέριμνα και ευθύνη, χωρίς ιδιαίτερη αποζημίωση, να λαμβάνει όλα τα μέτρα σήμανσης, που καθορίζονται στα άρθρα 9 και 10 του Ν. 2696/1999 (Κώδικας Οδικής Κυκλοφορίας) και στην ισχύουσα Προδιαγραφή Σήμανσης Εκτελουμένων Έργων (ΟΜΟΕ-ΣΕΕΟ τεύχος 7 του 2010), δηλαδή να προβαίνει στην εγκατάσταση και διατήρηση καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης των εργασιών προειδοποιητικής σήμανσης, την οποία θα προσαρμόζει κάθε φορά στις ανάγκες του έργου (ημέρα και νύχτα) και στις ανάγκες ρύθμισης της κυκλοφορίας, ώστε να παρέχεται σε κάθε περίπτωση πλήρης ασφάλεια διέλευσης οχημάτων και πεζών, χωρίς να διακόπτεται η κυκλοφορία και να δημιουργείται η μικρότερη δυνατή όχληση από την εκτέλεση των εργασιών.

Πριν από την έναρξη των εργασιών σε κάθε θέση ο Πάροχος υποχρεούται να προχωρήσει στη σύνταξη σχεδίων σήμανσης για έγκριση και εφαρμογή. Τα σχέδια αυτά βαρύνουν τον ανάδοχο και δεν πληρώνονται ιδιαίτερα.

Η προμήθεια, η τοποθέτηση και η συντήρηση των μέσων σήμανσης σε όλη τη διάρκεια εκτέλεσης των εργασιών μέχρι την πλήρη αποπεράτωσή τους καθώς επίσης η αφαίρεσή τους μετά την ολοκλήρωση των εργασιών βαρύνει αποκλειστικά τον ανάδοχο και δεν θα πληρωθεί ιδιαίτερα. Όλα τα μέσα σήμανσης, τα οποία θα χρησιμοποιηθούν κατά τη διάρκεια του έργου πρέπει να ανταποκρίνονται στις σχετικές τεχνικές προδιαγραφές, να είναι σε άριστη κατάσταση, ιδιαίτερα όσον αφορά την ποιότητα και την εμφάνισή τους, ώστε να είναι ευδιάκριτα από τους οδηγούς.

## VI. Απαιτήσεις και Τεχνικές Προδιαγραφές

Ο Πάροχος πρέπει να διαθέτει μεταξύ άλλων:

- Δυο (2) ανυψωτικά μηχανήματα (καλαθοφόρα) ανύψωσης προσώπων κατάλληλα για εργασίες κλάδευσης-κοπής δέντρων με τους χειριστές του (εφοδιασμένο με τις αντίστοιχες άδειες χειρισμού). Τα απαιτούμενα καλαθοφόρα πρέπει να έχουν δυνατότητα ανύψωσης για εργασία σε ύψος δέκα (10) μέτρων το ένα και σε ύψος δέκα οκτώ (18) μέτρων το άλλο, δυνατότητες που να προκύπτουν από την άδεια κυκλοφορίας τους
- Δύο (2) πολυμηχανήματα ή χορτοκοπτικά με τους χειριστές τους (εφοδιασμένους με την αντίστοιχη άδεια χειρισμού αυτών) με δυνατότητα προσάρτησης: α) χορτοκοπτικού με πλάγιας έκτασης βραχίονα και ικανότητα αναρρόφησης προς χορτοσυλλέκτη (φορτηγό) και, β) κλαδευτικού μηχανήματος.

Εναλλακτικά, για την περίπτωση πολυμηχανήματος ή χορτοκοπτικού (α) μπορεί να χρησιμοποιηθεί χορτοκοπτικό με πλάγιας έκτασης βραχίονα που θα συνοδεύεται με Μ.Ε., σάρωθρο, με ικανότητα πλάγιας αναρρόφησης άνω των δυο (2) μέτρων, προς χορτοσυλλέκτη (φορτηγό).

- Ένα (1) φορτηγό και ένα (1) φορτηγό γερανοφόρο με δυνατότητα φόρτωσης για την μεταφορά κλαδιών, κορμών και δέντρων.
- Δύο (2) κινητές μονάδες σήμανσης που να πληρούν τις προδιαγραφές σήμανσης οδικών έργων (με αναλάμποντες φανούς, φωτιζόμενα βέλη και ζέμπρα).
- Δύο (2) σάρωθρα με δυνατότητα αναρρόφησης των παραγόμενων υπολειμμάτων
- Ένα (1) όχημα μεταφοράς μη επικίνδυνων αποβλήτων για υπολείμματα από καθαρισμό δρόμων συνοδευόμενο Άδεια διαχείρισης (συλλογή – μεταφορά) σύμφωνα με την ΚΥΑ ΗΠ 50910/2727/22-12-2003 για την ΠΚΜ
- Διαμορφωτή Γαιών
- Εκσκαφέα
- Μικρό Φορτωτή

## ΜΕΡΟΣ Β - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Φορέας χρηματοδότησης της παρούσας σύμβασης είναι **Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας** Η παρούσα παροχή υπηρεσιών **χρηματοδοτείται από Πιστώσεις του Προγράμματος Επενδυτικών Δαπανών** υπ. αριθ. Απόφαση 79/2025 του Περιφερειακού Συμβουλίου της ΠΚΜ με θέμα: **Έγκριση Κατάρτισης Τεχνικού Προγράμματος Επενδυτικών Δαπανών Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας έτους 2026**» (ΑΔΑ: 6ΑΩΠ7ΛΛ-5Μ9) και με κωδικό αριθ. ενάρ. έργου **2131ΘΕΣ003ΚΑΠ24**

Για την παρούσα διαδικασία έχει γίνει **πρωτογενές αίτημα** με αρ.πρωτ.Οικ.282551(4736)/20-4-2025 (ΑΔΑΜ:26REQ18851607) και έχει εκδοθεί η απόφαση με αρ. πρωτ. 283918(5234)/22-4-2026 (ΑΔΑΜ: 26REQ018867487 ΑΔΑ:ΨΞ867ΛΛ-ΨΝΦ) για την ανάληψη υποχρέωσης/έγκριση δέσμευσης πίστωσης με Α/Α 2278 συνολικού ύψους 1.440.000,00 € για την πληρωμή ισόποσης δαπάνης σε βάρος της πίστωσης του Προϋπολογισμού εξόδων των Α.Λ.Ε. (02.21.01.0724.2420301001 -Αμοιβές και έξοδα συντήρησης και επισκευής κτιρίων και έργων υποδομών -01-ΚΑΠ-ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ) του οικονομικού έτους 2026 και υποχρεώσεις επόμενων ετών για τον ανωτέρω Α.Λ.Ε. για το 2027 ποσό 200.000,00€, για το 2028 ποσό 360.000,00€, με αριθμό 2413 καταχώρισης στο βιβλίο εγκρίσεων και εντολών πληρωμών της υπηρεσίας μας.

Εκτιμώμενη αξία σύμβασης σε ευρώ, χωρίς Φ.Π.Α.: **1.612.903,23€**

Φ.Π.Α. - Κρατήσεις – δικαιώματα τρίτων – επιβαρύνσεις (διακήρυξη άρθρο 5.1)

**ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ**

α/α	Α/Τ-ΠΔΕ	Α/Τ	Είδος Εργασίας	Μονάδα	Ποσότητα	Τιμή Μονάδας	Δαπάνη
1	ΣΧΕΤΙΚΟ ΥΔΡ 3.04	A-1	Καθαρισμός οριογραμμών, ερεισμάτων, τάφρου τριγωνικής διατομής οδών από φερτές ύλες και αναπτυχθείσα μικροβλάστηση ύψους έως 0,60μ.	m2	1.030.322,60	0,40	412.129,04 €
2	ΣΧΕΤΙΚΟ ΟΔΟ Ε-3.1	A-2	Αποξήλωση και αυθημερόν επανατοποθέτηση χαλύβδινων στηθαίων ασφαλείας με την αφαίρεση των ορθοστατών	m	9.900,00	13,90	137.610,00 €
3	ΣΧΕΤΙΚΟ ΟΔΟ Ε-3.1	A-3	Αποξήλωση και αυθημερόν επανατοποθέτηση χαλύβδινων στηθαίων ασφαλείας χωρίς την αφαίρεση των ορθοστατών	m	33.000,00	4,60	151.800,00 €
4	ΠΡΣ-ΣΤ4.1.3	A-4	Κοπή ή/και εκρίζωση δένδρων ύψους μέχρι 4 m	τεμ	16.500,00	6,00	99.000,00 €
5	ΠΡΣ-ΣΤ4.2.1	A-5	Ανανέωση κόμης ή κοπή δένδρων ύψους από 4 μέχρι 8 m	τεμ	8.250,00	25,00	206.250,00 €
6	ΠΡΣ-ΣΤ4.3.2	A-6	Μεγάλων δένδρων, ύψους 8 - 12 m σε νησίδες, ερείσματα κλπ.	τεμ	1.650,00	87,50	144.375,00 €
7	ΠΡΣ-ΣΤ4.3.4	A-7	Μεγάλων δένδρων, ύψους 12 - 16 m σε νησίδες, ερείσματα κλπ.	τεμ	52,80	140,00	7.392,00 €
8	ΠΡΣ-ΣΤ4.3.6	A-8	Μεγάλων δένδρων, ύψους 16 - 20 m σε νησίδες, ερείσματα κλπ.	τεμ	132,00	225,00	29.700,00 €
9	Σχ. ΠΡΣ-ΣΤ4.5.1	A-9	Ανανέωση - διαμόρφωση κόμης παλαιών αναπτυγμένων θάμνων, ύψους μέχρι 1,70 m	τεμ	99.000,00	0,60	59.400,00 €
10	Σχ. ΠΡΣ-ΣΤ4.5.2	A-10	Ανανέωση κόμης παλαιών αναπτυγμένων θάμνων, ύψους πάνω από 1,70 m	τεμ	66.000,00	2,75	181.500,00 €
11	ΠΡΣ-Τ6.3.3	A-11	Βοτάνισμα με βενζινοκίνητο χορτοκοπτικό μηχάνημα πεζού χειριστή σε διαχωριστικές νησίδες και ερείσματα οδικών αξόνων	στρ.	165,00	40,00	6.600,00 €
12	ΠΡΣ-ΣΤ6.4	A-12	Βοτάνισμα με αυτοκινούμενο μηχάνημα	στρ.	6.600,00	17,50	115.500,00 €
13	ΠΡΣ-ΣΤ6.5	A-13	Κοπή και απομάκρυνση ξυλωδών φυτών με μηχανήματα και εργάτες	στρ.	132,00	85,00	11.220,00 €
14	ΠΡΣ-Τ8.1.2	A-14	Καθαρισμός χώρου φυτών σε διαχωριστικές νησίδες και ερείσματα οδικών αξόνων	στρ.	3.630,00	12,50	45.375,00 €
15	ΠΡΣ-Τ8.2.2	A-15	Καθαρισμός περιβάλλοντος χώρου (αφύτευτες επιφάνειες, πλακόστρωτα κλπ), σε διαχωριστικές νησίδες και ερείσματα οδικών αξόνων	στρ.	33,00	12,50	412,50 €
16	ΠΡΣ-Τ8.2.3	A-16	Απομάκρυνση ζιζανίων από πλακόστρωτες επιφάνειες και ρείθρα με τα χέρια	στρ.	33,00	22,50	742,50 €
17	ΠΡΣ-ΣΤ8.6	A-17	Καθαρισμός ρείθρων με μηχανικό σάρωθρο	m	389.719,34	0,01	3.897,19 €
					<b>ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ</b>		<b>1.612.903,23 €</b>
					<b>ΔΑΠΑΝΗ ΓΙΑ ΦΠΑ</b>	<b>24%</b>	<b>387.096,77 €</b>
					<b>ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ</b>		<b>2.000.000,00 €</b>

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ – Ειδική Συγγραφή Υποχρεώσεων****ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ****ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄**

- Άρθρο Α-1: ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ Ε.Σ.Υ. - ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ - ΣΥΜΒΑΣΗ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ - ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ - ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΕΡΓΑΣΙΩΝ - ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ ΠΑΡΟΧΟΥ**
- 1.1 ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ Ε.Σ.Υ.
  - 1.2 ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ
  - 1.3 ΣΥΜΒΑΣΗ - ΣΥΜΒΑΤΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ - ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΣΥΜΒΑΣΗΣ
  - 1.4 ΕΓΓΥΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΗ ΕΚΤΕΛΕΣΗ
  - 1.5 ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΡΓΟΥ - ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
  - 1.6 ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ ΠΑΡΟΧΟΥ
- Άρθρο Α-2: ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ - ΠΑΡΑΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΘΕΣΜΙΩΝ - ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΡΗΤΡΕΣ**
- 2.1 ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΠΕΡΑΤΩΣΗΣ
  - 2.2 ΤΜΗΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ
  - 2.3 ΠΑΡΑΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΣ
  - 2.4 ΥΠΕΡΒΑΣΗ ΠΡΟΘΕΣΜΙΩΝ - ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΡΗΤΡΕΣ
- Άρθρο Α-3: ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ**
- Άρθρο Α-4: ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΕΡΓΑΣΙΩΝ**
- Άρθρο Α-5: ΠΑΡΑΛΑΒΕΣ-ΠΛΗΡΩΜΕΣ**
- 5.1 ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΑ ΤΜΗΜΑΤΙΚΗΣ ΠΟΣΟΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ (Π.Τ.Ο.Π.Υ)
  - 5.2 ΠΛΗΡΩΜΕΣ
  - 5.3 ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΙΜΩΝ
  - 5.4 ΓΕΝΙΚΑ ΕΞΟΔΑ – ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΕΙΣ
- Άρθρο Α-6: ΕΙΔΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΥΘΥΝΕΣ ΠΑΡΟΧΟΥ**
- 6.1 ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΠΑΡΟΧΟΥ ΝΑ ΣΥΝΕΡΓΑΖΕΤΑΙ ΜΕ ΑΛΛΟΥΣ ΠΑΡΟΧΟΥΣ
  - 6.2 ΧΡΗΣΗ ΥΛΙΚΩΝ, ΜΕΘΟΔΩΝ Κ.ΛΠ. ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΔΙΠΛΩΜΑΤΑ ΕΥΡΕΣΙΤΕΧΝΙΑΣ
  - 6.3 ΒΛΑΒΕΣ ΣΤΙΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ – ΑΝΩΤΕΡΑ ΒΙΑ - ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΩΝ
  - 6.4 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΑΡΟΧΟΥ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ
  - 6.5 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΑΡΟΧΟΥ - ΝΥΚΤΕΡΙΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ - ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΕ ΑΡΓΙΕΣ
  - 6.6 ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΠΙΝΑΚΙΔΩΝ
- Άρθρο Α-7: ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ-ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ**
- 7.1 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ
  - 7.2 ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ
- Άρθρο Α-8: ΕΚΠΤΩΣΗ ΠΑΡΟΧΟΥ – ΑΝΩΤΕΡΑ ΒΙΑ**
- 8.1 ΕΚΠΤΩΣΗ ΠΑΡΟΧΟΥ
  - 8.2 ΑΝΩΤΕΡΑ ΒΙΑ

Άρθρο Α-9: ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ - ΑΣΦΑΛΙΣΤΗΡΙΟ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟ

Άρθρο Α-10: ΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

Άρθρο Β-1: ΜΕΤΡΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

- 1.1 ΓΕΝΙΚΑ - ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΑΡΟΧΟΥ - ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ
- 1.2 ΛΗΨΗ ΜΕΤΡΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ
- 1.3 ΕΥΘΥΝΕΣ ΠΑΡΟΧΟΥ - ΚΥΡΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΗ ΛΗΨΗ ΜΕΤΡΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ
- 1.4 ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

Άρθρο Β-2: ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΟ ΕΡΓΟΤΑΞΙΟ\* ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΓΚΥΚΛΙΟ 27 (αρ.πρωτ. ΔΙΠΑΔ/ οικ. 369 / 15-10-2012)

Άρθρο Β-3: ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΡΓΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΑΡΟΧΟ - ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΠΑΡΟΧΟΥ

- 3.1 ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΑΡΟΧΟ
- 3.2 ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΟΥ ΠΑΡΟΧΟΥ

Άρθρο Β-4: ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ - ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ - ΔΙΚΤΥΑ Ο.Κ.Ω.

- 4.1 ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΠΑΡΑΛΛΑΓΗΣ ΔΙΚΤΥΩΝ Ο.Κ.Ω. ΚΛΠ.

Άρθρο Β-5: ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ - ΣΗΜΑΝΣΗ-ΣΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

- 5.1 ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ
- 5.2 ΣΗΜΑΝΣΗ
- 5.3 ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ
- 5.4 ΧΡΗΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟΥ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ

**ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄****Άρθρο Α-1: ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ Ε.Σ.Υ. - ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ - ΣΥΜΒΑΣΗ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ - ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ - ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΕΡΓΑΣΙΩΝ - ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ ΠΑΡΟΧΟΥ****1.1 ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ Ε.Σ.Υ.**

- 1.1.1 Αντικείμενο της παρούσας Ειδικής Συγγραφής Υποχρεώσεων (Ε.Σ.Υ.) είναι η διατύπωση Όρων, σύμφωνα με τους οποίους και με την ισχύουσα Νομοθεσία, πρόκειται να εκτελεστούν οι εργασίες της Σύμβασης Παροχής Υπηρεσιών με τίτλο **«Καθαρισμός - συντήρηση του οδικού δικτύου αρμοδιότητας ΥΤΕΜΕΘ από υλικά - κοπή χόρτων που εμποδίζουν την ορατότητα (2025 - 2027)»**.
- 1.1.2 Οι όροι αυτοί συμπληρώνουν τους όρους της ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ και συμπληρώνονται με τους όρους των λοιπών συνοδών Τευχών.

**1.2 ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ**

Κατά την παρούσα παροχή υπηρεσιών και για την εκτέλεση της αντίστοιχης σύμβασης, εφαρμόζονται κατά περίπτωση προϋπολογισμού οι διατάξεις των Νόμων, Π. Διαταγμάτων και λοιπών νομοθετημάτων που αναφέρονται παρακάτω :

- 1.2.1 Τις Δ/ξεις του Ν. 3852/2010 «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ»
- 1.2.2 Τις Δ/ξεις του Ν. 4071/2012, Αρ. Φ. 85/11-4-2012, τεύχος Α', "Ρυθμίσεις για την τοπική ανάπτυξη, την αυτοδιοίκηση και την αποκεντρωμένη διοίκηση Ενσωμάτωσης Οδηγίας 2009/50/ΕΚ.
- 1.2.3 Το Ν. 2362/95 «Περί Δημοσίου Λογιστικού, ελέγχου των δαπανών του κράτους και άλλες διατάξεις», όπως τροποποιήθηκε με τις διατάξεις του Ν. 4270/2014 "Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) – δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις".
- 1.2.4 Το Ν. 2286/1995, «Προμήθειες του δημοσίου τομέα και ρυθμίσεις σχετικών θεμάτων».
- 1.2.5 Το Ν.4412/08-08-2016 περί «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών»(προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), όπως ισχύει.
- 1.2.6 Τις διατάξεις της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων και την κατάργηση της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ (L94), όπως διορθώθηκε (L135/24.5.2016).
- 1.2.7 Το Π.Δ. 118/2007 «Κανονισμός Προμηθειών του Δημοσίου», κατά το μέρος που αυτό δεν αντίκειται στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ., κατά το μέρος που δεν καταργήθηκε από τον Ν.4412/08-08-2016.
- 1.2.8 Το Ν. 2503/1997 «Διοίκηση, οργάνωση, στελέχωση της Περιφέρειας, ρύθμιση θεμάτων για την Τοπική Αυτοδιοίκηση και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 107/Α/30-5-97).
- 1.2.9 Το Π.Δ.113/2010 (ΦΕΚ 194/Α/2010) "Ανάληψη υποχρεώσεων από τους διατάκτες".
- 1.2.10 Το Π.Δ.133/2010 "Οργανισμό Εσωτερικής Λειτουργίας της Π.Κ.Μ".
- 1.2.11 Τις Δ/ξεις του Ν. 3861/2010 (Αρ. Φ. 112/13-7-2010), τεύχος Α' "Ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων στο διαδίκτυο "Πρόγραμμα Διαύγεια" και άλλες διατάξεις",
- 1.2.12 Το Ν.3310/05 (ΦΕΚ/30/Α/05) "Μέτρα για τη διασφάλιση της διαφάνειας και την αποτροπή καταστρατηγήσεων κατά τη διαδικασία σύναψης δημοσίων συμβάσεων", όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 3414/05 (ΦΕΚ 279/Α/05) "Τροποποίηση του ν. 3310/2005 «Μέτρα για τη διασφάλιση της διαφάνειας και την αποτροπή καταστρατηγήσεων κατά τη διαδικασία σύναψης δημοσίων συμβάσεων» (ΦΕΚ 30/Α'/14.2.2005).
- 1.2.13 Το Ν.3886/2010 "Περί δικαστικής προστασίας κατά το στάδιο που προηγείται της σύναψης σύμβασης δημοσίων έργων, κρατικών προμηθειών και υπηρεσιών, σύμφωνα με την οδηγία 89/665 ΕΟΚ.", όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 28 του Ν. 4111/2013 (ΦΕΚ 18 Α'/25-1-2013) "Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις, τροποποιήσεις του ν. 4093/2012, κύρωση της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Έγκριση των Σχεδίων των Συμβάσεων Τροποποίησης της Κύριας Σύμβασης Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης μεταξύ του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (Ε.Τ.Χ.Σ.), της Ελληνικής Δημοκρατίας, του Ελληνικού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (Τ.Χ.Σ.) και της Τράπεζας της Ελλάδος (ΤτΕ), με τίτλο «Κύρια Σύμβαση Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης», της Σύμβασης Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης μεταξύ του Ε.Τ.Χ.Σ., της Ελληνικής Δημοκρατίας και της ΤτΕ, με τίτλο «Σύμβαση Διευκόλυνσης Διαχείρισης Υποχρεώσεων ΣΙΤ» και της Σύμβασης Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης μεταξύ του Ε.Τ.Χ.Σ., της Ελληνικής Δημοκρατίας και της ΤτΕ, με τίτλο «Διευκόλυνση αποπληρωμής Τόκων Ομολόγων», παροχή εξουσιοδοτήσεων για την υπογραφή των Συμβάσεων» και άλλες επείγουσες διατάξεις" και με το άρθρο 74 του Ν. 4146/2013 (ΦΕΚ 90 Α'/18-4-2013) "Διαμόρφωση Φιλικού Αναπτυξιακού Περιβάλλοντος για τις Στρατηγικές και Ιδιωτικές Επενδύσεις και άλλες διατάξεις" και ισχύει.

- 1.2.14 Το Ν.4013/2011 (ΦΕΚ 204 Α'/15-9-2011) "Σύσταση ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων και Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων – Αντικατάσταση του έκτου κεφαλαίου του ν. 3588/2007 (πρωτεύον κώδικας)– Προπρωχευτική διαδικασία εξυγίανσης και άλλες διατάξεις".
- 1.2.15 Το Ν.4250/2014 "Διοικητικές Απλουστεύσεις -Καταργήσεις, Συγχωνεύσεις Νομικών Προσώπων και Υπηρεσιών του Δημοσίου Τομέα- Τροποποίηση διατάξεων του π.δ. 318/1992 (Α' 161) και λοιπές ρυθμίσεις".
- 1.2.16 Το Ν. 4257/2014 "Επείγουσες ρυθμίσεις αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών".
- 1.2.17 Το Ν. 4155/2013 «Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 120/ Α/29.05.2013), όπως τροποποιήθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 9 του Ν. 4205/2013 (ΦΕΚ 242 Α) "Ηλεκτρονική επιτήρηση υπόδικων, κατάδικων και κρατούμενων σε άδεια και άλλες διατάξεις", της Υποπαραγράφου ΣΤ 20, του Πρώτου Άρθρου του Ν. 4254/2014 (ΦΕΚ85/Α/ 07.04.2014)"Μέτρα στήριξης και ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας στο πλαίσιο εφαρμογής του ν. 4046/2012 και άλλες διατάξεις", του άρθρου 14 του Ν. 4270/2014 "Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) – δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις" και των άρθρων 134-138 καθώς και του άρθρου 201 του Ν. 4281/2014,"Μέτρα στήριξης και ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας, οργανωτικά θέματα Υπουργείου Οικονομικών και άλλες διατάξεις".
- 1.2.18 Την υπ' αριθμ. Π1/2390/16-10-2013 (ΑΔΑ: ΒΛΛΥΦ-6Φ1) Απόφαση του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας σχετικά με τις «Τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.)» (ΦΕΚ 2677/Β/ 21.10.2013).
- 1.2.19 Το Ν. 4281/2014 "Μέτρα στήριξης και ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας, οργανωτικά θέματα Υπουργείου Οικονομικών και άλλες διατάξεις".

### 1.3 ΣΥΜΒΑΣΗ - ΣΥΜΒΑΤΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ - ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

#### 1.3.1 Γενικά

- 1.3.1.1 Με τον όρο «Σύμβαση» νοείται η σύμβαση παροχής υπηρεσιών μεταξύ του Παρόχου και της Υπηρεσίας, που περιλαμβάνει όλες τις υποχρεώσεις του για την εκτέλεση της σύμβασης παροχής υπηρεσιών με τίτλο **«Καθαρισμός - συντήρηση του οδικού δικτύου αρμοδιότητας ΥΤΕΜΕΘ από υλικά - κοπή χόρτων που εμποδίζουν την ορατότητα (2025 - 2027)»** που αναλυτικά περιγράφονται στα Συμβατικά Τεύχη.
- 1.3.1.2 Η «Σύμβαση» συνίσταται από το έγγραφο της σύμβασης που υπογράφεται μεταξύ της Αντιπεριφερειάρχη Π.Ε.Θ. και του Παρόχου, τη Διακήρυξη και από τα λοιπά Συμβατικά Τεύχη που τη συνοδεύουν και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της. Τα Συμβατικά Τεύχη και η σειρά ισχύος τους, σε περίπτωση ασυμφωνίας των όρων τους, καθορίζονται στη Διακήρυξη.  
Οι όροι «σύμβαση», «σύμβαση παροχής υπηρεσιών», χρησιμοποιούνται ταυτόσημα.

#### 1.3.2 Συμβατικό Αντικείμενο

Το «Συμβατικό Αντικείμενο» συνίσταται στην ανάληψη και εκπλήρωση από τον Πάροχο όλων των υποχρεώσεων που απορρέουν από την Σύμβαση και τα αναπόσπαστα Συμβατικά της Τεύχη. Μεταξύ των υποχρεώσεων αυτών περιλαμβάνονται :

- 1.3.2.1 Η συντήρηση του υφιστάμενου πρασίνου (δέντρα, θάμνοι και χώρων φυτών), στο εθνικό και επαρχιακό οδικό δίκτυο αρμοδιότητας της Π.Ε. Θεσσαλονίκης, όπως και η καθαριότητα των χώρων πρασίνου και των τάφρων-ρείθρων των υπόψη οδικών αξόνων του εθνικού και επαρχιακού οδικού δικτύου αρμοδιότητας της Π.Ε. Θεσσαλονίκης.
- 1.3.2.2 Τη διάθεση του απαιτούμενου προσωπικού και του απαραίτητου εξοπλισμού, που θα περιλαμβάνει βεβαίως τα αναγκαία εργαλεία για την παροχή των υπηρεσιών που αναφέρθηκαν ανωτέρω.
- 1.3.2.3 Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι οι συνθήκες ανάπτυξης των φυτών εξαρτώνται από πολλούς παράγοντες (θερμοκρασίες, βροχοπτώσεις, κλπ.), οι απαιτήσεις συντηρήσεως τους για τη βελτίωση της οδικής ασφάλειας του οδικού δικτύου αρμοδιότητας Μ.Ε.Θ, συνεχώς μεταβάλλονται και ως εκ τούτου οι ποσότητες των εργασιών του Προϋπολογισμού μελέτης είναι δυνατόν να αυξηθούν ή να παραστεί ανάγκη εκτέλεσης συμπληρωματικών εργασιών. Στις περιπτώσεις αυτές συντάσσεται Ανακεφαλαιωτικός Πίνακας, με εφαρμογή αναλογικά των διατάξεων του άρθρου 156, του Ν. 4412/2016, ο οποίος θα προσδιορίζει τις αναγκαίες μεταβολές και τη σχετική δαπάνη σε σύγκριση προς την αντίστοιχη προβλεπόμενη συμβατικά. Εάν στον υπόψη Ανακεφαλαιωτικό Πίνακα προκύψει ανάγκη να περιληφθούν και Υπηρεσίες για τις οποίες δεν υπάρχουν συμβατικές τιμές μονάδος, τότε τούτος συνοδεύεται απαραίτητως από Πρωτόκολλο Κανονισμού Τιμών Μονάδος Νέων Υπηρεσιών, εφαρμοζόμενου αναλογικά του άρθρου 156, του Ν. 4412/2016

#### 1.3.3 Υπογραφή Σύμβασης

Η σχετική Σύμβαση υπογράφεται μεταξύ του αρμοδίου Αντιπεριφερειάρχη και του Παρόχου των υπηρεσιών- προμηθευτή βάσει κατακυρωτικής απόφασης του αρμοδίου οργάνου και των λοιπών στοιχείων της προσφοράς και της παρούσας διακήρυξης.

Σε αντικειμενικά δικαιολογημένες περιπτώσεις, εφόσον συμφωνήσουν προς τούτο και τα δύο συμβαλλόμενα μέρη και υπό την προϋπόθεση ότι η τροποποίηση προβλέπεται από συμβατικό όρο, μπορεί να τροποποιείται η σύμβαση, ύστερα από γνωμοδότηση του αρμόδιου οργάνου. Η απόφαση της διοίκησης με την οποία συναινεί στην τροποποίηση, δύναται να προσβληθεί από οποιονδήποτε έχει έννομο συμφέρον.

Η Σύμβαση τροποποιείται κατά το άρθρο 132 του ν.4412/2016 όταν συμφωνήσουν εγγράφως προς τούτο τα δύο συμβαλλόμενα μέρη, σύμφωνα με το άρθρο 201 του ν.4412/2016 ύστερα από γνωμοδότηση του αρμοδίου οργάνου

#### 1.4 ΕΓΓΥΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΗ ΕΚΤΕΛΕΣΗ

Για την υπογραφή της σύμβασης απαιτείται εγγύηση καλής εκτέλεσης, ύψους 4% επί της αξίας της σύμβασης εκτός ΦΠΑ η οποία κατατίθεται πριν ή κατά την υπογραφή της σύμβασης. Η εγγύηση καλής εκτέλεσης καταπίπτει στην περίπτωση παράβασης των όρων της σύμβασης, όπως αυτή ειδικότερα ορίζει.

Σε περίπτωση τροποποίησης της σύμβασης κατά το άρθρο 132 του Ν 4412/2016, η οποία συνεπάγεται αύξηση της συμβατικής αξίας ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να καταθέσει πριν την τροποποίηση, συμπληρωματική εγγύηση το ύψος της οποίας ανέρχεται σε ποσοστό 4% επί του ποσού της αύξησης εκτός ΦΠΑ.

Η εγγύηση καλής εκτέλεσης της σύμβασης καλύπτει συνολικά και χωρίς διακρίσεις την εφαρμογή όλων των όρων της σύμβασης και κάθε απαίτηση της αναθέτουσας αρχής ή του κυρίου του έργου έναντι του αναδόχου.

Οι εγγυήσεις καλής εκτέλεσης επιστρέφονται στο σύνολό τους μετά την οριστική ποσοτική και ποιοτική παραλαβή του συνόλου του αντικειμένου της σύμβασης.

#### 1.5 ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΡΓΟΥ - ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

1.5.1 Η παρακολούθηση της εκτέλεσης της σύμβασης παροχής υπηρεσίας και η διοίκηση αυτής διενεργείται από την ΥΤΕ/ΜΕΘ.

Η υπηρεσία με απόφασή της ορίζει, για την παρακολούθηση της σύμβασης, υπάλληλο της ως επόπτη με καθήκοντα εισηγητή. Με την ίδια απόφαση, ορίζονται και άλλοι υπάλληλοι της στους οποίους ανατίθενται επιμέρους καθήκοντα για την παρακολούθηση της σύμβασης. Σε αυτή την περίπτωση ο επόπτης λειτουργεί ως συντονιστής.

Τα καθήκοντα του επόπτη είναι, ενδεικτικά, η πιστοποίηση της εκτέλεσης του αντικειμένου της σύμβασης, καθώς και ο έλεγχος της συμμόρφωσης του παρόχου με τους όρους της σύμβασης. Με εισήγηση του επόπτη η υπηρεσία μπορεί να απευθύνει έγγραφα με οδηγίες και εντολές προς τον πάροχο που αφορούν στην εκτέλεση της σύμβασης.

Από τον πάροχο τηρείται ημερολόγιο στο οποίο καταγράφονται η τμηματική εκτέλεση του αντικειμένου της σύμβασης, η καθημερινή απασχόληση του προσωπικού σε αριθμό και ειδικότητα, τα χρησιμοποιούμενα μηχανήματα, οι καιρικές συνθήκες, έκτακτα συμβάντα και άλλα στοιχεία που σχετίζονται με την εκτέλεση της σύμβασης. Το ημερολόγιο συνυπογράφεται από τον εκπρόσωπο του Παρόχου και από τον επόπτη και τους υπαλλήλους που ορίζονται από την Υπηρεσία για την παρακολούθηση της σύμβασης. Οι παραπάνω μπορούν να σημειώσουν επί αυτού παρατηρήσεις για την τήρηση των όρων της σύμβασης.

Το ημερολόγιο φυλάσσεται στον χώρο εκτέλεσης της υπηρεσίας ή όταν αυτό δεν είναι εφικτό προσκομίζεται από τον ανάδοχο στη έδρα της υπηρεσίας, εφόσον τούτο ζητηθεί. Όταν προβλέπεται η τήρηση ημερολογίου, τότε οι καταγραφές του αποτελούν στοιχείο για την παραλαβή του αντικειμένου της σύμβασης από την επιτροπή παραλαβής.

1.5.2 Για την παραλαβή του αντικειμένου, τμηματικού ή συνολικού, συγκροτείται **τριμελής Επιτροπή Παρακολούθησης και Παραλαβής**, η οποία αποτελείται από υπαλλήλους που έχουν την κατάλληλη ειδικότητα.

1.5.3 Ο Πάροχος υπόκειται στον έλεγχο της ανωτέρω τριμελούς επιτροπής Παρακολούθησης και Παραλαβής των εργασιών. Ο Πάροχος οφείλει να επιτρέπει ελεύθερα την είσοδο στην επιτροπή και σε όλους τους εντεταλμένους για τον έλεγχο των εργασιών υπαλλήλους της Υπηρεσίας, στα Κέντρα, στα εργοτάξια, στις αποθήκες, κλπ. Το ίδιο ισχύει και για όποιον άλλο, η Υπηρεσία θα δώσει σχετική έγκριση.

1.5.4 Ο Πάροχος έχει την υποχρέωση να συμμορφώνεται προς τις έγγραφες εντολές της Υπηρεσίας, που δίνονται για την άρτια, εύρυθμη και έντεχνη εκτέλεση της σύμβασης παροχής υπηρεσιών και οφείλει να διευκολύνει την Επιτροπή και το προσωπικό της Υποδ/νσης Τεχνικών Έργων Μητροπολιτικής Ενότητας Θεσσαλονίκης στην άσκηση των ελέγχων κ.λπ.

- 1.5.5 Χωρίς στο παραμικρό να μειώνεται η ευθύνη του Παρόχου για την ικανοποίηση των όρων της Σύμβασης, η Υπηρεσία παρακολούθησης και ελέγχου διατηρεί το δικαίωμα να συμπληρώνει ενέργειες του Παρόχου, αν τούτο απαιτείται, σε βάρος και για λογαριασμό του, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα Συμβατικά Τεύχη και την ισχύουσα νομοθεσία.
- 1.5.6 Το ότι η Υπηρεσία ελέγχει τη σύμβαση δεν απαλλάσσει τον Πάροχο από οποιαδήποτε ευθύνη, που προκύπτει από τις συμβατικές του υποχρεώσεις ή και τους ισχύοντες Νόμους, Διατάξεις κ.λπ., ούτε εξασθενίζει τις πλήρεις και αποκλειστικές ευθύνες του και υποχρεώσεις του που επιτάσσουν οι όροι της Διακήρυξης, της παρούσας Ε.Σ.Υ. και των λοιπών Τευχών Δημοπράτησης.

#### 1.6 ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ ΠΑΡΟΧΟΥ

- 1.6.1 Ο Πάροχος είναι υποχρεωμένος, καθ' όλη τη διάρκεια παροχής των υπηρεσιών του στα πλαίσια της παρούσας σύμβασης παροχής υπηρεσιών, είτε να διευθύνει τις υπό εκτέλεση εργασίες αυτοπροσώπως (αν διαθέτει την απαραίτητη τεχνική κατάρτιση) είτε με ειδικό εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπό του, που θα διαθέτει την αναγκαία τεχνική κατάρτιση, τον οποίο ο Πάροχος θα έχει ορίσει Δ/ντή της σύμβασης παροχής υπηρεσιών κατά την υπογραφή του εγγράφου της σύμβασης. Ο Δ/ντής της σύμβασης παροχής υπηρεσιών μπορεί να είναι ολικός ή μερικός και πληρεξούσιος ή εκπρόσωπος του Παρόχου. Ο Πάροχος γνωστοποιεί στη Υποδιευθυνση Τεχνικών Έργων, Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης κατά την υπογραφή του εγγράφου της σύμβασης, τη νόμιμη εκπροσώπησή του ή τους τυχόν πληρεξούσιους. Τα επί αποδείξει έγγραφα προς τον Πάροχο ή αντίκλητό του (τεχνικό στέλεχος της επιχείρησης ή άλλο πρόσωπο που έχει τα νόμιμα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα) που έχουν σχέση με την εκτέλεση της Σύμβασης, θα κοινοποιούνται στον πάροχο με όργανο της υπηρεσίας ή με οποιοδήποτε άλλο δημόσιο όργανο ή με δικαστικό επιμελητή. Τα αναφερόμενα πρόσωπα μπορούν, εφόσον τυχόν σχετικής εξουσιοδότησης, να είναι ολικώς ή μερικώς πληρεξούσιοι ή εκπρόσωποι του παρόχου. Οποιαδήποτε εξουσιοδότηση θα πρέπει να κατατεθεί στην Υπηρεσία. Με την εξουσιοδότηση αυτή τα ανωτέρω πρόσωπα αντιπροσωπεύουν τον πάροχο και κατά την υπογραφή όλων των σχετικών εγγράφων που αφορούν την παρούσα Σύμβαση και αναφέρονται στα επόμενα άρθρα της παρούσας, όπως Πρωτοκόλλα Τμηματικής Οριστικής Παραλαβής Υπηρεσιών (Π.Τ.Ο.Π.Υ.) και των επιμετρήσεων εν γένει, των Λογαριασμών - πιστοποιήσεων με τα συνοδεύοντα αυτές στοιχεία όπως επίσης και να υποβάλουν οποιοδήποτε έγγραφο αφορά τη σύμβαση. Ο ανωτέρω ειδικός εξουσιοδοτημένος αντιπρόσωπος πρέπει να είναι **συνέχεια στην διάθεση της επίβλεψης**, όλες τις ημέρες και ώρες εκτέλεσης των εργασιών. Η Υπηρεσία δικαιούται να μην αποδεχθεί τον ανωτέρω ειδικό εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπό εάν δεν έχει τις σχετικές προϋποθέσεις.
- 1.6.2 Κατά την υπογραφή του εγγράφου της σύμβασης ο Πάροχος δηλώνει την έδρα του και την ακριβή διεύθυνσή του. Μέχρι την πλήρη εκκαθάριση της Σύμβασης κάθε μεταβολή των στοιχείων αυτών δηλώνεται υποχρεωτικά και χωρίς καθυστέρηση στην Υποδ/νση Τεχνικών Έργων, Μητροπολιτικής Ενότητας Θεσσαλονίκης. Διαφορετικά κάθε κοινοποίηση που γίνεται στην παλαιότερη διεύθυνση που έχει δηλώσει ο Πάροχος, επιφέρει όλα τα νόμιμα αποτελέσματά της.
- 1.6.3 Επίσης ο Πάροχος, αν δεν είναι κάτοικος Θεσσαλονίκης, δηλώνει κατά την υπογραφή του εγγράφου σύμβασης εγγράφως αντίκλητο, κάτοικο της έδρας του Νομού Θεσσαλονίκης. Ο αντίκλητος πρέπει να είναι αποδεκτός από την Υποδ/νση Τεχνικών Έργων Μητροπολιτικής Ενότητας Θεσσαλονίκης. Η δήλωση του Παρόχου συνοδεύεται από δήλωση και του οριζομένου ως αντικλήτου ότι αποδέχεται τον γενόμενο διορισμό του. Κάθε κοινοποίηση προς τον αντίκλητο θεωρείται ότι γίνεται προς τον Πάροχο. Αντικατάσταση του αντικλήτου είναι δυνατή με ανάλογη εφαρμογή της παραπάνω διαδικασίας. Η αντικατάσταση ισχύει μόνο μετά την αποδοχή του νέου αντικλήτου από την Υποδ/νση Τεχνικών Έργων Μητροπολιτικής Ενότητας Θεσσαλονίκης. Η Υποδ/νση Τεχνικών Έργων Μητροπολιτικής Ενότητας Θεσσαλονίκης, έχει πάντοτε το δικαίωμα να ζητά την αντικατάσταση του αντικλήτου, αν αυτός αρνηθεί την παραλαβή εγγράφων ή απουσιάζει συστηματικά από την έδρα του ή γενικά κριθεί ακατάλληλος. Στην περίπτωση αυτή ο Πάροχος είναι υποχρεωμένος να ορίσει χωρίς καμιά καθυστέρηση νέο αντίκλητο.

#### Άρθρο Α-2: ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ - ΠΑΡΑΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΘΕΣΜΙΩΝ - ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΡΗΤΡΕΣ

##### 2.1 ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΠΕΡΑΤΩΣΗΣ

- 2.1.1 Η συνολική διάρκεια εκτέλεσης της Σύμβασης, ορίζεται σε **είκοσι τέσσερις (24) μήνες** από την υπογραφή της, με ενδιάμεση αποκλειστική προθεσμία δύο μηνών για την εκτέλεση των άκρως επειγουσών εργασιών.
- 2.1.2 Μέσα σε αποκλειστική προθεσμία **δεκαπέντε ημερολογιακών (15) ημερών** πριν την Οριστική, ο Πάροχος είναι υποχρεωμένος να συντάξει και να παραδώσει, το Μητρώο της παρασχεθείσας υπηρεσίας

##### 2.2 ΤΜΗΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ

Με εφαρμογή των διατάξεων της ισχύουσας νομοθεσίας που διέπει τη σύμβαση, ο Πάροχος εκτός από την συνολική προθεσμία, είναι υποχρεωμένος, να τηρήσει ΤΜΗΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ.

Όλες οι τμηματικές προθεσμίες υπολογίζονται σε ημερολογιακές ημέρες από την ημέρα υπογραφής του εγγράφου της σύμβασης.

#### 2.2.1 ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΕΣ ΤΜΗΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ (Ε.Π.)

2.2.1.1 Μέσα σε **δεκαπέντε (15) ημερολογιακές ημέρες** από την υπογραφή της σύμβασης, ο Πάροχος υποχρεούται να υποβάλλει στην Υπηρεσία το Χρονοδιάγραμμα των εργασιών παροχής υπηρεσιών και το Οργανόγραμμα με αναλογική εφαρμογή του άρθρου 145, του Ν. 4412/2016, διαμορφωμένα σύμφωνα με το άρθρο Α-3 της παρούσας ΕΣΥ και της Τεχνικής Περιγραφής.

2.2.1.2 Μέσα σε αποκλειστική προθεσμία **δεκαπέντε ημερολογιακών (15) ημερών** από τη λήξη του συμβατικού **24μηνου** ο Πάροχος είναι υποχρεωμένος να συντάξει και να παραδώσει, το Μητρώο της παρασχεθείσας υπηρεσίας.

#### 2.3 ΠΑΡΑΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΣ

2.3.1 Παράταση της συνολικής συμβατικής προθεσμίας ή των τμηματικών προθεσμιών μπορεί να δοθεί για λόγους που δεν άπτονται της ευθύνης του Παρόχου.

2.3.2 Με αιτιολογημένη απόφαση της αναθέτουσας αρχής, ύστερα από εισήγηση της υπηρεσίας που διοικεί τη σύμβαση, η συνολική διάρκεια της σύμβασης μπορεί να παρατείνεται μέχρι το 50% αυτής, ύστερα από σχετικό αίτημα του αναδόχου που υποβάλλεται πριν από τη λήξη της διάρκειάς της, σε αντικειμενικά δικαιολογημένες περιπτώσεις που δεν οφείλονται σε υπαιτιότητα του αναδόχου.

2.3.3 Παράταση προθεσμιών δεν θα αναγνωριστεί στον Πάροχο με δικαιολογία την άγνοια των φυσικών συνθηκών της περιοχής των εργασιών, της κατάστασης των οδών προσπέλασης, των δυσχερειών για τη μεταφορά και απόρριψη των προϊόντων εκσκαφής η αδυναμίας έγκαιρης εξεύρεσης εργατών, μηχανημάτων και υλικών.

#### 2.4 ΥΠΕΡΒΑΣΗ ΠΡΟΘΕΣΜΙΩΝ - ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΡΗΤΡΕΣ

2.4.1 Αν οι υπηρεσίες παρασχεθούν από υπαιτιότητα του αναδόχου μετά τη λήξη της διάρκειας της σύμβασης, και μέχρι λήξης του χρόνου της παράτασης που χορηγήθηκε είναι δυνατόν να επιβάλλονται εις βάρος του ποινικές ρήτρες, με αιτιολογημένη απόφαση της αναθέτουσας αρχής.

2.4.2 Οι ποινικές ρήτρες υπολογίζονται ως εξής:

α) για καθυστέρηση που περιορίζεται σε χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει το 50% της προβλεπόμενης συνολικής διάρκειας της σύμβασης ή σε περίπτωση τμηματικών/ενδιαμέσων προθεσμιών της αντίστοιχης προθεσμίας, επιβάλλεται ποινική ρήτρα 2,5% επί της συμβατικής αξίας χωρίς ΦΠΑ των υπηρεσιών που παρασχέθηκαν εκπρόθεσμα,

β) για καθυστέρηση που υπερβαίνει το 50% επιβάλλεται ποινική ρήτρα 5% χωρίς ΦΠΑ επί της συμβατικής αξίας των υπηρεσιών που παρασχέθηκαν εκπρόθεσμα,

γ) οι ποινικές ρήτρες για υπέρβαση των τμηματικών προθεσμιών είναι ανεξάρτητες από τις επιβαλλόμενες για υπέρβαση της συνολικής διάρκειας της σύμβασης και δύνανται να ανακαλούνται με αιτιολογημένη απόφαση της αναθέτουσας αρχής, αν οι υπηρεσίες που αφορούν στις ως άνω τμηματικές προθεσμίες παρασχεθούν μέσα στη συνολική της διάρκεια και τις εγκεκριμένες παρατάσεις αυτής και με την προϋπόθεση ότι το σύνολο της σύμβασης έχει εκτελεστεί πλήρως.

2.4.3 Το ποσό των ποινικών ρητρών αφαιρείται/συμψηφίζεται από/με την αμοιβή του αναδόχου.

2.4.4 Η επιβολή ποινικών ρητρών δεν στερεί από την αναθέτουσα αρχή το δικαίωμα να κηρύξει τον ανάδοχο έκπτωτο.

#### Άρθρο Α-3: ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

3.1 Μέσα σε προθεσμία **δεκαπέντε (15) ημερών** ο Πάροχος είναι υποχρεωμένος να υποβάλλει στην Υποδ/νση Τεχνικών Έργων Μητροπολιτικής Ενότητας Θεσσαλονίκης, το Χρονοδιάγραμμα Εκτέλεσης της σύμβασης βάσει του οποίου τούτος θα παρέχει τις προβλεπόμενες από τη Σύμβαση υπηρεσίες και το οποίο θα πρέπει να ανταποκρίνεται προς τις αντίστοιχες σχετικά υποχρεώσεις του. Το χρονοδιάγραμμα συντάσσεται με τη μορφή τετραγωνικού πίνακα που περιλαμβάνει την χρονική ανάλυση των ποσοτήτων ανά εργασία ή ομάδα εργασιών και συνοδεύεται από γραμμικό διάγραμμα και σχετική τεχνική έκθεση

Το χρονοδιάγραμμα θα περιλαμβάνει:

3.1.1 Λεπτομερειακή ανάλυση για το σύνολο των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Η παραπάνω ανάλυση θα είναι σαφής και θα συνοδεύεται και από εκτίμηση ή υπολογισμό της διάρκειας που φαίνεται αναγκαία για την εκτέλεση της κάθε δραστηριότητας.

3.1.2 Πίνακα κατ' είδος εργασίας συνοπτικά (πχ. κλαδέματα, καθαρισμοί, κ.λπ.) των προς εκτέλεση ανά μήνα ποσοτήτων εργασιών για το σύνολο του έργου παροχής υπηρεσιών.

Στον υπόψη πίνακα θα προβλεφθούν και οι αντίστοιχες στήλες για τη συμπλήρωση ποσοτήτων εργασιών και δαπανών που θα εκτελούνται κάθε μήνα και θα συμπληρώνονται μετά την εκτέλεση των εργασιών του συγκεκριμένου μηνός.

- 3.2. Επισημαίνεται ότι οι τυχόν τμηματικές και συνολικές προθεσμίες εκτέλεσης της σύμβασης θα παρθούν σαν υποχρεωτικοί χρονικοί ορίζοντες από τους οποίους θα περάσει το διάγραμμα των παραπάνω παραγράφων.
- 3.3. Η Υποδ/υση Τεχνικών Έργων, Μητροπολιτικής Ενότητας Θεσσαλονίκης, εγκρίνει μέσα σε **δέκα πέντε (15) ημέρες** το χρονοδιάγραμμα και μπορεί να το τροποποιήσει, να το αναμορφώσει ή να το συμπληρώσει. Αν η έγκριση δεν γίνει μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, ή αν μέσα στην προθεσμία αυτή δεν ζητήσει γραπτά η Υποδ/υση Τεχνικών Έργων Μητροπολιτικής Ενότητας Θεσσαλονίκης διευκρινίσεις ή αναμορφώσεις ή συμπληρώσεις, το χρονοδιάγραμμα θεωρείται ότι έχει εγκριθεί. Αναπροσαρμογές του χρονοδιαγράμματος εγκρίνονται όταν μεταβληθούν οι προθεσμίες, το αντικείμενο ή οι ποσότητες των εργασιών.
- 3.4. Υπέρβαση της προθεσμίας υποβολής του χρονοδιαγράμματος ή παράλειψη ή αμέλεια στην άρτια λεπτομερή και πλήρη ανάλυση ή μη συμμόρφωση στις υποδείξεις της Υπηρεσίας, συνεπάγεται την επιβολή της ποινικής ρήτρας που ορίζεται στην παράγραφο 2.4.2 της παρούσας Ε.Σ.Υ. Εάν παρά την επιβολή της ποινικής ρήτρας ο Πάροχος δεν συμμορφώνεται στις υποδείξεις της Υπηρεσίας, η Υπηρεσία συντάσσει Χρονοδιάγραμμα και του το κοινοποιεί για εφαρμογή.
- 3.5. Ο Πάροχος κατά το χρονικό διάστημα μέχρι και την δέκατη πέμπτη (15η) μέρα από την υποβολή για έγκριση του οριστικού χρονοδιαγράμματος των εργασιών θα ενεργεί σύμφωνα με το δικό του χρονοδιάγραμμα, φέροντας ακέραια την ευθύνη, αν αυτό αντίκειται στους όρους των τευχών (και σχεδίων) της δημοπρασίας. Για τον λόγο αυτό θεωρείται, συμβατικά, ότι η διαδικασία της κατάρτισης και έγκρισης, ή μεταβολής του χρονοδιαγράμματος δεν επιφέρει καθυστέρηση. Η έγκριση του χρονοδιαγράμματος δεν περιλαμβάνει την, με οποιαδήποτε έννοια, συμφωνία της Υπηρεσίας πάνω στο βαθμό προσπάθειας που προβλέφθηκε από τον Πάροχο.
- 3.6. Μετά την κατά οποιονδήποτε τρόπο, σύμφωνα με τα προηγούμενα, οριστικοποίηση του χρονοδιαγράμματος που όπως θα διαμορφωθεί θα αποτελεί και τον πίνακα εκτέλεσης των εργασιών, ο Πάροχος οφείλει να υποβάλει στην Υπηρεσία ανά δύο μήνες, έκθεση προόδου στην οποία θα φαίνεται η πρόοδος των εργασιών και η συμφωνία ή όχι με το εγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα της σύμβασης. Επίσης θα αναφέρονται οι λόγοι των τυχόν διαφοροποιήσεων. Η Υπηρεσία επιφυλάσσει για τον εαυτό της το δικαίωμα να ζητήσει την συνυποβολή μαζί με τα προηγούμενα και άλλων στοιχείων, που είναι επιβοηθητικά για να σχηματισθεί πλήρης εικόνα της ανακεφαλαιωτικής, σε κάθε χρονική περίοδο, προόδου της σύμβασης, σε σύγκριση πάντα με τις αρχικές προβλέψεις του χρονοδιαγράμματος.

Σε περίπτωση ανάγκης τροποποίησης του αρχικού εγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος για τις περιπτώσεις που προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις (παράταση, αύξηση του αντικειμένου, κλπ.) θα συντάσσεται νέο προσαρμοσμένο χρονοδιάγραμμα για το οποίο θα ισχύουν όλα τα αναφερθέντα στις παραπάνω παραγράφους.

Σημειώνεται ότι το χρονοδιάγραμμα και το οργανόγραμμα συνοδευόμενα από τη Τεχνική έκθεση είναι δεσμευτικά για τη σύμβαση και η απόκλιση των όσων αναγράφονται σ' αυτά χωρίς την έγκριση της εποπτεύουσας υπηρεσίας ή η μη υλοποίησή τους, αποτελεί αιτία έκπτωσης του παρόχου.

#### **Άρθρο Α-4: ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΕΡΓΑΣΙΩΝ**

Καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης με μέριμνα δαπάνες και ευθύνη του παρόχου, θα τηρείται καθημερινά ημερολόγιο.

Για την τήρηση και τη φύλαξη του Ημερολογίου ισχύουν στη αναγραφόμενα στην παράγραφο 1.5 της παρούσας Ε.Σ.Υ.

Η Υποδ/υση Τεχνικών Έργων Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης, μπορεί πάντα να ορίσει την εγγραφή στο ημερολόγιο συμπληρωματικών πληροφοριών ή άλλων στοιχείων που προσιδιάζουν στη συγκεκριμένη ή να ζητήσει από τον Πάροχο την τήρηση και άλλων στατιστικών στοιχείων

#### **Άρθρο Α-5: ΠΑΡΑΛΑΒΕΣ-ΠΛΗΡΩΜΕΣ**

##### **5.1 ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΑ ΤΜΗΜΑΤΙΚΗΣ ΟΡΙΣΤΙΚΗΣ-ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ (Π.Τ.Ο..Π.Υ)**

- 5.1.1 Η παρακολούθηση των υπηρεσιών γίνεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 216, του Ν.4412/2016
- 5.1.2 Η συγκρότηση της μόνιμης Επιτροπής Παρακολούθησης και Παραλαβής θα γίνεται σύμφωνα με την παρ. 3 και την περ. δ' της παραγράφου 11 του επικαιροποιημένου άρθρου 221 του Ν.4412/2016.
- 5.1.3 Η παραλαβή των παρασχεθεισών υπηρεσιών των υπηρεσιών και των παραδοτέων γίνεται σύμφωνα με τα

οριζόμενα στο άρθρο 219 του Ν.4412/2016, όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με τον ν.4605/2019, καθώς και όσα αναφέρονται στην παρ. 6.3 της Διακήρυξης.

- 5.1.4 Ο Πάροχος υποχρεούται να για κάθε δύο μήνες παρεχομένων υπηρεσιών να-παραδίδει στην τριμελή Επιτροπή Παρακολούθησης και Παραλαβής -τα καταμετρητικά στοιχεία (επιμετρήσεις) συνοδευόμενα από καταστάσεις, τοπογραφικά σκαριφήματα, φωτογραφίες, βίντεο κλπ. στοιχεία που κατά την κρίση της Επιτροπής απαιτούνται για την πλήρη επιμέτρηση των παρασχεθεισών υπηρεσιών και για κάθε εργασία που εκτέλεσε στο διάστημα αυτό.
- 5.1.5 Για τις εργασίες που εκτελέστηκαν από τον Πάροχο, θα συντάσσεται, Πρωτόκολλο Τμηματικής Οριστικής Παραλαβής Υπηρεσιών (Π.Τ.Ο.Π.Υ.), το οποίο θα υπογράφεται από τον Επόπτη, τα μέλη της τριμελούς Επιτροπής Παρακολούθησης και Παραλαβής και από τον εκπρόσωπο είτε τον ίδιο τον Πάροχο.
- 5.1.6 Στα Πρωτόκολλα Τμηματικής Οριστικής Παραλαβής Υπηρεσιών (Π.Τ.Ο.Π.Υ.) θα περιλαμβάνονται οι υπολογισμοί, οι καταστάσεις, τα σκαριφήματα κ.λ.π. για την πλήρη επιμέτρηση των παρασχεθεισών υπηρεσιών.

## 5.2 ΠΛΗΡΩΜΕΣ

Η πληρωμή του Παρόχου θα πραγματοποιείται με την εξόφληση του 100% της συμβατικής αξίας των υπηρεσιών που παρασχέθηκαν απ' αυτόν και για τις οποίες εγκρίθηκαν αρμοδίως τα σχετικά Πρωτόκολλα Τμηματικής Οριστικής Παραλαβής Υπηρεσιών (Π.Τ.Ο.Π.Υ.). Ο εν λόγω τρόπος πληρωμής εφαρμόζεται στην περίπτωση τμηματικών παραδόσεων. Με την έγκριση και του τελευταίου Πρωτοκόλλου Τμηματικής Οριστικής Παραλαβής Υπηρεσιών (Π.Τ.Ο.Π.Υ.) του συνόλου της σύμβασης, προς αποπληρωμή του Αναδόχου για το σύνολο του προβλεπόμενου κατά τη σύμβαση ανταλλάγματος παροχής των υπηρεσιών και την έγκριση του Φάκελου Επιμετρητικών Στοιχείων, συντάσσεται από την Επιτροπή παρακολούθησης και παραλαβής βεβαίωση ολοκλήρωσης των παρεχομένων υπηρεσιών, η οποία κατατίθεται προς έγκριση στη Διευθύνουσα Υπηρεσία.

Η πληρωμή του συμβατικού τιμήματος θα γίνεται με την προσκόμιση των νόμιμων παραστατικών και δικαιολογητικών που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 200 παρ. 5 του ν. 4412/2016.

Τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για κάθε πληρωμή είναι τα εξής:

α) Πρωτόκολλο παραλαβής του τμήματος που αφορά η πληρωμή ή του συνόλου του συμβατικού αντικειμένου σύμφωνα με το άρθρο 219 του Ν.4412/2016

β) Τιμολόγιο του Αναδόχου.

γ) Εξοφλητική απόδειξη του Αναδόχου, εάν το τιμολόγιο δεν φέρει την ένδειξη «Εξοφλήθηκε».

δ) Πιστοποιητικά φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

ε) Πέραν των ανωτέρω δικαιολογητικών οι αρμόδιες υπηρεσίες που διενεργούν τον έλεγχο και την πληρωμή, μπορούν να ζητήσουν και οποιοδήποτε άλλο δικαιολογητικό, εφόσον προβλέπεται στην κείμενη νομοθεσία ή στα έγγραφα της σύμβασης.

Η πληρωμή του τιμήματος παροχής των Υπηρεσιών θα γίνεται σε EURO.

## 5.3 ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΙΜΩΝ

Δεν προβλέπεται αναπροσαρμογή των τιμών, για τις παρεχόμενες υπηρεσίες.

## 5.4 ΓΕΝΙΚΑ ΕΞΟΔΑ - ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΕΙΣ

Κάθε τιμή μονάδας του τιμολογίου προσφοράς περιλαμβάνει γενικά όλες τις κάθε είδους επιβαρύνσεις στα υλικά από φόρους, τέλη, δασμούς, ειδικούς φόρους, κρατήσεις κλπ. καθώς και τις κάθε είδους επιβαρύνσεις για εργασία του προσωπικού του κατά τις Κυριακές και λοιπές αργίες και κατά τις νυκτερινές ώρες.

Ο Πάροχος δεν απαλλάσσεται από τα τέλη διοδίων των κάθε είδους μεταφορικών του μέσων. Επίσης δεν απαλλάσσεται από πάσης φύσεως φόρους, δασμούς, τέλος ή δικαίωμα υπέρ του Δημοσίου, για εισαγόμενα υλικά από το εξωτερικό, για καύσιμα και λιπαντικά, κλπ.

Στους λογαριασμούς τον Πάροχο επιβαρύνουν οι προβλεπόμενες κρατήσεις.

Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.), επί των τιμολογίων εισπράξεων του Παρόχου βαρύνει την Αναθέτουσα Αρχή.

**Άρθρο Α-6: ΕΙΔΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΥΘΥΝΕΣ ΠΑΡΟΧΟΥ**

Ο ανάδοχος υποχρεούται να εκπληρώνει τις υποχρεώσεις του, όπως αυτές προσδιορίζονται στα τεύχη της προκήρυξης και τις ευθύνες που απορρέουν από τη σύμβαση, με επιδεξιότητα, επιμέλεια και επαγγελματική κρίση.

Αν ο ανάδοχος κληθεί από την αναθέτουσα αρχή να παρέμβει σε υπόθεση μεταξύ της αναθέτουσας αρχής και τρίτου, υποχρεώνεται να ενεργήσει σύμφωνα με τη σύμβαση. Εάν από τη σύμβαση δεν συνάγεται ο τρόπος δράσης του, απευθύνεται στην αναθέτουσα αρχή ζητώντας σχετικές οδηγίες.

Με τη λήξη της σύμβασης ο ανάδοχος υποχρεώνεται να επιστρέψει στην αναθέτουσα αρχή όλα τα έγγραφα και στοιχεία, που έλαβε για την εκπλήρωση των συμβατικών του υποχρεώσεων, καθώς και ό,τι άλλο ανήκει σε αυτή.

Ο ανάδοχος υποχρεούται να προειδοποιεί εγγράφως την αναθέτουσα αρχή για περιπτώσεις σύγκρουσης συμφερόντων και δεν επιτρέπεται να εργάζεται παράλληλα σε εργασίες με τις οποίες προκύπτει τέτοια σύγκρουση.

**6.1 ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΠΑΡΟΧΟΥ ΝΑ ΣΥΝΕΡΓΑΖΕΤΑΙ ΜΕ ΑΛΛΟΥΣ ΠΑΡΟΧΟΥΣ Ή ΑΝΑΔΟΧΟΥΣ**

Ο Πάροχος υποχρεούται να μη παρεμποδίζει την εκτέλεση εργασιών από την Υπηρεσία, ή από άλλους Παρόχους ή Αναδόχους που χρησιμοποιούνται από την Αναθέτουσα Αρχή σε εργασίες που δεν περιλαμβάνονται στην σύμβασή του. Αντίθετα υποχρεούται να τους διευκολύνει με τα μέσα που αυτός χρησιμοποιεί, ρυθμίζοντας έτσι την σειρά εκτέλεσης των εργασιών, ώστε να μην παρεμβάλλει κανένα εμπόδιο στις εργασίες που εκτελούνται από την Υπηρεσία ή άλλους Παρόχους ή Αναδόχους.

**6.2 ΧΡΗΣΗ ΥΛΙΚΩΝ, ΜΕΘΟΔΩΝ Κ.ΛΠ. ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΔΙΠΛΩΜΑΤΑ ΕΥΡΕΣΙΤΕΧΝΙΑΣ**

Σε περίπτωση που κάποια υλικά, μηχανήματα ή τρόποι εργασίας από τα απαιτούμενα για τη σύμβαση καλύπτονται από διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τα έξοδα απόκτησης του δικαιώματος για την χρησιμοποίηση του διπλώματος ευρεσιτεχνίας βαρύνουν τον Πάροχο. Επίσης ο Πάροχος είναι αποκλειστικά υπεύθυνος για οποιαδήποτε παράτυπη ή παράνομη χρησιμοποίηση υλικών, ή μεθόδων, ή μελετών, ή μηχανημάτων κλπ. που καλύπτονται από διπλώματα ευρεσιτεχνίας.

**6.3 ΒΛΑΒΕΣ ΣΤΙΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ – ΑΝΩΤΕΡΑ ΒΙΑ - ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΩΝ**

- 6.3.1 Μέχρι την Τελική παραλαβή ο Πάροχος φέρει τον κίνδυνο των παρεχόμενων υπηρεσιών για βλάβες, εκτός αν αυτές οφείλονται σε φυσικά αίτια, ή σε υπαιτιότητα του φορέα ανάθεσης των υπηρεσιών, ή αν προβλέπεται διαφορετικά στη σύμβαση. Κατ' εξαίρεση για βλάβες που προέρχονται από ανωτέρα βία, αναγνωρίζεται στον Πάροχο δικαίωμα αποζημίωσης ανάλογης με τη ζημία, το ποσό της οποίας καθορίζεται με συνεκτίμηση του είδους και της έκτασης των βλαβών και των ειδικών συνθηκών σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση.
- 6.3.2 Ο Πάροχος υποχρεούται να διορθώσει, μέσα σε οριζόμενη από τον φορέα ανάθεσης των υπηρεσιών εύλογη προθεσμία, τα ελαττώματα που θα διαπιστωθούν κατά τη διάρκεια της παροχής των υπηρεσιών και μέχρι την τελική παραλαβή τους. Αν η Προθεσμία αυτή περάσει άπρακτη, ο φορέας ανάθεσης των υπηρεσιών, μπορεί να εκτελέσει τη διόρθωση σε βάρος του Παρόχου με οποιονδήποτε τρόπο, με την επιφύλαξη πάντοτε του δικαιώματος του να κηρύξει τον Πάροχο έκπτωτο. Αν το ελάττωμα δεν είναι ουσιώδες και η διόρθωση του απαιτεί δυσανάλογες δαπάνες γίνεται σχετική μείωση του εργολαβικού ανταλλάγματος.
- 6.3.3 Ο Πάροχος δεν δικαιούται καμιά αποζημίωση από τον φορέα ανάθεσης των υπηρεσιών για οποιαδήποτε βλάβη στις παρεχόμενες υπηρεσίες, για οποιαδήποτε φθορά ή απώλεια υλικών και γενικά για οποιαδήποτε ζημία που οφείλεται σε αμέλεια, απρονοησία ή ανεπιτηδειότητα αυτού ή του προσωπικού του ή σε μη χρήση των κατάλληλων μέσων ή σε οποιαδήποτε άλλη αιτία, εκτός από τις περιπτώσεις υπαιτιότητας του φορέα ανάθεσης των υπηρεσιών ή ανωτέρας βίας, σύμφωνα με τα ανωτέρω αναφερόμενα. Ο Πάροχος είναι υποχρεωμένος να αποκαταστήσει τις βλάβες που τον βαρύνουν με δικές του δαπάνες.
- 6.3.4 Αν κατά την εκτέλεση της σύμβασης επισυμβούν γεγονότα ή περιστατικά «ανωτέρας βίας», τα οποία σαφώς και αποδεδειγμένα βρίσκονται υπεράνω του ελέγχου και της ευθύνης των συμβαλλομένων, καθένα εκ των μερών δικαιούται να αναστείλει την εκπλήρωση των συμβατικών του υποχρεώσεων, εφόσον αυτά τα γεγονότα ή περιστατικά παρεμποδίζουν την εκπλήρωση τους. Το παραπάνω δικαίωμα υφίσταται μόνο στις περιπτώσεις που οι συνέπειες των περιστατικών αυτών δεν ρυθμίζονται από τον νόμο ή τη σύμβαση.
- 6.3.5 Η μη εκπλήρωση των συμβατικών υποχρεώσεων κατά τη διάρκεια της αναστολής, δεν δημιουργεί δικαίωμα ή αξίωση υπέρ ή κατά του ετέρου των συμβαλλομένων. Δεν αναστέλλεται η εκπλήρωση των υποχρεώσεων ή η καταβολή αμοιβών που κατέστησαν απαιτητές πριν από την επέλευση των άνω γεγονότων ή περιστατικών.
- 6.3.6 Η απόδειξη της ανωτέρας βίας βαρύνει αυτόν που την επικαλείται.

6.3.7 Ο Ανάδοχος εφόσον επικαλεσθεί ανωτέρα βία μπορεί, εντός προθεσμίας 20 ημερών που τάσσει το σχετικό άρθρο 204 του Ν.4412/2016, να αιτηθεί αποζημίωσης για ζημιές οι οποίες οφείλονται σαφώς σε συνθήκες ανώτερης βίας. Ο Ανάδοχος οφείλει να αναφέρει εγγράφως στην αναθέτουσα αρχή δια της Διευθύνουσας Υπηρεσίας τα περιστατικά που συνιστούν ανωτέρα βία, προσκομίζοντας παράλληλα τα απαραίτητα αποδεικτικά στοιχεία.

#### 6.4 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΑΡΟΧΟΥ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ

- 6.4.1. Οποιοσδήποτε αστικές ή ποινικές ευθύνες, που προκύπτουν από οποιασδήποτε φύσης δυστυχήματα ή ζημιές στο προσωπικό του Παρόχου, ή σε τρίτους, ή σε περιουσίες τρίτων που οφείλονται είτε σε αμέλεια ή υπαιτιότητα του προσωπικού του Παρόχου, ή στις οποιοσδήποτε ενέργειες του Παρόχου συμπεριλαμβανομένης της μη σωστής εφαρμογής των προγραμμάτων λειτουργίας, των εγκεκριμένων μελετών, ή σε δυσλειτουργίες του εξοπλισμού, βαρύνουν αποκλειστικά και μόνο τον ίδιο. Η ευθύνη καλύπτει όλη την χρονική περίοδο από την υπογραφή της Σύμβασης μέχρι τη λήξη της σύμβασης.
- 6.4.2. Για κάθε περίπτωση ατυχήματος οφειλόμενου σε πράξεις ή παραλείψεις του Παρόχου, των υπεργολάβων του, ή / και του προσωπικού του, ο Πάροχος είναι αποκλειστικά υπεύθυνος ποινικά και αστικά, για κάθε τι που θα συμβεί, είτε από υπαιτιότητα αυτού, είτε του υπό αυτόν εργατοτεχνικού προσωπικού, εργαλείων, μέσων μεταφοράς, μηχανημάτων κλπ. που απασχολεί για τη εκτέλεση της σύμβασης.
- 6.4.3. Σε περίπτωση χρησιμοποίησης υπεργολάβων για την εκτέλεση ειδικής φύσης εργασιών, ο Πάροχος παραμένει μόνος και αποκλειστικά υπεύθυνος για τις υπόψη εργασίες.
- 6.4.4. Ο Πάροχος ευθύνεται για κάθε ζημία που θα προκληθεί κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των εργασιών του είτε εξαιτίας αυτών, είτε από δική του υπαιτιότητα, είτε από υπαιτιότητα του εργατοτεχνικού του προσωπικού, είτε από υπαιτιότητα υπεργολάβου του, είτε από τα εργαλεία και μηχανήματά του, στις εγκαταστάσεις Οργανισμών Κοινής Ωφελείας (Ο.Κ.Ω.).

#### 6.5 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΑΡΟΧΟΥ - ΝΥΚΤΕΡΙΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ - ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΕ ΑΡΓΙΕΣ

- 6.5.1 Ο Πάροχος είναι υποχρεωμένος να παρέχει τις υπηρεσίες κατά τους όρους της σύμβασης και τις σύμφωνες προς αυτή και το νόμο έγγραφες εντολές του φορέα ανάθεσης των υπηρεσιών.
- 6.5.2 Ο Πάροχος δεν δικαιούται να λάβει αποζημίωση ή αύξηση τιμών για μεταβολές στις παρεχόμενες υπηρεσίες που έγιναν χωρίς έγγραφη διαταγή, έστω και αν αυτές έχουν θετικό αποτέλεσμα. Αν η χωρίς έγκριση μεταβολή επιφέρει μείωση ποσοτήτων ή διαστάσεων, καταβάλλεται μόνο η αξία των ποσοτήτων των εργασιών που έχουν πράγματι εκτελεσθεί χωρίς να αποκλείεται εφαρμογή των διατάξεων για κακοτεχνία.
- 6.5.3 Σε επείγουσες περιπτώσεις η διαταγή για τροποποιήσεις ή συμπληρώσεις δίνεται προφορικά στον τόπο των έργων και καταχωρείται στο ημερολόγιο.
- 6.5.4 Αν δεν ορίζεται διαφορετικά στη σύμβαση, ο Πάροχος υποχρεούται να διαθέσει για όλο το απαιτούμενο προσωπικό, υλικά, μηχανήματα, οχήματα, αποθηκευτικούς χώρους, εργαλεία και οποιαδήποτε άλλα μέσα. Ο Πάροχος σε κάθε περίπτωση βαρύνεται με όλες τις απαιτούμενες δαπάνες για την ολοκλήρωση των εργασιών, όπως είναι οι δαπάνες των μισθών και ημερομισθίων του προσωπικού, οι δαπάνες όλων των εργοδοτικών επιβαρύνσεων, οι δαπάνες για τη μετακίνηση του προσωπικού του, οι δαπάνες των υλικών και της μεταφοράς, διαλογής, φύλαξης, φθοράς τους κλπ., οι δαπάνες λειτουργίας, συντήρησης, απόσβεσης, μίσθωσης μηχανημάτων και οχημάτων, οι φόροι, τέλη, δασμοί, ασφαλιστικές κρατήσεις ή επιβαρύνσεις, οι δαπάνες εφαρμογής των σχεδίων κατασκευής των σταθερών σημείων, καταμετρήσεων, δοκιμών, προσπελάσεων προς το έργο και στις θέσεις για τη λήψη υλικών, σύστασης και διάλυσης εργοταξίων, οι δαπάνες αποζημιώσεων ζημιών στο προσωπικό του, στον κύριο του έργου ή σε οποιονδήποτε τρίτο και γενικά κάθε είδους δαπάνη απαραίτητη για την καλή και έντεχνη εκτέλεση των εργασιών.
- 6.5.5 Οι φόροι, τέλη, δασμοί, κρατήσεις και οποιοσδήποτε άλλες νόμιμες επιβαρύνσεις βαρύνουν τον Πάροχο, όπως ισχύουν κατά το χρόνο που δημιουργείται η υποχρέωση καταβολής τους. Κατ' εξαίρεση άλλοι φόροι του Δημοσίου που βαρύνουν άμεσα το αντάλλαγμα, βαρύνουν τον Πάροχο μόνο στο μέτρο που ίσχυαν κατά το χρόνο υποβολής της προσφοράς. Τυχόν μεταγενέστερες αυξομειώσεις, αυξομειώνουν αντίστοιχα το οφειλόμενο αντάλλαγμα. Τα δύο προηγούμενα εδάφια δεν ισχύουν για το φόρο εισοδήματος ή τις τυχόν παρακρατήσεις έναντι του φόρου αυτού.
- 6.5.6 Ο Πάροχος έχει την υποχρέωση για την τήρηση των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας, των διατάξεων και κανονισμών για την πρόληψη ατυχημάτων στο προσωπικό του, ή στο προσωπικό του φορέα ανάθεσης των υπηρεσιών, ή σε οποιονδήποτε τρίτο και για τη λήψη μέτρων προστασίας του περιβάλλοντος.
- 6.5.7 Ανεξάρτητα από την υποχρέωση του Παρόχου να διαθέτει όλο το προσωπικό που απαιτείται για την εκτέλεση της συμβατικής Υπηρεσίας, η σύμβαση μπορεί να ορίζει κατ' εκτίμηση τον αριθμό τεχνικού προσωπικού κατά ειδικότητα και βαθμίδα εκπαίδευσης, που πρέπει να διαθέτει ο Πάροχος. Ο αριθμός αυτός προσαρμόζεται σύμφωνα με τις απαιτήσεις του έργου με βάση το Χρονοδιάγραμμα κατασκευής του. Ο ανάδοχος οφείλει να λαμβάνει μέτρα προστασίας σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Η διευθύνουσα υπηρεσία μπορεί πάντα να διατάσσει την απομάκρυνση του προσωπικού που κρίνεται δικαιολογημένα ακατάλληλο ή την ενίσχυση των συνεργείων του αναδόχου.

- 6.5.8 Ο Πάροχος έχει όλη την ευθύνη για την ανεύρεση και χρησιμοποίηση πηγών αδρανών υλικών ή άλλων υλικών, που δεν προέρχονται από το εμπόριο, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά από τη σύμβαση. Οι πηγές αυτές πριν από τη χρησιμοποίησή τους πρέπει να εγκριθούν από την υπηρεσία, που μπορεί να απαγορεύσει τη χρήση ακατάλληλων ή απρόσφορων για τα έργα πηγών.
- 6.5.9 Ο ανάδοχος έχει την υποχρέωση να μην παρεμποδίζει την εκτέλεση οποιωνδήποτε άλλων έργων ή εργασιών φορέα του δημόσιου τομέα, που είναι δυνατόν να επηρεάζονται από τις εργασίες της εργολαβίας του, να προστατεύει τις υπάρχουσες κατασκευές και εκμεταλλεύσεις από κάθε βλάβη ή διακοπή λειτουργίας τους και χωρίς μείωση της ευθύνης του να αποκαθιστά ή να συμβάλει στην άμεση αποκατάσταση των τυχόν βλαβών ή διακοπών.
- 6.5.10 Ο Πάροχος δε δικαιούται ιδιαίτερης αποζημίωσης για εκτέλεση εργασίας υπερωριακής ή νυκτερινής εργασίας κατά τις εργάσιμες ημέρες ή αργίες ή για εργασία κατά τις εορτές και αργίες.

#### 6.6 ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΠΙΝΑΚΙΔΩΝ

Ο Πάροχος υποχρεούται με έξοδά του και προ της ενάρξεως των εργασιών, στην ανάρτηση 2 πληροφοριακών πινακίδων σε χαρακτηριστικό σημείο προσβάσιμο και ορατό από το ευρύ κοινό, όπου θα αναγράφεται ο τίτλος της συμβατικής παροχής υπηρεσιών, η αναθέτουσα αρχή, ο φορέας χρηματοδότησης, η Υπηρεσία που εποπτεύει και ο Πάροχος του έργου.

Θα πρέπει καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης εργασιών να τηρούνται οι προδιαγραφές σήμανσης εκτέλεσης αντίστοιχων οδικών έργων που καθορίζονται στην ισχύουσα Προδιαγραφή Σήμανσης Εκτελουμένων Έργων (ΟΜΟΕ-ΣΕΕΟ, τεύχος 7, του 2010) και οι αποφάσεις κυκλοφοριακών ρυθμίσεων της Τροχαίας, που θα εκδοθούν για την υλοποίηση της παρούσας παροχής υπηρεσιών. **Η ανάρτηση πινακίδων πληροφόρησης είναι υποχρεωτική.**

### Άρθρο Α-7: ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ - ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

#### 7.1 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Η παρούσα παροχή υπηρεσιών **χρηματοδοτείται από Πιστώσεις του Προγράμματος Επενδυτικών Δαπανών** υπ. αριθ. Απόφαση 79/2025 του Περιφερειακού Συμβουλίου της ΠΚΜ με θέμα: **Έγκριση Κατάρτισης Τεχνικού Προγράμματος Επενδυτικών Δαπανών Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας έτους 2026**» (ΑΔΑ: 6ΑΩΠ7ΛΛ-5Μ9) και με κωδικό αριθ. ενάρ. έργου **2131ΘΕΣ003ΚΑΠ24**

Για την παρούσα διαδικασία έχει γίνει **πρωτογενές αίτημα** με αρ.πρωτ.Οικ.282551(4736)/20-4-2026 (ΑΔΑΜ:26REQ18851607 ) και έχει εκδοθεί η απόφαση με αρ. πρωτ. 283918(5234)/22-4-2026 (ΑΔΑΜ: 26REQ018867487 ΑΔΑ:ΨΞ867ΛΛ-ΨΝΦ) για την ανάληψη υποχρέωσης/έγκριση δέσμευσης πίστωσης με Α/Α 2278 συνολικού ύψους 1.440.000,00 € για την πληρωμή ισόποσης δαπάνης σε βάρος της πίστωσης του Προϋπολογισμού εξόδων των Α.Λ.Ε. (02.21.01.0724.2420301001 -Αμοιβές και έξοδα συντήρησης και επισκευής κτιρίων και έργων υποδομών -01-ΚΑΠ-ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ) του οικονομικού έτους 2026 και υποχρεώσεις επόμενων ετών για τον ανωτέρω Α.Λ.Ε. για το 2027 ποσό 200.000,00€, για το 2028 ποσό 360.000,00€, με αριθμό 2413 καταχώρισης στο βιβλίο εγκρίσεων και εντολών πληρωμών της υπηρεσίας μας.

#### 7.2 ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Εάν κατά τη διάρκεια του συμβατικού χρόνου παροχής υπηρεσιών παραστεί ανάγκη να εκτελεστούν επείγουσες πρόσθετες εργασίες, αυτές θα εκτελεστούν κατά το άρθρο 1.3.2.3 της παρούσας.

### Άρθρο Α-8: ΕΚΠΤΩΣΗ ΠΑΡΟΧΟΥ – ΑΝΩΤΕΡΑ ΒΙΑ

#### 8.1 ΕΚΠΤΩΣΗ ΠΑΡΟΧΟΥ

1. Ο ανάδοχος κηρύσσεται υποχρεωτικά έκπτωτος από την ανάθεση που έγινε στο όνομα του και από κάθε δικαίωμα που απορρέει από αυτήν, με απόφαση του αρμοδίου αποφαινόμενου οργάνου, ύστερα από γνωμοδότηση του αρμόδιου οργάνου:

α) στην περίπτωση που δεν προσέλθει να υπογράψει το συμφωνητικό, μέσα στην προθεσμία που ορίζεται στην ειδική πρόκληση, στην περίπτωση αυτή κηρύσσεται έκπτωτος, καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγύηση συμμετοχής του και η κατακύρωση γίνεται στον προσφέροντα που υπέβαλε την αμέσως επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά. Αν κανένας από τους προσφέροντες δεν προσέλθει για την υπογραφή του συμφωνητικού, η διαδικασία ανάθεσης ματαιώνεται, σύμφωνα με την περίπτωση δ, της παραγράφου 2, του άρθρου 106, του Ν.4412/2016.

β) αν δεν εκπληρώσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις ή δεν συμμορφωθεί με τις γραπτές εντολές της υπηρεσίας, που είναι σύμφωνες με την σύμβαση ή τις κείμενες διατάξεις και

γ) αν υπερέβη υπαίτια τη συνολική προθεσμία εκτέλεσης της σύμβασης, λαμβανομένων υπόψη των παρατάσεων.

2. Στην περίπτωση συνδρομής λόγου έκπτωσης του αναδόχου από σύμβαση παροχής υπηρεσιών, η αναθέτουσα αρχή κοινοποιεί στον ανάδοχο ειδική όχληση, η οποία μνημονεύει τις διατάξεις του παρόντος άρθρου και περιλαμβάνει συγκεκριμένη περιγραφή των ενεργειών στις οποίες οφείλει να προβεί ο ανάδοχος θέτοντας προθεσμία για τη συμμόρφωσή του. Η τασσόμενη προθεσμία πρέπει να είναι εύλογη και ανάλογη της διάρκειας της σύμβασης και πάντως όχι μικρότερη των δεκαπέντε (15) ημερών. Αν η προθεσμία, που τέθηκε με την ειδική όχληση, παρήλθε χωρίς ο ανάδοχος να συμμορφωθεί, κηρύσσεται έκπτωτος μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την άπρακτη πάροδο της προθεσμίας συμμόρφωσης, με απόφαση της αναθέτουσας αρχής. Στην απόφαση προσδιορίζονται οι λόγοι της μη συμμόρφωσης του αναδόχου προς την ειδική όχληση και αιτιολογείται η έκπτωση με αναφορά στους λόγους που οδήγησαν σε αυτήν.

3. Ο οικονομικός φορέας δεν κηρύσσεται έκπτωτος από την κατακύρωση ή ανάθεση ή την σύμβαση όταν:

α) Η σύμβαση δεν υπογράφηκε.

β) Συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας.

4. Στον οικονομικό φορέα που κηρύσσεται έκπτωτος από την κατακύρωση, ανάθεση ή σύμβαση, επιβάλλονται, με απόφαση του αποφαινόμενου οργάνου, ύστερα από γνωμοδότηση του αρμοδίου οργάνου, το οποίο υποχρεωτικά καλεί τον ενδιαφερόμενο προς παροχή εξηγήσεων, αθροιστικά, οι παρακάτω κυρώσεις:

α) Ολική κατάπτωση της εγγύησης συμμετοχής ή καλής εκτέλεσης της σύμβασης, κατά περίπτωση.

Επιπλέον μπορεί να επιβληθεί προσωρινός αποκλεισμός του αναδόχου από το σύνολο των συμβάσεων προμηθειών ή υπηρεσιών των φορέων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στο άρθρο 74 του Ν.4412/2016.

## 8.2 ΑΝΩΤΕΡΑ ΒΙΑ

Ο ανάδοχος που επικαλείται ανωτέρα βία σύμφωνα με το άρθρο 204 του ν.4412/2016 υποχρεούται, μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από τότε που συνέβησαν τα περιστατικά που συνιστούν την ανωτέρα βία, να αναφέρει εγγράφως αυτά και να προσκομίσει στην αναθέτουσα αρχή τα απαραίτητα αποδεικτικά στοιχεία.

### Άρθρο Α-9: ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ - ΑΣΦΑΛΙΣΤΗΡΙΟ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟ

Μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την υπογραφή της σύμβασης, ο Πάροχος θα προσκομίσει ασφαλιστήριο συμβόλαιο κατά παντός κινδύνου (contractor's all risk), ασφαλιστική κάλυψη της παρεχόμενης υπηρεσίας μιας ή περισσότερων ασφαλιστικών εταιρειών που μπορούν σύμφωνα με την Ελληνική νομοθεσία να ασφαλίζουν τέτοιες υπηρεσίες. **Το ποσό του Ασφαλιστηρίου Συμβολαίου θα είναι ίσο με τον προϋπολογισμό της υπηρεσίας και η διάρκειά του θα καλύπτει τον χρόνο μέχρι και την οριστική παραλαβή της υπηρεσίας.**

### Άρθρο Α-10: ΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ

Για όλες τις εργασίες οι οποίες θα εκτελεσθούν με την παρούσα σύμβαση παροχής υπηρεσιών, ισχύουν οι Ελληνικές Τεχνικές Προδιαγραφές (Ε.ΤΕ.Π.) που εγκρίθηκαν με την με αρ. ΔΙΠΑΔ/ΟΙΚ/273/17-07-2012 (ΦΕΚ 2221/30-07-2012) όπως αναθεωρήθηκε και ισχύει καθώς και όσες εκ των Π.Τ.Π. αναφέρονται στα οικεία άρθρα του εγκεκριμένου Τιμολογίου και δεν περιλαμβάνονται στις Ελληνικές Τεχνικές Προδιαγραφές (Ε.ΤΕ.Π.). Τα παραγόμενα υλικά θα ελέγχονται με ευθύνη και δαπάνη του παρόχου συνεχώς σε όλα τα στάδια της παραγωγής ώστε να είναι σύμφωνα με τους όρους των σχετικών Ε.ΤΕ.Π. και Π.Τ.Π.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

### Άρθρο Β-1: ΜΕΤΡΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

#### 1.1 ΓΕΝΙΚΑ - ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΑΡΟΧΟΥ - ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

1.1.1 Το άρθρο αυτό καθορίζει τις υποχρεώσεις του Παρόχου, όσον αφορά

✓ στη λήψη μέτρων ασφαλείας κατά την εκτέλεση των εργασιών για το προσωπικό του Παρόχου, των

υπεργολάβων του, κ.λπ.,

- ✓ στη λήψη μέτρων ασφαλείας για αποφυγή οποιουδήποτε κινδύνου που θα μπορούσε να προκληθεί εξαιτίας της εκτέλεσης των εργασιών της παρούσας σύμβασης, σε τρίτους ή σε ιδιοκτησίες τους ή στο περιβάλλον
- 1.1.2 Ο Πάροχος υποχρεούται να εκτελεί τις εργασίες με ασφαλή τρόπο και σύμφωνα με τους Νόμους, Διατάγματα, Αστυνομικές και λοιπές διατάξεις και οδηγίες της Υπηρεσίας, αναφορικά με την ασφάλεια και υγεία των εργαζομένων.
- 1.1.3 Ενδεικτικά και όχι περιοριστικά, αναφέρονται μερικές σχετικές διατάξεις:
- Το Π.Δ. 22-12-1933 (ΦΕΚ 406Α/1933) και η τροποποίησή του με το Π.Δ. 17/1978 “Περί ασφαλείας εργατών και υπαλλήλων εργαζομένων επί φορητών κλιμάκων”.
  - Το Π.Δ. 778/80 (ΦΕΚ 193Α/1980) “Περί μέτρων ασφαλείας κατά την εκτέλεση οικοδομικών εργασιών”.
  - Το Π.Δ. 1073/81 (ΦΕΚ 260Α/1981) “Περί μέτρων ασφαλείας κατά την εκτέλεση εργασιών σε εργοτάξια οικοδομικών και πάσης φύσεως έργων αρμοδιότητας Πολιτικού Μηχανικού”.
  - Η Υ.Α. ΒΜ5/30428 (ΦΕΚ 589Β/30.6.1980) “Σήμανση εκτελουμένων έργων σε οδούς εκτός κατοικημένων περιοχών”.
  - Η Υ.Α. ΒΜ5/30058 (ΦΕΚ 121Β/23.3.1983) “Σήμανση εκτελουμένων έργων σε οδούς εντός κατοικημένων περιοχών”.
  - Ν. 1430/1984 (ΦΕΚ Α/1984) “Κυρώσεις της διεθνούς σύμβασης εργασίας που αφορά τις διατάξεις ασφαλείας στην οικοδομή, βιομηχανία κλπ.”.
  - Ο Ν. 1568/1985 (ΦΕΚ 177Α/18.10.1985) “Περί υγιεινής και ασφάλειας εργαζομένων”.
  - Το Π.Δ. 294/1988 (ΦΕΚ 138Α/1988) “Ελάχιστος χρόνος απασχόλησης τεχνικού ασφαλείας και γιατρού εργασίας”.
  - Το Π.Δ. 31/1990 (ΦΕΚ 11Α/1990) “Επίβλεψη της λειτουργίας, χειρισμός και συντήρηση μηχανημάτων εκτέλεσης τεχνικών έργων”.
  - Το Π.Δ. 395/1994 (ΦΕΚ 220Α/1994) “Ελάχιστες προδιαγραφές Ασφάλειας και Υγείας για τη χρησιμοποίηση εξοπλισμού εργασίας από τους εργαζόμενους κατά την εργασία τους, σε συμμόρφωση με την οδηγία 89/655/ΕΟΚ”.
  - Το Π.Δ. 396/94 (ΦΕΚ 220/1994) “Ελάχιστες προδιαγραφές ασφαλείας και υγείας για τη χρήση απ’ τους εργαζομένους εξοπλισμών ατομικής προστασίας κατά την εργασία, σε συμμόρφωση με την οδηγία 89/656/ΕΟΚ”.
  - Το Π.Δ. 397/1994 (ΦΕΚ 221Α/1994) “Ελάχιστες απαιτήσεις υγιεινής και ασφάλειας για τον χειρωνακτικό χειρισμό φορτίων, όπου υπάρχει ιδιαίτερος κίνδυνος βλάβης της ράχης και οσφυϊκής χώρας, σε συμμόρφωση με την οδηγία 90/269/ ΕΟΚ”.
  - Το Π.Δ.398/94 (ΦΕΚ. 221Α/94) “Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας κατά την εργασία σε εξοπλισμό με οθόνη οπτικής απεικόνισης, σε συμμόρφωση με την οδηγία 90/270/ ΕΟΚ”.
  - Το Π.Δ. 399/1994 (ΦΕΚ 221Α/1994) “Προστασία των εργαζομένων απ’ τους κινδύνους που συνδέονται με την έκθεση σε καρκινογόνους παράγοντες κατά την εργασία, σε συμμόρφωση με την οδηγία 90/340/ΕΟΚ”.
  - Το Π.Δ. 105/1995 (ΦΕΚ 67Α/1995) “Ελάχιστες προδιαγραφές για την σήμανση ασφαλείας ή / και υγείας στην εργασία, σε συμμόρφωση με την οδηγία 92/58/ΕΟΚ”.
  - Το Π.Δ. 16/1996 (ΦΕΚ 10Α/1996) “Ελάχιστες προδιαγραφές υγιεινής και ασφάλειας στους χώρους εργασίας, σε συμμόρφωση με την οδηγία 89/654/ΕΟΚ.
  - Το Π.Δ. 17/1996 (ΦΕΚ 11Α/1996) “Εφαρμογή μέτρων για την προώθηση της βελτίωσης της υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων, σε συμμόρφωση με την οδηγία 89/391/ΕΟΚ και 91/383/ΕΟΚ.
  - Το Π.Δ. 305/1996 (ΦΕΚ 212Α/1996) “Ελάχιστες προδιαγραφές που πρέπει να εφαρμόζονται στα προσωρινά ή κινητά εργοτάξια έργων”, σε συμμόρφωση με την οδηγία 92/57/ΕΟΚ.
  - Η ισχύουσα Προδιαγραφή Σήμανσης Εκτελουμένων Έργων (ΟΜΟΕ-ΣΕΕΟ, τεύχος 7, του 2010).

## 1.2 ΛΗΨΗ ΜΕΤΡΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Λόγω της σπουδαιότητας της τήρησης των μέτρων ασφαλείας, αναφέρονται ενδεικτικά τα παρακάτω:

- 1.2.1 Ο Πάροχος οφείλει κατά την εκτέλεση των εργασιών, με δική του μέριμνα και ευθύνη, να λαμβάνει όλα τα μέτρα ασφαλείας που επιβάλλονται από τις κείμενες διατάξεις, για την πρόληψη οποιουδήποτε ατυχήματος ή ζημίας, χωρίς ιδιαίτερο τίμημα.
- 1.2.2 Ο Πάροχος υποχρεούται να μεριμνά για την τοποθέτηση των καταλλήλων πινακίδων ή φωτεινών σημάτων επισήμανσης και απαγόρευσης προσέγγισης επικινδύνων θέσεων, καθώς και προειδοποιητικών και συμβουλευτικών πινακίδων τόσο για τους εργαζομένους, όσο και για τους κινούμενους στις περιοχές εκτέλεσης των εργασιών ή κοντά σ’ αυτές.
- 1.2.3 Ο Πάροχος υποχρεούται να μεριμνά, ώστε να εφαρμόζονται οι προβλεπόμενες από τις σχετικές διατάξεις

σημάνσεις, κατά την εκτέλεση εργασιών του επί οδοστρώματος ή πεζοδρομίου, είτε από τα συνεργεία του είτε από συνεργεία υπεργολάβων του.

- 1.2.4 Ο Πάροχος θα πρέπει να πάρει όλα τα απαραίτητα μέτρα για την αντιμετώπιση πυρκαγιών στις εγκαταστάσεις των εργοταξιακών χώρων, στους τόπους εκτέλεσης των εργασιών και στο περιβάλλον. Θα πρέπει να διαθέτει εγκατάσταση κατάλληλου εξοπλισμού πυρόσβεσης, να μην πραγματοποιεί εργασίες κολλήσεων ή άλλες ανοικτής πυρράς κοντά σε εύφλεκτα αντικείμενα ή κοντά σε χώρους αποθήκευσης καυσίμων ή άλλων εύφλεκτων υλών του εργοταξίου και γειτονικών ιδιοκτησιών που ανήκουν σε τρίτους, χωρίς να παίρνει τα ενδεικνυόμενα μέτρα, κλπ. Ειδικότερα, κατά την εκτέλεση σιδηρουργικών εργασιών με τροχό ή ηλεκτροσυγκόλληση κλπ., θα πρέπει να περιβάλλεται η θέση εργασίας από ειδικά πετάσματα, ώστε να προστατεύονται οι πεζοί από τους δημιουργούμενους σπινθήρες.
- 1.2.5 Ο Πάροχος οφείλει να προβαίνει στην άμεση κάλυψη με ασφαλτόμιγμα των τομών του οδοστρώματος, που γίνονται απ' αυτόν σε οδό με κυκλοφορία, για την αποφυγή ατυχήματος και τον περιορισμό στα ελάχιστα χρονικά όρια, των δυσκολιών οι οποίες προκαλούνται στην κυκλοφορία λόγω της εκτέλεσης των έργων.

### 1.3 ΕΥΘΥΝΕΣ ΠΑΡΟΧΟΥ - ΚΥΡΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΗ ΛΗΨΗ ΜΕΤΡΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

- 1.3.1 Ο Πάροχος είναι ο μόνος υπεύθυνος για οποιοδήποτε ατύχημα ή ζημιά που θα προκληθεί κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των εργασιών του είτε εξαιτίας αυτών, είτε από δική του υπαιτιότητα, είτε από υπαιτιότητα του εργατοτεχνικού του προσωπικού, είτε από υπαιτιότητα υπεργολάβου του, είτε από τα εργαλεία και μηχανήματά του που απασχολούνται για την υλοποίηση της σύμβασης και έχει αποκλειστικά αυτός όλες τις αστικές και ποινικές ευθύνες για κάθε τι που θα συμβεί.

### 1.4 ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

- 1.4.1 Ο Πάροχος θα πρέπει να δώσει ιδιαίτερη έμφαση στον τομέα της υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων σε θέματα όπως:
- Εκπαίδευση προσωπικού.
  - Απασχόληση προσωπικού κατάλληλου για κάθε εργασία.
  - Ενημέρωση με γραπτές οδηγίες για τους κινδύνους κατά την εκτέλεση των εργασιών και τους τρόπους προστασίας από αυτούς.
  - Εκπόνηση και εφαρμογή σχεδίου δράσης προληπτικών ενεργειών προστασίας έναντι πάσης φύσεως θεομηνιών και φωτιάς.
  - Εκπόνηση και τήρηση προγράμματος επιθεωρήσεων / ελέγχων κατά την εκτέλεση της εργασίας για την πιστή εφαρμογή των μέτρων ασφαλείας από τους εργαζομένους.
  - Καταλληλότητα εξοπλισμού.
  - Επιδίωξη συνεχούς βελτίωσης του συστήματος ασφαλείας της εργασίας.
- 1.4.2 Λόγω της σπουδαιότητας της τήρησης των απαιτούμενων μέτρων ασφαλείας, αναφέρονται ενδεικτικά τα παρακάτω :
- Ο Πάροχος οφείλει να χορηγεί στο εργατοτεχνικό προσωπικό, στο προσωπικό επίβλεψης της Υπηρεσίας, καθώς και σε κάθε άλλο πρόσωπο που βρίσκεται στο χώρο των εργασιών, τα απαιτούμενα κατά περίπτωση Μέτρα Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ) και να παίρνει όλα τα απαραίτητα μέτρα συλλογικής προστασίας. Ενδεικτικά τα ΜΑΠ θα είναι, προστατευτικά κράνη, μπότες ασφαλείας, πλαστικές γαλότσες, παπούτσια ηλεκτρολόγου, φωσφορίζοντα πανωφόρια (για το χειμώνα), φωσφορίζοντα γιλέκα (για το καλοκαίρι), προστατευτικά γάντια, ωτοασπίδες, προστατευτικά γυαλιά και καπέλα ηλίου, κουτιά Πρώτων Βοηθειών στα γραφεία και στα οχήματα που χρησιμοποιούνται στη σύμβαση, κ.λπ.
  - Ο Πάροχος είναι υπεύθυνος ώστε το εργατοτεχνικό προσωπικό του κατά την ώρα εργασίας, να φορά και να φέρει τον εξοπλισμό που ενδείκνυται για λόγους προστασίας ανάλογα με τη φύση της εργασίας (κράνη, φωσφορίζοντα γιλέκα, ηλεκτρολογικά εργαλεία κ.λπ.).
  - Ο Πάροχος είναι υπεύθυνος ώστε το εργατοτεχνικό προσωπικό του να κατέχει τις απαιτούμενες άδειες ανάλογα με τις εργασίες στις οποίες απασχολείται (άδεια ηλεκτρολόγου, υδραυλικού κ.λπ.)
- 1.4.3 Ρητά καθορίζεται ότι, ανεξάρτητα από όλα τα παραπάνω, ο Πάροχος παραμένει μόνος και αποκλειστικά υπεύθυνος για την ασφάλεια των εργαζομένων του και είναι δική του ευθύνη η υλοποίηση κατόπιν υποδείξεων των αρμοδίων υπαλλήλων των ενδεδειγμένων μέτρων ασφαλείας και η τήρηση των σχετικών κανονισμών. Για θέματα πρόληψης ατυχημάτων ισχύουν γενικά όσα ορίζονται από την Ελληνική Νομοθεσία και σε περιπτώσεις που δεν προβλέπονται από αυτή, θα εφαρμόζονται οι διεθνείς κανονισμοί πρόληψης ατυχημάτων.

**Άρθρο Β-2: ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΟ ΕΡΓΟΤΑΞΙΟ\* ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΓΚΥΚΛΙΟ 27 (αρ.πρωτ. ΔΙΠΑΔ/ οικ. 369 / 15-10-2012)**

2.1 Ο ανάδοχος έχει την υποχρέωση για την τήρηση των διατάξεων της εργατική νομοθεσίας, των διατάξεων και κανονισμών για την πρόληψη ατυχημάτων στο προσωπικό του, ή στο προσωπικό του φορέα του έργου, ή σε οποιονδήποτε τρίτο, ώστε να εξαλείφονται ή να ελαχιστοποιούνται οι κίνδυνοι ατυχημάτων ή επαγγελματικών ασθενειών κατά την φάση κατασκευής του έργου : ΠΔ 305/96 (αρ.7-9), Ν.3669/08 (αρ. 37 παρ.7), Ν. 3850/10 (αρ. 42) (Η έννοια του εργοταξίου ορίζεται στο άρθρο 2 παρ.1 σε συνδυασμό με το παράρτημα Ι του άρθρου 12 του ΠΔ 305/96) (Ο Ν.3850/10 Κύρωση του Κώδικα νόμων για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων αρ. δεύτερο, καταργεί διατάξεις που ρυθμίζονται από αυτόν όπως διατάξεις των : Ν.1568/85, ΠΔ 294/88, ΠΔ 17/96, κλπ.).

2.2 Στα πλαίσια της ευθύνης του, ο ανάδοχος υποχρεούται :

- α. Να εκπονεί κάθε σχετική μελέτη (στατική κριωμάτων, μελέτη προσωρινής σήμανσης έργων κλπ.) και να λαμβάνει όλα τα σχετικά μέτρα.
- β. Να λαμβάνει μέτρα προστασίας σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία στο Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας (ΣΑΥ), όπως αυτό ρυθμίζεται με τις αποφάσεις του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ : ΔΙΠΑΔ/οικ.177/2-3-01, ΔΕΕΠΠ/85/14-5-01 και ΔΙΠΑΔ/οικ889/27-11-02, στο χρονοδιάγραμμα των εργασιών, καθώς και τις ενδεχόμενες τροποποιήσεις ή άλλες αναγκαίες αναπροσαρμογές των μελετών κατά τη φάση της μελέτης και της κατασκευής του έργου.
- γ. Να επιβλέπει ανελλιπώς την ορθή εφαρμογή των μέτρων ασφάλειας και υγείας των εργαζομένων, να τους ενημερώνει / εκπαιδεύει για την αναγκαιότητα της τήρησης των μέτρων αυτών κατά την εργασία, να ζητά τη γνώμη τους και να διευκολύνει τη συμμετοχή τους σε ζητήματα ασφάλειας και υγείας : ΠΔ 1073/81(αρ. 111), ΠΔ 305/96 (αρ.10,11), Ν.3850/10 (αρ. 42- 49).

Για την σωστή εφαρμογή της παρ.γ στους αλλοδαπούς εργαζόμενους, είναι αυτονόητο ότι η γνώση από αυτούς της ελληνικής γλώσσας κρίνεται απαραίτητη ώστε να μπορούν να κατανοούν την αναγκαιότητα και τον τρόπο εφαρμογής των μέτρων ασφάλειας και υγείας (εκτός ειδικών περιπτώσεων όπου τμήμα ή όλο το έργο έχει αναλάβει να κατασκευάσει ξένη εξειδικευμένη εταιρεία).

2.3 Σύμφωνα με τα προαναφερόμενα της παρ. 2, ο ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί τα ακόλουθα :

2.3.1 Εκ των προτέρων γνωστοποίηση - Σχέδιο Ασφάλειας Υγείας (ΣΑΥ) & Φάκελος Ασφάλειας Υγείας (ΦΑΥ) και συγκεκριμένα:

- α. Να διαβιβάσει στην αρμόδια επιθεώρηση εργασίας πριν από την έναρξη των εργασιών, την εκ των προτέρων γνωστοποίηση, προκειμένου για εργοτάξιο με προβλεπόμενη διάρκεια εργασιών που θα υπερβαίνει τις 30 εργάσιμες ημέρες και στο οποίο θα ασχολούνται ταυτόχρονα περισσότεροι από 20 εργαζόμενοι ή ο προβλεπόμενος όγκος εργασίας θα υπερβαίνει τα 500 ημερομίσθια : ΠΔ 305/96 (αρ 3 παρ. 12 και 13). Η γνωστοποίηση καταρτίζεται σύμφωνα με το παράρτημα ΙΙΙ του άρθρου 12 του ΠΔ 305/96.
- β. Να ακολουθήσει τις υποδείξεις / προβλέψεις των ΣΑΥ-ΦΑΥ τα οποία αποτελούν τμήμα της τεχνικής μελέτης του έργου (οριστικής ή εφαρμογής) σύμφωνα με το Π.Δ. 305/96 (αρ.3 παρ.8) και την ΥΑ ΔΕΕΠΠ/οικ/85/2001.
- γ. Να αναπτύξει, να προσαρμόσει και να συμπληρώσει τα ΣΑΥ-ΦΑΥ της μελέτης (τυχόν παραλήψεις που θα διαπιστώσει ο ίδιος ή που θα του ζητηθούν από την Υπηρεσία), σύμφωνα με την μεθοδολογία που θα εφαρμόσει στο έργο ανάλογα με την κατασκευαστική του δυσκολία, τις ιδιαιτερότητές του, κλπ (μέθοδος κατασκευής, ταυτόχρονη εκτέλεση φάσεων εργασιών, πολιτική ασφάλειας, οργάνωση, εξοπλισμός, κλπ).
- δ. Να αναπροσαρμόσει τα ΣΑΥ-ΦΑΥ ώστε να περιληφθούν σε αυτά εργασίες που θα προκύψουν λόγω τροποποίησης της εγκεκριμένης μελέτης και για τις οποίες θα απαιτηθούν τα προβλεπόμενα από την ισχύουσα νομοθεσία, μέτρα ασφάλειας και υγείας : ΠΔ 305/96 (αρ. 3 παρ.9) και ΥΑ ΔΙΠΑΔ/οικ/889/2002 (παρ.2.9) του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ.).
- ε. Να τηρήσει τα ΣΑΥ-ΦΑΥ στο εργοτάξιο, κατά την εκτέλεση του έργου : ΠΔ 305/96 (αρ. 3 παρ.10) και ΥΑ ΔΙΠΑΔ/οικ/889/2002 (παρ.2.9Δ) του (τ.)ΥΠΕΧΩΔΕ και να τα έχει στη διάθεση των ελεγκτικών αρχών.
- στ. Συμπληρωματικές αναφορές στο Σχέδιο Ασφάλειας Υγείας (ΣΑΥ) και στο Φάκελο Ασφάλειας Υγείας (ΦΑΥ).

Το ΣΑΥ αποσκοπεί στην πρόληψη και στον περιορισμό των κινδύνων για τους εργαζόμενους και για τα άλλα εμπλεκόμενα μέρη που παρευρίσκονται στο εργοτάξιο κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου.

Αντίστοιχα ο ΦΑΥ αποσκοπεί στην πρόληψη και στον περιορισμό των κινδύνων για όσους μελλοντικά ασχοληθούν με τη συντήρηση ή την επισκευή του έργου.

1. Το περιεχόμενο του ΣΑΥ και του ΦΑΥ αναφέρεται στο ΠΔ 305/96 (αρ.3 παρ.5-7) και στις ΥΑ : ΔΙΠΑΔ/οικ/177/2001 (αρ.3) και ΔΙΠΑΔ/οικ/889/2002 (παρ.2.9) του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ..
2. Η υποχρέωση εκπόνησης ΣΑΥ προβλέπεται σύμφωνα με το ΠΔ 305/96 (αρ. 3 παρ.4), όταν :
  - α. Απαιτείται Συντονιστής στη φάση της μελέτης, δηλ. όταν θα απασχοληθούν περισσότερα του ενός συνεργεία στην κατασκευή.
  - β. Οι εργασίες που πρόκειται να εκτελεστούν ενέχουν ιδιαίτερους κινδύνους : Π.Δ.305/96 (αρθ.12 παράρτημα ΙΙ).
  - γ. Απαιτείται εκ των προτέρων γνωστοποίηση στην αρμόδια επιθεώρηση εργασίας.
  - δ. Για την έναρξη των οικοδομικών εργασιών, επιβάλλεται με ευθύνη του κυρίου ή του έχοντος νόμιμο δικαίωμα: θεώρηση του σχεδίου και του φακέλου ασφάλειας και υγείας (ΣΑΥ, ΦΑΥ) του έργου από την αρμόδια Επιθεώρηση Εργασίας σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ.1 εδάφιο α' του Ν 4030/2011 (ΦΕΚ 249/Α/25-11-2011) και την αρ. πρωτ. 10201/27-3-2012 εγκύκλιο του Ειδ. Γραμματέα του Σ.Ε.Π.Ε.
3. Ο ΦΑΥ καθιερώνεται ως απαραίτητο στοιχείο για την προσωρινή και την οριστική παραλαβή κάθε Δημόσιου Έργου : ΥΑ ΔΕΕΠΠ/οικ. 433/2000 του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ.
4. Μετά την αποπεράτωση του έργου, ο ΦΑΥ φυλάσσεται με ευθύνη του Κυρίου του Έργου και το συνοδεύει καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του : ΠΔ 305/96 (αρ. 3 παρ.11) και ΥΑ ΔΙΠΑΔ/οικ/889/2002 (παρ.2.9Δ) του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ.
5. Διευκρινίσεις σχετικά με την εκπόνηση του ΣΑΥ και τ ην κατάρτιση του Φ ΑΥ περιλαμβάνονται στην ΕΓΚΥΚΛΙΟ 6 με αρ. πρωτ. ΔΙΠΑΔ/οικ/215/31-3-2008 του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ.

2.3.2 Ανάθεση καθηκόντων σε τεχνικό ασφαλείας, γιατρό εργασίας - τήρηση στοιχείων ασφαλείας και υγείας  
Ο ανάδοχος υποχρεούται :

- α. Να αναθέσει καθήκοντα τεχνικού ασφαλείας αν στο έργο απασχολήσει λιγότερους από 50 εργαζόμενους σύμφωνα με το Ν. 3850/10 (αρ.8 παρ.1 και αρ.12 παρ.4).
- β. Να αναθέσει καθήκοντα τεχνικού ασφαλείας και ιατρού εργασίας, αν απασχολήσει στο έργο 50 και άνω εργαζόμενους, σύμφωνα με το Ν.3850/10 (αρ.8 παρ.2 και αρ. 4 έως 25).
- γ. Τα παραπάνω καθήκοντα μπορεί να ανατεθούν σε εργαζόμενους στην επιχείρηση ή σε άτομα εκτός της επιχείρησης ή να συναφθεί σύμβαση με τις Εξωτερικές Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης ή να συνδυαστούν αυτές οι δυνατότητες.

Η ανάθεση καθηκόντων σε άτομα εντός της επιχείρησης γίνεται εγγράφως από τον ανάδοχο και αντίγραφο της κοινοποιείται στην τοπική Επιθεώρηση Εργασίας, συνοδεύεται δε απαραίτητα από αντίστοιχη δήλωση αποδοχής : Ν.3850/10 (αρ.9).

- δ. Στα πλαίσια των υποχρεώσεων του αναδόχου καθώς και των: τεχνικού ασφαλείας και ιατρού εργασίας, εντάσσεται και η υποχρεωτική τήρηση στο εργοτάξιο, των ακόλουθων στοιχείων:
  1. Γραπτή εκτίμηση προς τον ανάδοχο, από τους τεχνικό ασφαλείας και ιατρό εργασίας, των υφισταμένων κατά την εργασία κινδύνων για την ασφάλεια και την υγεία, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν ομάδες εργαζομένων που εκτίθενται σε ιδιαίτερους κινδύνους Ν.3850/10 (αρ.43 παρ. 1 α και παρ.3-8).
  2. Βιβλίο υποδείξεων τεχνικού ασφαλείας και γιατρού εργασίας στο οποίο θα αναγράφουν τις υποδείξεις τους ο Τεχνικός ασφαλείας και ο γιατρός εργασίας Ν.3850/10 (αρ.14 παρ.1 και αρ.17 παρ.1).

Ο ανάδοχος υποχρεούται να λαμβάνει ενυπόγραφα γνώση των υποδείξεων αυτών.

Το βιβλίο υποδείξεων τεχνικού ασφαλείας και γιατρού εργασίας σελιδομετρείται και θεωρείται από την αρμόδια επιθεώρηση εργασίας.

Αν ο ανάδοχος διαφωνεί με τις γραπτές υποδείξεις και συμβουλές του τεχνικού ή του ιατρού εργασίας (Ν 3850/10 αρ.20 παρ.4), οφείλει να αιτιολογεί τις απόψεις του και να τις κοινοποιεί και στην Επιτροπή Υγείας και Ασφάλειας (Ε.Υ.Α.Ε) ή στον εκπρόσωπο των εργαζομένων των οποίων η σύσταση και οι αρμοδιότητες προβλέπονται από τα άρθρα 4 και 5 του Ν.3850/10.

Σε περίπτωση διαφωνίας η διαφορά επιλύεται από τον επιθεωρητή εργασίας και μόνο.

3. Βιβλίο ατυχημάτων στο οποίο θα περιγράφεται η αιτία και η περιγραφή του ατυχήματος και να το θέτει στη διάθεση των αρμόδιων αρχών Ν.3850/10 (αρ.43 παρ.2β).

Τα μέτρα που λαμβάνονται για την αποτροπή επανάληψης παρόμοιων ατυχημάτων, καταχωρούνται στο βιβλίο υποδείξεων τεχνικού ασφαλείας.

Ο ανάδοχος οφείλει να αναγγέλλει στις αρμόδιες επιθεωρήσεις εργασίας, στις πλησιέστερες αστυνομικές αρχές και στις αρμόδιες υπηρεσίες του ασφαλιστικού οργανισμού στον οποίο υπάγεται ο εργαζόμενος όλα τα εργατικά ατυχήματα εντός 24 ωρών και εφόσον πρόκειται περί σοβαρού τραυματισμού ή θανάτου, να τηρεί αμετάβλητα όλα τα στοιχεία που δύναται να χρησιμεύσουν για εξακρίβωση των αιτίων του ατυχήματος Ν.3850/10 (αρ.43 παρ.2α).

4. Κατάλογο των εργατικών ατυχημάτων που είχαν ως συνέπεια για τον εργαζόμενο ανικανότητα εργασίας μεγαλύτερη των τριών εργάσιμων ημερών Ν.3850/10 (αρ.43 παρ.2γ).
5. Ιατρικό φάκελο κάθε εργαζόμενου Ν 3850/10 (αρ.18 παρ.9).

### 2.3.3 Ημερολόγιο Μέτρων Ασφάλειας (ΗΜΑ)

Ο ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί στο εργοτάξιο Ημερολόγιο Μέτρων Ασφάλειας (ΗΜΑ), όταν απαιτείται εκ των προτέρων γνωστοποίηση στην αρμόδια επιθεώρηση εργασίας, πριν την έναρξη των εργασιών στο εργοτάξιο σύμφωνα με το ΠΔ 305/96 (αρ.3 παρ.14) σε συνδυασμό με την Υ.Α 130646/1984 του (τ.) Υπουργείου Εργασίας.

Το ΗΜΑ θεωρείται, σύμφωνα με την παραπάνω Υ.Α, από τις κατά τόπους Δ/νσεις, Τμήματα ή Γραφεία Επιθεώρησης Εργασίας και συμπληρώνεται από τους επιβλέποντες μηχ/κούς του αναδόχου και της Δ/νουσας Υπηρεσίας, από τους υπόχρεους για την διενέργεια των τακτικών ελέγχων ή δοκιμών για ό,τι αφορά τα αποτελέσματα των ελέγχων ή δοκιμών, από το αρμόδιο όργανο ελέγχου όπως ο επιθεωρητής εργασίας, κλπ : ΠΔ 1073/81 (αρ.113 ), Ν.1396/83 (αρ. 8) και την Εγκύκλιο 27 του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ με αρ.πρωτ. ΔΕΕΠΠ/208 /12-9-2003.

### 2.3.4 Συσχετισμός Σχεδίου Ασφάλειας Υγείας (ΣΑΥ) και Ημερολογίου Μέτρων Ασφάλειας (ΗΜΑ)

Για την πιστή εφαρμογή του ΣΑΥ κατά την εξέλιξη του έργου, πρέπει αυτό να συσχετίζεται με το ΗΜΑ.

Στα πλαίσια του συσχετισμού αυτού, να σημειώνεται στο Η.Μ.Α. κάθε αναθεώρηση και εμπλουτισμός του ΣΑΥ και επίσης σε ειδική στήλη του, να γίνεται παραπομπή των αναγραφόμενων υποδείξεων / διαπιστώσεων στην αντίστοιχη σελίδα του ΣΑΥ.

Με τον τρόπο αυτό διευκολύνεται και επιτυγχάνεται ο στόχος της πρόληψης του ατυχήματος.

### 2.4 Απαιτούμενα μέτρα ασφάλειας και υγείας κατά την εκτέλεση όλων των εργασιών στο εργοτάξιο.

#### 2.4.1 Προετοιμασία εργοταξίου - Μέτρα Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ)

Ο ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί στο εργοτάξιο, κατά την εκτέλεση όλων των εργασιών, τα παρακάτω μέτρα ασφάλειας και υγείας :

- α. Την ευκρινή και εμφανή σήμανση και περίφραξη του περιβάλλοντα χώρου του εργοταξίου με ιδιαίτερη προσοχή στη σήμανση και περίφραξη των επικίνδυνων θέσεων : ΠΔ 105/95, ΠΔ 305//96 (αρ.12 παραρτ. IV μέρος Α, παρ. 18.1).
- β. Τον εντοπισμό και τον έλεγχο προϋπαρχουσών της έναρξης λειτουργίας του εργοταξίου ηλεκτρικών εγκαταστάσεων και εκτροπή τυχόν υπάρχοντων εναερίων ηλεκτροφόρων αγωγών έξω από το εργοτάξιο, ώστε να παρέχεται προστασία στους εργαζόμενους από τον κίνδυνο ηλεκτροπληξίας: ΠΔ 1073/81 (αρ.75-79), ΠΔ 305/96 (αρ.12 παραρτ. IV μέρος Β, τμήμα ΙΙ, παρ.2).
- γ. Τη σήμανση των εγκαταστάσεων με ειδικούς κινδύνους (αγωγοί ατμών θερμών, υγρών ή αερίων κλπ) και τα απαιτούμενα μέτρα προστασίας των εργαζομένων από τους κινδύνους των εγκαταστάσεων αυτών : Π Δ 1073/81 (αρ.92 - 95), ΠΔ 305/96 (αρ.12, παραρτ. IV μέρος Α, παρ.6).
- δ. Τη λήψη μέτρων αντιμετώπισης εκτάκτων καταστάσεων όπως : κατάρτιση σχεδίου διαφυγής - διάσωσης και εξόδων κινδύνου, πυρασφάλεια, εκκένωση χώρων από τους εργαζόμενους, πρόληψη - αντιμετώπιση πυρκαγιών & επικίνδυνων εκρήξεων ή αναθυμιάσεων, ύπαρξη πυροσβεστήρων, κλπ. : ΠΔ 1073/81 (αρ. 92-96), ΠΔ 305/96 (αρ.12, παραρτ. IV μέρος Α, παρ.3, 4, 8-10), Ν.3850/10 (αρ.30, 32, 45).
- ε. Την εξασφάλιση παροχής πρώτων βοηθειών, χώρων υγιεινής και υγειονομικού εξοπλισμού (ύπαρξη χώρων πρώτων βοηθειών, φαρμακείου, αποχωρητηρίων, νιπτήρων, κλπ) : ΠΔ 1073/81 (αρ.109,110), Ν.1430/84 (αρ.17,18), ΠΔ 305/96 (αρ.12 παράρτ. IV μέρος Α, παρ.13, 14).

- στ. Την εξασφάλιση της δωρεάν χορήγησης Μέσων Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ) στους εργαζόμενους όπως: προστατευτικά κράνη, μπότες ασφαλείας, φωσφορίζοντα γιλέκα, ολόσωμες ζώνες ασφαλείας, γυαλιά, κλπ, εφόσον τους ενημερώσει εκ των προτέρων σχετικά με τους κινδύνους από τους οποίους τους προστατεύει ο εξοπλισμός αυτός και τους δώσει σαφείς οδηγίες για τη χρήση του: Π.Δ. 1073/81(αρ.102-108), Ν.1430/84 (αρ.16-18), ΚΥΑ Β.4373/1205/93 και οι τροποπ. αυτής ΚΥΑ 8881/94 και Υ.Α. οικ.Β.5261/190/97, Π.Δ. 396/94, Π.Δ. 305/96 (αρ.9,παρ.γ).
- 2.4.2 Εργοταξιακή σήμανση - σηματοδότηση, συστήματα ασφαλείας, φόρτωση - εκφόρτωση – εναπόθεση υλικών, θόρυβος, φυσικοί, χημικοί παράγοντες κλπ  
Ο ανάδοχος υποχρεούται :
- α. Να προβεί στην κατάλληλη σήμανση και σηματοδότηση, με σκοπό την ασφαλή διέλευση των πεζών και των οχημάτων από την περιοχή κατασκευής του έργου, σύμφωνα με :
- Την Υ.Α αριθ. ΔΜΕΟ/Ο/613/16-2-2011 του τ. ΥΠΥΜΕΔΙ: «Οδηγίες Σήμανσης Εκτελούμενων Έργων» (ΟΜΟΕ-ΣΕΕΟ, τεύχος 7)
  - Τη ΚΥΑ αριθ.6952/14-2-2011 του τ.ΥΠΕΚΑ και τ.ΥΠΥΜΕΔΙ «Υποχρεώσεις και μέτρα για την ασφαλή διέλευση των πεζών κατά την εκτέλεση εργασιών σε κοινόχρηστους χώρους πόλεων και οικισμών που προορίζονται για την κυκλοφορία πεζών»
  - Τις διατάξεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας : Ν.2696/99 (αρ. 9 - 11 και αρ.52 ) και την τροπ. αυτού: Ν.3542/07 (αρ. 7-9 και αρ.46).
- β. Να τηρεί τις απαιτήσεις ασφάλειας που αφορούν σε εργασίες εναπόθεσης υλικών στις οδούς, κατάληψης τμήματος οδού και πεζοδρομίου: Ν. 2696/99 (αρ. 47, 48) και η τροπ. αυτού: Ν. 3542/07 (αρ.43,44).
- γ. Να συντηρεί και να ελέγχει τακτικά τη λειτουργία των συστημάτων ασφαλείας και να τηρεί τις απαιτήσεις ασφάλειας των ηλεκτρικών εγκαταστάσεων, των φορητών ηλεκτρικών συσκευών, των κινητών προβολέων, των καλωδίων τροφοδοσίας, των εγκαταστάσεων φωτισμού εργοταξίου, κλπ: ΠΔ 1073/81 (αρ.75-84), ΠΔ 305/96 (αρ.8.δ και αρ.12,παραρτ.ΙVμέρος Α, παρ.2), Ν.3850/10 (αρ. 31,35).
- δ. Να προβεί στα απαραίτητα μέτρα ασφάλειας που αφορούν σε εργασίες φόρτωσης, εκφόρτωσης, αποθήκευσης, στοίβασης, ρίψης και μεταφοράς υλικών και άλλων στοιχείων : ΠΔ 216/78, ΠΔ 1073/81 (αρ.85-91), ΚΥΑ 8243/1113/91 (αρ.8), ΠΔ 305/96 [αρ. 8 (γ, ε, στ, ζ) και αρ.12 παραρτ. ΙV μέρος Α παρ.11 και μέρος Β τμήμα ΙI παρ.4], Ν.2696/99 (αρ.32) και η τροπ. αυτού : Ν. 3542/07 (αρ.30).
- ε. Να τηρεί μέτρα προστασίας των εργαζομένων που αφορούν: α) κραδασμούς: ΠΔ 176/05, β) θόρυβο: ΠΔ 85/91, ΠΔ 149/06, γ) προφυλάξεις της οσφυϊκής χώρας και της ράχης από χειρωνακτική διακίνηση φορτίων : ΠΔ 397/94, δ) προστασία από φυσικούς, χημικούς και βιολογικούς παράγοντες : Ν.3850/10 (άρ. 36-41), ΠΔ 82/10.
- 2.4.3 Μηχανήματα έργων / Εξοπλισμοί εργασίας - αποδεικτικά στοιχεία αυτών.  
Οι εξοπλισμοί εργασίας χαρακτηρίζονται και κατατάσσονται ως μηχανήματα έργων ΠΔ 304/2000 (αρ.2).
- α. Ο ανάδοχος οφείλει να ελέγχει τη σωστή λειτουργία και τον χειρισμό των μηχανημάτων (χωματουργικών και διακίνησης υλικών), των ανυψωτικών μηχανημάτων, των οχημάτων, των εγκαταστάσεων, των μηχανών και του λοιπού εξοπλισμού εργασίας (ζώνες ασφαλείας με μηχανισμό ανόδου και καθόδου, κυλιόμενα ικρίωματα, φορητές κλίμακες, κλπ): ΠΔ 1073/81 (αρ.17, 45-74 ), Ν 1430/84 (αρ.11-15), ΠΔ 31/90, ΠΔ 499/91, ΠΔ 395/94 και οι τροπ. αυτού: ΠΔ 89/99, ΠΔ 304/00 και ΠΔ 155/04, ΠΔ 105/95 (παραρτ. ΙΧ), ΠΔ 305/96 (αρ.12 παραρτ.ΙV μέρος Β τμήμα ΙI παρ.7 - 9), ΚΥΑ 15085/593/03, ΚΥΑ αρ.Δ13ε/4800/03, ΠΔ 57/10, Ν.3850/10 (αρ. 34, 35).
- β. Τα μηχανήματα έργων σύμφωνα με το ΠΔ 305/96 (αρ.12 παραρτ.ΙV, μέρος Β', τμήμα ΙI, παρ.7.4 και 8.5) και το ΠΔ 304/00 (αρ.2), πρέπει να συνοδεύονται από τα εξής στοιχεία :
1. Πινακίδες αριθμού κυκλοφορίας
  2. Άδεια κυκλοφορίας
  3. Αποδεικτικά στοιχεία ασφάλισης.
  4. Αποδεικτικά πληρωμής τελών κυκλοφορίας (χρήσης)
  5. Άδειες χειριστών μηχανημάτων σύμφωνα με το ΠΔ 305/96 (αρ.12, παραρτ. ΙV, μέρος Β', τμήμα ΙI, παρ. 8.1.γ και 8.2) και το ΠΔ 89/99 (παραρτ. ΙI, παρ.2.1). Σημειώνεται ότι η άδεια χειριστού μηχανήματος συνοδεύει τον χειριστή.

6. Βεβαίωση ασφαλούς λειτουργίας του εξοπλισμού εργασίας (ορθή συναρμολόγηση - εγκατάσταση, καλή λειτουργία) και αρχείο συντήρησης αυτού στο οποίο θα καταχωρούνται τα αποτελέσματα των ελέγχων σύμφωνα με το ΠΔ 89/99 (αρ. 4α παρ.3 και 6).
7. Πιστοποιητικό επανελέγχου ανυψωτικού μηχανήματος, οδηγίες χρήσης ,συντήρησης και αντίστοιχο βιβλίο συντήρησης και ελέγχων αυτού σύμφωνα με την ΚΥΑ 15085/593/03 ( αρ.3 και αρ.4. παρ.7).
- 2.5 Νομοθετήματα που περιέχουν πρόσθετα απαιτούμενα μέτρα ασφάλειας και υγείας στο εργοτάξιο, τα οποία τηρούνται κατά περίπτωση, ανάλογα με το είδος των εργασιών του εκτελούμενου έργου.  
Ο ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί στο εργοτάξιο, πέρα από τα προαναφερόμενα, πρόσθετα απαιτούμενα μέτρα ασφάλειας και υγείας, κατά περίπτωση, ανάλογα με το είδος των εργασιών του εκτελούμενου έργου.
- Τα εν λόγω απαιτούμενα μέτρα αναφέρονται στα παρακάτω νομοθετήματα :
- 2.5.1 Κατεδαφίσεις :  
N 495/76, ΠΔ 413/77, ΠΔ 1073/81 (αρ.18 -33, 104), ΚΥΑ 8243/1113/91 (αρ.7), ΥΑ 31245/93, N. 2168/93, ΠΔ 396/94 (αρ.9 παρ.4 παραρτ. III ), Υ.Α. 3009/2/21-γ/94, Υ.Α. 2254/230/Φ.6.9/94 και οι τροπ. αυτής: ΥΑ Φ.6.9/13370/1560/95 και ΥΑ Φ6.9/25068/1183/96, ΠΔ 305/96 (αρ. 12, παραρτ. IV μέρος Β τμήμα II, παρ.11), ΚΥΑ 3329/89 και η τροπ. αυτής: Υ.Α. Φ.28/18787/1032/00, ΠΔ 455/95 και η τροπ. αυτού ΠΔ 2/06, ΠΔ 212/06, ΥΑ 21017/84/09.
- 2.5.2 Εκσκαφές (θεμελίων, τάφρων, φρεάτων, κλπ), Αντιστηρίξεις :  
N. 495/76, ΠΔ 413/77, ΠΔ 1073/81 (αρ.2-17, 40-42 ), ΥΑ αρ. 3046/304/89 (αρ.8-ασφάλεια και αντοχή κτιρίων, παρ.4), ΚΥΑ 3329/89 και η τροπ. αυτής : ΥΑ Φ.28/18787/1032/00, N. 2168/93, ΠΔ 396/94 (αρ.9 παρ.4 παραρτ. III), ΥΑ 3009/2/21-γ/94, ΥΑ 2254/230/Φ.6.9/94 και οι τροπ. αυτής :  
ΥΑ Φ.6.9/13370/1560/95 και ΥΑ Φ6.9/25068/1183/96, ΠΔ 455/95 και η τροπ. αυτού : ΠΔ 2/06, ΠΔ 305/96 (αρ. 12, παραρτ. IV μέρος Β τμήμα II παρ. 10 ).
- 2.5.3 Ικρίωματα και κλίμακες, Οδοί κυκλοφορίας - ζώνες κινδύνου, Εργασίες σε ύψος, Εργασίες σε στέγες.  
ΠΔ 778/80, ΠΔ 1073/81 (αρ.34-44), N.1430/84 (αρ. 7-10), ΚΥΑ 16440/Φ.10.4/445/93, ΠΔ 396/94 (αρ.9 παρ.4 παραρτ. III), ΠΔ 155/04, ΠΔ 305/96 (αρ. 12, παραρτ.IV μέρος Α παρ.1, 10 και μέρος Β τμήμα II παρ.4-6,14 ).
- 2.5.4 Εργασίες συγκόλλησης, οξυγονοκοπής & λοιπές θερμές εργασίες  
ΠΔ 95/78, ΠΔ 1073/81 (αρ.96, 99,104, 105 ), ΠΔ 70/90 (αρ.15), ΠΔ 396/94 (αρ.9 παρ.4 παραρτ. III), Πυροσβεστική Διάταξη 7 Απόφ.7568 Φ.700.1/96, ΚΥΑ αρ.οικ.16289/330/99.
- 2.5.5 Κατασκευή δομικών έργων (κτίρια, γέφυρες, τοίχοι αντιστήριξης, δεξαμενές, κλπ.)  
ΠΔ 778/80, ΠΔ 1073/81 (αρ.26- 33, αρ.98), ΥΑ 3046/304/89, ΠΔ 396/94 (αρ.9 παρ.4 παραρτ. III), ΠΔ 305/96 (αρ.12 παραρτ. IV μέρος Β τμήμα II παρ. 12).
- 2.5.6 Προετοιμασία και διάνοιξη σιράγγων και λοιπών υπογείων έργων.  
(Σήραγγες κυκλοφορίας οχημάτων, αρδευτικές σήραγγες, υπόγειοι σταθμοί παραγωγής ενέργειας και εργασίες που εκτελούνται στα υπόγεια στεγασμένα τμήματα των οικοδομικών ή άλλης φύσης έργων και σε στάθμη χαμηλότερη των 6.00 μ. κάτω από την επιφάνεια της γης.) N.495/76, ΠΔ 413/77, ΠΔ 225/89, ΚΥΑ 3329/89 και η τροπ. αυτής : ΥΑ Φ.28/18787/1032/00, N. 2168/93, ΠΔ 396/94 (αρ.9 παρ.4 παραρτ. III), ΥΑ 2254/230/Φ.6.9/94 και οι τροπ. αυτής : ΥΑ Φ.6.9/13370/1560/95 και ΥΑ Φ6.9/25068/1183/96, ΥΑ 3009/2/21-γ/94, ΠΔ 455/95 και η τροπ. αυτού : ΠΔ 2/06, ΠΔ 305/96 (αρ.12 παραρτ. IV μέρος Β τμήμα II παρ.10).
- 2.5.7 Καταδυτικές εργασίες σε Λιμενικά έργα  
(Υποθαλάσσιες εκσκαφές, διαμόρφωση πυθμένα θαλάσσης, κατασκευή προβλήτας κλπ με χρήση πλωτών ναυπηγημάτων και καταδυτικού συνεργείου.) ΠΔ 1073/81 (αρ.100), N 1430/84 (αρ.17), ΠΔ 396/94 (αρ.9 παρ.4 παραρτ.III), ΥΑ 3131.1/20/95/95, ΠΔ 305/96 (αρ.12, παραρτ.IV μέρος Β τμήμα II παρ.8.3 και παρ.13).
- 2.6 Ακολουθεί κατάλογος με τα νομοθετήματα και τις κανονιστικές διατάξεις που περιλαμβάνουν τα απαιτούμενα μέτρα ασφάλειας και υγείας στο εργοτάξιο.

**ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΝΟΜΟΘΕΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ:  
«ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΟ ΕΡΓΟΤΑΞΙΟ»**

<p><b><u>A. ΝΟΜΟΙ</u></b>  N. 495/76  N. 1396/83  N. 1430/84  N. 2168/ 93  N. 2696/99  N. 3542/07  N. 3669/08  N. 3850/10  N. 4030/12</p>	<p>Π. Δ. 305/96  Π. Δ. 89/99  Π. Δ. 304/00  Π. Δ. 155/04  Π. Δ. 176/05  Π. Δ. 149/06  Π. Δ. 2/06  Π. Δ. 212/06  Π. Δ. 82/10  Π. Δ. 57/10</p>	<p>ΚΥΑ αρ.οικ.16289/330/99  ΚΥΑαρ.οικ.15085/593/03  ΚΥΑ αρ. Δ13ε/4800/03  ΚΥΑ αρ.6952/11  ΥΑ 3046/304/89  ΥΑ Φ.28/18787/1032/00  ΥΑ αρ. οικ. 433/2000  ΥΑ ΔΕΕΠΠ/οικ/85/01  ΥΑ ΔΙΠΑΔ/οικ/177/01  ΥΑ ΔΙΠΑΔ/οικ/889/02  ΥΑ ΔΜΕΟ/Ο/613/11  ΥΑ 21017/84/09  Πυροσβεστική διάταξη 7,  Απόφ. 7568.Φ.700.1/96  ΦΕΚ 450/Β/94  ΦΕΚ 451/Β/93  ΦΕΚ 301/Β/94  ΦΕΚ 73/Β/94  ΦΕΚ 978/Β/95  ΦΕΚ 677/Β/95  ΦΕΚ 1035/Β/96  ΦΕΚ 113/Β/97  ΦΕΚ 987/Β/99  ΦΕΚ 1186/Β/03  ΦΕΚ 708/Β/03  ΦΕΚ 420/Β/11  ΦΕΚ 59/Δ/89  ΦΕΚ 1035/Β/00  ΦΕΚ 1176/Β/00  ΦΕΚ 686/Β/01  ΦΕΚ 266/Β/01  ΦΕΚ 16/Β/03  ΦΕΚ 905/Β/11  ΦΕΚ 1287/Β/09  ΦΕΚ 155/Β/96</p>
<p><b><u>B. ΠΡΟΕΔΡΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ</u></b>  Π. Δ. 413/77  Π. Δ. 95/78  Π. Δ. 216/78  Π. Δ. 778/80  Π. Δ. 1073/81  Π. Δ. 225/89  Π. Δ. 31/90  Π. Δ. 70/90  Π. Δ. 85/91  Π. Δ. 499/91  ΦΕΚ 337/Α/76  ΦΕΚ 126/Α/83  ΦΕΚ 49/Α/84  ΦΕΚ 147/Α/93  ΦΕΚ 57/Α/99  ΦΕΚ 50/Α/07  ΦΕΚ 116/Α/08  ΦΕΚ 84/Α/10  ΦΕΚ 249/Α/12  ΦΕΚ 128/Α/77  ΦΕΚ 20/Α/78  ΦΕΚ 47/Α/78  ΦΕΚ 193/Α/80  ΦΕΚ 260/Α/81  ΦΕΚ 106/Α/89  ΦΕΚ 31/Α/90  ΦΕΚ 31/Α/90  ΦΕΚ 38/Α/91  ΦΕΚ 180/Α/91  Π. Δ. 395/94  Π. Δ. 396/94  Π. Δ. 397/94  Π. Δ. 105/95  Π. Δ. 455/95</p>	<p><b><u>Γ. ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ</u></b>  ΥΑ 130646/84  ΚΥΑ 3329/89  ΚΥΑ 8243/1113/91  ΚΥΑαρ.οικ.Β.4373/1205/93  ΚΥΑ 16440/Φ.10.4/445/93  ΦΕΚ 220/Α/94  ΦΕΚ 220/Α/94  ΦΕΚ 221/Α/94  ΦΕΚ 67/Α/95  ΦΕΚ 268/Α/95  ΦΕΚ 212/Α/96 ΦΕΚ 94/Α/99  ΦΕΚ 241/Α/00  ΦΕΚ 121/Α/04  ΦΕΚ 227/Α/05  ΦΕΚ 159/Α/06  ΦΕΚ 268/Α/06  ΦΕΚ 212/Α/06  ΦΕΚ 145/Α/10  ΦΕΚ 97/Α/10  ΦΕΚ 154/Β/84  ΦΕΚ 132/Β/89  ΦΕΚ 138/Β/91  ΦΕΚ 187/Β/93  ΦΕΚ 765/Β/93  ΑΔΑ: Β4301-8ΞΩ</p> <p><b><u>Γ. ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ</u></b>  ΚΥΑ αρ. 8881/94  ΥΑ αρ.οικ. 31245/93  ΥΑ 3009/2/21-γ/94  ΥΑ 2254/230/Φ.6.9/94  ΥΑ 3131.1/20/95/95  ΥΑ Φ.6.9/13370/1560/95  ΥΑ Φ6.9/25068/1183/96  Υ.Α αρ.οικ.Β.5261/190/97</p>	<p><b><u>Δ. ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ</u></b>  ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 27/03  ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 6/08  ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ Σ.ΕΠ.Ε  ΑΡ.ΠΡΩΤ.ΔΕΕΠ Π/208/12-9-03  ΑΡ.ΠΡΩΤ.ΔΙΠΑΔ/ οικ/215/31-3-08  ΑΡ.ΠΡ. 10201/12</p>

Η τήρηση και η ενημέρωση του ΣΑΥ και ΦΑΥ θεωρείται ως απαραίτητο στοιχείο για την προσωρινή και οριστική παραλαβή. 2.9. Υποχρέωση αναδόχου για αναθεώρηση Σ.Α.Υ. και Φ.Α.Υ.

- 2.7 Δαπάνη σύνταξης Σ.Α.Υ. και Φ.Α.Υ.  
Όλες οι δαπάνες που συνεπάγονται τα παραπάνω, αφορούν στην οργάνωση του εργοταξίου και απαιτούνται από το νόμο, βαρύνουν τον ανάδοχο και θα πρέπει να έχουν συνυπολογιστεί από αυτόν κατά τη διαμόρφωση της προσφοράς του.

**Άρθρο Β-3: ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΡΓΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΑΡΟΧΟ - ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΠΑΡΟΧΟΥ**

**3.1 ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΑΡΟΧΟ**

- 3.1.1 Κατά την υπογραφή της Σύμβασης ο Πάροχος θα δηλώσει στην Υπηρεσία τον Αντίκλητό του, την διεύθυνση των κεντρικών γραφείων του καθώς και το εντεταλμένο προσωπικό που θα βρίσκεται σε αυτά.

Θα δηλώσει επίσης τον Προϊστάμενο ο οποίος:

- α. θα είναι έμπειρος διπλωματούχος ή πτυχιούχος γεωπόνος ή δασολόγος (Πανεπιστημίου - ΤΕΙ), με κατασκευαστική πείρα σε αντίστοιχα έργα με το δημοπρατούμενο, που θα διορίζεται από τον Πάροχο ύστερα από έγκριση της Υπηρεσίας. Θα πρέπει να έχει εμπειρία χρονικού προγραμματισμού και διαχείρισης αντίστοιχων συμβάσεων.
  - β. θα είναι πλήρως εξουσιοδοτημένος με συμβολαιογραφικό πληρεξούσιο να εκπροσωπεί τον Πάροχο σε όλα τα θέματα του εργοταξίου, περιλαμβανομένης της παραλαβής των εντολών, ειδοποιήσεων, οδηγιών ή παρατηρήσεων της Υπηρεσίας επί τόπου των εργασιών και της υπογραφής κάθε εγγράφου και στοιχείου, που η υπογραφή του προβλέπεται επί τόπου (παραλαβές, επιμετρήσεις, ημερολόγια κλπ).
  - γ. θα είναι αρμόδιος για την έντευξη, άρτια και ασφαλή εκτέλεση των εργασιών και για την λήψη και εφαρμογή των απαιτούμενων μέτρων προστασίας και ασφάλειας των εργαζομένων στους χώρους εργασίας, καθώς και κάθε τρίτου.
- 3.1.2 Ο Προϊστάμενος πρέπει να υποβάλει στην Υπηρεσία υπεύθυνη δήλωση, με την οποία να αποδέχεται το διορισμό του και τις ευθύνες του. Ομοίως και ο αναπληρωτής του.
- 3.1.3 Επίσης η Υπηρεσία μπορεί να διατάσσει την στελέχωση του Παρόχου με πρόσθετο προσωπικό, όταν κατά την κρίση της είναι απαραίτητο.
- 3.1.4 Ρητά καθορίζεται ότι ο διορισμός των υπόψη προσώπων του Παρόχου σε καμιά περίπτωση δεν απαλλάσσει τον τελευταίο από τις ευθύνες του και τις υποχρεώσεις του, ο δε Πάροχος παραμένει πάντοτε αποκλειστικά και εξ ολοκλήρου υπεύθυνος απέναντι στην Υπηρεσία.

### 3.2 ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΟΥ ΠΑΡΟΧΟΥ

- 3.2.1 Ο Πάροχος θα χρησιμοποιήσει ειδικευμένο Ελληνικό ή αλλοδαπό προσωπικό σύμφωνα με την ισχύουσα Νομοθεσία. Το αλλοδαπό προσωπικό του παρόχου πρέπει να εφοδιαστεί με σχετική άδεια παραμονής και εργασίας στην Ελλάδα με μέριμνα του Παρόχου και σύμφωνα με την ισχύουσα εργατική και λοιπή Νομοθεσία.
- 3.2.2 Σχετικά με το προσωπικό του Παρόχου ισχύουν και τα ακόλουθα :
- α. Το προσωπικό οφείλει να ομιλεί την ελληνική γλώσσα. Σε αντίθετη περίπτωση θα πρέπει να υπάρχουν μόνιμα τεχνικοί διερμηνείς για τον καθένα.
  - β. Ο Πάροχος υποχρεούται να υποβάλει επίσης κατάσταση των προσώπων που θα είναι εξουσιοδοτημένα να αναπληρώνουν τους παραπάνω αναφερομένους κατά την απουσία τους.
  - γ. Το προσωπικό που θα χρησιμοποιηθεί σε κατασκευές ειδικής τεχνολογίας θα έχει εμπειρία σε παρόμοιες κατασκευές η οποία θα αποδεικνύεται με σχετικά πιστοποιητικά και θα τυγχάνει της έγκρισης της υπηρεσίας.
  - δ. Επί τόπου σε κάθε διακεκριμένη θέση εργασία, όπου η σύμβαση απαιτεί παρακολούθηση, θα υπάρχει ένας τουλάχιστον εργοδηγός .
- 3.2.3 Σε περίπτωση που ο Πάροχος αμελήσει ή αστοχήσει να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του άρθρου τούτου, η Υπηρεσία μπορεί εκτός των άλλων κυρώσεων για αντισυμβατική συμπεριφορά να του επιβάλει και πρόστιμο μέχρι του διπλασίου της δαπάνης για προσωπικό που ενώ θα έπρεπε, κατά τα ανωτέρω, να υπάρχει, ελλείπει. Τούτο δε ανεξάρτητα αν το προσωπικό αυτό είναι μόνιμο ή περιστασιακό προσωπικό του παρόχου.
- 3.2.4 Η παρουσία του ανωτέρω περιγραφόμενου προσωπικού θα ελέγχεται αδιάλειπτα από την Υπηρεσία που παρακολουθεί και ελέγχει τη σύμβαση και σε περίπτωση συστηματικής μη συμμόρφωσης, πλην των ανωτέρω κυρώσεων, θα ενημερώνεται η Εποπτεύουσα Υπηρεσία για περαιτέρω σχετικές ενέργειες (έκπτωση του παρόχου) .
- 3.2.5 Το προσωπικό αυτό θα είναι ενταγμένο στο οργανόγραμμα που είναι υποχρεωμένος να υποβάλει ο πάροχος.
- 3.2.6 Όλα τα συνεργεία που θα χρησιμοποιηθούν θα πρέπει να έχουν πιστοποιητικά εμπειρίας, τα οποία θα αποδεικνύουν την ικανότητα του συνεργείου για την εργασία αυτή. Σε ειδικές περιπτώσεις θα ζητείται από τον προμηθευτή του υλικού, παρουσία του και κατόπιν βεβαίωση ότι η τοποθέτηση του υλικού στους χώρους της σύμβασης έγινε σύμφωνα με τις απαιτήσεις του υλικού του.

### Άρθρο Β-4: ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ - ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ - ΔΙΚΤΥΑ Ο.Κ.Ω.

#### 4.1 ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΠΑΡΑΛΛΑΓΗΣ ΔΙΚΤΥΩΝ Ο.Κ.Ω. ΚΛΠ.

- 4.1.1 Ο Πάροχος οφείλει καθ' όλη τη διάρκεια κατασκευής να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα έτσι ώστε να

εξασφαλίζεται η εφαρμογή των οδηγιών των ΟΚΩ σε σχέση με τις τεχνικές απαιτήσεις για την προστασία των δικτύων τους, όταν αυτά υφίστανται επιπτώσεις από την κατασκευή των έργων.

Ο Πάροχος είναι εξ ολοκλήρου υπεύθυνος, όπως ο νόμος ορίζει, για οποιαδήποτε απαίτηση τρίτων λόγω φθορών που έχει προξενήσει στις εγκαταστάσεις τους.

Όταν στην περιοχή των εργασιών ή του εργοταξίου υπάρχουν εγκαταστάσεις ΟΚΩ (π.χ. συγκοινωνιακές, τηλεφωνικές, μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας, φυσικού αερίου κλπ.) ο Πάροχος υποχρεούται να λαμβάνει υπόψη του τις διατάξεις των αρμόδιων υπηρεσιών.

Ειδικότερα όταν υπάρχουν εγκαταστάσεις που μπορεί να θέσουν σε κίνδυνο το εργοτάξιο ή το γύρω χώρο και δεν είναι δυνατή η διακοπή της λειτουργίας τους ή απομάκρυνσή τους από την περιοχή του εργοταξίου, πρέπει αυτές να διασφαλίζονται επαρκώς.

Ο Πάροχος θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη κατά την υποβολή της προσφοράς του και κατά τη διάρκεια της σύμβασης τις δυσκολίες και τα εμπόδια που πιθανόν να προκύψουν από τις πιο πάνω εγκαταστάσεις ΟΚΩ, καθόσον καμία επιπλέον δαπάνη εγκρίνεται από την υπηρεσία για αυτό το λόγο.

- 4.1.2 Κατά την εκτέλεση των εργασιών είναι δυνατόν ο Πάροχος να συναντήσει δυσχέρειες στην εκτέλεση των έργων από την παρουσία δικτύων Ο.Κ.Ω. και από την ανάγκη εξασφάλισης της κυκλοφορίας κατά τη διάρκεια της κατασκευής. Οι παραπάνω δυσχέρειες είναι δυνατό να υποχρεώσουν τον πάροχο σε πολλές περιπτώσεις να καταφύγει στην εφαρμογή αντιοικονομικών ή / και χρονοβόρων κατασκευαστικών μεθόδων, για να ανταποκριθεί στις ανάγκες κατασκευής των έργων με συνθήκες απόλυτης ασφάλειας για τις υπάρχουσες κατασκευές (διατηρούμενα οδοστρώματα, οχετοί κ.λπ.), τις τυχόν υπάρχουσες παραλλασόμενες και νέες εγκαταστάσεις Ο.Κ.Ω. κ.λπ.
- 4.1.3 Εργασίες εκσκαφών κλπ. σε θέσεις όπου διατηρούνται τμήματα οδοστρωμάτων, ή τμήματα οχετών, ή όπου υφίστανται αγωγοί Ο.Κ.Ω κλπ. γενικά πρέπει να εκτελούνται με μεγάλη προσοχή για την αποφυγή ζημιών ή ατυχημάτων, για τα οποία ο Πάροχος θα είναι αποκλειστικά υπεύθυνος.
- 4.1.4 Οποιαδήποτε ζημιά, η οποία οφείλεται σε αμέλεια του Παρόχου ή στον τρόπο με τον οποίο εκτελεί αυτός τις εργασίες, ή σε αμέλεια του εργατοτεχνικού προσωπικού του, βαρύνει αποκλειστικά τον πάροχο, ο οποίος είναι υποχρεωμένος να καταβάλει ολόκληρη τη δαπάνη επανόρθωσης της ζημιάς.
- 4.1.5 Σε περίπτωση που χρησιμοποιηθούν κρουστικά μέσα, ή άλλα μέσα εκσκαφής (π.χ. εκρηκτικά σε βραχώδεις εμφανίσεις) αν επιτρέπονται και χορηγηθούν οι σχετικές άδειες από τις αρμόδιες Αρχές, ή εργασίες πασσάλων κλπ. κάθε ζημιά που τυχόν προκύψει πραγματική ή αποθετική των γύρω κατασκευών κλπ. θα βαρύνει, ως αποκλειστικά υπεύθυνα, τον πάροχο.
- 4.1.6 Δεν θα γίνει αποδεκτή οποιαδήποτε αξίωση του Παρόχου από τις παραπάνω αναφερθείσες αιτίες και οι τιμές του Τιμολογίου είναι ενιαίες και αμετάβλητες ανεξάρτητα από τις δυσκολίες κυκλοφορίας, ή άλλο αίτιο, την έκταση των εργασιών και τη δυνατότητα, ή το συμφέρον χρήσης μηχανικών μέσων (ελαφρών, μεσαίων, βαρέων), ή εκτέλεσης με τα χέρια.
- 4.1.7 Ο Πάροχος πρέπει να έχει υπόψη του ότι εντός του εύρους κατάληψης της οδού βρίσκονται στύλοι της ΔΕΗ και του ΟΤΕ, σωλήνες ύδρευσης κ.λπ. Έτσι θα παραστεί ανάγκη, παράλληλα προς τις εργασίες κατασκευής των οδικών έργων που θα εκτελούνται από αυτόν, να εκτελεσθούν από τις αρμόδιες εταιρίες ή Οργανισμούς, Υπηρεσίες, ή / και τον ίδιο και εργασίες για την μετατόπιση στύλων, ή απομάκρυνση υπαρχουσών γραμμών κλπ.
- 4.1.8 Ο Πάροχος είναι υποχρεωμένος να προβαίνει σε κάθε δυνατή ενέργεια για την επίτευξη της απομάκρυνσης των πιο πάνω εμποδίων, να διευκολύνει απροφάσιστα την εκτέλεση των εργασιών αυτών, χωρίς να δικαιούται να προβάλει οποιαδήποτε αξίωση αποζημίωσής του για καθυστερήσεις ή δυσχέρειες που παρουσιάζονται στις εργασίες του, από την εκτέλεση των παράλληλων εργασιών απομάκρυνσης στύλων, μετατόπισης γραμμών κλπ. Αντίθετα αυτός οφείλει, κατά την εκτέλεση των έργων, να λάβει όλα τα μέτρα για να αποφευχθούν βλάβες στις εγκαταστάσεις των πιο πάνω εταιριών. Σε περίπτωση που τυχόν συμβούν βλάβες, θα βαρύνουν οπωσδήποτε τον πάροχο.  
Σημειώνεται ότι οι ευθύνες για αλληλογραφία και συνεννοήσεις που ενδέχεται να χρειασθούν με τους διάφορους Οργανισμούς Κοινής Ωφέλειας, ανήκουν όλες στον Πάροχο.
- 4.1.9 Σε περίπτωση που διαπιστωθεί η ύπαρξη υπόγειων αγωγών και άλλων εγκαταστάσεων Ο.Κ.Ω. σε περιοχές επηρεαζόμενες από τα έργα, ο Πάροχος οφείλει, με δικές του δαπάνες και φροντίδες να εφοδιασθεί με τα απαραίτητα διαγράμματα και λοιπά στοιχεία των θέσεων των Αγωγών Κοινής Ωφέλειας και αφού έλθει σε επαφή με τις αρμόδιες Αρχές των Ο.Κ.Ω. να μεριμνήσει για την έγκαιρη ειδοποίηση αυτών, προκειμένου να ενεργήσει, παρουσία εκπροσώπων τους, διερευνητικές τομές για την επισημάνση των αγωγών Ο.Κ.Ω. και την εν συνεχεία αποκάλυψη αυτών, εφόσον ήθελε απαιτηθεί η διευθέτησή τους.  
Αυτή η ευθύνη ανήκει ολοκληρωτικά στον Πάροχο ο οποίος θα πρέπει μέσα στο πλαίσιο των υποχρεώσεών του να έλθει σε επαφή με τους Ο.Κ.Ω. και να επισημάνουν τα τυχόν προβλήματα που θα

προέλθουν από τις εγκαταστάσεις των Ο.Κ.Ω. στην εκτέλεση των εργασιών (και αντίστροφα) και να συνυπολογίσουν την σχετική επιρροή αυτών των δικτύων και εγκαταστάσεων για χρονοδιαγράμματα που θα συντάξει, στη ροή της εργασίας, στη απόδοση των μεθόδων εργασίας του και μηχανικού εξοπλισμού κλπ.

- 4.1.10 Στον καθορισμό της συνολικής προθεσμίας εκτέλεσης του άρθρου 4 αυτής της Ε.Σ.Υ. έχουν παρθεί υπόψη οι κάθε είδους καθυστερήσεις που μπορεί να προκύψουν από την τροποποίηση δικτύων Ο.Κ.Ω. είτε αυτές θα γίνουν από τα ειδικευμένα συνεργεία των Ο.Κ.Ω. είτε από τα συνεργεία του Αναδόχου, είτε και από τα δύο μαζί.
- 4.1.11 Επιπλέον, σχετικά με τις εγκαταστάσεις Ο.Κ.Ω. που θα συναντηθούν, καθορίζονται τα ακόλουθα :
- α. Ο Πάροχος οφείλει να αναφέρει έγγραφα και έγκαιρα στην Υποδ/σης Τεχνικών Έργων Μητροπολιτικής Ενότητας Θεσσαλονίκης, τις συναντούμενες δυσχέρειες στην προώθηση των εργασιών και την υλοποίηση της σύμβασης, από τις παραπάνω εγκαταστάσεις κλπ, συνοδεύοντας τις αναφορές του με υποδείξεις λύσης για τα δημιουργούμενα τεχνικά προβλήματα.
  - β. Ο Πάροχος οφείλει επίσης να συμμορφωθεί με οποιαδήποτε απόφαση της Υπηρεσίας για την αντιμετώπιση προβλημάτων, που δημιουργούνται από τις παραπάνω εγκαταστάσεις κλπ. τροποποιώντας στην ανάγκη το χρονοδιάγραμμα εργασιών της σύμβασης και τη διαδοχή εργασιών, ή ακόμη και εκτελώντας πρόσθετες αναγκαίες εργασίες μετά από ειδική εντολή της Υποδ/σης Τεχνικών Έργων Μητροπολιτικής Ενότητας Θεσσαλονίκης, χωρίς να προκύπτει από τους λόγους αυτούς κανένα δικαίωμα για τον πάροχο, για παράταση προθεσμίας του ολικού χρόνου αποπεράτωσης των εργασιών.
  - γ. Ο Πάροχος είναι υποχρεωμένος να καταβάλει κάθε προσπάθεια για να γίνει δυνατή η απόληψη του υλικού εταιριών ή Ο.Κ.Ω. στην καλύτερη τεχνικά εφικτή κατάσταση, υπέχοντας ευθύνη σύμφωνα με όσα προεκτέθηκαν.
- 4.1.12 Τα υλικά που θα προκύψουν από καθαιρέσεις, κατεδαφίσεις κλπ., θα απομακρυνθούν από τον πάροχο, χωρίς ιδιαίτερη αποζημίωση, σε χώρους που θα εγκριθούν από την Υπηρεσία.  
Αν ο Πάροχος διαταχθεί από τη Υπηρεσία, να αποξηλώσει τις εγκαταστάσεις ΟΚΩ (ΔΕΗ - ΟΤΕ κλπ), τα υλικά που θα προκύψουν θα τα παραδώσει στους Οργανισμούς αυτούς, εκτός αν λάβει άλλες οδηγίες από τη Υπηρεσία και θα πληρωθεί με τις τιμές μονάδας του συμβατικού τιμολογίου. Σε καμία περίπτωση δεν πρόκειται να χρησιμοποιηθεί ο ελεύθερος χώρος της κοίτης του ποταμού ως χώρος απόθεσης καθαιρέσεων ή κατεδαφίσεων.

#### **Άρθρο Β-5: ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ - ΣΗΜΑΝΣΗ-ΣΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ**

##### **5.1 ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ**

- 5.1.1 Ο Πάροχος οφείλει να παίρνει, με δικές του δαπάνες, τα επιβαλλόμενα για κάθε περίπτωση μέτρα ασφαλείας, για την πρόληψη οποιουδήποτε ατυχήματος ή ζημιάς κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των εργασιών, είναι δε μόνος υπεύθυνος γι' αυτές και έχει αποκλειστικά αυτός όλες τις αστικές και ποινικές ευθύνες για κάθε τι που θα τύχει, είτε από δική του υπαιτιότητα, είτε από το εργαζόμενο σ' αυτόν εργατοτεχνικό προσωπικό, είτε από τα εργαλεία και μηχανήματα που απασχολούνται για την εκτέλεση της σύμβασης.

##### **5.2 ΣΗΜΑΝΣΗ**

- 5.2.1 Με την έναρξη των εργασιών και καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσής τους, ο Πάροχος υποχρεώνεται με δικές του δαπάνες και χωρίς ιδιαίτερη αποζημίωσή του, να προβαίνει στην πλήρη σήμανση του εργοταξίου, σε περίφραξη και ιδιαίτερη σήμανση κάθε επικίνδυνης θέσης, σύμφωνα με τον Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας, ο οποίος κυρώθηκε όπως ισχύει σήμερα.  
Η σήμανση θα γίνεται, όπως ορίζεται από τις κείμενες διατάξεις, με κατάλληλα, ευδιάκριτα, μέρα και νύκτα, σήματα για την πλήρη διασφάλιση της κυκλοφορίας.
- 5.2.2 Ο Πάροχος έχοντας την ποινική και αστική ευθύνη για κάθε ατύχημα που θα συμβεί λόγω των εργασιών, είναι υποχρεωμένος κατά την εκτέλεση των εργασιών, να εφαρμόζει τη ΔΜΕΟ/Ο/613/16-02-2011 (ΦΕΚ 905/Β'/20-05-2011) που εγκρίνει τις Προδιαγραφές και Οδηγίες Σήμανσης Εκτελούμενων Έργων (ΟΜΟΕ-ΣΕΕΟ) και τα εγκεκριμένα σχέδια εργοταξιακής σήμανσης της Υπηρεσίας προσωρινά σήματα, φανούς, αντανάκλαστικές πινακίδες κλπ. καθώς και τροχονόμους, ώστε να γίνεται με ασφάλεια και απρόσκοπτα η κυκλοφορία στην οδό, στις παρακαμπτήριες, στις προσπελάσεις και γενικά σε όλα τα εργοτάξια του έργου, ημέρα και νύκτα, και να καθοδηγούνται με ασφάλεια πεζοί και τροχοφόρα. Η δαπάνη για τη σήμανση των εκτελούμενων εργασιών είναι ανηγμένη στις τιμές μονάδας του τιμολογίου και δεν θα πληρωθεί ιδιαίτερα.

- 5.2.3 Μέσα σε ένα μήνα από την υπογραφή της σύμβασης ο Πάροχος υποχρεώνεται να τοποθετήσει στην αρχή και το τέλος της δημοπρατούμενης σύμβασης και σε εμφανείς θέσεις Πινακίδες ενδεικτικές των εκτελούμενων εργασιών, σύμφωνα με τις οδηγίες της Υπηρεσίας. Οι δαπάνες προμήθειας, μεταφοράς και τοποθέτησής τους βαρύνουν τον Πάροχο. Σε περίπτωση μη τοποθέτησης των Πινακίδων στην προθεσμία αυτή, η προμήθεια, μεταφορά και τοποθέτησή τους γίνεται από την Υπηρεσία σε βάρος και για λογαριασμό του Παρόχου.
- 5.2.4 Ο Πάροχος είναι υποχρεωμένος να συντάξει με δαπάνες του ειδική μελέτη σήμανσης για την εξυπηρέτηση της εκτρεπόμενης κυκλοφορίας για την εκτέλεση των εργασιών, να προβαίνει στη σχετική αδειοδότηση από τις αρμόδιες αρχές (έγκριση εργοταξιακής σήμανσης). Να ενημερώνει, εγγράφως και εγκαίρως, την Υπηρεσία για την έναρξη εκτέλεσης της αντίστοιχης φάσης των εργασιών, ώστε η Υπηρεσία, με την σειρά της να ενημερώνει την Τροχαία, τα μέσα μαζικής μεταφοράς, και πρώτων βοηθειών, πριν από την έναρξη εκτέλεσης της αντίστοιχης φάσης εργασιών.  
Επισημαίνεται ότι η σήμανση θα πρέπει να καλύπτει όλες τις διακεκριμένες φάσεις κατασκευής των εργασιών.
- 5.2.5 Να τηρεί τις απαιτήσεις ασφάλειας που αφορούν σε εργασίες εναπόθεσης υλικών στις οδούς, κατάληψης τμήματος οδού και πεζοδρομίου: Ν. 2696/99 (αρ. 47, 48) και η τροπ. αυτού: Ν. 3542/07 (αρ.43,44).
- 5.2.6 Να συντηρεί και να ελέγχει τακτικά τη λειτουργία των συστημάτων ασφαλείας και να τηρεί τις απαιτήσεις ασφάλειας των ηλεκτρικών εγκαταστάσεων, των φορητών ηλεκτρικών συσκευών, των κινητών προβολέων, των καλωδίων τροφοδοσίας, των εγκαταστάσεων φωτισμού εργοταξίου, κλπ: ΠΔ 1073/81 (αρ.75-84), ΠΔ 305/96 (αρ.8.δ και αρ.12, παραρτ.ΙVμέρος Α, παρ.2), Ν.3850/10 (αρ. 31,35).

### 5.3 ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ

- 5.3.1 Με τον όρο εξασφάλιση της κυκλοφορίας νοείται τόσο η διατήρηση ασφαλών συνθηκών για τη διεξαγωγή της, όσο και η επίτευξη συνθηκών συνέχισης της διεξαγωγής της, έστω και με κατάλληλες παρακάμψεις ή άλλα προσωρινά έργα
- 5.3.2 Ο Πάροχος οφείλει να πάρει, χωρίς ιδιαίτερη αποζημίωση τα κατάλληλα μέτρα κατά την εκτέλεση των εργασιών της εργολαβίας του, ώστε να εξασφαλίζεται, δηλαδή να μη παρεμποδίζεται άμεσα ή έμμεσα η κυκλοφορία γενικά οχημάτων, δικύκλων και (τυχόν) πεζών από τη διακίνηση των μηχανικών του μέσων, την εκτέλεση των έργων, την απόθεση υλικών, τη δημιουργία βοηθητικών εγκαταστάσεων και κατασκευών, τη μεταφορά υλικών κλπ.
- 5.3.3 Διευκρινίζεται ότι στην οικονομική προσφορά του παρόχου περιλαμβάνονται ανοιγμένα οι οποιεσδήποτε επιβαρύνσεις του κόστους για κατασκευές ή ειδικές μεθόδους κατασκευής κλπ, οι οποίες θα πρέπει να εφαρμοστούν προς αποφυγή διακοπής της κυκλοφορίας ή επιμήκυνσης του χρόνου επιβολής περιορισμών της κυκλοφορίας στις οδούς.

### 5.4 ΧΡΗΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟΥ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ

- 5.4.1 Ο Πάροχος πρέπει να παίρνει όλα τα κατάλληλα μέτρα για να προλάβει κάθε βλάβη σε γέφυρες, δρόμους και χωματόδρομους που εξυπηρετούν την περιοχή, από την χρήση των ως οδών μεταφοράς. Ειδικότερα θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη περιορισμούς στα κυκλοφορούντα φορτία, όταν επιλέγει τις οδούς μεταφοράς και τα μεταφορικά μέσα, με τον σκοπό να αποφύγει κάθε ζημιά, η ασυνήθη φθορά των γεφυρών οδών και χωματόδρομων.
- 5.4.2 Ο Πάροχος είναι υπεύθυνος για να λάβει, με μέριμνα και δαπάνη του κάθε αναγκαίο μέτρο προφύλαξης ή ενίσχυσης οδικών τμημάτων, χωματόδρομων ή γεφυρών, ανεξάρτητα αν αυτό το μέτρο προδιαγράφεται ή όχι στα τεύχη Δημοπράτησης.  
Πριν από την εκτέλεση μεταφοράς φορτίων θα πρέπει να ειδοποιείται η Επίβλεψη για την λήψη των παραπάνω μέτρων.
- 5.4.3 Σε περίπτωση πρόκλησης ασυνήθιστων φθορών ή βλαβών από χρήση στο οδικό δίκτυο, ο Πάροχος υποχρεούται σε αποκατάστασή τους. Αν αμελήσει, η Υπηρεσία θα προβαίνει στην αποκατάσταση με δικά της συνεργεία, σε βάρος και για λογαριασμό του παρόχου.  
Γι' αυτό ο Πάροχος οφείλει, να καλύπτει άμεσα με ασφαλτόμιγμα τις τομές στα οδοστρώματα, που γίνονται απ' αυτόν σε δρόμο με κυκλοφορία, για την αποφυγή ατυχημάτων και να περιοριστούν στο ελάχιστο χρονικά όρια οι δυσκολίες που προκαλούνται στην κυκλοφορία απ' την εκτέλεση των έργων.  
Καμιά εργασία εκσκαφών γενικά, ή αχρήστευση δρόμου ή πεζοδρομίου δεν επιτρέπεται να εκτελεστεί πριν εγκριθεί αρμόδια, κατασκευασθεί και ολοκληρωθεί από τον πάροχο, προσωρινή διάβαση για τροχοφόρα ή πεζούς, ανάλογα, με παρακαμπτηρίου δρόμους.

## ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Οι διαγωνιζόμενοι με την υποβολή προσφοράς τεκμαίρεται ότι έχουν διερευνήσει πλήρως τα παρακάτω, είναι ενήμεροι των συνθηκών εκτέλεσης της Σύμβασης και έχουν εκτιμήσει με επάρκεια τους επιχειρηματικούς κινδύνους και όλες εκείνες τις συνθήκες που θα επηρεάσουν την διαμόρφωση της Προσφοράς τους :

- Την περιοχή των χώρων της σύμβασης.
- Τις επί τόπου συνθήκες εκτέλεσης των εργασιών της σύμβασης.
- Τους τρόπους προσπέλασης και τις κυκλοφοριακές συνθήκες.
- Τη Διεθνή και Ελληνική αγορά εργασίας, υλικών και μηχανικού εξοπλισμού.
- Τη δυνατότητα εγκατάστασης εργοταξίων.
- Τις περιοχές αποθέσεων προϊόντων εκσκαφών κ.λπ.

Με την υποβολή της προσφοράς του ο Πάροχος αποδέχεται ότι είναι απόλυτα ενήμερος για τις ενδεχόμενες δυσχέρειες και καθυστερήσεις από την παρέμβαση ΟΚΩ ή τυχόν απαιτούμενες απαλλοτριώσεις κλπ. και έχει λάβει υπόψη ότι καμία απαίτηση σχετική με αποζημίωση θα του αναγνωριστεί κατά οποιοδήποτε τρόπο, λόγω των ανωτέρω τοπικών συνθηκών ή δυσχερειών κυκλοφορίας και τέλος ότι έχει μελετήσει, με το σκοπό να συμμορφωθεί με τα υπάρχοντα διαγράμματα της μελέτης καθώς και τα συμβατικά στοιχεία τα οποία συνιστούν μαζί με αυτή την Ε.Σ.Υ την βάση της προσφοράς του.

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ – ΕΕΕΣ (Προσαρμοσμένο από την Αναθέτουσα Αρχή)**

---

*[Από τις 2-5-2019, οι αναθέτουσες αρχές συντάσσουν το ΕΕΕΣ με τη χρήση της νέας ηλεκτρονικής υπηρεσίας Promitheus ESPDint (<https://espdint.eprocurement.gov.gr/>), που προσφέρει τη δυνατότητα ηλεκτρονικής σύνταξης και διαχείρισης του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης (ΕΕΕΣ). Η σχετική ανακοίνωση είναι διαθέσιμη στη Διαδικτυακή Πύλη του ΕΣΗΔΗΣ «[www.promitheus.gov.gr](http://www.promitheus.gov.gr)». Το περιεχόμενο του αρχείου, είτε ενσωματώνεται στο κείμενο της Διακήρυξης, είτε, ως αρχείο PDF, ηλεκτρονικά υπογεγραμμένο, αναρτάται ξεχωριστά ως αναπόσπαστο μέρος αυτής. Το αρχείο XML αναρτάται για τη διευκόλυνση των οικονομικών φορέων προκειμένου να συντάξουν μέσω της υπηρεσίας eΕΕΕΣ τη σχετική απάντησή τους].*

## ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV – Υπόδειγμα Τεχνικής Προσφοράς

Η Τεχνική Προσφορά του υποψηφίου παρόχου θα περιλαμβάνει τα παρακάτω προκειμένου να τεκμηριωθεί η Τεχνική Επάρκεια του:

- Υπεύθυνη δήλωση όπου ο υποψήφιος Ανάδοχος θα δηλώνει ότι εφόσον αναδειχθεί οριστικός ανάδοχος, θα διαθέτει καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης **α) έναν (1)** τουλάχιστον Διπλωματούχο ή Πτυχιούχο (αποφοίτους ΑΕΙ ή Τ.Ε.Ι.) σε σχετικό αντικείμενο (**Γεωπόνο, Δασολόγο** κλπ.), **ως υπεύθυνος “Ομάδας Έργου” της σύμβασης παροχής υπηρεσιών** με χρόνο από κτήσεως πτυχίου τουλάχιστον δέκα (10) ετών, ο οποίος να έχει εμπειρία **σε συντήρηση έργων πρασίνου, τουλάχιστον δυο (2) ετών και β) έναν (1)** τουλάχιστον Διπλωματούχο ή Πτυχιούχο (αποφοίτους ΑΕΙ ή Τ.Ε.Ι.) σε αντικείμενο συντήρησης έργων οδοποιίας (**Πολιτικό Μηχανικό, Τοπογράφο Μηχανικό** κλπ.) **ως τεχνικό ασφαλείας** του έργου με χρόνο από κτήσεως πτυχίου τουλάχιστον δέκα (10) ετών, ο οποίος να έχει εμπειρία (μελέτη, αδειοδοτήσεις, επίβλεψη) **σε συντήρηση και εργοταξιακή σήμανση έργων οδοποιίας τουλάχιστον δυο (2) ετών**. Αποδεικτικό εμπειρίας για το επιστημονικό προσωπικό θα αποτελούν βεβαιώσεις εργοδοτών ή από αρμόδιο επαγγελματικό φορέα ή επιμελητήριο.
- Υπεύθυνη δήλωση όπου ο υποψήφιος Ανάδοχος θα δηλώνει ότι εφόσον αναδειχθεί οριστικός ανάδοχος, θα παρέχει καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης έμπειρο και επαρκές από πλευράς αριθμού ατόμων τεχνικό προσωπικό για τη διεκπεραίωση των καθηκόντων τους, σύμφωνα με το Παράρτημα Ι (Αναλυτική Περιγραφή Φυσικού Αντικειμένου) και του Παραρτήματος VI (Τιμολόγιο Μελέτης) και ότι επιτρέπει στη Διευθύνουσα υπηρεσία εάν διαπιστώσει ανεπάρκεια αυτών, να του ζητήσει την αντικατάστασή τους, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα.

**Η Δήλωση για τους ανθρώπινους πόρους** που θα διαθέτει ο διαγωνιζόμενος, θα συνοδεύεται από τα στοιχεία των παρακάτω εδαφίων (1) έως (2), ήτοι:

**1) Στοιχεία (μισθολόγιο ή άλλα ισοδύναμα έγγραφα) που πιστοποιούν την απασχόληση από τον διαγωνιζόμενο οικονομικό φορέα του προσωπικού που κατά την δήλωσή του θα απασχοληθεί για τους σκοπούς της παρούσας σύμβασης.** Σε περίπτωση υφιστάμενης, ή επικείμενης άμα τη αναλήψει της σύμβασης, απασχόλησης από την Επιχείρηση προσωπικού της «ομάδας» που δεν αμείβεται με μισθολόγιο ή άλλων τυχόν ελευθέρων συνεργατών, θα επισυνάπτεται υπεύθυνη δήλωση του εν λόγω μη μόνιμα μισθοδοτούμενου εργαζόμενου, στην οποία θα δηλώνεται ότι απασχολείται ή δέχεται να απασχοληθεί ως συνεργάτης της διαγωνιζόμενης Επιχείρησης για τους σκοπούς της παρούσας σύμβασης, με ημερομηνία υπογραφής μεταγενέστερη της δημοσίευσης της παρούσας διακήρυξης και προγενέστερη της ημερομηνίας υποβολής της προσφοράς.

**2) Έκθεση με τα προσόντα και την εμπειρία** κάθε μέλους της «ομάδας έργου» (εκτός των βοηθών οποιασδήποτε ειδικότητας και του ανειδίκευτου προσωπικού), υπογεγραμμένο ψηφιακά από τον νόμιμο εκπρόσωπο του διαγωνιζόμενου, στον οποίο θα δηλώνονται υπεύθυνα.

### **2.(1) Για το επιστημονικό προσωπικό της παραγράφου 2.2.6 (β)**

Ονοματεπώνυμο, οι τίτλοι σπουδών και τα επαγγελματικά προσόντα που διαθέτει έκαστο εκ των ανωτέρω μελών της ομάδας, η εργασιακή του προϋπηρεσία (εργοδότης, καθήκοντα κ.λ.π.) για την απόκτηση της εμπειρίας στο αντικείμενο που δηλώνεται, καθώς και η διάρκειά της. Η Έκθεση θα συνοδεύεται από απλά φωτοαντίγραφα των πτυχίων και των επαγγελματικών του αδειών για κάθε μέλος.

### **2.(2) Για τους υπόλοιπους της παραγράφου 2.2.6 (γ)**

- για τους δύο (2) εργάτες της ίδιας παραγράφου, πιστοποιητικό εκπαίδευσης ασφαλούς εργασίας σε ύψος, από το οποίο να προκύπτει η εκπαίδευση τους σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων του Π.Δ. 155/2004 και γενικότερα την κείμενη νομοθεσία και τα απαιτούμενα μέσα ατομικής προστασίας.
- για τους τρεις (3) υλοτόμους της ίδιας παραγράφου υπεύθυνη δήλωση εκάστου, με την οποία

θα αποδεικνύεται η εμπειρία, τουλάχιστον για χρονικό διάστημα ενός έτους σε υλοτομικές εργασίες και σε ποιον/ποιους φορέα/εις (δημόσιο ή ιδιωτικό).

- Υπεύθυνη δήλωση όπου θα τεκμηριώσει ότι διαθέτει επαρκή και κατάλληλο εξοπλισμό (εργαλεία, μηχανήματα κλπ.) αλλά και τα απαιτούμενα μεταφορικά μέσα για τη παροχή των προβλεπόμενων υπηρεσιών. Να διαθέτει κατ' ελαχιστον:
- Δυο (2) ανυψωτικά μηχανήματα (καλαθοφόρα) ανύψωσης προσώπων κατάλληλα για εργασίες κλάδευσης-κοπής δέντρων με τους χειριστές του (εφοδιασμένα με τις αντίστοιχες άδειες κυκλοφορίας και χειρισμού των μηχανημάτων). Τα απαιτούμενα καλαθοφόρα πρέπει να έχουν δυνατότητα ανύψωσης για εργασία σε ύψος δέκα (10) μέτρων το ένα και σε ύψος δέκα οκτώ (18) μέτρων το άλλο, δυνατότητες που να προκύπτουν από την άδεια κυκλοφορίας τους.
- Δύο (2) πολυμηχανήματα ή χορτοκοπτικά με τους χειριστές τους (εφοδιασμένους με την αντίστοιχη άδεια χειρισμού αυτών) με δυνατότητα προσάρτησης: α) χορτοκοπτικού με πλάγιας έκτασης βραχίονα και ικανότητα αναρρόφησης προς χορτοσυλλέκτη (φορτηγό), β) κλαδευτικού μηχανήματος, γ) καταστροφέα.

Εναλλακτικά, για την περίπτωση πολυμηχανήματος ή χορτοκοπτικού (α) μπορεί να χρησιμοποιηθεί χορτοκοπτικό με πλάγιας έκτασης βραχίονα που θα συνοδεύεται με Μ.Ε., ένα (1) σάρωθρο με δυνατότητα αναρρόφησης άνω των δυο (2) μέτρων, προς χορτοσυλλέκτη (φορτηγό).

- Ένα (1) φορτηγό και ένα (1) φορτηγό γερανοφόρο με δυνατότητα φόρτωσης για την μεταφορά κλαδιών, κορμών και δέντρων.
- Δύο (2) κινητές μονάδες σήμανσης που να πληρούν τις προδιαγραφές σήμανσης οδικών έργων (με αναλάμποντες φανούς, φωτιζόμενα βέλη και ζέμπρα).
- Δύο (2) σάρωθρα με δυνατότητα αναρρόφησης των παραγόμενων υπολειμμάτων.
- Ένα όχημα μεταφοράς μη επικίνδυνων αποβλήτων για υπολείμματα από καθαρισμό δρόμων συνοδευόμενο Άδεια διαχείρισης (συλλογή – μεταφορά) σύμφωνα με την ΚΥΑ ΗΠ 50910/2727/22-12-2003 για την ΠΚΜ.
- Διαμορφωτή Γαιών
- Εκσκαφέα
- Μικρό Φορτωτή

Άδειες κατοχής ή συμφωνητικά μίσθωσης που θα καλύπτουν τη διάρκεια της σύμβασης για τα μηχανήματα που απαιτούνται για την υλοποίηση της σύμβασης και καθ' όλη τη διάρκεια αυτής σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2.2.6.(δ) της παρούσας.

Για το όχημα μεταφοράς μη επικίνδυνων αποβλήτων για υπολείμματα από καθαρισμό δρόμων συνοδευόμενο εκτός των άλλων και με την Άδεια διαχείρισης (συλλογή – μεταφορά) σύμφωνα με την ΚΥΑ ΗΠ 50910/2727/22-12-2003 για την ΠΚΜ για την φόρτωση και απομάκρυνση σκουπιδιών .

- **Αντίγραφα αδείας κυκλοφορίας** των μηχανημάτων και οχημάτων, στην οποία να αποδεικνύονται τα τεχνικά χαρακτηριστικά των δηλωθέντων μηχανημάτων και οχημάτων.
- **Βεβαίωση πληρωμής τελών χρήσης** τρέχοντος έτους για τα μηχανήματα που θα χρησιμοποιηθούν ή βεβαίωση καταβολής τελών χρήσης Μ.Ε. που εκδίδεται από τις Υπηρεσίες Τ.Ε. των Περιφερειακών Ενοτήτων καθώς και βεβαίωση καταβολής τελών κυκλοφορίας των δηλωθέντων οχημάτων.
- **Ασφαλιστήρια συμβόλαια** μηχανημάτων και οχημάτων.
- **Υπεύθυνη Δήλωση** το Ν.1599/1986 στην οποία θα δηλώνονται:
  - α) ότι όλα τα μηχανήματα έργου και τα οχήματα πληρούν τους όρους της διακήρυξης.
  - β) ότι ο διαγωνιζόμενος διαθέτει δελτίο παροχής υπηρεσιών.

γ) ότι ο διαγωνιζόμενος θα διαθέσει άμεσα εφεδρικά μηχανήματα σε περίπτωση βλάβης μισθωμένου μηχανήματος και για όσο διάστημα διαρκεί η βλάβη.

δ) ότι οι χειριστές των μηχανημάτων και οχημάτων διαθέτουν όλα τα απαραίτητα από το νόμο τυπικά προσόντα (άδεια οδήγησης ανάλογης κατηγορίας, άδεια χειριστού μηχανήματος έργου, ανάλογα του μηχανήματος που θα συμμετέχει στο διαγωνισμό) σε περίπτωση ελέγχου ή πρόκλησης τροχαίου ατυχήματος, ο ανάδοχος φέρει την αποκλειστική ευθύνη τόσο για την κατάσταση του μηχανήματος, όσο και για την τήρηση των τυπικών προσόντων του χειριστή.

- **Μισθωτήριο** επικυρωμένο από την αρμόδια Δ.Ο.Υ., μετά την υπογραφή της σύμβασης σε περίπτωση μισθωμένων μηχανημάτων έργου και οχημάτων και για χρονικό διάστημα από την υπογραφή της σύμβασης έως τη λήξη της.

Εφόσον ο Ανάδοχος θα κάνει χρήση “τρίτου φορέα” προκειμένου να εξασφαλίσει τον απαιτούμενο εξοπλισμό σε μηχανήματα, υποβάλλει τα ανωτέρω δικαιολογητικά και για τα προσφερόμενα μηχανήματα.



- Αντίγραφα Τιμολογίων, σε συνδυασμό με οποιοδήποτε άλλο δικαιολογητικό, που βεβαιώνουν τα παραπάνω οικονομικά στοιχεία, τα ποσά που αφορούν εργασίες κοπή χόρτων που εμποδίζουν την ορατότητα σε οδικό δίκτυο και τον χρόνο εκτέλεσης τους.

Θεσσαλονίκη ...../...../20.....  
Ο διαγωνιζόμενος  
(Σφραγίδα- Υπογραφή)

## ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI – Τιμολόγιο Μελέτης

### ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΩΝ ΤΙΜΩΝ ΤΟΥ ΤΙΜΟΛΟΓΙΟΥ

1. Όλες οι τιμές μονάδος του παρόντος Τιμολογίου αναφέρονται σε μονάδες πλήρους περαιωμένης εργασίας είτε προμήθειας υλικών και καλύπτουν πλήρως τις εργασίες της παροχής υπηρεσιών με τίτλο: " ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ - ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΤΟΥ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΤΕΜΕΘ ΑΠΟ ΥΛΙΚΑ - ΚΟΠΗ ΧΟΡΤΩΝ ΠΟΥ ΕΜΠΟΔΙΖΟΥΝ ΤΗΝ ΟΡΑΤΟΤΗΤΑ (2025 - 2027)" τις προμήθειες και τις δαπάνες που αναφέρονται στα συμβατικά τεύχη, ήτοι στο παρόν Τιμολόγιο, στην Τεχνική Περιγραφή και στην Τεχνική Συγγραφή Υποχρεώσεων, όπως και εκείνες που τυχόν δεν κατονομάζονται ρητώς, είναι όμως απαραίτητες για την έντευξη και πλήρη εκτέλεση των εργασιών.
2. Στις τιμές μονάδος του παρόντος Τιμολογίου περιλαμβάνονται τα γενικά και επισφαλή έξοδα, όφελος κ.λ.π., του Παρόχου.  
Δεν περιλαμβάνεται ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.), ο οποίος θα βαρύνει τον Κύριο του Έργου.
3. Οι τιμές του παρόντος Τιμολογίου περιλαμβάνουν εξ ολοκλήρου και τις εξής δαπάνες και έξοδα:
  - α. Τις δαπάνες για την ασφάλιση όλου του απασχολούμενου στο παρόν αντικείμενο προσωπικού, σύμφωνα με τις διατάξεις περί Ι.Κ.Α. ανεξάρτητα του εάν αυτό εκτείνεται εντός ή εκτός της ασφαλιστικής περιοχής του Ι.Κ.Α.
  - β. Τις δαπάνες ασφάλισης στο Ι.Κ.Α. όλου του εργατοτεχνικού και λοιπού προσωπικού που απασχολείται στα εργοτάξια ανεξάρτητα εάν δεν υπάγεται όλες οι υπηρεσίες στις περί Ι.Κ.Α. διατάξεις.
  - γ. Τις δαπάνες εκτέλεσης των εργασιών δια χειρός εργατοτεχνιτών, γενικώς είτε μέρους αυτών, σ' όσες περιπτώσεις η εκτέλεσή τους με τα μηχανήματα ή είναι αδύνατη ή δεν ενδείκνυται ή κρίνεται απαραίτητη η χρήση εργατοτεχνιτών για την εκτέλεση των εργασιών.
  - δ. Τις δαπάνες πρόληψης και αποκατάστασης κάθε είδους ζημιών καθώς και οι αποζημιώσεις για κάθε είδους βλάβη ή μη συνήθη φθορά επί υφιστάμενων κατασκευών ή οποιουδήποτε τρίτου κατά την εκτέλεση των εργασιών ή την διακίνηση του εξοπλισμού του Αναδόχου (που οφείλονται σε αμέλεια, απρονοησία, μη τήρηση των συμβατικών όρων, των υποδείξεων της Υπηρεσίας, των ισχυουσών διατάξεων και γενικότερα σε υπαιτιότητα του Αναδόχου).
  - ε. Τις δαπάνες για τη σύνταξη επιμετρητικών στοιχείων, τευχών και σχεδίων.

### Άρθρο Α-1 (Σχετικό ΥΔΡ 3.04) Καθαρισμός οριογραμμών, ερεισμάτων, πυθμένα και πρηνών υφιστάμενης τάφρου τριγωνικής διατομής οδών από φερτές ύλες και αναπτυχθείσα μικροβλάστηση ύψους έως 0,60μ

Αναθεωρείται με το ΥΔΡ 6059

Για τον καθαρισμό των οριογραμμών, των ερεισμάτων, πυθμένα και πρηνών υφιστάμενης τάφρου τριγωνικής διατομής των οδών του Εθνικού ή / και του Επαρχιακού Οδικού Δικτύου α) από εδαφικά υλικά που μεταφέρθηκαν από την ροή των όμβριων υδάτων επί του οδοστρώματος ή / και από τον αέρα, τα οποία εναποτέθηκαν και – με την πάροδο του χρόνου – απέκτησαν πρόσφυση επί της οδού, δημιουργώντας ισχυρή αντοχή κατασκευάσμα (στήθωμα) που δεν επιτρέπει την απαγωγή και παροχέτευση των ομβρίων υδάτων της οδού και β) από την μικροβλάστηση που αναπτύσσεται, ύψους έως 0,60 μ., από σπόρους είτε μεταφερόμενους από τον αέρα είτε από τα δένδρα και λοιπή βλάστηση που υπάρχει πλευρικά της οδού και βρίσκει το γόνιμο έδαφος από το προαναφερόμενο στο (α) στήθωμα. Ο καθαρισμός γίνεται με συνήθη μηχανικό εξοπλισμό (διαμορφωτές ή προωθητήρες). Σε περίπτωση μικροβλάστησης πάνω από 0,60μ. θα προηγηθεί βοτάνισμα που πληρώνεται ξεχωριστά.

Σε περίπτωση ύπαρξης στηθαίου ασφαλείας της οδού, γίνεται αποξήλωση αυτού, καθαρισμός και επανατοποθέτησή του. Η δαπάνη αποξήλωσης και επανατοποθέτησης του στηθαίου πληρώνεται ξεχωριστά.

Στην τιμή μονάδος περιλαμβάνονται:

- η δαπάνη προσέγγισης και χρήσης μηχανικών μέσων,
- η δαπάνη της εργασίας καθαρισμού των οριογραμμών και ερεισμάτων και μόρφωσης του πυθμένα του ερεισματος,
- η δαπάνη φορτοεκφορτώσεων, σταλίας εξοπλισμού και μεταφοράς των παραγομένων προϊόντων σε οποιαδήποτε απόσταση.

Για τον καθαρισμό ενός τετραγωνικού μέτρου οριογραμμών / ερεισμάτων οδού (1 m<sup>2</sup>)

ΕΥΡΩ Ολογράφως: **Μηδέν και σαράντα λεπτά**

Αριθμητικώς: **0,40**

**Άρθρο Α.Τ. 2 (Σχετικό ΟΔΟ Ε-3.1) Αποξήλωση και αυθημερόν επανατοποθέτηση χαλύβδινων στηθαίων ασφαλείας με την αφαίρεση των ορθοστατών.**

Αναθεωρείται με το ΟΔΟ 2151

Η εργασία εκτελείται αυθημερόν στις θέσεις της οδού όπου απαιτείται ο καθαρισμός οριογραμμών και ερεισμάτων από φερτές ύλες και αναπτυσθείσα μικροβλάστηση και, ταυτοχρόνως, υπάρχουν χαλύβδινα στηθαία ασφαλείας.

Αρχικά περιλαμβάνει την επιμελημένη αποξήλωση εγκατεστημένου μονόπλευρου χαλύβδινου στηθαίου ασφαλείας, στα τμήματα που θα υποδειχθούν από την Υπηρεσία και σε χρόνο κατάλληλο, σύμφωνα με το πρόγραμμα εκτέλεσης των έργων, με ιδιαίτερη προσοχή ώστε να αποφευχθεί οποιαδήποτε παραμόρφωση, φθορά κλπ των εγκατεστημένων στηθαίων, ορθοστατών και λοιπών υλικών σύνδεσης, σύμφωνα με την ΕΤΕΠ 05-05-02-00 "Αφαίρεση χαλύβδινων στηθαίων ασφαλείας με ή χωρίς επανατοποθέτηση αυτών".

Μετά την περαίωση των εργασιών καθαρισμού, γίνεται η επανατοποθέτηση του χαλύβδινου στηθαίου. Κατά την επανατοποθέτηση ακολουθείται η ακριβώς αντίθετη διαδρομή στην διαχείριση των επί μέρους στοιχείων του στηθαίου κατά το στάδιο της αποξήλωσης. Δηλαδή, πρώτα τοποθετούνται τα στοιχεία που αφαιρέθηκαν τελευταία κατά την αποξήλωση, στην συνέχεια τοποθετούνται αυτά που αφαιρέθηκαν προ- τελευταία κλπ.

Στην τιμή μονάδας περιλαμβάνονται:

- η εργασία επιμελημένης αποσυναρμολόγησης των στηθαίων και αφαίρεσης των ορθοστατών με εξόλκευση ή και με βοηθητική περιμετρική εκσκαφή, ώστε να είναι σε κατάσταση για να επανατοποθετηθούν
- η αποκατάσταση ή / και αντικατάσταση των τεμαχίων (φύλλα, ορθοστάτες, αντανakλαστικά, μικροϋλικά κλπ) που θα παραμορφωθούν κατά το στάδιο της αποξήλωσης
- η δαπάνη για την επανατοποθέτηση των τεμαχίων του στηθαίου, έτσι όπως προέκυψαν από το στάδιο της αποξήλωσης, συμπεριλαμβανομένης και της στερέωσης των ορθοστατών
- η δαπάνη για την επαναπλήρωση των εναπομεινάντων τμημάτων των σκαμμάτων των ορθοστατών είτε με εδαφικό υλικό (συμπεριλαμβανομένης και της συμπύκνωσής του) είτε με σκυρόδεμα (συμπεριλαμβανομένης της προμήθειας, συμπύκνωσης και συντήρησής του)
- η δαπάνη για την επανατοποθέτηση και πάκτωση στο έδαφος των ακραίων τμημάτων των μεταλλικών στηθαίων
- η φόρτωση και το στοίβαγμα των καταστραμμένων και, συνακόλουθα, προς απόρριψη υλικών κατά κατηγορίες σε φορτηγό αυτοκίνητο και η μεταφορά τους σε θέσεις που θα υποδειχθούν από τον Κύριο του έργου.
- Η δαπάνη της εργοταξιακής σήμανσης, σύμφωνα με την σχετική εγκύκλιο του ΥΠΕΧΩΔΕ, για την ασφαλή εκτέλεση της εργασίας (νοείται ότι εκτελείται υπό κυκλοφορία).

Τιμή ανά μέτρο μήκους μονόπλευρου χαλύβδινου στηθαίου ασφαλείας που αποξηλώνεται και επανατοποθετείται

**ΕΥΡΩ** Ολογράφως: **Δεκατρία και ενενήντα λεπτά**

Αριθμητικώς: **13,90**

**Άρθρο Α.Τ. 3 (Σχετικό ΟΔΟ Ε-3.1) Αποξήλωση και αυθημερόν επανατοποθέτηση χαλύβδινων στηθαίων ασφαλείας χωρίς την αφαίρεση των ορθοστατών.**

Αναθεωρείται με το ΟΔΟ 2151

Η εργασία εκτελείται αυθημερόν στις θέσεις της οδού όπου απαιτείται ο καθαρισμός οριογραμμών και ερεισμάτων από φερτές ύλες και αναπτυσθείσα μικροβλάστηση και, ταυτοχρόνως, υπάρχουν χαλύβδινα στηθαία ασφαλείας.

Αρχικά περιλαμβάνει την επιμελημένη αποξήλωση εγκατεστημένου μονόπλευρου χαλύβδινου στηθαίου ασφαλείας, στα τμήματα που θα υποδειχθούν από την Υπηρεσία και σε χρόνο κατάλληλο, σύμφωνα με το πρόγραμμα εκτέλεσης των έργων, με ιδιαίτερη προσοχή ώστε να αποφευχθεί οποιαδήποτε παραμόρφωση, φθορά κλπ των εγκατεστημένων στηθαίων, ορθοστατών και λουπών υλικών σύνδεσης, σύμφωνα με την ΕΤΕΠ 05-05-02-00 "Αφαίρεση χαλύβδινων στηθαίων ασφαλείας με ή χωρίς επανατοποθέτηση αυτών".

Μετά την περαίωση των εργασιών καθαρισμού, γίνεται η επανατοποθέτηση του χαλύβδινου στηθαίου. Κατά την επανατοποθέτηση ακολουθείται η ακριβώς αντίθετη διαδρομή στην διαχείριση των επί μέρους στοιχείων του στηθαίου κατά το στάδιο της αποξήλωσης. Δηλαδή, πρώτα τοποθετούνται τα στοιχεία που αφαιρέθηκαν τελευταία κατά την αποξήλωση, στην συνέχεια τοποθετούνται αυτά που αφαιρέθηκαν προ- τελευταία κλπ.

Στην τιμή μονάδας περιλαμβάνονται:

- η εργασία επιμελημένης αποσυναρμολόγησης των στηθαίων
- η αποκατάσταση ή / και αντικατάσταση των τεμαχίων ( αντανακλαστικά, μικροϋλικά κλπ) που θα παραμορφωθούν κατά το στάδιο της αποξήλωσης
- η δαπάνη για την επανατοποθέτηση των τεμαχίων του στηθαίου, έτσι όπως προέκυψαν από το στάδιο της αποξήλωσης,
- η δαπάνη για την επανατοποθέτηση και πάκτωση στο έδαφος των ακραίων τμημάτων των μεταλλικών στηθαίων
- Η δαπάνη της εργοταξιακής σήμανσης, σύμφωνα με την σχετική εγκύκλιο του ΥΠΕΧΩΔΕ, για την ασφαλή εκτέλεση της εργασίας (νοείται ότι εκτελείται υπό κυκλοφορία).

Τιμή ανά μέτρο μήκους μονόπλευρου χαλύβδινου στηθαίου ασφαλείας που αποξηλώνεται και επανατοποθετείται

**ΕΥΡΩ** Ολογράφως: **Τέσσερα ευρώ και εξήντα λεπτά**

Αριθμητικώς: **4,60**

#### **Άρθρο Α-4 (ΠΡΣ ΣΤ 4.1.3) Κοπή ή/και εκρίζωση δένδρων ύψους μέχρι 4 m**

Αναθεωρείται με το άρθρο ΠΡΣ 5354

Κοπή ή/και εκρίζωση δένδρου ύψους μέχρι 4 m, σύμφωνα με την φυτοτεχνική μελέτη και την ΕΤΕΠ 10-06-04-01. Στην τιμή μονάδας περιλαμβάνεται η δαπάνη του εργατοτεχνικού προσωπικού, των μηχανημάτων και των εργαλείων που απαιτούνται καθώς και η δαπάνη απομάκρυνσης των προϊόντων κοπής και απόρριψής τους σε οποιαδήποτε απόσταση σε θέσεις που επιτρέπεται.

Τιμή ανά τεμάχιο (τεμ)

**ΕΥΡΩ** (Ολογράφως): **Έξι ευρώ**

(Αριθμητικώς): **6,00**

#### **Άρθρο Α-5 (ΠΡΣ ΣΤ4.2.1) Ανανέωση κόμης ή κοπή δένδρων ύψους από 4 μέχρι 8 m**

Αναθεωρείται με το άρθρο ΠΡΣ 5354

Ανανέωση κόμης (σκελετοκλάδεμα) ή κοπή δέντρου ύψους από 4 μέχρι 8 m σύμφωνα με την φυτοτεχνική μελέτη και την ΕΤΕΠ 10-06-04-01. Στην τιμή μονάδας περιλαμβάνεται η δαπάνη του απαιτούμενου εργατοτεχνικού προσωπικού, μηχανημάτων και εργαλείων, η επάλειψη των τομών καθώς και η δαπάνη απομάκρυνσης των προϊόντων κοπής και απόρριψής τους σε οποιαδήποτε απόσταση σε θέσεις που επιτρέπεται.

Τιμή ανά τεμάχιο (τεμ)

ΕΥΡΩ (Ολογράφως): **Είκοσι πέντε ευρώ**  
 (Αριθμητικώς): **25,00**

**ΆρθροΑ-6 (ΠΡΣ ΣΤ4.3.2) Ανανέωση κόμης ή κοπή μεγάλων δένδρων - Μεγάλων δένδρων, ύψους 8 - 12 m σε νησίδες, ερείσματα κλπ.**

Αναθεωρείται με το άρθρο ΠΡΣ 5354

Κλάδεμα ή κοπή μεγάλων δέντρων σε πλατείες, πάρκα και ανοιχτούς χώρους ή σε νησίδες, ερείσματα και παράπλευρους χώρους οδών σύμφωνα με την φυτοτεχνική μελέτη και την ΕΤΕΠ 10-06-04-01. Στην τιμή μονάδας περιλαμβάνεται η δαπάνη του απαιτούμενου εργατοτεχνικού προσωπικού, μηχανημάτων και εργαλείων, η επάλειψη των τομών καθώς και η δαπάνη απομάκρυνσης των προϊόντων κοπής και απόρριψής τους σε οποιαδήποτε απόσταση σε θέσεις που επιτρέπουν οι αρμόδιες Αρχές.

Τιμή ανά τεμάχιο (τεμ)

ΕΥΡΩ (Ολογράφως): **Ογδόντα επτά ευρώ και πενήντα λεπτά**  
 (Αριθμητικώς): **87,50**

**ΆρθροΑ-7 (ΠΡΣ ΣΤ4.3.4) Ανανέωση κόμης ή κοπή μεγάλων δένδρων - Μεγάλων δένδρων, ύψους 12 - 16 m σε νησίδες, ερείσματα κλπ.**

Αναθεωρείται με το άρθρο ΠΡΣ 5354

Κλάδεμα ή κοπή μεγάλων δέντρων σε πλατείες, πάρκα και ανοιχτούς χώρους ή σε νησίδες, ερείσματα και παράπλευρους χώρους οδών σύμφωνα με την φυτοτεχνική μελέτη και την ΕΤΕΠ 10-06-04-01. Στην τιμή μονάδας περιλαμβάνεται η δαπάνη του απαιτούμενου εργατοτεχνικού προσωπικού, μηχανημάτων και εργαλείων, η επάλειψη των τομών καθώς και η δαπάνη απομάκρυνσης των προϊόντων κοπής και απόρριψής τους σε οποιαδήποτε απόσταση σε θέσεις που επιτρέπουν οι αρμόδιες Αρχές.

Τιμή ανά τεμάχιο (τεμ)

ΕΥΡΩ (Ολογράφως): **εκατόν σαράντα ευρώ**  
 (Αριθμητικώς): **140,00**

**ΆρθροΑ-8 (ΠΡΣ ΣΤ4.3.6) Ανανέωση κόμης ή κοπή μεγάλων δένδρων - Μεγάλων δένδρων, ύψους 16 - 20 m σε νησίδες, ερείσματα κλπ.**

Αναθεωρείται με το άρθρο ΠΡΣ 5354

Κλάδεμα ή κοπή μεγάλων δέντρων σε πλατείες, πάρκα και ανοιχτούς χώρους ή σε νησίδες, ερείσματα και παράπλευρους χώρους οδών σύμφωνα με την φυτοτεχνική μελέτη και την ΕΤΕΠ 10-06-04-01. Στην τιμή μονάδας περιλαμβάνεται η δαπάνη του απαιτούμενου εργατοτεχνικού προσωπικού, μηχανημάτων και εργαλείων, η επάλειψη των τομών καθώς και η δαπάνη απομάκρυνσης των προϊόντων κοπής και απόρριψής τους σε οποιαδήποτε απόσταση σε θέσεις που επιτρέπουν οι αρμόδιες Αρχές.

Τιμή ανά τεμάχιο (τεμ)

ΕΥΡΩ (Ολογράφως): **Διακόσια είκοσι πέντε ευρώ**  
 (Αριθμητικώς): **225,00**

**Άρθρο Α-9 (Σχ.ΠΡΣ ΣΤ4.5.1) Κλάδεμα θάμνων - Ανανέωση - διαμόρφωση κόμης παλαιών αναπτυγμένων θάμνων ύψους έως 1,70 m**

Αναθεωρείται με το άρθρο ΠΡΣ 5353

Ανανέωση (σκελετοκλάδεμα) ή διαμόρφωση κόμης θάμνων, σύμφωνα με την φυτοτεχνική μελέτη και την ΕΤΕΠ 10-06-04-02. Στην τιμή μονάδας περιλαμβάνεται η δαπάνη του απαιτούμενου εργατοτεχνικού προσωπικού, μηχανημάτων και εργαλείων, η επάλειψη των τομών καθώς και η δαπάνη απομάκρυνσης των προϊόντων κοπής και απόρριψής τους σε οποιαδήποτε απόσταση σε θέσεις που επιτρέπουν οι αρμόδιες Αρχές.

Στην τιμή του τεμαχίου προσμετρούνται θάμνοι έως 0,80μ μήκους κατά την διεύθυνση της οδού

Τιμή ανά τεμάχιο (τεμ)

ΕΥΡΩ (Ολογράφως): **Μηδέν ευρώ και εξήντα λεπτά**

(Αριθμητικώς): **0,60**

**Άρθρο Α-10 (Σχ.ΠΡΣ ΣΤ4.5.2) Κλάδεμα θάμνων - Ανανέωση κόμης παλαιών αναπτυγμένων θάμνων, ύψους πάνω από 1,70 m**

Αναθεωρείται με το άρθρο ΠΡΣ 5353

Ανανέωση (σκελετοκλάδεμα) ή διαμόρφωση κόμης θάμνων, σύμφωνα με την φυτοτεχνική μελέτη και την ΕΤΕΠ 10-06-04-02. Στην τιμή μονάδας περιλαμβάνεται η δαπάνη του απαιτούμενου εργατοτεχνικού προσωπικού, μηχανημάτων και εργαλείων, η επάλειψη των τομών καθώς και η δαπάνη απομάκρυνσης των προϊόντων κοπής και απόρριψής τους σε οποιαδήποτε απόσταση σε θέσεις που επιτρέπουν οι αρμόδιες Αρχές.

Στην τιμή του τεμαχίου προσμετρούνται θάμνοι έως 0,80μ μήκους κατά την διεύθυνση της οδού

Τιμή ανά τεμάχιο (τεμ)

ΕΥΡΩ (Ολογράφως): **Δυο ευρώ και εβδομήντα πέντε λεπτά**

(Αριθμητικώς): **2,75**

**Άρθρο Α-11 (ΠΡΣ 6.3.3) Βοτάνισμα με βενζινοκίνητο χορτοκοπτικό μηχάνημα πεζού χειριστή σε διαχωριστικές νησίδες και ερείσματα οδικών αξόνων**

Αναθεωρείται με το άρθρο ΠΡΣ 5371

Βοτάνισμα φυτών με χρήση βενζινοκίνητου χορτοκοπτικού πεζού χειριστή, σύμφωνα με την φυτοτεχνική μελέτη και την ΕΤΕΠ 10-06-06-00. Περιλαμβάνεται η κοπή των ζιζανίων στο χώρο μεταξύ των φυτών ή σε επιφάνειες που δεν έχουν φυτευτεί, η απομάκρυνση από τους χώρους του έργου όλων των υλικών που προέκυψαν από το βοτάνισμα και η απόρριψή τους σε χώρους που επιτρέπεται, η σήμανση και η λήψη μέτρων προστασίας.

Τιμή ανά στρέμμα (στρ.)

ΕΥΡΩ (Ολογράφως): **Σαράντα ευρώ**

(Αριθμητικώς): **40,00**

**Άρθρο Α-12 (ΠΡΣ ΣΤ6.4) Βοτάνισμα με αυτοκινούμενο μηχάνημα**

Αναθεωρείται με το άρθρο ΠΡΣ 5371

Βοτάνισμα φυτών με χρήση αυτοκινούμενου μηχανήματος, σύμφωνα με την φυτοτεχνική μελέτη και την ΕΤΕΠ 10-06-06-00. Περιλαμβάνεται η κοπή των ζιζανίων στο χώρο μεταξύ των φυτών ή σε επιφάνειες που δεν έχουν φυτευτεί, η απομάκρυνση από τους χώρους του έργου όλων των υλικών που προέκυψαν από το βοτάνισμα και απόρριψή τους σε χώρους που επιτρέπεται.

Τιμή ανά στρέμμα (στρ.)

ΕΥΡΩ (Ολογράφως): **Δεκαεπτά ευρώ και πενήντα λεπτά**

(Αριθμητικώς): **17,50**

**Άρθρο Α-13 (ΠΡΣ ΣΤ6.5) Κοπή και απομάκρυνση ξυλωδών φυτών με μηχανήματα και εργάτες**

Αναθεωρείται με το άρθρο ΠΡΣ 5371

Κοπής ξυλωδών φυτών και βάτων πρανούς ή νησίδας, με κατάλληλα μηχανήματα ή/και με εργάτες, σύμφωνα με την φυτοτεχνική μελέτη. Περιλαμβάνεται η κοπή όλων των ξυλωδών φυτών (Αύλανθος, Νικοτιάνα κ.λ.π.) και βάτων που καλύπτουν την οριζόντια ή και κατακόρυφη σήμανση της οδού με χρήση κατάλληλων εξαρτημάτων που προσαρμόζονται σε ελκυστήρα ή με εργάτες και εργαλεία, η απομάκρυνση από τους χώρους του έργου όλων των υλικών που προέκυψαν από την κοπή και η απόρριψή τους σε χώρους που επιτρέπεται.

Τιμή ανά στρέμμα (στρ.)

ΕΥΡΩ (Ολογράφως): **Ογδόντα πέντε ευρώ**

(Αριθμητικώς): **85,00**

**Άρθρο Α-14 (ΠΡΣ ΣΤ8.1.2) Καθαρισμός χώρου φυτών σε διαχωριστικές νησίδες και ερείσματα οδικών αξόνων**

Αναθεωρείται με το άρθρο ΠΡΣ 5390

Συγκέντρωση όλων των σκουπιδιών (χαρτιά, φύλλα, ξένα αντικείμενα κλπ.), απομάκρυνσή τους από τους χώρους του έργου και απόρριψή τους σε χώρους που επιτρέπεται, σύμφωνα με την φυτοτεχνική μελέτη και την ΕΤΕΠ 10-06-07-00. Περιλαμβάνονται όλες οι δαπάνες του εργατοτεχνικού προσωπικού, των μέσων και των εργαλείων που απαιτούνται.

Τιμή ανά στρέμμα (στρ.)

ΕΥΡΩ (Ολογράφως): **Δώδεκα ευρώ και πενήντα λεπτά**

(Αριθμητικώς): **12,50**

**Άρθρο Α-15 (ΠΡΣ ΣΤ8.2.2) Καθαρισμός περιβάλλοντος χώρου (αφύτευτες επιφάνειες, πλακόστρωτα κλπ), σε διαχωριστικές νησίδες και ερείσματα οδικών αξόνων**

Αναθεωρείται με το άρθρο ΠΡΣ 5390

Συγκέντρωση όλων των σκουπιδιών (χαρτιά, φύλλα, ξένα αντικείμενα κλπ), απομάκρυνσή τους από τους χώρους του έργου και την απόρριψή τους σε χώρους που επιτρέπεται, σύμφωνα με την φυτοτεχνική μελέτη και την ΕΤΕΠ 10-06-

07-00. Περιλαμβάνονται όλες οι δαπάνες του εργατοτεχνικού προσωπικού, των μέσων και των εργαλείων που απαιτούνται.

Τιμή ανά στρέμμα (στρ.)

ΕΥΡΩ (Ολογράφως): **Δώδεκα ευρώ και πενήντα λεπτά**

(Αριθμητικώς): **12,50**

## **Άρθρο Α-16 (ΠΡΣ ΣΤ8.2.3) Απομάκρυνση ζιζανίων από πλακόστρωτες επιφάνειες και ρείθρα με τα χέρια**

Αναθεωρείται με το άρθρο ΠΡΣ 5390

Εκρίζωση με τα χέρια των ζιζανίων που φύονται μεταξύ των αρμών σε πλακόστρωτες επιφάνειες ή σε ρείθρα, απομάκρυνση από τον χώρο του έργου όλων των υλικών που προέκυψαν και απόρριψή τους σε οποιαδήποτε απόσταση, σε θέσεις που επιτρέπεται από τη νομοθεσία. Περιλαμβάνονται όλες οι δαπάνες του εργατοτεχνικού προσωπικού, των μέσων και των εργαλείων που απαιτούνται.

Τιμή ανά στρέμμα (στρ.)

ΕΥΡΩ (Ολογράφως): **Είκοσι δυο ευρώ και πενήντα λεπτά**

(Αριθμητικώς): **22,50**

## **Άρθρο Α-17 (ΠΡΣ ΣΤ8.6) Καθαρισμός ρείθρων με μηχανικό σάρωθρο**

Αναθεωρείται με το άρθρο ΠΡΣ 5390

Καθαρισμός ρείθρων πεζοδρομίων-νησίδων με μηχανικό σάρωθρο από χαρτιά, φύλλα, αδρανή υλικά κλπ., απομάκρυνση των σκουπιδιών από τους χώρους του έργου και απόρριψή τους σε χώρους που επιτρέπεται, σύμφωνα με την φυτοτεχνική μελέτη και την ΕΤΕΠ 10-06-07-00. Στην τιμή περιλαμβάνονται οι δαπάνες του εργατοτεχνικού προσωπικού, των μηχανημάτων και των εργαλείων που θα χρησιμοποιηθούν.

Τιμή ανά τρέχον μέτρο (m)

ΕΥΡΩ (Ολογράφως): **Μηδέν ευρώ και ένα λεπτό**

(Αριθμητικώς): **0,010**

## ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII – Υπόδειγμα Οικονομικής Προσφοράς

α/α	A/T-ΓΔΕ	A/T	Είδος Εργασίας	Μονάδα	Ποσότητα	Τιμή Μονάδας	Δαπάνη
1	ΣΧΕΤΙΚΟ ΥΔΡ 3.04	A-1	Καθαρισμός οριογραμμών, ερεισιμάτων, τάφρου τριγωνικής διατομής οδών από φερτές ύλες και αναπτυχθείσα μικροβλάστηση ύψους έως 0,60μ.	m <sup>2</sup>	1.030.322,60		
2	ΣΧΕΤΙΚΟ ΟΔΟ Ε-3.1	A-2	Αποξήλωση και αυθημερόν επανατοποθέτηση χαλύβδινων στηθαίων ασφαλείας με την αφαίρεση των ορθοστατών	m	9.900,00		
3	ΣΧΕΤΙΚΟ ΟΔΟ Ε-3.1	A-3	Αποξήλωση και αυθημερόν επανατοποθέτηση χαλύβδινων στηθαίων ασφαλείας χωρίς την αφαίρεση των ορθοστατών	m	33.000,00		
4	ΠΡΣ-ΣΤ4.1.3	A-4	Κοπή ή/και εκρίζωση δένδρων ύψους μέχρι 4 m	τεμ	16.500,00		
5	ΠΡΣ-ΣΤ4.2.1	A-5	Ανανέωση κόμης ή κοπή δένδρων ύψους από 4 μέχρι 8 m	τεμ	8.250,00		
6	ΠΡΣ-ΣΤ4.3.2	A-6	Μεγάλων δένδρων, ύψους 8 - 12 m σε νησίδες, ερείσματα κλπ.	τεμ	1.650,00		
7	ΠΡΣ-ΣΤ4.3.4	A-7	Μεγάλων δένδρων, ύψους 12 - 16 m σε νησίδες, ερείσματα κλπ.	τεμ	52,80		
8	ΠΡΣ-ΣΤ4.3.6	A-8	Μεγάλων δένδρων, ύψους 16 - 20 m σε νησίδες, ερείσματα κλπ.	τεμ	132,00		
9	Σχ. ΠΡΣ-ΣΤ4.5.1	A-9	Ανανέωση - διαμόρφωση κόμης παλαιών αναπτυγμένων θάμνων, ύψους μέχρι 1,70 m	τεμ	99.000,00		
10	Σχ. ΠΡΣ-ΣΤ4.5.2	A-10	Ανανέωση κόμης παλαιών αναπτυγμένων θάμνων, ύψους πάνω από 1,70 m	τεμ	66.000,00		
11	ΠΡΣ-Τ6.3.3	A-11	Βοτάνισμα με βενζινοκίνητο χορτοκοπτικό μηχάνημα πεζού χειριστή σε διαχωριστικές νησίδες και ερείσματα οδικών αξόνων	στρ.	165,00		
12	ΠΡΣ-ΣΤ6.4	A-12	Βοτάνισμα με αυτοκινούμενο μηχάνημα	στρ.	6.600,00		
13	ΠΡΣ-ΣΤ6.5	A-13	Κοπή και απομάκρυνση ξυλωδών φυτών με μηχανήματα και εργάτες	στρ.	132,00		
14	ΠΡΣ-Τ8.1.2	A-14	Καθαρισμός χώρου φυτών σε διαχωριστικές νησίδες και ερείσματα οδικών αξόνων	στρ.	3.630,00		
15	ΠΡΣ-Τ8.2.2	A-15	Καθαρισμός περιβάλλοντος χώρου (αφύτευτες επιφάνειες, πλακόστρωτα κλπ), σε διαχωριστικές νησίδες και ερείσματα οδικών αξόνων	στρ.	33,00		
16	ΠΡΣ-Τ8.2.3	A-16	Απομάκρυνση ζιζανίων από πλακόστρωτες επιφάνειες και ρείθρα με τα χέρια	στρ.	33,00		
17	ΠΡΣ-ΣΤ8.6	A-17	Καθαρισμός ρείθρων με μηχανικό σάρωθρο	m	389.719,34		

ΠΡΟΣΦΟΡΑ	ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑ	ΟΛΟΓΡΑΦΩΣ
ΚΑΘΑΡΟ ΠΟΣΟ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ		
ΦΠΑ		
ΤΕΛΙΚΟ ΠΟΣΟ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ		

Θεσσαλονίκη...../...../2026  
Ο ΠΡΟΣΦΕΡΩΝ  
(ψηφ. υπογραφή)

### **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII – Ενημέρωση για την προστασία προσωπικών δεδομένων**

Η Αναθέτουσα Αρχή ενημερώνει υπό την ιδιότητά της ως υπεύθυνης επεξεργασίας το φυσικό πρόσωπο που υπογράφει την προσφορά ως Προσφέρων ή ως Νόμιμος Εκπρόσωπος Προσφέροντος, ότι το ίδιο ή και τρίτοι, κατ' εντολή και για λογαριασμό του, θα επεξεργάζονται τα ακόλουθα δεδομένα ως εξής:

I. Αντικείμενο επεξεργασίας είναι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που περιέχονται στους φακέλους της προσφοράς και τα αποδεικτικά μέσα τα οποία υποβάλλονται στην Αναθέτουσα Αρχή, στο πλαίσιο του παρόντος Διαγωνισμού, από το φυσικό πρόσωπο το οποίο είναι το ίδιο Προσφέρων ή Νόμιμος Εκπρόσωπος Προσφέροντος.

II. Σκοπός της επεξεργασίας είναι η αξιολόγηση του Φακέλου Προσφοράς, η ανάθεση της Σύμβασης, η προάσπιση των δικαιωμάτων της Αναθέτουσας Αρχής, η εκπλήρωση των εκ του νόμου υποχρεώσεων της Αναθέτουσας Αρχής και η εν γένει ασφάλεια και προστασία των συναλλαγών. Τα δεδομένα ταυτοπροσωπίας και επικοινωνίας θα χρησιμοποιηθούν από την Αναθέτουσα Αρχή και για την ενημέρωση των Προσφερόντων σχετικά με την αξιολόγηση των προσφορών.

III. Αποδέκτες των ανωτέρω (υπό Α) δεδομένων στους οποίους κοινοποιούνται είναι:

(α) Φορείς στους οποίους η Αναθέτουσα Αρχή αναθέτει την εκτέλεση συγκεκριμένων ενεργειών για λογαριασμό της, δηλαδή οι Σύμβουλοι, τα υπηρεσιακά στελέχη, μέλη Επιτροπών Αξιολόγησης, Χειριστές του Ηλεκτρονικού Διαγωνισμού και λοιποί εν γένει προστεθέντες της, υπό τον όρο της τήρησης σε κάθε περίπτωση του απορρήτου.

(β) Το Δημόσιο, άλλοι δημόσιοι φορείς ή δικαστικές αρχές ή άλλες αρχές ή δικαιοδοτικά όργανα, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους.

(γ) Έτεροι συμμετέχοντες στο Διαγωνισμό, στο πλαίσιο της αρχής της διαφάνειας και του δικαιώματος προδικαστικής και δικαστικής προστασίας των συμμετεχόντων στο Διαγωνισμό, σύμφωνα με το νόμο.

IV. Τα δεδομένα θα τηρούνται για χρονικό διάστημα για χρονικό διάστημα ίσο με τη διάρκεια της εκτέλεσης της σύμβασης, και μετά τη λήξη αυτής για χρονικό διάστημα πέντε ετών, για μελλοντικούς φορολογικούς-δημοσιονομικούς ή ελέγχους χρηματοδοτών ή άλλους προβλεπόμενους ελέγχους από την κείμενη νομοθεσία, εκτός εάν η νομοθεσία προβλέπει διαφορετική περίοδο διατήρησης. Σε περίπτωση εκκρεμοδικίας αναφορικά με δημόσια σύμβαση τα δεδομένα τηρούνται μέχρι το πέρας της εκκρεμοδικίας. Μετά τη λήξη των ανωτέρω περιόδων, τα προσωπικά δεδομένα θα καταστρέφονται.

V. Το φυσικό πρόσωπο που είναι είτε Προσφέρων είτε Νόμιμος Εκπρόσωπος του Προσφέροντος, μπορεί να ασκεί κάθε νόμιμο δικαίωμά του σχετικά με τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν, απευθυνόμενο στον υπεύθυνο προστασίας προσωπικών δεδομένων της Αναθέτουσας Αρχής.

VI. Η Αναθέτουσα Αρχή έχει υποχρέωση να λαμβάνει κάθε εύλογο μέτρο για τη διασφάλιση του απορρήτου και της ασφάλειας της επεξεργασίας των δεδομένων και της προστασίας τους από τυχαία ή αθέμιτη καταστροφή, τυχαία απώλεια, αλλοίωση, απαγορευμένη διάδοση ή πρόσβαση από οποιονδήποτε και κάθε άλλης μορφής αθέμιτη επεξεργασία.

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΧ – Υπόδειγμα Περιεχομένου Υ.Δ περι μη ρωσικής εμπλοκής (για συμβάσεις άνω των ορίων)**

Το περιεχόμενο της Υ.Δ. περί μη συνδρομής των καταστάσεων ρωσικής εμπλοκής, που περιγράφονται στην παρ. 2.2.3..5.α της παρούσας, είναι το ακόλουθο:

*«Δηλώνω υπεύθυνα ότι δεν υπάρχει ρωσική συμμετοχή στον οικονομικό φορέα που εκπροσωπώ και συμμετέχει στη διαδικασία ανάθεσης της παρούσας σύμβασης, σύμφωνα με τους περιορισμούς που περιλαμβάνονται στο άρθρο 5ια του κανονισμού του Συμβουλίου (ΕΕ) αριθ. 833/2014 της 31ης Ιουλίου 2014 σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω των ενεργειών της Ρωσίας που αποσταθεροποιούν την κατάσταση στην Ουκρανία, όπως τροποποιήθηκε από τον με αριθ. 2022/576 Κανονισμό του Συμβουλίου (ΕΕ) της 8ης Απριλίου 2022.*

Συγκεκριμένα δηλώνω ότι:

*(α) ο οικονομικός φορέας που εκπροσωπώ (και κανένας από τους οικονομικούς φορείς που εκπροσωπούν μέλη της ένωσής μας), [εφόσον πρόκειται για ένωση οικονομικών φορέων] δεν είναι Ρώσος υπήκοος, ούτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, οντότητα ή φορέας εγκατεστημένος στη Ρωσία·*

*(β) ο οικονομικός φορέας που εκπροσωπώ (και κανένας από τους οικονομικούς φορείς που εκπροσωπούν μέλη της ένωσής μας, [εφόσον πρόκειται για ένωση οικονομικών φορέων] δεν είναι νομικό πρόσωπο, οντότητα ή φορέας του οποίου τα δικαιώματα ιδιοκτησίας κατέχει άμεσα ή έμμεσα σε ποσοστό άνω του πενήντα τοις εκατό (50%) οντότητα αναφερόμενη στο στοιχείο α) της παρούσας παραγράφου ·*

*(γ) τόσο ο υπεύθυνα δηλώνων, όσο και ο οικονομικός φορέας που εκπροσωπώ, δεν είμαστε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, οντότητα ή όργανο που ενεργεί εξ ονόματος ή κατ' εντολή οντότητας που αναφέρεται στα σημεία (α) ή (β) παραπάνω,*

*(δ) δεν υπάρχει συμμετοχή φορέων και οντοτήτων που απαριθμούνται στα ανωτέρω σημεία α) έως γ), άνω του 10 % της αξίας της σύμβασης των υπεργολάβων, προμηθευτών ή φορέων στις ικανότητες των οποίων να στηρίζεται ο οικονομικός φορέας τον οποίον εκπροσωπώ.»*